

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
AD ASTRA
ZŠ A MŠ EMY DESTINNOVÉ

V současné době se vzdělávací prostředí neustále vyvíjí a přizpůsobuje se novým potřebám společnosti a jednotlivců. Na základě měnících se požadavků na kompetence žáků, stejně jako na aktuální trendy ve vzdělávání, se stává nezbytným pravidelně revidovat a aktualizovat školní vzdělávací program.

Naše škola má za cíl i nadále poskytovat kvalitní vzdělání, které podporuje rozvoj kritického myšlení, kreativity a individuálních schopností a dovedností každého žáka. Chceme zajistit, aby školní vzdělávací program byl relevantní, inkluzivní a reflektoval skutečnosti dnešního moderního dynamického neustále se měnícího světa. Uvědomujeme si, jak důležité je nejenom předávat znalosti, ale také podporovat wellbeing a osobnostní rozvoj každého žáka. Je klíčové, aby se i naše škola zaměřila na celkovou pohodu žáka a vytvořila mu takové prostředí, které podporuje jeho duševní, emocionální i sociální zdraví. Na základě těchto hodnot jsme integrovali prvky wellbeingu do výuky, na druhém stupni jsme vytvořili nový vzdělávací předmět Osobnostní rozvoj¹, kde mohou žáci rozvíjet dovednosti jako empatii, sebereflexi, pozitivní komunikaci apod. Úpravy jsme také zaměřili na rozvoj moderních technologií a polytechnických dovedností².

Při úpravách jsme plně respektovali dokument MŠMT – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, tj. vzdělávací výstupy i povinné hodinové dotace dané tímto dokumentem byly upraveny podle požadavků MŠMT. Upravili jsme obsah a náplň některých disponibilních hodin (některé předměty zanikly např. Cvičení z informatiky, Dramatická výchova, Praktické činnosti; vznikl předmět Osobnostní rozvoj¹ a Polytechnika). Při změně časové dotace předmětu (např. ve Výchově k občanství, v Přírodopisu, Zeměpisu, Druhém cizím jazyku) či při přesunutí předmětu do jiného ročníku (např. Anglická konverzace) upravíme žákům v daném předmětu učební plán pro školní rok 2024/2025, aby byly dané výstupy naplněny.

Věříme, že změny přispějí k vytvoření dynamického a podnětného učení, které připraví žáky na úspěšný osobní i profesní život, poskytnou žákům nástroje na zvládání stresu, budování pozitivních vztahů a rozvíjení zdravého životního stylu. Společně s učiteli, rodiči a komunitou usilujeme o to, aby náš vzdělávací program reflektoval potřeby a aspirace všech zúčastněných a aby posílením wellbeingu a osobnostního rozvoje vytvořil podpůrné a motivující prostředí, které umožní žákům plně rozvinout jejich potenciál a stát se šťastnými a zodpovědnými občany.

¹ Osobnostní rozvoj v 6. – 8. ročníku

Osobnostní rozvoj a zdraví v 9. ročníku

² Předmět Polytechnika v 6. a 7. ročníku u žáků, kteří začínají s druhým cizím jazykem od 8. ročníku.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA
EMY DESTINNOVÉ,
nám. Svobody 3/930 Praha 6, 160 00

Identifikační údaje:

- č.j. ZSED/00568/2024
- **Název školního vzdělávacího programu** **AD ASTRA**
Školní vzdělávací program zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání
- **Předkladatel**
Základní škola a Mateřská škola Emy Destiniové,
Praha 6, náměstí Svobody 3/930

náměstí Svobody 930/3
160 00 Praha 6 – Bubeneč
tel.: 222 202 501; 774 105 030
e-mail: info@zsemydestinnove.cz
www.zsemydestinnove.cz
IČO: 48133892

ředitel školy: Mgr. Ota Bažant
tel.: 222 202 502
- **Zřizovatel**
Městská část Praha 6
Československé armády 601/23
160 52 Praha 6
tel.: 220 189 111

Platnost dokumentu od: 1. září 2024

Razítko:

Základní škola a Mateřská škola
Emy Destiniové
Praha 6, náměstí Svobody 3/930
IČO: 48133892 DIČ: CZ48133892
Tel.: 222 202 506 ©

Mgr. Ota Bažant
ředitel školy

OBSAH

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	7
SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY	9
PROJEKTY ŠKOLY	11
ZAMĚŘENÍ ŠKOLY, WELLBEING	14
INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	15
VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	18
CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	25
VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE.....	26
UČEBNÍ PLÁN	29
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.....	33
 I. STUPEŇ	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	54
ANGLICKÝ JAZYK.....	72
MATEMATIKA	82
INFORMATIKA.....	96
PRVOUKA.....	102
PŘÍRODOVĚDA	115
VLASTIVĚDA.....	123
HUDEBNÍ VÝCHOVA	129
VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	137
VÝTVARNÁ VÝCHOVA V ANGLICKÉM JAZYCE	137
TĚLESNÁ VÝCHOVA	146
PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	159
 II. STUPEŇ	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	168
ANGLICKÝ JAZYK.....	185
ANGLICKÁ KONVERZACE	201
FRANCOUZSKÝ JAZYK	209
NĚMECKÝ JAZYK.....	217

NĚMECKÝ JAZYK – druhý cizí jazyk.....	234
ŠPANĚLSKÝ JAZYK.....	245
MATEMATIKA	253
INFORMATIKA.....	267
DĚJEPIS	277
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ.....	287
FYZIKA	301
CHEMIE.....	315
PŘÍRODOPIS.....	323
ZEMĚPIS	331
HUDEBNÍ VÝCHOVA	339
VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	349
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	357
TĚLESNÁ VÝCHOVA	363
SPORTOVNÍ HRY	377
PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	383
POLYTECHNIKA	389
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ a OSOBNOSTNÍ ROZVOJ A ZDRAVÍ.....	395

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola Emy Destinové městského obvodu Prahy 6 je fakultní základní školou se všemi ročníky 1. – 9., která je rozdělena do dvou budov, ve kterých se vyučuje okolo 900 žáků. Budova v Českomalínské ulici je obsazena ročníky 1. – 2. a odděleními školní družiny pro tyto třídy včetně kroužků. Hlavní budova školy na náměstí Svobody je sídlem ředitelství a sekretariátu, ročníků 3. – 9. včetně oddělení školní družiny pro 3. – 5. ročník, a školní kuchyní s jídelnou. Žáci i zaměstnanci školy mají možnost využít služeb školního bufetu, který splňuje vyhlášku o požadavcích na potraviny prodávané ve školách. Sortiment školních potřeb a pomůcek je řešen automatem.

Škola se dlouhodobě profiluje výukou cizích jazyků a klade důraz i na prvky estetické výchovy. V odpoledních hodinách nabízí velký počet zájmových kroužků.

Na škole působí Školní poradenské pracoviště (ŠPP), které je tvořeno vedením školy, výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále školním speciálním pedagogem a školním psychologem, který na naší škole pracuje dva dny v týdnu. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením. Školní poradenské pracoviště (ŠPP) se pravidelně schází, na svých schůzkách analyzuje a vyhodnocuje nastavené cíle, řeší aktuální situaci apod.

Co do vybavení škola disponuje hlavními učebnami s interaktivními tabulemi a učebnami speciálními, tj. odpovídající svým vybavením předmětu, který se zde vyučuje jako jazykové učebny, učebny pro výuku informatiky, polytechniky, učebna fyzikální, chemická, přírodovědná, výtvarná, hudebně-dramatická a školní kuchyňka. K uložení pomůcek a pro přípravnou práci učitelů slouží dvě sborovny (1. a 2. stupně) a kabinety, které jsou vybaveny zařízením pravidelně modernizovaným a jsou doplňovány metodickými materiály. Pro setkávání zaměstnanců i rodičů je k dispozici jednací místnost. Pro sportovní aktivity slouží venkovní víceúčelové hřiště s umělým povrchem, které je umístěno v areálu hlavní budovy, tělocvičny se šatnami. Každá budova má školní knihovnu. Společenské akce se konají v aule školy. Prostory školní družiny jsou funkčně vybaveny tak, aby pomáhaly naplnit obsah zájmového vzdělávání dětí. Vybavení školy je využíváno i k odpoledním volnočasovým aktivitám s lektorem např.: keramická dílna s hrnčířským kruhem, horolezecká stěna, inventář her, atd.

K odkládání oděvu a obuvi má každý žák na chodbách školy k dispozici svou skříňku. Chodby s lavičkami a sedacími pytlí slouží i jako relaxační zóny, kde se žáci vzájemně setkávají, popřípadě svačí. Prostřednictvím nejenom školního bufetu ale i nápojových automatů je zajištěn vhodný pitný režim.

Důraz je kladen na bezpečnost žáků i veškerého personálu. Z tohoto důvodu funguje od 7:40 nepřetržitý dohled u vstupních dveří školy – vrátnice. Chodby jsou vybaveny hasicími přístroji, lékárníčkami, ukazateli únikových cest. V případě úrazu a jeho ošetření je určena kancelář sekretářky školy. Opatření chránící bezpečnost a zdraví žáků při veškerém dění spjatém se školou jsou obsažena ve školním řádu.

Školní jídelna splňující přísné hygienické normy poskytuje žákům výběr povětšinou ze tří jídel, nápoje více druhů a stolování v estetickém prostředí. Její služby využívají i okolní školy a senioři.

Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole působí tři zástupci ředitele, výchovný poradce, poradce pro volbu povolání, speciální pedagog, metodik prevence sociálně patologických jevů, koordinátorky ŠVP, koordinátor ICT a několik asistentů pedagoga. Každý týden je žákům, pedagogům i rodičům k dispozici služba psychologa.

Pedagogický sbor tvoří přibližně 60 pedagogických pracovníků od mladých učitelů po zkušené kolegy. Nově příchozím vyučujícím je vždy přidělen „uvádějící učitel“, učitel s praxí jak výchovně-vzdělávací, tak provozní. Pracovníci školy usilují o neustálý odborný růst. Účastní se pravidelných školení, porad i teambuildingu. Pedagogové i asistenti se v pravidelných blocích scházejí během formativní skupiny, jejíž součástí je mentorská pomoc. Většina pedagogů je plně kvalifikovaná, mnoho z nich se dále vzdělává v rámci celoživotního vzdělávání. Učitelé spolupracují v rámci předmětových komisí i mezipředmětově.

Charakteristika žáků

Převážná většina žáků jsou děti ze spádové oblasti Prahy 6. V posledních letech vzděláváme i děti cizích státních příslušníků a zajišťujeme vzdělání žákům, kteří žijí v zahraničí. Máme zkušenosti s integrací dětí s nejrůznějšími speciálními potřebami. Žákům mimořádně nadaným přizpůsobujeme učební podmínky k jejich rozvoji.

Všichni žáci mají možnost zapojit se do rozhodování o své škole prostřednictvím Žakovského parlamentu.

Škola – školní redakce pravidelně vydává školní časopis.

SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Zájem rodičů o dění ve škole signalizuje dobré zázemí žáků v rodinách a podporu školní práce. Škola spolupracuje s rodiči prostřednictvím třídních schůzek a individuálních konzultací. Před každou třídní schůzkou se konají schůzky zástupců rodičů jednotlivých tříd, kde mohou prodiskutovat případné problémy nebo dotazy přímo s vedením školy. Zástupci pak výstupy z těchto jednání přenášejí do třídních kolektivů rodičů. Každý z rodičů má možnost chování, prospěch, úspěchy i problémy svého dítěte konzultovat s vedením školy v úředních hodinách i s učiteli po domluvě či v jejich konzultačních hodinách. Rodiče dostávají informace o vzdělávání prostřednictvím informačního systému Bakaláři – elektronická žákovská knížka, která slouží jako komunikační prostředek nejenom ve vztahu učitel – rodič, ale i ve vztahu rodič – učitel. Dalším informačním zdrojem o škole a aktuálních akcích jsou webové stránky školy, bulletinové zprávy, Dny otevřených dveří a informační schůzky „Předškolák“. Zřízením školské rady přibyl další prostor pro pozitivní rozvoj a vývoj školy i vzájemných vztahů, společně s vedením školy se podílí na tvorbě společných cílů týkající se místní komunity, a organizuje různé akce. Vzdělávání a otevřenost pro spolupráci vyžaduje úzkou spolupráci i se zřizovatelem, tj. Městská část Praha 6.

Jelikož jsme fakultní školou, existuje dlouholetý úzký vztah s Pedagogickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze a s Vyšší odbornou školou pedagogickou a sociální, Střední odbornou školou pedagogickou a Gymnáziem Praha 6. ZŠ a MŠ Emy Destinnové. Spolupráce přináší žákům i pedagogům cenné vzdělávací a výchovné prvky.

Škola spolupracuje s příslušnými poradenskými zařízeními, hlavně s pedagogicko-psychologickými poradnami. Vzhledem k přibývajícimu počtu žáků s poruchou autistického spektra (PAS) či žáků s kombinovanými vadami konzultujeme se speciálně pedagogickými centry APLA a VERTIKÁLA. Pracovníci těchto center pravidelně navštěvují naši školu, kde monitorují daného žáka v prostředí školy. Škola podporuje a zabezpečuje rovné příležitosti všem žákům, tj. i žákům-cizincům ze zemí EU a z třetích zemí do základního vzdělávání. Pomocí pro oblast výuky českého jazyka těchto žáků je i zapojení do spolupráce s Centrem pro podporu inkluzivního vzdělávání.

Prevcentrum je pracoviště, které je nápomocné při naplňování Preventivního programu školy.

K rozvoji klimatu školy a vzdělávacích složek spolupracujeme v oblasti environmentální výchovy např. s Letištěm Václava Havla, Lesy ČR, ZOO Praha, Zemědělské muzeum v Praze, Botanická zahrada, Planetárium apod., v oblasti kulturní navštěvujeme nabízené programy kin, divadel, galerií, knihoven, apod., v oblasti sportu se účastníme turnajů, sportovních dnů apod. Pod záštitou British Council Praha pořádáme mezinárodní zkoušky YLE (Young Learners English Test), KET (Preliminary English Test), PET ([Key English Test](#)) pro žáky naší školy.

Testování SCIO pro žáky 6. a 9. ročníků a kroužek anglického jazyka v 1. a 2. třídách pořádáme ve spolupráci s Městskou částí Praha 6 (grant „Jazyková šestka“). Některé volnočasové aktivity po skončení vyučování jsou zajišťovány Domem dětí a mládeže pro Prahu 6.

Žáci se účastní přednášek a nabízených programů Úřadu průmyslového vlastnictví.

Povinnou složkou výuky tělesné výchovy na naší škole ve 2. a 3. ročníku je plavecký výcvik zajišťovaný Plaveckou školou Betyňka.

Dále pak jsou podporovány výjezdy tříd do škol v přírodě, někdy s využitím služeb specializovaných agentur, na různá místa i do různých objektů.

Ve sváteční čas docházíme s různými aktivitami do Domova seniorů a Léčebny dlouhodobě nemocných v Praze 6 – Dejvicích.

PROJEKTY ŠKOLY

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu. Několikrát v roce realizujeme tzv. projektové dny. Téma projektů volí vyučující podle věkových skupin, podle náplně učiva nebo reagují na aktuální dění ve společnosti. Zařazované formy projektu jsou ročníkové krátkodobé (s tematikou ročních období, tematikou historickou nebo odrážející vztah ke kulturně-historickému dědictví apod.), celoroční tematické, celoškolské. Příprava, realizace, výstupy a evaluace jednotlivých projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky, podporují spolupráci pedagogů a žáků.

Mezi celoškolské projekty řadíme:

- „Zlatá Ema“ – škola pořádá každoročně **koncert k počtě Emy Destiniové**, na kterém vystupují žáci školy, kteří tak ožívají tradici této pěvkyně, jejíž jméno má škola ve svém názvu. Koncert je prokládán udělováním cen žákům, kteří zvítězili v jednotlivých literárně-uměleckých kategoriích stanovených školou (český jazyk – sloh a recitace, cizí jazyky, výtvarná a hudební výchova) v celoročně tematickém projektu,
- „Akademie“ – na tomto komponovaném pořadu žáci mohou předvést to, co připravili v rámci kroužků, se svými třídními učiteli nebo sami. Tematické zaměření akademie je vždy vyhlašováno předem a přihlášená vystoupení taneční, hudební či dramatická jsou pak režijně seřazena do společného rámce, který moderují sami žáci. Závěr programu patří 9. ročníkům a jejich závěrečným vystoupením, která jsou pomyslnou „tečkou“ jejich školní docházky,
- Finanční gramotnost – je projekt pro získání znalostí, dovedností a hodnotových postojů žáka nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a následně i svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný žák se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen pracovat s osobním rozpočtem s ohledem na měnící se životní situace. Projekt je realizován nejenom formou celoškolského projektového dne, ale i v předmětech Matematika, Výchova k občanství apod.,
- Ročníkové práce 9. tříd – pod vedením učitelů každý žák 9. ročníku zpracovává podle vlastního výběru a předem stanovených kritérií závěrečnou práci. Obhajobou práce prokazují nabyté znalosti a získané kompetence během studia,
- Dopravní hřiště – děti 4. tříd si osvojují správné návyky při jízdě na kole a základní pravidla silničního provozu,
- „Vánoční dílna“ – projekt je realizován formou celoškolského projektového dne v předvánočním čase, kdy si žáci připomínají tradice spojené s tímto obdobím a kdy vyrábějí drobné dekorační předměty,

- Sportovní den – sportovní dovednosti všichni žáci školy prokazují v jednom dni na konci školního roku v lehkootletických disciplínách. Cílem je nejenom výkon, ale i myšlenka olympijského fair-play a především soudržnost kolektivu žáků jedné školy,
- Prožitkový kurz v 6. třídách (grant „Prožitkové kurzy“) – škola organizuje podzimní třídní kurzy podle metodiky zážitkové pedagogiky. Vyškolení pedagogové, jejichž třídní kolektivy jsou většinou nově složeny, se snaží navodit, podle vizí wellbeingu, dobrou atmosféru, upevnit kolektivy, promluvit o individualismu, učit žáky chápat slovo tolerance, řešit obtížné situace, které mohou ve škole nastat. Vše se odehrává v akci, v činnostech adrenalinových, skutečně prožitkových,
- Lyžařský výcvik - každoročně se koná lyžařský výcvik žáků 7. ročníků k rozvoji dovedností při sjezdovém lyžování,
- zahraniční zájezdy (grant „Otevřený svět“) – v otázce mezinárodní spolupráce není naše škola zcela vyhraněna, naši žáci pravidelně jezdí do různých evropských zemí, měst, kde získávají zkušenosti nejenom jazykové, geografické, ale i multikulturní, budující přátelství,
- „Bezpečné prázdniny“ – ve spolupráci s Městskou částí Praha 6 a Praha 7 a s bezpečnostními složkami ČR se žáci 1. stupně účastní tohoto projektu, jehož cílem je upozornit děti na možná rizika a nebezpečí hlavně v době prázdnin,
- Veřejná služba – projekt spolupráce se zařízeními pro seniory,
- Příběhy našich sousedů v Praze 6 – projekt ve spolupráci s obecně prospěšnou společností Post Bellum, která se zabývá zaznamenáváním a archivací vzpomínek pamětníků významných historických událostí. Z těchto materiálů připravuje výstavy a spolupracuje s nejrůznějšími médii na výrobě dokumentárních pořadů, na kterých se podílejí i žáci naší školy.

Ke specifickým projektům školy patří:

- „Předškolák“ – jedná se o projekt odpoledních setkávání a konzultací, který je zaměřen na kladnou motivaci pro vstup dítěte do školy, poznávání nového prostředí, nových kamarádů i paní učitelky 1. třídy,
- Projekt MŠMT: Operační program – Výzkum, vývoj a vzdělávání – projekt zjednodušeného vykazování – šablony. Cílem programu je zvýšení kvality vzdělávání, zajištění podmínek pro kvalitní výzkum, propojení vzdělávání a výzkumu s trhem práce, snížení rizika neúspěchu mladých lidí ve vzdělání, což bude mít významný vliv na kvalitu jejich života i na jejich úspěch na trhu práce, podpora zlepšení kvality a efektivity vzdělávání a odborné přípravy, spravedlivosti, sociální soudržnosti a aktivního občanství, zlepšování kreativity a inovativnosti

a rozvoj podnikatelských schopností, na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy,

- „Ovoce a zelenina do škol“ – evropský projekt, jehož cílem je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit správné stravovací návyky ve výživě dětí 1. stupně a tím zároveň bojovat proti dětské obezitě,
- „Mléko do škol“ – evropský projekt, který podporuje děti 1. stupně v konzumaci mléčných výrobků a zdravém stravování.

K dalším výchovným a vzdělávacím aktivitám patří řada exkurzí, návštěv kulturních představení, účast na sportovních soutěžích s ostatními školami v regionu. Mimořádnou akcí je pořádání obvodního kola Olympiády v anglickém jazyce pro žáky škol Prahy 6.

Škola využívá při výuce metodu projektového vyučování pomocí moderních technologií a inovativních forem práce. Zpracováním a realizací školních projektů lze hravou a tvůrčí formou realizovat průřezová témata a vytvářet klíčové kompetence.

ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola Emy Destinnové nese titul Excelentní jazyková škola, který uděluje radnice Prahy 6 školám, které splní požadovaná kritéria: nabídka výuky alespoň čtyř jazyků, nabídka výjezdu žáků na jazykové pobyty do ciziny, výuka s rodilými mluvčími a partnerství školy se zahraničím. Škola se musí umístit v celostátním srovnání mezi nejlepšími 20% škol testovanými SCIO testy z anglického jazyka. Díky těmto skutečnostem jsme školou vyprofilovanou na výuku cizích jazyků, kdy jsme navýšili časovou dotaci výuky cizích jazyků v rámci vzdělávacího procesu a kdy nabízíme jazykové kroužky jako volnočasovou aktivitu. Kromě anglického jazyka se žáci 2. stupně učí německý, francouzský či španělský jazyk. Pro posílení řečových a konverzačních vzdělávacích výstupů organizujeme výměnné zájezdy, cizojazyčné projekty.

Výuka je postavena na kombinaci klasických a moderních metod, postupů a trendů. Prioritním zájmem školy je příprava žáků na jejich další studium, proto přizpůsobujeme výuku požadavkům středních škol. Aby žáci obstáli v současné společnosti, je pro nás klíčovou komplexní vyučovací metodou tzv. projektové vyučování, které je založeno na propojení teorie a praxe v cílené činnosti žáka na určitém projektu. Nejvýznamnějším projektem žáků 9. ročníků je vypracování ročníkové práce, kdy si žák vybere podle svého zájmu z určitého předmětu téma (vlastní či nabízené), které zpracovává pod vedením pedagoga. Prokazuje tím své dovednosti čtenářské, komunikační, digitální, dovednost prezentace a argumentace v propojení s nabytými vědomostmi z daného oboru. Výsledná práce bývá žákem prezentována a pedagogy hodnocena.

WELLBEING

Wellbeing je definován jako „**stav, ve kterém můžeme v podporujícím a podnětném prostředí plně rozvíjet svůj fyzický, kognitivní, emocionální, sociální a duchovní potenciál a žít spolu s ostatními plnohodnotný a spokojený život.**“

Veškeré školní aktivity vedeme k tomu, abychom u žáků dosáhli nejenom rozvoje specifických dovedností, ale i přispěli ke zlepšení jejich vzdělávacích výsledků, popřípadě minimalizovali vznik rizikového neprosociálního chování. Jde nám o budování pozitivních vztahů, podporu kreativity a motivace, kladné vnímání sebe sama, tedy o rozvoj osobnosti každého žáka jako individuality, která se bude v průběhu času rozvíjet a vnímat se jako jedinečná, plnohodnotná a spokojená bytost. Myšlenky a rozvoj wellbeingu se nám proto propisují do celého výchovně-vzdělávacího procesu a jsou součástí některých výstupů.

INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ – žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem, žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření vyplývajících z jeho individuálních potřeb. Vyučování je na naší škole přizpůsobováno těmto individuálním potřebám každého žáka. Naší snahou je podporovat jedince tak, aby se mohl plně účastnit života ve společnosti. V jedné třídě tak můžeme vzdělávat děti i se zdravotním postižením, děti zvláště nadané, děti cizinců, děti různých etnik nebo děti pocházející ze sociálně znevýhodněného prostředí. Cílem je tedy podporovat rovné šance dětí na vzdělávání, vést děti k otevřenosti vůči jinakosti a ke vzájemné spolupráci.

Mezi žáky se speciálními vzdělávacími potřebami řadíme:

- žáci s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu zdravotního stavu, tj. tělesně, zrakově či sluchově postižení, žáci s lehkým mentálním postižením, žáci s kombinovanými vadami a žáci se zdravotním oslabením, dlouhodobou nemocí či lehčími zdravotními poruchami vedoucím k poruchám učení,
- žáci s vadami řeči,
- žáci se specifickými poruchami učení, pozornosti (ADD, ADHD) a chování, tj. poruchy způsobující výukové obtíže v rámci vzdělávacího procesu, v důsledku nedostatečně rozvinutých schopností žáků,
- žáci z odlišných kulturních a životních podmínek, tj. žáci, kteří pocházejí z prostředí s nízkým sociálně kulturním statusem, žáci s nařízenou ústavní výchovou nebo žáci s nařízenou ochrannou výchovou,
- žáci, jejichž mateřským jazykem není čeština,
- žáci nadaní, tj. za nadaného žáka se považuje žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech,
- žáci nadaní s přidruženou speciální vzdělávací potřebou tzv. dvojí výjimečností, kam řadíme např. žáky s Aspergerovým syndromem.

Po předchozí konzultaci se zákonnými zástupci a s podrobnými podklady ze školského poradenského pracoviště umožňujeme vzdělávání těchto žáků. Každý případ je individuálně posuzován, probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobu kontroly osvojených znalostí a dovedností, na jejichž základě je žákovi vytvořen v písemné podobě plán pedagogické podpory (PLPP) či individuální vzdělávací plán (IVP), který je možný realizovat pouze s informovaným souhlasem rodiče. V PLPP či IVP jsou rozpracovány závěry a doporučení poradenského pracoviště pro dosažení doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovených v RVP ZV. Na tvorbě PLPP a IVP a na vzdělávání žáka

se podílí třídní učitel s výchovným poradcem, učitelé ostatních předmětů, školní speciální pedagog, zákonní zástupci, případně asistent pedagoga a zástupce školského poradenského pracoviště a žák samotný. Doporučí-li školské poradenské pracoviště podporu žákovi asistenta pedagoga, žádá škola o zřízení jeho funkce. Součástí IVP mimořádně nadaného žáka může být i jeho účast ve výuce některých vyučovacích předmětů ve vyšším ročníku. U obou dokumentů je nutná pravidelná evaluace, kdy se společně sejdou rodiče, pedagogové, vedení školy i žák samotný a na základě těchto hodnotících schůzek se daný dokument aktualizuje, a je podepsán všemi zúčastněnými.

Pro žáky s lehkým mentálním postižením (LMP) od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník a která bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením.

Žáci-cizinci jsou integrováni do českého prostředí s ohledem na jejich původ a jazykovou vybavenost. V případě výrazné jazykové bariéry je postupováno dle školského zákona. Se souhlasem zákonných zástupců je žákovi nabídnuta možnost docházení na hodiny českého jazyka ke školnímu speciálnímu pedagogovi.

Přehled podpůrných opatření

Podpůrná opatření jsou definována školským zákonem (561/2004 Sb.: <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon-ve-zneni-ucinnem-od-1-1-2017-do-31-8-2017>), podle rozsahu a obsahu se člení do I. – V. stupně. Podpůrná opatření různých stupňů lze kombinovat. Vedle organizace vzdělávání obsahují také seznamy speciálních učebnic a pomůcek a kompenzačních pomůcek. Podrobné informace obsahuje vyhláška č. 27/2016 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných: <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/vyhlaska-c-27-2016-sb-o-vzdelavani-zaku-se-specialnimi>

Podpora žáků se realizuje prostřednictvím podpůrných opatření představujících konkrétní pomoc vzdělávání žáka, a to

- v oblasti metod a forem výuky, možných úprav hodnocení žáka, organizace výuky,
- nutnou personální podporou pedagoga při výuce žáků s potřebou podpůrných opatření, a to jak asistentem pedagoga, tak dalším pedagogem nebo speciálním pedagogem,
- využíváním speciálních učebnic, pomůcek, kompenzačních pomůcek, včetně zařazování nových technologií do práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Podpůrná opatření 1. stupně

- opatření realizována školou

Škola volí podpůrná opatření prvního stupně tehdy, pokud je pro vzdělávání žáka nezbytná podpora pomocí prostředků pedagogické intervence, např.: změny v metodách a výukových postupech, změny v organizaci výuky žáka, úpravy v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy, apod. Pokud se jedná o drobné úpravy v rámci výuky jednoho předmětu, je úprava věcí individualizace výuky a práce jednoho pedagoga.

Pokud úpravy vyžadují spolupráci více pedagogů, vytváří škola Plán pedagogické podpory (PLPP), tj. písemný dokument obsahující popis obtíží či nadání, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP je průběžně školou aktualizován a to vzhledem

k vyhodnocování efektivity zvolených úprav. S plánem jsou seznámeni zákonní zástupci žáka, žák a učitelé daných vzdělávacích předmětů.

Formulář PLPP lze nalézt v příloze č. 3 Vyhlášky č. 27/2016 na <http://www.msmt.cz/file/36859/> a na S:\pracovniciucitele\inkluze.

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně

- opatření, která škola realizuje na základě doporučení školského poradenského zařízení

Pokud byla žákovi stanovena podpůrná opatření 2. – 5. stupně, pak poradenské zařízení (PPP nebo SPC) vypracuje pro rodiče a školu zprávu z vyšetření a Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Na základě obou dokumentů je vypracován individuální vzdělávací plán. I při stanovení této skupiny opatření je nezbytná spolupráce se zákonnými zástupci žáka, jelikož pro úspěšnou reedukaci obtíží je nutná kooperace žák – rodič – škola. Jedná se o pravidelná hodnotící setkávání. Pokud zákonný zástupce přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nečinnosti nenavštíví školské poradenské zařízení, způsobí tak žákovi obtíže při vzdělávání, protože škola sama nemůže dostatečně naplnit realizaci podpůrných opatření. V této situaci se může škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci, orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), a v souladu se zákonem požádat o součinnost. Tuto variantu považujeme za mezní, tedy je třeba ji volit až v případech, kdy nelze jinými cestami dosáhnout naplnění zájmu a potřeb žáka.

VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY – struktura a kritéria

Vlastní hodnocení chápeme jako plánovanou činnost, která má prokazatelný vliv na zlepšování výsledků výchovy a vzdělávání, profesionální růst pedagogů a komplexní rozvoj žáků.

Vlastní hodnocení školy tzv. autoevaluace slouží především k hodnocení vlastní práce, napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole, § 11 a § 12 zákona č. 561/2004 Sb. a vyhlášky č. 15/2005 Sb. a č. 225/2009 Sb.. Vlastní hodnocení školy je součástí výroční zprávy, s danou problematikou jsou na pedagogických radách seznamováni všichni pedagogové.

Při procesu sebehodnocení školy vedení školy společně s ostatními pedagogy systematicky shromažďuje a analyzuje celou řadu informací a podkladů. Při vlastním hodnocení se zaměřujeme na tyto námi vytyčené oblasti:

1. sdílení vize a poslání školy, cíle

- Vizí naší školy je demokratizace, tvorba zdravého a bezpečného prostředí pro žáky, učitele i ostatní zaměstnance, budování pozitivního klimatu, vytváření prostředí s přátelskou, vstřícnou atmosférou, které motivuje a pozitivně ovlivňuje všechny účastníky.
- Společným cílem je vést děti k morálním hodnotám a pozitivnímu vztahu ke světu, lidem a k přírodě, rozvíjet žákovy schopnosti komunikace, spolupráce, samostatného tvůrčího myšlení s důrazem na vlastní zodpovědnost.
- Chceme, aby každý ve škole zažíval úspěch. Posilujeme vnitřní motivaci a odpovědnost za to, co se žák naučí. Chceme být úspěšnými učiteli. Jsme průvodci na cestě ke vzdělání, usilujeme o úspěch každého žáka. Jsme tvořiví, respektující, vzděláváme se. Usilujeme o kvalitní spolupráci s rodiči.

2. kvalita pedagogických pracovníků (vědomosti z oboru, efektivní vedení výchovně-vzdělávacího procesu, vytváření bezpečného klimatu ve třídě, podílení se na životě školy, profesní růst a rozvoj):

- Snahou vedení školy je umožnit pedagogům prostor pro realizaci široké nabídky vyučovacích metod, podpora tvůrčího myšlení, zájmu o sebevzdělávání a profesní růst.
- Vedeme učitele k tomu, aby se zamysleli nad tím, co dělají dobře, v čem jsou úspěšní, co dělají špatně, co je příčinou dílčího neúspěchu, v čem by měli přidat, popřípadě v čem ubrat, a jakým směrem postupovat ke svému profesnímu rozvoji. Děje se tak v rovinách:
 - učitel – vedení školy (hospitace, schůzka s vedením školy, pedagogická rada)
 - učitel – učitel (konzultace, předmětová a metodická komise, zavádějící učitel)
 - učitel – asistent pedagoga (konzultace, pedagogická rada)
 - učitel – výchovný poradce, psycholog, speciální pedagog (konzultace)
 - učitel – žák (vyučovací hodina, konzultační hodiny, školní parlament)
 - učitel – rodič (konzultační hodiny, třídní schůzky)
- Chceme, aby se sebehodnocení stalo každodenní přirozenou součástí práce pedagoga, aby sebereflexe sloužila především pro vlastní potřeby učitele, k tomu, aby si učitel uvědomil své silné a slabé stránky a dokázal si určit směr svého dalšího rozvoje a zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu. K sebereflexi nabízíme učitelům myšlenkovou mapu:
 - Já jako učitel (*např. plánování, metodika, odborné znalosti a dovednosti, sebereflexe, odborný přehled,...*)

- Já ve vztahu k žákům (*např. umím motivovat, umím povzbuzovat, umím vybrat vhodné metody práce, předávat informace a prezentovat, ...*)
- Já ve vztahu ke skupině žáků – třídě (*např. vést ke spolupráci, vzájemné diskusi, skupinová a kooperativní práce, ...*)
- Já ve vztahu k ostatním učitelům (*např. komunikace, podpora, pomoc, ...*)
- Já ve vztahu k asistentovi pedagoga
- Já ve vztahu ke škole (*např. Řídím se podle ŠVP?, ...*)
- Já ve vztahu k rodičům
- Já ve vztahu k obci
- Já ve vztahu ke společnosti
- Podporujeme vzájemnou spolupráci pedagogů, jak při vyměňování si názorů, postupů, zkušeností (v každé třídě je práce různě náročná) v rámci předmětových a metodických komisí, tak při pedagogických radách, tak při teambuildingu „Týmová sborovna“.
- Hodnotíme právě skončenou vyučovací hodinu, dále práci a dosažené výsledky za čtvrtletí, pololetí a za celý školní rok.

3. podmínky vzdělávání

- jednou z podmínek pro naplnění vzdělávacích cílů a strategií je vybavení školy pro názornost a efektivnost výuky, tj. podmínky materiální:
 - efektivní, ekonomické, účelné využití dotací a finančních prostředků z různých zdrojů (fondy, granty, projekty apod.)
 - udržovat prostory pro volnočasové aktivity
 - průběžně doplňovat kabinetní sbírky, knihovny, fond učebnic, programové vybavení výpočetní technikou, výukové programy
 - udržovat estetické a čisté prostory, okolí a prostředí školy
 - průběžně doplňovat vybavenost novým nábytkem
- prostorové:
 - modernizace odborných učeben
- hygiena a bezpečnost;
- psychosociální;
- personální:
 - kvalifikovanost pedagogických pracovníků
 - zajištění potřebného množství nepedagogických pracovníků
 - zapojení pedagogů do národních a mezinárodních projektů
 - zpětná vazba o kvalitě práce pedagoga, jeho profesní růst
- organizační;
- spolupráce mezi školou a veřejností.

4. průběh vzdělávání

Klasická výuka je obohacována různými formami a metodami práce, kooperativní výukou, projektovým vyučováním, kritickým myšlením. Vedeme žáky k motivaci k celoživotnímu učení, gramotnostem ve vzdělání a k uplatnění v životě.

Kromě forem hodnocení práce žáků ze strany pedagogických pracovníků mají žáci možnost používat také formy sebehodnocení. Škola jim pro tyto formy vytváří odpovídající podmínky. Tím je zajišťována také zpětná vazba objektivitě hodnocení ze

strany školy jako vzdělávací instituce. Žák by měl být veden k tomu, aby byl schopen posoudit úroveň následujících kompetencí (vč. kompetencí sociálních)

- Zásady a pravidla, kterými pedagog rozvíjí u žáka schopnosti pro vlastní sebehodnocení:
 - schopnost přímé aplikace získaných kompetencí v praxi,
 - schopnost orientovat se v daném problému s využitím získaných vědomostí, znalostí, dovedností,
 - schopnost žáka prosadit se v třídním kolektivu při řešení týmového úkolu,
 - schopnost samostatné prezentace svých znalostí formou otevřených mluvních cvičení, psaných textů, apod.
 - schopnost výběru – pochopení významu jednotlivých částí rozsáhlejších testovacích souborů,
 - schopnost změny své sociální role v kolektivu vrstevníků,
 - schopnost využívání mezipředmětových vazeb,
 - schopnost aplikovat etické principy v praxi,
 - schopnost pochopení rovnováhy práv a povinností,
 - pochopení své role v kolektivu.
- Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků:
 - sebehodnocení jako přirozená součást každodenní práce,
 - sebehodnocení vnímat jako proces k posílení sebeúcty a sebevědomí,
 - chybu chápeme jako přirozenou věc v procesu učení, jako důležitý prostředek učení. Proto při školní práci vedeme žáka, aby komentoval své výkony a výsledky, aby při vlastním sebehodnocení popsal:
 - co se mu daří,
 - co mu ještě nejde, popřípadě v čem chybí
 - jak bude pokračovat dál, jaké jsou jeho možnosti pro zlepšení.

5. výsledky vzdělávání

- Obecné zásady hodnocení:
 - hodnocení je motivujícího charakteru, vede k pozitivnímu vyjádření; pedagogové společně s žáky pracují s chybou;
 - hodnocení poskytuje žákovi, rodiči, pedagogovi zpětnou vazbu, určuje další postup;
 - uplatňujeme přiměřenou náročnost a pedagogický takt, soustředíme se na individuální pokrok;
 - sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků;
 - hodnocení probíhá průběžně v celém časovém období, závěry jsou stanoveny na základě dostatečného množství různých podkladů;
 - zaměřujeme se na prevenci školní neúspěšnosti, analyzujeme důvody neprospěchu a v případě zhoršení prospěchu informujeme rodiče a konzultujeme s nimi daný problém;
 - klasifikuje se procvičené učivo;
 - učitel si vede podrobnou evidenci o průběhu vzdělávacího procesu žáka;

- hodnotíme míru zvládnutí závazných výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností žáků;
- vyučující při klasifikaci bere v úvahu individuální možnosti žáka, upravuje podmínky tak, aby vedl žáka k nejlepšímu výkonu;
- klasifikace bývá zhodnocena žákem, tj. sebehodnocením, a doprovázena hodnocením učitele, tj. objasněním podstaty úspěchu či neúspěchu, a návodem, jak mezery a nedostatky překonat.

- Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Podrobně rozpracovaná pravidla pro způsob hodnocení žáka a hodnocení výsledků jeho vzdělávání jsou uvedeny ve školním řádu školy, který vychází ze zákona č. 561/2004 Sb., a vyhlášky č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání. Na naší škole je upřednostněna klasifikace hodnotícím stupněm, tj. známkou.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech hodnotíme nejenom znalosti v souladu s požadavky učebních osnov a zvládnutí závazných výstupů ŠVP školy, ale i další skutečnosti:

- ovládnutí učiva předepsaného učebním plánem; pravidla hodnocení a klasifikace žáků znevýhodněných jsou totožná s výše uvedenými pravidly, je však pro ně vypracován individuální vzdělávací plán (IVP), který umožňuje postupovat v jednotlivých vzdělávacích a výchovných složkách podle individuálních schopností žáka tempem, které je pro žáka nejvhodnější;
- úroveň myšlení;
- vyjadřování;
- aplikace vědomostí;
- přístup a zájem o učení, snaha a píle.

- Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává vyučující těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka;
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování;
- různými druhy zkoušek – písemné, ústní, pohybové;
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami;
- analýzou výsledků činností žáka;
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s pracovníky specializovaných poraden (PPP, SPC apod.) a ostatních zdravotnických zařízení;
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

6. úroveň výsledků práce školy zejména vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům

- formulace slabých a silných stránek školy (Mapa školy)
- formulace příležitostí a hrozeb

Časový plán vybraných autoevaluačních oblastí (tab.):

vybraná oblast	cíle a kritéria	nástroje	čas	kdo
Koncepce školy	Školní vzdělávací program (Vyhovuje ŠVP jako strategický materiál? Je v souladu s RVP? Změny, úpravy?)	- pozorování a evidence pozorovaných jevů - hospitace - rozhovory - případná vnější evaluace	průběžně	vedení školy, učitel
Podmínky vzdělávání	Klima školy, úroveň řízení	- dotazník při zápisu do 1. tříd - vyhodnocení nejlepších žáků - hospitace - akce pro veřejnost	leden červen	vedení školy, učitel
	Prostorové a materiální podmínky	- plán práce školy – vykrytí materiálních požadavků a plnění plánu rozvoje školy - kontroly BOZP, PO apod.	a) leden b) srpen (leden-srpen) průběžně	vedení školy, učitel
	Personální podmínky	- další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) - zajištění školního roku vzhledem k obměnám pracovníků	školní rok	vedení školy
	Finanční a hmotné zdroje	- možnosti školy vzhledem k rozpočtu (obec - kraj) - doplňková činnost školy	po obdržení rozpočtu	zřizovatel, vedení školy

Průběh vzdělávání	Úroveň pedagogického procesu; učitelé – kvalita výuky, naplňování ŠVP	• hospitace, vč. autoevaluační reflexe • pedagogická tvořivost (metodické materiály, projekty, ...) • tematické plány – kvalita plánování • školní dokumentace	průběžně, souhrnně za školní rok	vedení školy, učitel
	Zpětná vazba učitel – žák; cíle wellbeingu	• rozhovory • analýza klasifikace a prací žáka • žákovské portfolio	pravidelně během školního roku	učitel, žák
	Postoj rodičů ke škole	• rozhovor • dotazník (anketa, šetření) – Mapa školy	konzultace, třídní schůzky	vedení školy, učitel, rodič
	Výchovné problémy	• rozbor chování žáků, výchovných problémů • modelové situace • preventivní programy • zpráva výchovného poradce	pravidelně	učitel, výchovný poradce, žák, rodič
Výsledky vzdělávání	Žáci – naplňování klíčových kompetencí, zvládání výstupů ŠVP (úroveň vědomostí, dovedností)	• hospitace • vlastní písemné práce, testy • testy Cermat, Scio • vyhodnocení soutěží – rozbor úspěšnosti	průběžně (podle zadání), červen	vedení školy, učitel, žák, rodič
	Postoj žáků ke škole	• rozhovor • dotazník – Mapa školy	průběžně	učitel, žák

	Úspěšnost žáků, absolventů	• rozhovor • rozbor úspěšnosti žáků při přijímacím řízení na SŠ	příležitostně květen, červen	vedení školy, učitel, žák, rodič
--	-------------------------------	---	--	---

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program AD ASTRA vychází z dlouholeté koncepce školy, která má inovovat pedagogický proces, přizpůsobit ho více současným potřebám nastupující generace a zkoordinovat ho s náročnými požadavky na člověka 21. století. Rozpracovává obecné vzdělávací cíle a klíčové kompetence zachycené v RVP ZV.

AD ASTRA vyjadřuje základní myšlenku programu, tj. otevřenost školy všem dětem, rodičům, veřejnosti – obsahem vzdělávání, demokratickými principy, chápáním žáka jako individuální osobnosti a vstřícným podporujícím přístupem.

Základní vzdělávání má být užitečnou službou občanům a má reflektovat jejich očekávání a jejich individuální potřeby. Má poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V našem pojetí je škola místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se. Charakter práce má pak v dětech mimo jiné podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získávání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení. Takto formulovaný obecný koncepční záměr školního vzdělávacího programu vychází z přesvědčení, že kvalita vzdělávání školy nemá být primárně posuzována podle tradičně chápaných tzv. vzdělávacích výsledků, ale podle úrovně utvářených postupně rozvíjených klíčových kompetencí, úrovně osvojených strategií učení a motivace pro celoživotní učení. Naši prvořadou ambicí je proměnit školu v prostředí, kde se dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně, kde mohou plně rozvíjet svůj celo-osobnostní potenciál a žít spolu s ostatními plnohodnotný a spokojený život. Připojujeme se ke vzdělávacím trendům v Evropě a rozvíjíme u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v Evropě.

Učební osnovy jednotlivých předmětů jsou zpracovány podle požadavků vyplývajících z Rámcového vzdělávacího programu ZV. Jsou doplněny o průřezová témata, která reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a která pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot a stávají se základem pro žákovu celoživotní vzdělávání, jeho vstup do života a do pracovního procesu. V duchu průřezových témat jsou několikrát v roce realizovány projektové dny. K dosažení vzdělávacích cílů a získání klíčových kompetencí slouží výchovně vzdělávací strategie, které jsou zpracovány speciálně pro každý předmět.

Prioritou školy je jazykové vzdělávání. Všichni žáci začínají v prvním ročníku výukou prvního cizího jazyka, kterým je angličtina. Kromě toho škole bylo na její žádost povoleno MŠMT vyučovat v anglickém jazyce i výtvarnou výchovu v 1. a 2., od 3. do 5. ročníku pak pouze pro žáky jazykově nadané. Od 6. ročníku mají žáci další cizí jazyk (francouzský, německý, španělský). Někteří žáci mají možnost začít s dalším cizím jazykem až v 8. ročníku. Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace má proto v našem vzdělávacím programu největší časovou dotaci.

Díky disponibilní časové dotaci máme v ŠVP AD ASTRA na 2. stupni specifické vzdělávací obory: Osobnostní rozvoj, Osobnostní rozvoj a zdraví, Sportovní hry, Polytechnika.

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Výchovně vzdělávací strategie, které utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků, představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které jsou důležité pro rozvoj člověka.

Klíčové kompetence

Škola utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků následujícími strategiemi:

○ Kompetence k učení:

- Žák je veden k osvojování si strategie učení, k učení kooperativnímu, je motivován pro celoživotní vzdělávání.
- Poznává smysl a cíl vlastního učení, má k němu pozitivní vztah, posoudí vlastní pokrok, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.
- Klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání a zpracovávání informací.
- Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podporujeme jejich tvořivost, učíme je organizovat si a třídit práci a vytváříme takové situace, při kterých mohou mít radost ze své činnosti.
- Umožňujeme žákům pozorovat, experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry.
- Učíme žáka pracovat s chybou.
- Pracujeme s žákovským portfoliem.
- Vedeme žáky k sebehodnocení.
- Při hodnocení používáme pozitivní motivaci.
- Uplatňujeme individuální přístup.

○ Kompetence k řešení problémů:

- U žáků rozvíjíme zejména učení v souvislostech, tj. neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa.
- Žák je podněcován k tvořivému a kritickému myšlení, k logickému uvažování a k řešení problémů.
- Žák činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých jednání zhodnotí.
- Učíme žáky prakticky ověřovat správnost řešení problémů.
- Motivujeme žáky úlohami z praktického života.
- Učíme žáky nenechat se odradit nezdary.
- Vytváříme vhodné podmínky pro týmovou spolupráci např. v projektovém vyučování.
- Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do různých soutěží.
- Žáci se učí vyhledávat a třídit informace z internetu a dalších informačních zdrojů.
- V některých oblastech vzdělávání využíváme i netradiční úlohy (olympiády, oborové soutěže apod.)
- Podporujeme kreativitu, originální řešení.

○ **Kompetence komunikativní:**

- Žák je veden k všestranné a účinné komunikaci nejen s vrstevníky, ale i s dospělými ve škole i mimo ni.
- Žák využívá komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.
- Učíme žáky výstižně formulovat a vyjadřovat své myšlenky, přijmout případnou (sebe)kritiku.
- Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci v rámci vyučování. Učíme je argumentovat a vhodnou formou obhajovat vlastní názor a současně i poslouchat názor jiných.

○ **Kompetence sociální a personální:**

- U žáka rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých.
- Žák přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
- Během vyučování využíváme formy vzájemné pomoci a skupinové práce.
- Žáky vedeme k respektování pravidel, na kterých se i sami podílejí. Učíme je, aby nepodporovali to, co narušuje dobré vztahy mezi nimi.
- Zvykají si na práci v týmu.
- Snažíme se žáky zapojit do organizace činnosti školy (školní parlament, třídní i ročníkové kruhy).
- Podporujeme skupinové a projektové vyučování zaměřené na spolupráci žáků.
- Učíme žáky vnímat vzájemné odlišnosti a zastávat ve skupině různé role.
- Učíme žáky nabídnout i přijmout pomoc.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.

○ **Kompetence občanské:**

- Připravujeme žáky jako zodpovědné osobnosti, které dokážou uplatňovat svá práva, ale plnit i své povinnosti.
- Žák chápe základní principy zákonů a společenských norem, respektuje a chrání naše tradice, kulturní a historické dědictví, a respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí.
- V třídních kolektivech žáci společně vytvářejí svá pravidla, školní řád pak na ně navazuje.
- Žáci jsou vedeni, aby tato pravidla uvědoměle dodržovali.
- Netolerujeme sociálně patologické projevy chování, vedeme žáky k chápání a respektování rozdílů mezi lidmi, k toleranci, k sebeúctě a k úctě ke druhým lidem.
- Klademe důraz na environmentální výchovu, aby žáci mysleli ekologicky. Třídíme odpad.
- Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví.

○ **Kompetence pracovní:**

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, ukazujeme možné pracovní postupy, vedeme žáky k výběru vhodných pracovních nástrojů.
- Pomáháme žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.
- Žák využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých oblastech v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost.
- Podněcujeme zájmy žáků pestrou nabídkou zájmových útvarů; výuku doplňujeme různými praktickými exkurzemi, čímž žákům pomáháme při profesní orientaci.
- Žákům pomáháme orientovat se v podnikatelské, finanční a hospodářské činnosti.

○ **Kompetence digitální:**

- Klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel a zásad při práci s technologiemi a na jejich dodržování.
- Učíme žáky pracovat s daty, informacemi a digitálním obsahem funkčně, tj. k zefektivnění, zkvalitnění či ke zjednodušení učení a pracovních postupů.
- Motivujeme žáky ke zkoumání okolí, přírody a světa s využitím digitálních technologií.
- Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací z různých informačních zdrojů.
- Učíme žáky rozpoznávat ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které nelze tolerovat.
- Dbáme na to, aby digitální prostředí nemělo negativní dopad na zdraví žáka.
- Vedeme žáky k sebejistému, kritickému a odpovědnému používání digitálních technologií.
- Rozvíjíme u žáků informační, datovou a mediální gramotnost.
- Učíme žáky chránit a spravovat informace, obsah, data, digitální identitu.
- Podporujeme žáky v komunikaci a spolupráci při tvorbě digitálních obsahů.
- Klademe důraz na etiku a bezpečnost pohybu v digitálním prostředí.
- Na základě práce s digitálními technologiemi rozvíjíme u žáků kreativitu, zvědavost, kritické myšlení.

Podrobněji jsou jednotlivé kompetence rozpracovány v rámci učebních osnov jednotlivých předmětů.

UČEBNÍ PLÁN

Učební plán 1 stupeň:

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.	2.	3.	4.	5.	Disponi- bilní hodiny
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	8	8	7	7	+ 6
	Anglický jazyk	2	2	3	3	3	+ 4
Matematika a její aplikace	Matematika	5	5	5	5	5	+ 5
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	1	1	
Člověk a jeho svět	Prvouka	1	2	2	0	0	+ 1
	Přírodověda	0	0	0	1	2	
	Vlastivěda	0	0	0	2	2	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	
	Výtvarná výchova						
	Výtvarná výchova v anglickém jazyce	1	1	1	2	2	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	
	Celkem	22	22	23	25	26	
Povinná dotace celkem		118					
Z toho disponibilních hodin							16

Učební plán 2. stupeň – další cizí jazyk od 6. ročníku:

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	Dispo- nibilní hodiny
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	4	+ 1
	Anglický jazyk	3	3	3	3	+ 2
	Anglická konverzace	1	0	0	1	
	2. cizí jazyk	3	3	3	3	+ 6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	5	5	+ 3
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	1	2	
	Výchova k občanství	0	1	1	1	
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	2	2	+ 3
	Chemie	0	0	2	2	
	Přírodopis	2	1	2	1	
	Zeměpis	1	2	2	1	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	
	Výtvarná výchova	2	2	1		
Člověk a zdraví	Osobnostní rozvoj	1	1	1	0	+ 3
	Osobnostní rozvoj a zdraví	0	0	0	1	
	Výchova ke zdraví	1	0	0	0	
	Tělesná výchova	2	2	2	2	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	0	
	Celkem	30	30	32	30	
Povinná dotace celkem		122				
Z toho disponibilních hodin						18

Učební plán 2. stupeň – další cizí jazyk od 8. ročníku:

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	Dispo- nibilní hodiny
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	4	+ 1
	Anglický jazyk	3	3	3	3	+ 2
	Anglická konverzace	1	0	0	1	
	Německý jazyk – druhý cizí jazyk	0	0	3	3	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	5	5	+ 3
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	1	2	
	Výchova k občanství	0	1	1	1	
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	2	2	+ 3
	Chemie	0	0	2	2	
	Přírodopis	2	1	2	1	
	Zeměpis	1	2	2	1	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	
	Výtvarná výchova	2	2	1		
Člověk a zdraví	Osobnostní rozvoj	1	1	1	0	+ 3
	Osobnostní rozvoj a zdraví	0	0	0	1	
	Výchova ke zdraví	1	0	0	0	
	Tělesná výchova	2	2	2	2	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	0	
Volitelné předměty	Sportovní hry	1	1	0	0	+ 2
Volitelné předměty	Polytechnika	2	2	0	0	+ 4
	Celkem	30	30	32	30	
Povinná dotace celkem		122				
Z toho disponibilních hodin						18

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání. Reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa, vytvářejí příležitosti pro vzájemnou spolupráci žáků a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření klíčových kompetencí žáků. Žák si díky tomu utváří komplexní pohled na danou problematiku a uplatňuje své individuální specifické dovednosti

Všechna průřezová témata jsou zařazena na 1. i 2. stupni naší školy, tvoří integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů. Kromě integrace jednotlivých témat je průřezové téma Osobnostní a sociální výchova rozvíjena od 3. do 9. ročníku v třídnických hodinách a v 6. ročníku i formou zážitkového kurzu. Multikulturní výchova je rozvíjena při zájezdových pobytech hlavně do Velké Británie.

V našem školním vzdělávacím programu jsou témata zpracována podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (VÚP, Praha 2017) a jsou uvedena vždy u konkrétního výstupu daného předmětu. Pro přehlednost v tabulkách u daných předmětů vždy uvádíme zkratku názvu průřezového tématu a číslo a název tematického okruhu.

Uváděné zkratky pro názvy průřezových témat:

- OSV – Osobnostní a sociální výchova
- VDO – Výchova demokratického občana
- MEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- MuIV – Multikulturní výchova
- EnV – Environmentální výchova
- MedV – Mediální výchova

Seznam použitých zkratk:

AJ	-	Anglický jazyk
AJ – k	-	Anglická konverzace
ČJ	-	Český jazyk
D	-	Dějepis
F	-	Fyzika
FJ	-	Francouzský jazyk
HV	-	Hudební výchova
CH	-	Chemie
INF	-	Informatika
M	-	Matematika
NJ	-	Německý jazyk
NJ2	-	Německý jazyk – druhý cizí jazyk
OR	-	Osobnostní rozvoj
ORz	-	Osobnostní rozvoj a zdraví
POL	-	Polytechnika
PČ	-	Pracovní činnosti
Pp	-	Přírodopis
Prv	-	Prvouka
Př	-	Přírodověda
Sh	-	Sportovní hry
ŠJ	-	Španělský jazyk
TV	-	Tělesná výchova
VL	-	Vlastivěda
VO	-	Výchova k občanství
VV	-	Výtvarná výchova
VV – Aj	-	Výtvarná výchova v anglickém jazyce
Vz	-	Výchova ke zdraví
Z	-	Zeměpis

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Smyslem Osobnostní a sociální výchovy je pomáhat každému žákovi v hledání vztahu k sobě samému i k dalším lidem a světu. Průřezové téma se zaměřuje na komunikaci jako klíčového nástroje pro sociální interakci žáka, pro utváření mezilidských vztahů, pro spolupráci v týmu a různých pracovních situacích, pro rozvoj emocionálních vztahů, osobnostních postojů. Vede k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů chování. Dále se zaměřuje na sebepoznání, seberegulaci a k rozvoji dovedností k udržení psychického zdraví. Přispívá k rozvoji přístupů pro řešení problémů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka (převzato z RVP):

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti dotýkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samotnému a druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy:

OSV 1 - Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovedností potřebných pro učení a studium

OSV 2 - Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

OSV 3 - Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

OSV 4 - Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění, relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích

OSV 5 - Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

OSV 6 - Poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

OSV 7 - Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

OSV 8 - Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

OSV 9 - Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

OSV 10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

OSV 11 - Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

	Tematický okruh	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída
OSV 1	Rozvoj schopností poznávání	ČJ, AJ, M, Prv, VV, TV, PČ	ČJ, AJ, M, Prv, HV, VV, PČ	ČJ, M, Prv, HV, VV, PČ	ČJ, M, INF, Př, HV, PČ	ČJ, M, INF, Př, HV, VV, TV, PČ
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí	ČJ, Prv, HV, VV, TV	Prv, HV, TV	ČJ, Prv, HV, VV, TV	ČJ, HV, TV	ČJ, AJ, Př, HV, VV, TV
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace	Prv, VV, TV, PČ	ČJ, Prv, TV	Prv, TV	Př	AJ, Př, TV
OSV 4	Psychohygiena	Prv, TV	VV, TV	ČJ, Prv, VV, TV	Př	Př, VV, TV
OSV 5	Kreativita	ČJ, VV	ČJ, HV, VV, PČ	ČJ, HV, TV	ČJ, INF, HV, VV, PČ	ČJ, INF, HV, TV, PČ
OSV 6	Poznávání lidí	Prv		Prv	ČJ	ČJ, Př, VL
OSV 7	Mezilidské vztahy	ČJ, Prv	ČJ, TV, PČ	Prv, TV	TV	Př, VL, TV
OSV 8	Komunikace	ČJ, Prv, VV - Aj, TV	ČJ, AJ, VV, VV - Aj	ČJ, AJ, VV - Aj, TV	ČJ, AJ, VV, VV - Aj, TV	ČJ, INF, Př, VV, VV - Aj, TV
OSV 9	Kooperace a kompetice	TV, PČ	VV, TV		ČJ, VV	VV
OSV 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, Prv	M	M	M, INF	ČJ, M, INF, Př, VL, PČ
OSV 11	Hodnoty, postoje, praktická etika	TV		Prv	TV	ČJ, INF, Př, VL

	Tematický okruh	6. třída	7. třída	8. třída	9. třída
OSV 1	Rozvoj schopností poznávání	AJ - k, NJ, ŠJ, M, INF, D, F, Pp, HV, VV, POL	ČJ, AJ, FJ, NJ, ŠJ, M, D, F, Pp, Z, POL	NJ, NJ2, M, D, F, CH, Pp, Z	ČJ, AJ - k, FJ, NJ, NJ2, M, INF, D, F, CH, Pp, Z, VV
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí	AJ, NJ, FJ, ŠJ, VZ, Sh, OR	ČJ, AJ, ŠJ, INF, HV, VV, TV, Sh, OR	AJ, NJ, NJ2, ŠJ, INF, VO, Pp, VV, TV, PČ, OR	AJ - k, NJ2, TV, ORz
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace	AJ, AJ - k, NJ, ŠJ, VV, VZ, Sh, OR	AJ, NJ, ŠJ, Sh, OR	AJ, NJ, NJ2, VO, PČ, OR	AJ - k, NJ2, TV, ORz
OSV 4	Psychohygiena	AJ - k, HV, VZ, TV, OR	OR	ŠJ, Pp, OR	Pp, VV, ORz
OSV 5	Kreativita	ČJ, AJ, AJ - k, NJ, FJ, HV, PČ, POL	ČJ, AJ, HV, PČ, POL	ČJ, AJ, NJ, NJ2, ŠJ, INF, HV	ČJ, AJ, NJ, NJ2, ŠJ, INF, HV
OSV 6	Poznávání lidí	AJ, FJ, NJ, ŠJ, D, TV, OR	ČJ, AJ, ŠJ, D, VO, OR	NJ2, ŠJ, VO, VV, OR	AJ - k, NJ, ORz
OSV 7	Mezilidské vztahy	AJ - k, NJ, ŠJ, VZ, OR	VO, TV, OR	NJ2, D, VO, VV, TV, OR	AJ, AJ - k, VO, Z, ORz
OSV 8	Komunikace	ČJ, AJ - k, FJ, NJ, ŠJ, INF, VV, VZ, POL, OR	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, VO, VV, TV, Sh, POL, OR	ČJ, NJ, NJ2, ŠJ, VO, Pp, PČ, OR	ČJ, AJ, AJ - k, FJ, NJ, NJ2, ŠJ, VO, Pp, Z, HV, VV, ORz
OSV 9	Kooperace a kompetice	OR	ČJ, VV, TV, Sh, PČ, POL	ČJ, ŠJ	ČJ, AJ - k, VO, F, TV
OSV 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, INF, VZ, OR	M, INF, VO, POL, OR	AJ, NJ, ŠJ, M, INF, Z, OR	AJ, AJ - k, NJ2, ŠJ, M, INF, D, VO, Z, TV, ORz
OSV 11	Hodnoty, postoje, praktická etika	AJ - k, NJ, VZ, POL, OR	ČJ, VO, POL, OR	NJ, NJ2, ŠJ, VO, Pp, VV, OR	AJ, AJ - k, NJ, NJ2, ŠJ, INF, D, VO, Z, HV

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti, kdy se žák orientuje ve společnosti demokraticky otevřené. Umožňuje žákovi demokraticky se podílet na rozhodování, prezentovat své názory, obhajovat svá rozhodnutí a řešení problémů, vede k respektování druhých i v kulturních, etnických a jiných odlišnostech, k utváření klimatu třídy založenému na demokratických principech s vědomím práv, povinností, svobod, odpovědnosti a uplatňováním zásad slušného chování. Vede žáky k hodnotám jako spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance, empatie a ukazuje křehkost hranice vedoucí k anarchii či naopak despotismu. Tato zkušenost pak rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku, schopnost kompromisu i schopnost kritického myšlení.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka (převzato z RVP):

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje podílet se na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy:

VDO 1 - Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

VDO 2 - Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciací, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

VDO 3 - Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

VDO 4 - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

	Tematický okruh	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída
VDO 1	Občanská společnost a škola					VL
VDO 2	Občan, občanská společnost a stát			Prv	VL	
VDO 3	Formy participace občanů v politickém životě				VL	
VDO 4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL	

	Tematický okruh	6. třída	7. třída	8. třída	9. třída
VDO 1	Občanská společnost a škola	OR	OR		AJ - k
VDO 2	Občan, občanská společnost a stát		VO, OR	D, VO, PČ	D, VO, Z
VDO 3	Formy participace občanů v politickém životě		VO	D, VO	D
VDO 4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D	D	D, PČ, VO	D, VO

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (MEGS)

Toto průřezové téma se zaměřuje především na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života. Utváří v žácích pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám, vede k širšímu vnímání kulturní rozmanitosti, k mezinárodnímu porozumění a k uvědomování si a překonávání jistých stereotypů a předsudků v globálním vnímání a myšlení. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka (převzato z RVP):

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako k širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy:

MEGS 1 - Evropa a svět nás zajímají – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

MEGS 2 - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

MEGS 3 - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže.

	Tematický okruh	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída
MEGS 1	Evropa a svět nás zajímá				ČJ, AJ	ČJ, AJ, VL
MEGS 2	Objevujeme Evropu a svět			HV	HV	AJ, PŘ, VL, TV
MEGS 3	Jsme Evropané			Prv	VL	VL, HV, VV, VV-AJ

	Tematický okruh	6. třída	7. třída	8. třída	9. třída
MEGS 1	Evropa a svět nás zajímá	AJ, AJ - k, FJ, NJ, ŠJ	NJ, ŠJ, HV	NJ, NJ2, ŠJ, Z, HV	AJ - k, FJ, NJ, NJ2, ŠJ, Z
MEGS 2	Objevujeme Evropu a svět	AJ - k, INF, D, HV	ŠJ, VO	NJ, ŠJ, Z, HV, PČ	AJ, AJ - k, FJ, NJ, NJ2, ŠJ, INF, VO, Pp, HV
MEGS 3	Jsme Evropané	D, VV, VZ	NJ, D, VV	AJ, NJ, D, VO, Z, VV, PČ	NJ, NJ2, D, VO, Z, VV

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MuIV)

Multikulturní výchova jako průřezové téma seznamuje žáky s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami a tím jim umožňuje uvědomit si vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu, toleranci a respekt k sociokulturní rozmanitosti, vytváří prostor pro společné aktivity a spolupráci. Formuje hodnotový systém žáka, korekci jeho jednání. Významným nástrojem tohoto tématu je jazyk jako nástroj učení, získávání a zpracování informací a prezentace postojů a názorů, jako nástroj komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, jako nástroj potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu. Je klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Multikulturní výchova zahrnuje i nejbližší vztahy v rámci školy – vztahy mezi žáky, mezi žáky a učiteli, mezi školou a rodinou.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka (převzato z RVP):

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a pomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti

- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Tematické okruhy:

MuIV 1 - Kulturní difference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociálních a kulturních rozdílů v České republice a v Evropě

MuIV 2 - Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

MuIV 3 - Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

MuIV 4 - Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

MuIV 5 - Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní podílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

	Tematický okruh	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída
MuIV 1	Kulturní difference		Prv	Prv	VL, HV, PČ	VL, HV, VV, VV - Aj, PČ
MuIV 2	Lidské vztahy	Prv		Prv	VL	Př, VL, TV
MuIV 3	Etnický původ				VL	VL
MuIV 4	Multikulturalita	HV	VV - Aj	Prv, VV - Aj	VV - Aj	HV, VV - Aj
MuIV 5	Princip sociálního smíru a solidarity			Prv	VL	Př, VL

	Tematický okruh	6. třída	7. třída	8. třída	9. třída
MuIV 1	Kulturní difference	AJ, FJ, D, HV	NJ, D, Z, HV	Z, HV	AJ - k, FJ, NJ, HV, VV
MuIV 2	Lidské vztahy	ŠJ, D, VZ, OR	NJ, ŠJ, D, Z	ŠJ, D, VO	AJ, FJ, ŠJ, D, Z, TV, ORz
MuIV 3	Etnický původ	D, OR	D, VO, Z	Pp	AJ, FJ, ŠJ
MuIV 4	Multikulturalita	ČJ, AJ, FJ, ŠJ, D	AJ, FJ, NJ, INF, D	ČJ, AJ, FJ	ČJ, AJ, AJ - k, NJ, ŠJ, Z
MuIV 5	Princip sociálního smíru a solidarity	OR	D, VO, OR	D	FJ, D, Z

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EnV)

Environmentální výchova vede k utváření žádoucích postojů člověka, žáka k životnímu prostředí, k zodpovědnému chování vedoucímu k trvale udržitelnému rozvoji. Ukazuje žákům environmentální problémy z hledisek ekologických, ekonomických, vědecko-technických, politických a občanských, časových (vtahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy). V žácích rozvíjí citlivý přístup k přírodě, k životnímu prostředí, k celkovému přírodnímu dědictví. Učí žáky pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si dovedností a návyků k aktivnímu odpovědnému přístupu k prostředí v každodenním životě, vede žáky k utváření zdravého životního stylu a hodnotovému vztahu k přírodě. Podporuje žáka v angažovanosti při řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka (převzato z RVP):

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně ohajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy:

EnV 1 - Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožení, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

EnV 2 - Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině); ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

EnV 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

EnV 4 - Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

	Tematický okruh	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída
EnV 1	Ekosystémy	Prv	Prv	Prv, PČ	Př	Př, VL
EnV 2	Základní podmínky života		Prv	Prv, PČ	Př, TV, PČ	Př, VL, TV, PČ
EnV 3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	M, Prv, PČ	TV, PČ	Prv	Př, VL	Př, VL
EnV 4	Vztah člověka k prostředí	Prv	Prv, TV	Prv, TV	Př, TV	Př, TV

	Tematický okruh	6. třída	7. třída	8. třída	9. třída
EnV 1	Ekosystémy	Pp	Pp		AJ - k, Pp, Z
EnV 2	Základní podmínky života	NJ, F, Pp, Z	F	NJ2, F, CH	CH, Pp, Z
EnV 3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	INF, POL	TV, PČ, POL	INF, CH, Z, PČ	AJ - k, ŠJ, VO, F, CH, Z, VV
EnV 4	Vztah člověka k prostředí	Pp, Z, VZ, POL	VO, Pp	F, CH, Pp, Z	AJ - k, NJ, ŠJ, F, Pp, Z

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MedV)

Mediální výchova obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace jako zdroje zkušeností, prožitků a poznatků. Média mají vliv na utváření životního stylu jedince a ovlivňují chování jeho i celé společnosti. Správné vyhodnocení mediálních sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravou. Mediální výchova vede žáky k rozvoji mediální gramotnosti, která zahrnuje poznatky o fungování a roli médií a která zapojuje žáka do mediální komunikace. U žáků rozvíjí schopnost analyzovat nabízená sdělení, posuzovat věrohodnost, vyhodnocovat komunikační záměr, orientovat se v předkládaném obsahu, ale vede i k rozvoji vlastních komunikačních schopností žáka (zejména při veřejném vystupování) pro naplnění individuálních i týmových potřeb.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka (převzato z RVP):

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvláště zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálního sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy:

MedV 1 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

MedV 2 - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

MedV 3 - Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

MedV 4 - Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

MedV 5 - Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

MedV 6 - Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

MedV 7 - Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace

a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti;
faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

	Tematický okruh	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída
MedV 1	Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení		Prv	ČJ	ČJ, AJ, INF, PŘ	ČJ, INF
MedV 2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			ČJ		ČJ
MedV 3	Stavba mediálních sdělení	Prv	ČJ, Prv	Prv	ČJ	ČJ, INF, VV - Aj
MedV 4	Vnímání autora mediálních sdělení			ČJ, VV		ČJ, PŘ, VL, HV, VV, VV - Aj
MedV 5	Fungování a vliv médií ve společnosti			Prv		ČJ, INF, VV, VV - Aj
MedV 6	Tvorba mediálního sdělení				ČJ	ČJ, AJ, TV
MedV 7	Práce v realizačním týmu		VV			VV

	Tematický okruh	6. třída	7. třída	8. třída	9. třída
MedV 1	Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	ČJ, NJ, INF, POL	ČJ, AJ, NJ, INF	AJ, FJ, NJ, NJ2	ČJ, AJ, AJ - k, FJ, NJ, NJ2, ŠJ, VO, F, TV, ORz
MedV 2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	POL	NJ, INF, VO, VV, OR	ČJ	ČJ, AJ, NJ, VO, ORz
MedV 3	Stavba mediálních sdělení	ČJ, NJ	ČJ, INF	ČJ, AJ, NJ2	ČJ, AJ - k, FJ, NJ, INF, VO, VV, ORz
MedV 4	Vnímání autora mediálních sdělení	VZ	ČJ	ČJ, NJ, VV, PČ	ČJ, AJ, NJ, NJ2, VO, ORz
MedV 5	Fungování a vliv médií ve společnosti		NJ, INF, VO, VV, OR	ČJ, ŠJ	AJ - k, FJ, NJ, ŠJ, VO, ORz
MedV 6	Tvorba mediálního sdělení	ČJ, NJ, VV	ČJ, NJ, POL	AJ, NJ, NJ2, PČ	AJ, NJ, NJ2, ŠJ, INF, VO, HV, ORz
MedV 7	Práce v realizačním týmu		VV, PČ, POL		INF

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

charakteristika výuky:

Na 1. stupni má předmět Český jazyk a literatura časovou dotaci v 1. ročníku devět hodin týdně, ve 2. a 3. ročníku osm hodin týdně a ve 4. a 5. ročníku sedm hodin týdně.

Předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a realizuje témata vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Učební předmět Český jazyk a literatura u žáků formuje dovednosti potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělávání, ale i pro úspěšné osvojování poznatků z dalších vzdělávacích oblastí. Rovněž vytváří základní předpoklady pro úspěšnou mezilidskou komunikaci, pro orientaci v okolním světě a pro chápání sebe sama.

Žáci se postupně učí zvládnout základní pravidla českého pravopisu. Hodiny slohu umožňují žákům aktivně používat jazyk při komunikaci, sdělování názorů, myšlenek a pocitů, čímž se jazyk stává základem osobnostní a sociální výchovy.

K rozvíjeným dovednostem patří osvojení si techniky čtení a psaní, nabízíme žákům i výuku psaní Comenia Scriptu, které je alternativou k běžně užívané psací abecedě. Dále rozvíjíme orientaci v textu a jeho reprodukci, poznávání literárních žánrů, významných literárních děl pro děti a mládež, vytváření čtenářského postoje a vkusu. Literární výchova bývá zaměřena i na média, rozvoj neverbální komunikace, je dán prostor i fantazii.

K úspěšnému zvládnutí předmětu český jazyk a literatura využijeme projekty a také metod dramatické výchovy. Na podporu čtenářské gramotnosti se žáci od 1. třídy účastní školního projektu „Zlatá Ema“. V oblasti literárně-slohové, kdy na základě vyhlášeného ročního tématu a slohového útvaru soutěží ve své kategorii (viz úvodní kapitoly ŠVP) se slohovým textem (od 3. ročníku) a recitací.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vnímání a osvojení si mluvené i písemné podoby mateřského jazyka.
- Vedeme žáky k vyhledávání, třídění, pochopení a propojení informací.
- Podporujeme žáky v prozkoumávání různých pohledů na informace a jejich využití v běžném životě.
- Učíme žáky spojovat informace do souvislostí s dalšími oblastmi jazyka (sloh, literatura), ostatními vzdělávacími předměty i s běžným životem.
- Vedeme k užívání termínů, které jsou obecně užívané a vedou k pochopení souvislostí a jejich komplexnímu využití, k aplikaci naučených pravidel pravopisu.

- Vedeme k hodnocení výsledků vlastní práce, odhalování příčin případných neúspěchů a kritické diskusi.
- Učíme žáky práci s chybou.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákům.
- Podporujeme samostatnost a tvořivost.

Kompetence k řešení problému

- Podporujeme cílevědomost, vytrvalost vedoucí k vyřešení problémů.
- Navazujeme situaci tak, aby se žák naučil aplikovat získané dovednosti a vědomosti při jejich řešení a tyto kriticky hodnotit, při nezdarech vytrvale hledat konečná řešení.
- Zařazujeme skupinovou práci, kooperativní učení a týmovou spolupráci při řešení problému.
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci kombinují a porovnávají informace z různých zdrojů.
- Pomáháme žákům vyjádřit a sdělit jejich myšlenky, názory, pocity.
- Vedeme žáky k používání všech možných způsobů komunikace k vyjádření.

Kompetence komunikativní

- Vedeme k osvojení správných forem komunikace mezi žáky navzájem, mezi žáky a dospělými ve škole i mimo ni.
- Vybízíme žáky ke kladení otázek.
- Dáváme žákům prostor pro vlastní projev, pro prezentaci jejich práce.
- Vedeme žáky k aktivnímu zapojení do diskuse a k prezentaci svých myšlenek a názorů.
- Učíme vyslechnout a tolerovat názory druhých.
- Učíme žáky pracovat s různými zdroji informací, vedeme k jejich porozumění, třídění a tvořivému využití a rozšiřování slovní zásoby.
- Vedeme žáky ke zkvalitňování komunikace s okolím, využívání různých informačních a komunikačních prostředků a technologií.

Kompetence sociální a personální

- Umožňujeme podílet se na vytváření pravidel týmové práce.
- Nabízíme pomoc a učíme žáky o ni i požádat a také ji umět poskytnout.
- Podporujeme zapojení žáků do diskuse ve skupině i celé třídě, efektivní spolupráci s druhými při řešení daného úkolu, vnímáme osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb nebo prožitků.
- Vedeme k respektování názorů jiných lidí a ochotě poučit se z nich.
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci spolupracují.

Kompetence občanské

- Vytváříme povědomí o vlastních právech a povinnostech ve škole i mimo školu, vedeme žáky ke spolupodílení se na pravidlech chování.
- Snažíme se zapojit žáky jednotlivých tříd do školního parlamentu, kde budou moci vyjadřovat své názory, postoje, spolupodílet se při řešení různých situacích.
- Využíváme vhodné literatury k vytváření postojů k přírodě, životnímu prostředí, lidem a společnosti.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržení hygienických pravidel pro psaní a čtení.
- Dbáme na plnění povinností a závazků.
- Učíme žáky správnému držení psacího náčiní, správnému sezení při psaní i čtení, správnému zacházení s učebním materiálem.

Kompetence digitální

- Dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů).
- Podporujeme žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi.
- Žáci vyhledávají a pracují s informacemi v různých digitálních zdrojích.
- Vedeme žáky k využívání vybraných forem elektronické komunikace a k respektování pravidel bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
1.	- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči, pečlivě vyslovuje	- hlasová hygiena - zřetelná artikulace	
1.	- učí se používat základní formy společenského styku – oslovení, pozdrav, poděkování - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- oslovení - pozdrav - poděkování - omluva	OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace
1.	- si pomocí specifických cviků uvolňuje ruku - nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní, - dbá na dodržování hygienických a pracovních návyků při čtení a psaní	- uvolňovací cviky a úchop - hygiena zraku	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
1.	- skládá a rozkládá slova podle sluchu na slabiky, písmena, hlásky	- sluchová analýza a syntéza hlásek - písmeno, hláska, slabika, slovo	
1.	- píše správné tvary písmen a číslic - spojuje písmena do slabik a do slov ve správném pořadí - používá interpunkční znaménka	- tvar, velikost, sklon písmen a číslic - pravidla pro spojování písmen a slabik - čárka, tečka, kroužek, otazník, vykřičník	
1.	- rozlišuje písmo psací a tiskací	- psací písmo vázané nebo Comenia Script	
1.	- rozliší začátek věty a vlastní jméno - užívá velkých písmen		
1.	- v jednoduchém ústním i písemném projevu správně řadí slova dle smyslu do vět přiměřené náročnosti	- opis - přepis - diktát - předloha - úprava	

1.	- plynule čte slova a věty, rozlišuje je sluchem i zrakem dle smyslu	- hlasité čtení - rozhovor nad textem (čtení s porozuměním) - poslech	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
1.	- se snaží vědomě kontrolovat mluvený i písemný projev		
1.	- naslouchá pohádkám, krátkým příběhům a umí je převyprávět	- pohádka - vyprávění - osnova (obrázková) - dramatizace	OSV 5 – Kreativita
1.	- recituje básničky, zná říkadla, rozpočítadla, hádanky		
1.	- dle svých možností jednoduše vysvětlí literární pojmy: pohádka, přísloví, hádanka, říkadlo, rozpočítadlo		
1.	- pozná typické ilustrace pro děti minimálně od dvou českých ilustrátorů	- Z. Miler, Z. Smetana - večerníček	
1.	- se seznámí s přínosem knihoven	- pojmy: časopis, kniha, spisovatel, čtenář, knihovník	
1.	- rozumí mluveným a písemným pokynům přiměřené složitosti	- kontrolní otázky	
2.	- píše písmena a číslice podle normy v přirozené velikosti a liniatuře - správně používá diakritická znaménka - dodržuje požadavky na čitelnost, přehlednost a úhlednost	- písmena podle tvarových skupin - velká tiskací písmena - diakritická znaménka	
2.	- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení, používá vhodných výrazů	- adresa - pozdrav - přání - pozvánka - vzkaz - krátký dopis	MedV 3 – Stavba mediálního sdělení

2.	- vyjadřuje se ústně i písemně ve větách a spojuje věty v souvětí	- věta – jednotka jazykového projevu - pořádek slov ve větě (slovosled) - spojování a řazení vět do souvětí, vhodné spojky a spojovací výrazy	
2.	- rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího, užívá náležitá znaménka	- věta oznamovací, tázací, rozkazovací a přací - znaménka za větou	
2.	- chápe význam běžně užívaných slov, najde slova opačného a stejného významu, rozlišuje slova významově nadřazená, podřazená a souřadná	- třídění slov do daných skupin - slova příbuzná	
2.	- v mluveném i psaném projevu rozlišuje věty, slova, slabiky, písmena a hlásky - rozděluje slova na konci řádku - zná skupiny dělení hlásek - plynule odřikává písmena české abecedy	- věta, slovo, slabika, hláska, písmeno - samohlásky (krátké, dlouhé), dvojhásky, souhlásky (tvrdé, měkké, obojetné) - slabikotvorné r, l - abeceda	
2.	- zdůvodní a správně píše i, í/y, ý po měkkých a tvrdých souhláskách; dě, tě, ně, bě, pě, vě mě; ů, ú – mimo morfologický šev	- souhlásky tvrdé, měkké - písmeno ě - u, ú, ů	
2.	- správně používá párové hlásky na konci i uprostřed slova	- párové hlásky	
2.	- píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen, rozlišuje obecná a vlastní jména	- vlastní jména osob, zvířat - místní pojmenování	
2.	- se seznámí se slovními druhy, poznává podstatná jména, slovesa a předložky v textu	- slovní druhy: podstatná jména, slovesa, předložky, spojky (informačně)	
2.	- pozorně a soustředěně naslouchá mluvenému slovu	- aktivní naslouchání s porozuměním - tvoření otázek	OSV 1 – Rozvoj schopnosti poznávání

2.	- cvičí se ve schopnosti vypravovat a vést dialog	- poslušnost děje při vypravování - domýšlení příběhů - komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, mluvčí a posluchač) - zdvořilé vystupování - mimojazykové prostředky řeči (mimika a gesta)	OSV 8 – Komunikace OSV 5 – Kreativita
2.	- vede správně telefonický rozhovor	- volání na tísňové linky (specifické znaky rozhovoru)	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace
2.	- zvládá jednoduchý popis	- popis osoby, předmětu	
2.	- plynule čte přiměřený text s porozuměním, se správným slovním přízvukem a intonací - se učí tichému čtení s porozuměním - zvládá orientaci v jednoduchém, věkově přiměřeném literárním textu	- slovní přízvuk - přirozená intonace - umělecké a naučné texty - orientace v textu	
2.	- rozlišuje vyjádření v próze a ve verších, recituje báseň ve vhodném frázování a tempu	- próza x poezie (grafické rozlišení) - recitace básní	
2.	- umí jednoduše vysvětlit další literární pojmy: básník, báseň, verš, rým; divadlo – herec, loutka, maňásek		
2.	- pozná typické ilustrace dalších dvou českých ilustrátorů	- pojem ilustrace - spojení ilustrace s textem - Helena Zmatlíková, Josef Lada, Jiří Trnka	
2.	- se pokouší o jednoduchou dramatizaci příběhu		

3.	- rozumí pokynům v ústní i písemné podobě	- čtení a naslouchání s porozuměním - tvoření otázek a odpovědí	
3.	- vhodně komunikuje se spolužáky i dospělými, respektuje komunikační pravidla	- komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz - komunikační pravidla: oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování	OSV 8 – Komunikace
3.	- doprovází svůj mluvený projev vhodnými nonverbálními prostředky, správně dýchá, pečlivě vyslovuje a volí vhodné tempo řeči	- základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - jazykové prostředky řeči - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	OSV 8 – Komunikace
3.	- dodržuje základní hygienické návyky při psaní	- správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem	
3.	- kontroluje vlastní písemný i mluvený projev, zda je věcně i formálně správně	- krátký mluvený projev vlastních zážitků - krátká příhoda - technika psaní (úhlednost, čitelnost, přehlednost a úprava textu) – písmo vázané nebo v Comenia Scriptu - jednoduché žánry písemného projevu: - adresa - pozdrav z prázdnin - blahopřání - pozvánka - jednoduché vypravování - jednoduchý popis osoby, zvířete nebo věci	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 5 – Kreativita

3.	- řadí slova podle abecedy podle počátečního i dalšího písmene	- abeceda - Pravidla českého pravopisu	
3.	- zná podobu slova po zvukové a grafické stránce - se seznámí se stavbou slova	- hláskový systém - stavba slova (slovo, slabika, písmeno - hláska) - pojmy: část předponová - kořen - část příponová - pravopis ú/ů po předponě	
3.	- vyjmenuje vyjmenovaná slova, používá jejich tvary ve větách, rozumí jejich obsahu, přiřazuje k nim slova příbuzná - odůvodňuje a píše správně i,í/y,ý po obojetných souhláskách uprostřed slov	- vyjmenovaná slova - slova příbuzná - předpony vy-, vý- - slova stejně znějící být - bít, mýt - mít atd.	
3.	- porovnává významy slov	- slovo a skutečnost, význam slov - slova významem nadřazená, podřazená, souřadná - synonyma, antonyma, homonyma - slova citově zabarvená	
3.	- rozlišuje slova ohebná a neohebná a dále třídí slova v základním tvaru do jednotlivých slovních druhů, které dokáže charakterizovat	- slova a pojmy - slovní druhy - ohebnost a neohebnost - vlastní jména (pravopis velkých písmen)	
3.	- u podstatných jmen určuje kategorie: rod, číslo, pád	- podstatná jména - rod, číslo a pád podstatných jmen	
3.	- u sloves rozlišuje tvar určitý a neurčitý, pozná slovesa zvratná, určuje kategorie: číslo, osoba, čas, slovesa časuje	- slovesa - slovesné tvary, časování sloves + infinitiv - osoba, číslo a čas sloves	

	-píše -í v koncovkách přítomných tvarů sloves	- psaní -í v koncovkách přítomných tvarů sloves	
3.	- rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, používá jich v mluveném i psaném projevu	- věta jednoduchá a souvětí - základní skladební dvojice - přísudek a podmět - spojky a spojovací výrazy - větný vzorec (seznámení); počet vět v souvětí	
3.	- rozlišuje mezi pojmy: rčení x přísloví x pranostika	- rčení - přísloví - pranostika	
3.	- čtení chápe jako zdroj informací, prohlubuje své čtenářské dovednosti vedoucí k porozumění - podle pokynů učitele a podle svých schopností pracuje s literárním textem - rozlišuje literární prostředí fantazijní a reálné	- praktické čtení: technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu - věcné čtení: text jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova - práce s textem: reprodukce obsahu, sestavení osnovy, hlavní a vedlejší postavy, orientace v textu, dokončení textu či změna části textu - charakteristika a odlišnosti mezi pohádkou a vyprávěním (příběhovou prózou) - práce s encyklopediemi, časopisy pro děti - dramatizace	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality OSV 5 – Kreativita
3.	- věcně a aktivně naslouchá, zaznamenává slyšené, reaguje otázkami	- věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní) - zážitkové čtení a naslouchání - tvoření otázek	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
3.	- dokáže vyjádřit pocit z přečteného textu a zaujmout k němu určitý postoj	- hledání podstaty textu - obhajoba vlastního názoru, diskuse	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 8 – Komunikace

3.	- seznámí spolužáky s knihou určenou dětem daného věku, kterou sám přečetl - dokáže zhotovit jednoduchý záznam o přečtené knize	- samostatná mimočítanková četba - prezentace přečtené knihy - záznam o přečtené knize (čtenářský deník/listy)	OSV 4 – Psychohygiena OSV 8 – Komunikace MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení
3.	- hlasitě čte a přednáší se správnou intonací, členěním textu, frázováním	- přednes	
3.	- rozlišuje poezii a prózu	- pojmy: poezie x próza - verš - sloka; rým	
3.	- pozná typické ilustrace dalších dvou ilustrátorů - doprovodí literární text vlastní ilustrací - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- Adolf Born, Ondřej Sekora - vyprávění na základě ilustrace - dějová posloupnost ilustrací, osnova, vypravování	OSV 5 – Kreativita
3.	- vypráví zážitky z divadelního představení nebo filmové projekce	- návštěva divadelního představení nebo filmové projekce	
4.	- při posuzování textů či sdělení si všímá jejich úplnosti či neúplnosti, učí se rozlišovat a následně i zaznamenávat podstatné a okrajové informace - pokouší se otázkami reagovat na čtené a slyšené sdělení	- věcné čtení (čtení jako zdroj informací) a naslouchání - klíčová slova - tvorba poznámek a výpisků - myšlenkové mapy	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
4.	- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- základní komunikační pravidla - praktické naslouchání - modelování telefonických rozhovorů na různé linky (tísňové linky, linky pomoci, linky soukromé apod.) - mluvená i psaná forma vzkazů - stručnost a výstižnost	OSV 8 – Komunikace OSV 9 – Kooperace a kompetice MedV 3 – Stavba mediálních sdělení
4.	- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- modulace souvislé řeči	OSV 8 – Komunikace

4.	- při psaní blahopřání, pozvánky, dopisu dodržuje obsahovou i formální správnost, vyplní jednoduchý tiskopis	- blahopřání, pozvánka, dopis - jednoduché tiskopisy (dotazník)	
4.	- jednoduše popíše pracovní postup a charakterizuje postavu	- pracovní postup - charakteristika postavy + lidské vlastnosti - posloupnost	OSV 6 – Poznávání lidí
4.	- rozliší různé podoby, významy, užívání slov - při mluveném i psaném projevu dle komunikační situace vhodně používá spisovnou formu jazyka i její nespisovné tvary	- slova a pojmy, význam slov - slova nadřazená, podřazená, souřadná - slova jednoznačná a mnohoznačná - antonyma, synonyma, homonyma - slova přejatá (informačně) - slova spisovná a nespisovná - slova citově zabarvená - pojmy: hovorová čeština, nářečí, slang, (argot) - slova ohebná a neohebná	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
4.	- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou a předponovou, seznámí se s pojmem koncovka	- stavba slova: kořen, část předponová a příponová, koncovka - seznámení	
4.	- rozlišuje předložky a předpony a správně je píše - správně píše skupiny bě/bje, vě/vje, pě	- předložky od, nad, pod, před, bez, v, ve - předpony od-, nad-, pod-, před-, bez-, roz-, vz-, ob-, o-, v- - zdvojené souhlásky - skupiny bě/bje, vě/vje, pě	
4.	- odůvodňuje a píše správně i,í/y,ý po obojetných souhláskách uprostřed slov	- vyjmenovaná slova, slova příbuzná	
4.	- správně píše a odůvodňuje i,í/y,ý v koncovkách podstatných jmen	- vzory podstatných jmen	

4.	- mluví a píše v gramaticky správných tvarech slov, slova třídí do skupin slovních druhů	- slovní druhy, tvary slov - skloňování podstatných jmen, mluvnické kategorie + vzor - časování sloves, mluvnické kategorie (osoba, číslo, čas)	
4.	- pozná základní skladební dvojici	- podmět a přísudek - podmět vyjádřený a nevyjádřený - přísudek slovesný	
4.	- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- shoda přísudku s holým podmětem	
4.	- při spojování vět jednoduchých do souvětí užívá vhodných spojovacích výrazů, dle potřeby je obměňuje - zapíše vzorec souvětí - dokáže změnit větu jednoduchou v souvětí	- věta jednoduchá a souvětí - větný vzorec - spojovací výrazy (informačně psaní čárek)	
4.	- zdokonaluje své čtenářské dovednosti, dokáže pořídit jednoduchý záznam o čtené knize a svých dojmech ze čtené knihy	- mimočítanková četba - čtenářský deník/list	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
4.	- volně reprodukuje a přednáší text	- tvořivé činnosti s literárním textem: volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - přednes vhodných literárních textů	
4.	- tvoří vlastní literární text na dané téma - dokáže vytvořit nadpis a sestavit osnovu k textu, vyprávění - vypráví a píše příběh podle obrázkové osnovy s dodržáním časové posloupnosti	- vlastní literární pokusy - vypravování - užívání plnovýznamových sloves - nadpis - členění textu na odstavce - osnova; pojmy: úvod, stať, závěr	OSV 5 – Kreativita MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení

		- obrázková osnova	
4.	- provede jednoduchý rozbor literárního textu s použitím naučených literárních pojmů		
4.	- zná typické autory tvorby pro děti - rozlišuje mezi uměleckými a neuměleckými typy textů	- čeští i zahraniční autoři knih pro děti - základní literární pojmy: poezie, beletrie - umělecká x populárně naučná literatura	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
4.	- pomocí charakteristických znaků rozeznává bajku, povídku, pověst, komiks, román	- další literární druhy a žánry: bajka, povídka, pověst, komiks, román	
4.	- pozná typické ilustrace dalších českých ilustrátorů - pracuje tvořivě s ilustrací	- Petr Sís, Mikoláš Aleš a další - tvorba vlastního literárního textu na základě ilustrace či souborů ilustrací	
4.	- za použití specifických literárních pojmů vypráví o divadelním představení nebo filmové projekci, formuluje a odůvodňuje své zážitky a pocity	- návštěva divadelního představení nebo filmové projekce - základní literární pojmy: divadelní představení, herec, režisér	OSV 8 – Komunikace
4.	- pracuje s Pravidly českého pravopisu, s encyklopediemi a jinou odbornou literaturou přiměřenou věku		MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
5.	- pracuje s informacemi z různých informačních zdrojů vhodných pro daný věk, vyhledává klíčová slova, podstatné informace zaznamenává	- čtení jako zdroj informací - výpisky z textu - různé informační zdroje: encyklopedie, časopisy, internet, slovníky	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
5.	- při psaní vzkazu, zprávy, oznámení, inzerátu, dopis blahopřání, pozvánky a dopisu dodržuje obsahovou i formální správnost - vyplní jednoduchý tiskopis	- komunikační žánry a žánry písemného projevu: vzkaz, zpráva, oznámení, omluvenka, inzerát, dopis - jednoduché tiskopisy – přihláška, poštovní poukázka	MedV 3 – Stavba mediálních sdělení MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení

5.	- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- reklama	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
5.	- kreativně pracuje s osnovou vyprávění, dle fantazie a s dodržením časové posloupnosti vytváří krátký mluvený nebo písemný projev nebo jej dotvoří za použití zadaných informací fantazie	- vypravování - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - osnova - krátký mluvený nebo písemný projev (dotváření, vytváření) - vlastní literární tvorba	OSV 5 - Kreativita
5.	- slovně i písemnou formou popíše předmět a pracovní postup	- popis předmětu - popis pracovního postupu: recept na jednoduchý pokrm	
5.	- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku; osvojuje si pravidla správného psaní jednotlivých částí slova - rozlišuje předložky a předpony a správně je píše - správně píše souhláskové skupiny na rozhraní předpony a kořene a kořene a přípony a zdvojené souhlásky	- stavba slova: kořen, část předponová a příponová, koncovka (včetně pravidel pravopisu v jednotlivých částech slova, tj. vyjmenovaná slova, koncovky podstatných jmen, pravopis předpon a přípon) - odvozování slov předponami a příponami, změny při odvozování - souhláskové skupiny na rozhraní předpony a kořene, kořene a přípony, zdvojené souhlásky - přípony -ský, -ství, -stvo; -íčko - předpony s-, se-, z-, ze-, vz(e)-	

		- předložky s, se, z, ze; v, ve - předpony ob-, o-, v- - psaní skupin bě/bje, vě/vje, pě, mě/ mně (tvar zájmena já) - koncovky podstatných jmen	
5.	- rozšiřuje si vědomosti o slovních druzích, ve svém mluveném i písemném projevu je využívá v gramaticky správných tvarech - u sloves rozlišuje způsob	- slovní druhy, tvary slov - skloňování podstatných jmen, přídavných jmen, zájmen, číslovek; časování sloves - druhy zájmen, číslovek, příslovčí (informačně) - slovesný způsob a jeho určování ve větě	
5.	- odůvodňuje a píše správně i,í/y,ý v koncovkách přídavných jmen tvrdých a měkkých, používá správné tvary	- skloňování a vzory přídavných jmen - i,í/y,ý v koncovkách přídavných jmen - přivlastňovacích (informačně)	
5.	- najde základní větné členy, popřípadě v neúplné základní skladební dvojici najde (a doplní) základ věty - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- podmět: vyjádřený a nevyjádřený, několikanásobný, holý a rozvitý (informačně); - přísudek: slovesný a jmenný se sponou, několikanásobný, holý a rozvitý (informačně) - shoda přísudku s podmětem, u několikanásobného podmětu pouze stejného rodu	
5.	- upevňuje znalosti a dovednosti skladebního učiva	- věta jednoduchá a souvětí - větný vzorec - spojovací výrazy - čárka v oslovení a před vybranými spojkami, v několikanásobném větném členu	
5.	- uplatňuje pravidla psaní přímé řeči	- věta uvozovací, řeč přímá - význam v textu	

		- interpunkce v přímé řeči - středník - čtení ve scénáři	
5.	- ovládá hlasité i tiché čtení, rozumí obsahu čteného, podstatná fakta si dokáže zapamatovat - popíše dojmy z četby	- čtenářský deník/listy - pocity a dojmy z četby	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
5.	- dramatizuje jednoduchý text	- vyjádření slovní, výtvarné, hrou těla (improvizace, pantomima)	OSV 5 – Kreativita
5.	- používá dosud naučené literární pojmy při rozbořech textů poezie i prózy - dokáže popsat charakteristiku hlavních i vedlejších literárních postav - rozpozná témata a konflikty v příbězích (situacích), učí se nahlížet na ně z pozic různých postav, zabývat se důsledky jejich jednání	- rozbor textu v poezii i próze - hlavní a vedlejší literární postava - charakteristika postavy (informačně) - konflikt v literárním textu - literární pojmy (shrnutí)	MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 6 – Poznávání lidí
5.	- orientuje se v knihách různých žánrů a časopisech určených dětem a mládeži - poznává ilustrace známých ilustrátorů tvořících pro děti	- čeští i zahraniční autoři - významní čeští ilustrátoři knih pro děti a mládež	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá
5.	- vypráví zážitky z divadelního představení, filmové projekce, návštěvy knihovny (setkání s autorem)		OSV 8 – Komunikace

ANGLICKÝ JAZYK

charakteristika výuky:

Anglický jazyk vyučujeme na 1. stupni 2 hodiny týdně v 1. a 2. ročníku a 3 hodiny týdně ve 3. až 5. ročníku.

Předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a realizuje témata vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Cílem předmětu na 1. stupni je seznámit žáky s anglickým jazykem, podporovat rozvoj komunikačních kompetencí a kultivovat jejich jazykové dovednosti. Snahou je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát anglicky.

Z důvodu větší efektivity výuky jsou žáci děleni do skupin, a to v 1. až 3. ročníku do dvou skupin a od 4. ročníku do více skupin podle svých schopností, což poskytuje dostatečný prostor pro práci s nadanými žáky a individuální přístup k žákům slabším.

Vyučovací hodiny jsou v průběhu celého období doplňovány zajímavostmi, prvky dramatické výchovy, hrami, písničkami, říkankami a soutěžemi. Zpočátku zaměřujeme pozornost na pasivní znalost, na pamětné vybavování slovíček a frází.

Postupně se prohlubují a zdokonalují získané znalosti ve všech oblastech – receptivní řečové schopnosti (poslech a čtení s porozuměním), produktivní řečové schopnosti (ústní a písemný projev), komunikační schopnosti (jednoduchá komunikace). Výuku doprovází zvukové nahrávky, aby děti měly správnou výslovnost a aby se také učily porozumět. Často využíváme hry, které usnadňují motivaci, procvičení i funkční využití učiva.

Z hlediska výuky je specifický 5. ročník, kdy žáci dosud získané vědomosti, dovednosti a zkušenosti z jednotlivých ročníků opakují a uvědomují si souvislosti a vztahy mezi nimi, které pak slučují do pomyslného vědomostně-dovednostního celku.

Motivací pro žáky je využití angličtiny v praxi – při práci s počítačem, internetem, při kontaktu s lidmi z různých zemí apod. V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu pro další osvojování jazyka.

Kompetence k učení

- Samostatně vyhledáváme nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině.
- Klademe důraz na to, aby žáci pochopili důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život.
- Propojujeme probraná témata a jazykové jevy.

Kompetence k řešení problémů

- Pomáháme žákům nebát se mluvit anglicky s cizincem.
- Učíme žáky řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí.

- Rozvíjíme schopnost naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba.
- Vedeme žáky ke skupinové práci a spolupráci ve skupině.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce.
- Učíme žáky nebát se komunikovat anglicky s cizím člověkem a v různých situacích, se kterými by se žáci mohli setkat v praxi.
- Učíme žáky pracovat s různými zdroji informací (TV, knihy, časopisy, internet, hry).

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky v jednoduchých situacích vyžádat si a poskytnout radu, pomoc.
- V anglicky hovořící skupině vedeme žáky ke spolupráci na jednoduchém úkolu.
- Procvičujeme se žáky zásady slušného chování anglicky.

Kompetence občanské

- Klademe důraz na to, aby žáci získali představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a dovedli je porovnávat se zvyky v naší zemi.
- Podporujeme sledování akcí kulturního a sportovního dění ve vztahu k angličtině.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k samostatné práci s překladovým a výkladovým slovníkem.
- Pomáháme vyhledávat anglickou slovní zásobu týkající se konkrétních problémů z praktického života kolem nás.

Kompetence digitální

- Motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti.
- Umožňujeme žákům využívat online slovníky.
- Vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat.
- Vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
1.	- reaguje na jednoduché pokyny a otázky učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, verbálně i neverbálně	- základní slovní zásoba řazená po tématech v rozsahu přibližně 6 nových slov v jedné lekci s důrazem na výslovnost pomocí obrázků, říkadel, krátkých rozhovorů, her: - Školní potřeby - Hračky - Čísla - Barvy - Oblečení - Předměty denní potřeby - Zvířata - Části těla	
1.	- se zapojí do jednoduchých rozhovorů - užívá výrazy pro pozdrav a poděkování	- základní fráze: - pokyny učitele - pozdravy	
1.	- aplikuje slova a fráze, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal	- „Co je to...?“, „To je...“ - vizuální opora	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
1.	- zpívá, přednáší, hraje jednoduché texty	- písničky, básničky, hry	
2.	- reaguje na pokyny a otázky učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- základní slovní zásoba řazená po tématech, vše s důrazem na výslovnost pomocí obrázků, říkadel, písniček, krátkých rozhovorů a her	
2.	- používá slova, fráze a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkává	- konverzační témata: - Zvířata - Školní pomůcky - Jídlo/pití - Části těla - Barvy - Dům a jeho části - Nábytek - Oblečení - Vánoce - Velikonoce	

2.	- rozpozná obsah jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- práce s mluveným a psaným slovem, textem	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
2.	- rozezná jednoduchý poslechový text, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- poslechová cvičení	
2.	- se představuje, zeptá se na jméno a věk - se zapojí do jednoduchých rozhovorů	- krátké rozhovory	OSV 8 – Komunikace
2.	- zpívá písničky, přednáší básničky, hraje hry	- písničky, básničky, hry	
2.	- se seznámil s anglickou abecedou, aplikuje hláskování	- abeceda	
2.	- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- psaní jednoduchých slov	
3.	- užívá anglickou abecedu, hláskuje	- abeceda, spelling	
3.	- využívá říkadla, písničky k procvičení výslovnosti a slovní zásoby - zeptá se na názvy předmětů, zvířat, pojmenuje členy rodiny, části bytu, vyjádří, co má na sobě - napočítá do 20	- říkadla, písničky - témata: - třída a předměty ve třídě - rodina - domov - volný čas - zvířata - oblečení - části těla - číslovky 1-20	
3.	- reaguje na pokyny, dokáže zadávat základní pokyny ostatním, reaguje na jednoduché otázky, vyjádří souhlas, nesouhlas	- základní pokyny, otázky, rozkaz - pozdrav, představí se	OSV 8 – Komunikace

	- představí se, zeptá se na jméno, pozdraví, rozloučí se		
3.	- čte a vyslovuje foneticky správně - rozumí obsahu jednoduchého krátkého tematického textu, zejména má-li vizuální oporu	- práce s textem - čtení s porozuměním	
3.	- v písemném i ústním projevu používá osobní zájmena ve spojení s probíranými slovesy, vyjádří, co je či	- osobní, přivlastňovací zájmena - časování slovesa to be, to havegot, can - tvoření otázek	
3.	- vytvoří množné číslo probíraných podstatných jmen pravidelných i nepravidelných	- množné číslo podstatných jmen	
3.	- vyjádří, kde se co vyskytuje	- předložky místa	
3.	- používá písemnou podobu slov a číslovek - vytváří vlastní, jednoduché texty	- číslovky - věta oznamovací, kladná, záporná - otázky	
4.	- aplikuje anglickou abecedu, hláskuje předměty	- abeceda, spelling	
4.	- jednoduše se vyjádří, pozdraví, a rozloučí se, poděkuje, představí se, vyjádří souhlas/nesouhlas - reaguje na pokyny, dokáže zadávat základní pokyny ostatním, reaguje na položené otázky, aktivně se zapojí do jednoduché konverzace - napočítá do 100, odpoví na otázku How much/how many?	- pozdravy, představování, jednoduchá sdělení - komunikace v každodenních situacích - rozkaz - číslovky 20-100	OSV 8 – Komunikace

4.	- rozumí obsahu krátkého jednoduchého mluveného i písemného projevu z učebních témat, sestaví jednoduché sdělení ústní i písemné	- témata: - jídlo - vaření - na prázdninách - počasí - moje rodina a domov - denní a týdenní program - škola a vyučování	
4.	- čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu, čte potichu texty obsahující převážně známé jazykové prostředky, volně překládá texty přiměřené znalosti jazyka	- práce s textem - čtení s porozuměním	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
4.	- rozezná člen určitý a neurčitý, užívá jej ve spojení s podstatným jménem	- pravidla užívání členů	
4.	- tvoří množné číslo pravidelných a nepravidelných podstatných jmen	- množné číslo podstatných jmen	
4.	- rozpozná počitatelnost u podstatných jmen, zařadí podstatné jméno	- počitatelná a nepočitatelná podstatná jména	
4.	- nahradí podmět zájmenem osobním, užívá přivlastňovací a ukazovací zájmena	- zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací	
4.	- vyjádří pád pomocí předložky nebo slovosledu	- pádové otázky	
4.	- časuje základní a modální slovesa, vytvoří jednoduchou oznamovací větu kladnou i zápornou, otázku a odpověď	- slovesa to be, to have (got), can, must	

4.	- užívá přítomný čas prostý a přítomný čas průběhový častých sloves k vyjádření děje obvyklého, tvoří otázky pomocí do/does a zápor pomocí don't/doesn't	- přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový - zápor - tvoření otázek	
4.	- orientuje se v základních reáliích anglicky mluvících zemí	- anglicky mluvící země, tradice	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá
5.	- pozdraví a představí se - používá číselky 0 – 100 - rozumí běžným instrukcím ve výuce - pojmenuje předměty kolem sebe, popíše jejich umístění - užívá abecedu pro hláskování - doptá se na význam slov	Jazykové prostředky a funkce: - osobní zájmena - členy (určitý/neurčitý) - tázací zájmena - předložky místa - množné číslo (pravidelné/nepravidelné) - imperativ - vazba „there is/are“ Komunikační situace a typy textů: - pozdravy Tematické okruhy slovní zásoby: - vlastní jména osob a zemí - druhy pozdravů - předměty ve třídě - barvy - abeceda - části těla Reálie: - pozdravy v anglicky mluvících zemích	
5.	- zodpoví dotazy na osobní údaje, klade otázky - sestaví jednoduchý text na pohlednici - své znalosti prezentuje v rámci projektu - orientuje se v anglicky mluvících zemích	Jazykové prostředky a funkce: - sloveso „být“ - přivlastňovací zájmena - intonace vět Komunikační situace a typ textů: - psaní pohledů Tematické okruhy slovní zásoby: - rodina/osobní údaje/věk - ceny Reálie: - angličtina ve světě	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení

5.	- pojmenuje dny v týdnu - simuluje situaci nákupu v obchodě/ zeptá se na cenu - uvede a zeptá se na detailnější osobní údaje - aplikuje názvy školních předmětů - zeptá se a odpoví na školní rozvrh hodin	Jazykové prostředky a funkce: - sloveso „mít“ - ukazovací zájmena „toto“, „tito“, „tyto“ - množné číslo podstatných jmen (výjimky) - intonace „ano/ne“ otázek Komunikační situace a typy textů: - situace v obchodě - dotazy a odpovědi Tematické okruhy slovní zásoby: - domácí zvířata - dny v týdnu - škola Reálie: - školy v anglicky mluvících zemích	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá
5.	- rozumí a užívá údaje o čase - zeptá se a odpoví na otázku týkající se volnočasových činností - jednoduše popíše svůj denní režim - uvede další osobní údaje	Jazykové prostředky a funkce: - uvedení času (hodiny) - přítomný čas prostý Komunikační situace a typy textů: - volný čas Tematické okruhy slovní zásoby: - čas, časové údaje - aktivity denního režimu - aktivity ve volném čase Reálie: - volnočasové aktivity typické pro Velkou Británii	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace
5.	- zeptá se a odpoví na dotazy o schopnostech - popíše místnost - zeptá se na umístění předmětů - popíše polohu vybraných míst a budov ve městě	Jazykové prostředky a funkce: - sloveso „mocht“ - další předložky místa Komunikační situace a typy textů: - popis místa a předmětů - označení objektu na mapě - objednávka v restauraci - psaní krátké zprávy Tematické okruhy slovní zásoby: - schopnosti - místnosti a nábytek v domě - místa a budovy ve městě	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí

		Reálie: - bydlení ve Velké Británii	
5.	- popíše osobu (vzhled) - představí členy rodiny - popíše aktuální činnost - simuluje situaci v obchodě s oblečením - dokáže vést jednoduchý rozhovor v obchodě	Jazykové prostředky a funkce: - přítomný čas průběhový - srovnání přítomného času prostého a průběhového Komunikační situace a typy textů: - popis osoby - popis činnosti - nákup v obchodě Tematické okruhy slovní zásoby: - přídavná jména popisující vzhled - domácí práce - oblečení Reálie: - lidé žijící ve Velké Británii	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá

MATEMATIKA

charakteristika výuky:

Na 1. stupni má předmět Matematika od 1. ročníku pět hodin týdně.

Předmět Matematika vychází ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace a realizuje témata vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Při naplňování některých výstupů využíváme možnosti témat z oblasti finanční gramotnosti.

Předmět je zaměřen na rozvoj dovedností žáků s důrazem na činnostní charakter učení. Ve výuce se dbá na střídání vyučovacích metod a dává se přednost takovým, při nichž žáci hledají, ptají se, tvoří, objevují či pracují s chybou. Je dáván prostor pro spolupráci mezi žáky při skupinové práci, zadané úkoly a příklady jsou řešeny také individuálně. Ve výuce matematiky využíváme poznatků života kolem nás. Je dbáno na dětský zájem o výuku matematiky, o správnou motivaci a zpětnou vazbu mezi žákem a učitelem. Žáci poznávají hodnotu tohoto vzdělávání pro budoucnost.

Výuku matematiky zakládáme na činnostech – skládat, znázorňovat, kreslit, modelovat, měřit, vážit, odhadovat aj. Používáme názorné pomůcky pro individuální činnosti žáků – kostky, karty s čísly, počítadlo, modely těles aj. Ty jsou doplněny zápisy na tabuli a nástěnnými obrazy.

Všemi okruhy se prolínají aplikační úlohy a problémy, které by měly posilovat žákovy schopnosti logického uvažování. A významným matematickým okruhem, ve kterém žáci získají specifické dovednosti, je geometrie.

Naším cílem je naučit žáky samostatné a kritické práci se zdroji informací a především poskytnout jim vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě: intelektuální schopnosti, rozvoj paměti, představivosti, tvořivosti, abstraktního a logického myšlení, a pomoci jim tak získat matematickou gramotnost.

Matematika obsahuje čtyři tematické okruhy:

1) ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE, kde si žáci osvojují aritmetické operace ve třech složkách

- dovednost provádět operaci
- algoritmické porozumění
- významové porozumění

2) ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY, kde žáci rozpoznávají, uvědomují si a analyzují typy změn a závislostí z tabulek, diagramů, grafů a modelových situací.

3) GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU - zde se žáci učí porovnávat, odhadovat a měřit délku, obvod a obsah a zdokonalovat grafický projev.

4) NESTANDARDNÍ ÚKOLY A PROBLÉMY - žáci se zde učí analyzovat problém a uplatňovat logické myšlení.

Kompetence k učení

- Pomáháme žákům osvojit si obecně užívané termíny, znaky, symboly, grafy.
- Vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a k hledání souvislostí mezi nimi.
- Klademe důraz na propojení výuky matematiky a aplikování úloh do běžného života, ukazujeme žákům důležitost matematiky pro běžný život.
- Pracujeme s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení.
- Vedeme žáky ke kritickému zhodnocení práce (sebekontrola), k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti.

Kompetence k řešení problému

- Umožňujeme žákům pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřovat správnost řešení.
- Klademe otázky, zadáváme problémové úkoly rozvíjející myšlení (konkrétní i abstraktní) i tvořivost žáka.
- Vedeme žáky k hledání několika různých vlastních postupů řešení a k jejich obhajobě.
- Vedeme žáky k rozboru problému, plánu řešení, odhadování výsledku a vyhodnocování správnosti.
- Zapojujeme se do různých matematických soutěží.
- Vedeme k propojení teoretických poznatků s praxí

Kompetence komunikativní

- Podporujeme žáky ve vzájemné spolupráci a komunikaci při řešení navozených problémů.
- Využíváme nejrůznějších informací a komunikačních prostředků a technologií.
- Vedeme žáky k sestavování výsledků ve srozumitelném a logickém sledu.
- Podporujeme a rozvíjíme schopnost vyjádřit a obhajovat vhodnou formou svůj názor.
- Zadáváme žákům samostatné úkoly s následnou možností projevit se před ostatními.

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci a spolupráci žáků na daném úkolu.
- Podporujeme žáky v diskusi a spolupráci s druhými.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k zodpovědnému rozhodnutí podle situace.
- Učíme žáky respektovat druhé lidi i jejich názory.
- Klademe důraz na uvědomování si souvislostí mezi domácí přípravou a plněním školních povinností.

Kompetence pracovní

- Učíme žáky dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky a bezpečně používat materiály, nástroje a vybavení
- Vedeme žáky ke zdokonalování grafického projevu.
- Využíváme prostředky výpočetní techniky.

Kompetence digitální

- Učíme žáky rozlišovat obrazné symboly a porozumět jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišit symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem.
- Motivujeme žáky k využívání digitálních technologií při řešení úloh, např. používání kalkulačků při provádění kontroly odhadů apod.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
1.	- se orientuje v oboru čísel 0 - 20	- představa čísla - čtení a zápis čísla - číselná řada 0 – 20 - soubor s daným počtem prvků	
1.	- zapisuje a čte vztah rovnosti a nerovnosti	- umístění čísla na číselné ose, vztahy mezi čísly - znaménka větší, menší, rovná se	
1.	- sčítá i odčítá (s užitím názoru) v oboru do 20 bez i s přechodem desítky	- modelace názoru pomocí různých pomůcek - znaménka +, - - rozklad - sčítání a odčítání (i paměťové)	
1.	- používá matematických operací při řešení jednoduchých slovních úloh	- znázornění - slovní úlohy	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
1.	- se orientuje v prostoru	- pojmy: vpravo, vlevo, před, za, nahoře, dole	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
1.	- rozeznává a graficky znázorní rovinné útvary - pozná jednoduchá tělesa - pozorováním vyhledává geometrické útvary a tělesa v okolí (např. dopravní značky)	- geometrické útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - geometrická tělesa: krychle a kvádr	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
2.	- se orientuje v oboru čísel 0 – 100 a na číselné ose	- čtení a zápis čísla 0 – 100 - počet prvků daného souboru a jeho vytváření - čtvercová síť - číselná osa - orientace a názor	

2.	- porovnává čísla daného oboru, pomocí symbolů zapisuje vztahy mezi nimi	- symboly větší, menší, rovná se - pojmy hned před, hned za	
2.	- zaokrouhlí číslo na celé desítky	- symbol pro zaokrouhlování - pravidla pro zaokrouhlování	
2.	- pamětně i písemně sčítá a odčítá v oboru do 100 s přechodem desítky, užívá lineárního uspořádání	- rozklad čísla; pojmy: jednotky (J), desítky (D), stovky (S) - odhad - sčítání a odčítání ve slovních úlohách - pojmy: sčítanec – sčítanec – součet; menšenec – menšitel - rozdíl	
2.	- zvládá výpočty příkladů se závorkami	- přednosti v počítání	
2.	- při řešení příkladů na sčítání a násobení využívá záměny činitelů		
2.	- má osvojené spoje násobílek 0 – 10	- řady násobků 0 – 10 - automatizace	
2.	- násobí a dělí v oboru násobílek 0 – 10	- pojmy: činitel – činitel – součin, dělenec – dělitel - podíl	
2.	- vytváří a řeší jednoduché slovní úlohy na dané matematické operace, využívá vztahů o n-více, n-méně, úlohy se závorkami a s více výpočty nebo s chybějícími či nadbytečnými údaji	- praktické slovní úlohy (i z oblasti finanční gramotnosti)	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
2.	- se orientuje v čase, čte a modeluje časové údaje	- práce s papírovými hodinami - časové jednotky: den, hodina, minuta - typy hodin a časového značení (i digitálně)	

2.	- si osvojuje správné rýsovací návyky	- práce s tužkou a pravítkem	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
2.	- rozeznává, určuje a označuje základní prvky rovinných obrazců	- bod - přímka - úsečka	
2.	- kreslí a rýsuje přímé, křivé a lomené čáry	- pojmy: přímka, úsečka	
2.	- modeluje, kreslí, rýsuje a měří úsečky na cm a zná další jednotky délky	- jednotky délky: m, cm, mm, dm (seznámení) - odhad délky	
2.	- rozezná, pojmenuje, modeluje, porovná velikost a popíše základní rovinné útvary a další tělesa, nachází je ve své blízkosti	- základní geometrické útvary - tělesa: kužel, jehlan	
3.	- orientuje se v oboru do 1000	- čísla 0 – 1000 - číselná řada – počítání předmětů v daném souboru, vytváření souborů s daným počtem prvků	
3.	- čte a zapisuje trojciferná čísla	- číslo a číslice - čtení a psaní trojciferných čísel	
3.	- znázorňuje trojciferná čísla na číselné ose a pomocí osy je porovnává	- znaky pro rovnost a nerovnost - číselná osa, lineární uspořádání - orientace na číselné ose	
3.	- zaokrouhluje čísla na desítky, stovky a provádí odhad výsledku a jeho kontrolu	- číselné řády: desítky, stovky, tisíce - odhady	
3.	- rozvíjí dovednost v pamětném počítání v daném oboru	- pamětné počítání do 100 - pamětné počítání do 1000 v desítkách a stovkách	
3.	- písemně sčítá a odčítá dvojciferná i trojciferná čísla	- algoritmy sčítání a odčítání, odhad a kontrola výsledku	

		- pravidla pro zápis písemného sčítání a odčítání	
3.	- automaticky užívá násobilky, dokáže pamětně násobit a dělit desítkami, umí používat výpočty se závorkami, má osvojené spoje násobilky	- názor a automatizace násobení a dělení v oboru malé násobilky - závorky - záměna činitelů při počítání	
3.	- z paměti násobí dvojčíferné číslo jednocíferným mimo obor násobilky	- násobení a dělení v oboru malé násobilky, násobení a dělení dvojčíferných čísel jednocíferným číslem	
3.	- dělí se zbytkem	- dělení se zbytkem	
3.	- se seznámí s tříděním čísel na sudá a lichá	- sudá a lichá čísla	
3.	- určuje polovinu, třetinu a čtvrtinu z daného celku (čísla)	- pojmy polovina, třetina, čtvrtina, celek, část celku	
3.	- řeší a tvoří úlohy z reálných situací, aplikuje a modeluje osvojené matematické operace	- tvoření slovních úloh - řešení slovních úloh (motivace: život dětí) - pořadí početních výkonů (i s využitím závorek) - zápis slovních úloh	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
3.	- orientuje se v časových údajích - popisuje jednoduché časové závislosti z praktického života a provádí převody jednotek	- jednoduché převody jednotek času - popis jednoduché závislosti praktického života	
3.	- si upevňuje rýsovací návyky	- zásady rýsování - manipulace s pravítkem, kružítkem, tužkou, bezpečnost, přesnost	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
3.	- rýsuje přímky ve vzájemných polohách na čtverečkováný papír a zkouší to i bez něj, vyznačí polopřímku - pro zápis geometrických vztahů používá znaky	- přímka, polopřímka - rovnoběžky, různoběžky, kolmice - seznámení – geometrické vztahy	

3.	- dokáže změřit úsečku na milimetry, učí se ji s touto přesností narýsovat a označit	- odhad délky - měření - zápis a značení	
3.	- se seznamuje s osově souměrnými útvary a obrazci	- čtvercová síť	
3.	- rozeznává a pojmenuje základní geometrické obrazce a další tělesa: válec, koule	- grafické znázornění rovinných útvarů (i ve čtvercové síti) - odraz v reálných předmětech	
3.	- rozliší kruh od kružnice - rýsuje kružnice s daným středem	- kruh, kružnice - pojmy: poloměr, průměr; střed	
3.	- narýsuje libovolný trojúhelník pomocí pravítka i kružítka		
3.	- počítá obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku	- obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku - dosazování do vzorce	
3.	- pracuje s jednotkami délky, hmotnosti, objemu a času a převádí je	- jednoduché převody - délka, čas, objem, hmotnost	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
4.	- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnosti a asociativnost sčítání a násobení - zapisuje, přečte a zobrazí čísla do milionu, pracuje i s číselnou osou - rozezná číslo sudé od lichého	- komutativnost a asociativnost počítání - číselný obor do 1 000 000 - číselná osa - číslo sudé, liché	
4.	- počítá po tisících, desetitisících a statisících		
4.	- orientuje se na číselné ose - rozkládá čísla v desítkové soustavě	- číselná osa - rozklad čísel v desítkové soustavě	

4.	- porovnává čísla do milionu a řeší příslušné nerovnice s užitím číselné osy	- porovnávání - jednoduché nerovnice - úlohy na porovnávání čísel	
4.	- zaokrouhluje přirozená čísla s danou přesností až na statisíce	- zaokrouhlování	
4.	- provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru přirozených čísel	
4.	- seznámí se s římskými číslicemi a čísly	- čtení a zápis římských čísel	
4.	- sčítá a odčítá z paměti čísla, která mají nejvýše 3 číslice různé od nuly	- pamětné počítání	
4.	- provádí písemné sčítání a odčítání libovolných čísel v oboru přirozených čísel do milionu	- pravidla pro zápis písemného sčítání a odčítání	
4.	- násobí a dělí z paměti v daném oboru	- násobení a dělení z paměti jednociferným číslem, násobky čísla 10 mimo obor malé násobilky se zbytkem	
4.	- písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem	- pravidla pro zápis písemného násobení	
4.	- písemně dělí jednociferným dělitelem	- pravidla pro zápis písemného dělení	
4.	- řeší a tvoří jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel, provádí zkrácený zápis s neznámou	- slovní úlohy - zápis slovních úloh - magické čtverce - číselné a obrázkové řady - prostorová představivost	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
4.	- řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „x krát více (méně)“		
4.	- používá jednotky hmotnosti, délky, objemu, času a převádí je	- vztahy mezi převodovými jednotkami - převody	

4.	- používá kalkulátor	- základní operace na kalkulátoru	
4.	- orientuje se v pojmech souvisejících se zlomky	- pojmy: celek, část, zlomek, čítec, jmenovatel, zlomková čára	
4.	- zapisuje, přečte a názorně vyznačuje zlomky (využívá názorných obrázků k určování částí celku)	- zápis, čtení a zobrazení zlomků	
4.	- porovnává zlomky se stejným jmenovatelem, sčítá a odčítá je	- sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem	
4.	- řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny daného počtu	- slovní úlohy se zaměřením na zlomky	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
4.	- vyhledává, sbírá a třídí data s využitím témat, která jsou blízká životu dětí	- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády - přímá úměrnost	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
4.	- rýsuje přímky v jejich vzájemné poloze	- rovnoběžka, různoběžka, kolmice (trojúhelník s ryskou)	
4.	- rýsuje úsečky dané délky na milimetr správně, vyznačuje krajní body - graficky sčítá, odčítá a násobí délky úseček - sestrojí osu a střed úsečky	- odhad - osa a střed úsečky	
4.	- definuje pojmy: polopřímka, bod, průsečík, úhlopříčka a pracuje s nimi		
4.	- bezpečně pracuje s kružítkem		OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání

4.	- dokáže narýsovat kružnici, čtverec, obdélník, trojúhelník všech druhů (trojúhelníková nerovnost) - počítá jejich obvod	- pojmy: střed, poloměr, průměr kružnice - konstrukce geometrických útvarů - druhy trojúhelníků (u pravoúhlého trojúhelníku seznámení s pojmem úhel) - obvody geometrických útvarů - obsah čtverce a obdélníku (seznámení)	
4.	- rozhoduje, zda podle pravidel nerovnosti lze trojúhelníky sestavit či nikoliv	- trojúhelníková nerovnost	
4.	- sestavuje modely těles z daných sítí - rozezná a pojmenuje kužel, jehlan	- sítě těles - kužel, jehlan	
4.	- modeluje a poznává osově souměrné útvary a obrazce	- osová souměrnost - osa souměrnosti, modelování - čerchovaná čára	
4.	- čte a zapisuje geometrické značky	- čtení geometrických značek	
5.	- sčítá, odčítá, násobí a dělí čísla mající celé řady - užívá matematických zákonů	- operace $+$/$-$/$\cdot$/$:$: pamětně a písemně (celé řady) - zákon komutativnosti a asociativnosti - velká násobilka	
5.	- čte, zapisuje a porovnává čísla v oboru přes milion - používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě	- čísla přes milion	
5.	- písemně násobí až čtyřciferným činitelem	- násobení dvou až čtyřciferným činitelem	

5.	- písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem	- dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem - dělení se zbytkem	
5.	- zaokrouhluje přirozená čísla na miliony, provádí odhady	- zaokrouhlování až na miliony	
5.	- zná výpočty s číslem 0 a 1 při matematických operacích, počítá příklady se závorkami a aplikuje znalosti o pořadí výpočtů	- numerace s 0 a 1 - zákon distributivnosti - pořadí výpočtů	
5.	- řeší rovnice a jednoduché nerovnice	- rovnice a nerovnice (zápis, neznámá)	
5.	- vyhledává, sbírá a třídí data - používá tabulky k evidenci pozorování - sestavuje jednoduché tabulky, schémata a diagramy, umí je číst - zjistí požadované údaje z kruhového (sloupcového) diagramu, ve kterém nejsou k popisu použita % - využívá znalosti přímé úměrnosti - vybírá z textu data podle zadaného kritéria	- závislosti, vztahy a práce s daty - statistické údaje a práce s nimi z oblastí praktického života (finanční, zdravotní apod.) - kruhový, sloupcový diagram - souřadnice - jízdní řády	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
5.	- řeší praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry závislé i na logickém vyvozování či na neobvyklých postupech	- slovní úlohy - úlohy s netradičními postupy	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
5.	- se seznámí s pojmem aritmetický průměr, ví, jak jej vypočítat, a vyhledá příklady praktického použití	- aritmetický průměr přirozených i desetinných čísel - ověřování výpočtů na kalkulátoru	

5.	- vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - vypočítá části z daného celku - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem i s pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje	- zlomky; využití názorných obrázků (čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) - slovní úlohy k určení celku nebo části celku	
5.	- čte, zapisuje a znázorňuje desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose	- desetinná čísla - desetinná čárka - řády	
5.	- porovnává desetinná čísla v řádu desetin a setin - desetinná čísla zaokrouhluje	- porovnávání desetinných čísel - zaokrouhlování desetinných čísel	
5.	- sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla	- početní operace s desetinnými čísly	
5.	- zapisuje desetinný zlomek desetinným číslem a opačně	- desetinný zlomek a desetinné číslo	
5.	- na příkladech z běžného života vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem		
5.	- zapisuje čísla pomocí římských číslic, provádí s nimi jednoduché výpočty	- čtení a zápis římských čísel - sčítání a odčítání	
5.	- nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě - znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až + 100	- číselná osa: kladná a záporná část - znak „-“ - záporná čísla na přístrojích (teploměr, bankomat), v grafech apod.	
5.	- převádí jednotky délky, hmotnosti, objemu, času a zná měřidlo	- převody jednotek - měřidla	

5.	- rýsuje geometrické útvary včetně úhlopříček	- rýsování čtverce, obdélníku, kruhu – kružnice a všech druhů trojúhelníků - úhlopříčky	
5.	- u geometrických útvarů čtverec a obdélník vypočítá obvod a obsah, převádí jednotky obsahu	- obvod a obsah čtverce a obdélníku - jednotkový čtverec, čtvercová síť - jednotky obsahu a jejich převody	
5.	- chápe mnohoúhelník jako lomenou čáru, u které změří délku, tj. určí jeho obvod	- lomená čára - mnohoúhelníky - výpočet obvodu u mnohoúhelníků	
5.	- pro zápis konstrukce používá geometrické značky	- značky zápisu konstrukce	
5.	- se seznamuje s učivem o úhlech, aplikuje znalosti o rovině	- pojmy: rovina a úhel - vyznačování úhlů - druhy úhlů: přímý, pravý	
5.	- rozlišuje geometrická tělesa podle sítí - u krychle a kvádru dosazením do vzorce vypočítá povrch	- tělesa v síti - jednotková krychle - pojem: prostor - povrch krychle a kvádru	

INFORMATIKA

charakteristika výuky:

Informatika se vyučuje ve 4. a 5. ročníku jednu hodinu týdně.

Předmět Informatika vychází ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, kde realizuje témata vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, tj. žáci si prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy a hypotézy. Předmět pokládá základy uživatelských dovedností a chápání informativních konceptů, které jsou důležité pro další vzdělávání a využívají se v praktickém životě.

Součástí předmětu je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Vzdělávací obsah předmětu je realizován ve čtyřech oblastech:

1. Data, informace a modelování;
2. Algoritmizace a programování;
3. Informační systémy;
4. Digitální technologie.

Informatiku tematicky propojujeme i s dalšími předměty, tudíž bude žáky provázet od 1. třídy, a to ve formě výukových programů a používaných nejrůznějších dostupných digitálních technologií. Žáci budou využívat ve výuce robotické stavebnice, počítače či notebooky s myší, buď v PC učebnách, nebo v běžných učebnách s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

Pozn.: V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracují individuálním tempem. Není tedy kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Kompetence k učení

- Učíme žáky pracovat s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru.
- Vybízíme žáky k aplikování výpočetní techniky do všech vzdělávacích oblastí i do běžného života.
- Učíme žáky pracovat s informací.
- Umožňujeme žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti v ovládání výpočetní techniky a k pochopení její funkce.
- Vedeme žáky k vyhledávání, získávání a zpracování informací pomocí internetu, knihoven a dalších databází.

Kompetence k řešení problému

- Učíme žáky porovnávat informace a poznatky z většího množství informačních zdrojů a tím dosahovat větší věrohodnosti, obsažnosti informace.
- Zadáváme žákům úkoly, k jejichž splnění je zapotřebí znalostí dané technologie.

Kompetence komunikativní

- Ukazujeme žákům jiný způsob komunikace.
- Vedeme žáky k jasné, srozumitelné, výstižné formulaci požadavku při vyhledávání informací.

Kompetence sociální a personální

- Umožňujeme žákům sdělovat ostatním vlastní zkušenosti.
- Vytváříme příležitost pracovat v realizačním týmu.

Kompetence občanské

- Spolu s žáky formulujeme právo na informace.
- Vedeme žáky k odpovědnému přístupu a nevyhledávání nevhodných obsahů, které se vyskytují na internetu.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k využívání znalostí a zkušeností pro rozvoj svých zájmů.
- Učíme žáky účinně a bezpečně používat přístroje, chránit nosiče i data před poškozením, ztrátou či zneužitím.
- Vytváříme prostor pro vytrvalost při dokončování práce a pro její hodnocení.

Kompetence digitální

- Učíme žáky nacházet různá řešení a vybírat to nejvhodnější pro danou situaci.
- Vedeme žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj.
- Vytváříme prostor pro týmovou práci za použití technologií, které mohou vést k lepším výsledkům práce skupiny i jednotlivce.
- Vedeme žáky k porozumění různých přístupů ke kódování informací i různých způsobů jejich organizace.
- Spolu s žáky pracujeme s daty, na jejichž základě se je žáci učí třídit, interpretovat a následně obhajovat výběr pomocí věcných argumentů.
- Učíme žáky používat při komunikaci formální jazyky, kterým porozumí i stroje.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
4.	- sbírá a zaznamenává číselná i nečíselná data různého typu, která jej obklopují - hledá a čte informace z různých digitálních modelů	- sběr dat (pozorování, dotazník, průzkum) - záznam – využití textu, čísel, barev, tvarů apod. - práce s digitálními texty (čtení s porozuměním)	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
4.	zaznamenává informace pomocí značek, symbolů, piktogramů, „kódů“	sdílení, přenos a ochrana informace pomocí kódování	
4.	ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka využívá obrazových modelů	- model jako zjednodušená skutečnost - myšlenkové a pojmové mapy - seznamy - tabulky a diagramy	
4.	- navrhne, sestaví, popíše a zapíše postup pro řešení konkrétní jednoduché situace - hledá a snaží se případně opravit chybu v navrženém postupu či programu	- symbolický zápis postupu řešení problému (jednotlivé kroky) - čtení a orientace v zápisech postupů - řazení prvků do řad - jednoduché programování (robotické stavebnice)	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 5 – Kreativita OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovacích dovedností
4.	- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí	- ovládání digitálního zařízení: - zapnutí/vypnutí - používání ovladačů - ovládání aplikací ...	
4.	dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla, pokyny při práci s digitálními technologiemi	pravidla bezpečnosti	
5.	- pracuje s daty různého typu, která nutí žáka k otázkám a hledání odpovědí - popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho	- hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů - práce s digitálními texty (čtení s porozuměním) - vztahy a souvislosti mezi informacemi, daty	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

	opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví – určí, jak spolu prvky (data, informace) souvisejí	(systém, struktura, prvky, vztahy)	
5.	– čte, zaznamenává a orientuje se ve značkách, symbolech, piktogramech, „kódech“, které se používají k záznamu dat a informací – testuje symbolické zápisy postupů	– kódování a dekódování informací, postupů – jednoduché programování (robotické stavebnice)	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 5 – Kreativita OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovacích dovedností
5.	– řeší zadané problémy pomocí modelů – upravuje jednotlivé kroky v postupech řešení	– obrázkový model (např. graf, schéma, tabulka, struktura, záznam, víceúrovňový seznam, ...) – řešení jednoduchých problémů, konkrétních situací (krokováním) – algoritmy	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovacích dovedností
5.	– v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program – využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	– experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí – sestavování programu – hledání a oprava chyb (diskuse, experiment, ...) – práce s bloky, opakujícími se vzory apod. – podprogramy	OSV 8 – Komunikace MedV 3 – Stavba mediálních sdělení
5.	– uvádí příklady systémů, které ho obklopují, a hledá mezi nimi možné vztahy	– systémy z přírody, školy, blízkého okolí – shodné a odlišné vlastnosti objektů	MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
5.	– ovládá digitální zařízení, najde a spustí známou aplikaci	– digitální zařízení (hardware a software) – propojování technologií (internet, práce ve sdíleném prostředí) – uživatelské rozhraní – ovládání aplikací – uložení a sdílení dat – otevírání souborů	

5.	– dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla, pokyny při práci s digitálními technologiemi	– pravidla bezpečnosti při sdílení a přenosu dat – ochrana informace – uživatelské účty a hesla	OSV 11 - Hodnoty, postoje, praktická etika
----	---	---	---

PRVOUKA

charakteristika výuky:

Prvouka se vyučuje jednu hodinu týdně v 1. ročníku a dvě vyučovací hodiny týdně ve 2. a 3. ročníku, kdy se některá témata prolínají i do ostatních předmětů.

Předmět Prvouka vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a realizuje témata vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Pro potřeby naší školy jsme si danou oblast rozdělili do celků, v 1. – 3. ročníku na učební předmět Prvouka a ve 4. a 5. ročníku na učební předměty Vlastivěda a Přírodověda. Při formulaci učiva hrají důležitou roli skutečnosti, jako je umístění školy, realita nejbližšího okolí, ale i úroveň a zájem žáků o předmět. Předmět je obohacen o témata dopravní výchova, ochrana zdraví člověka za mimořádných událostí.

Předmět Prvouka vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, školy, společnosti, vlasti, obce, přírody, kultury, techniky, zdraví, práce, volný čas, bezpečí. Rozvíjí poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Vnímají sebe i své nejbližší okolí, učí se poznávat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, včetně situací ohrožení, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Je zde velký prostor pro wellbeing a jeho rozvoj.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší nastolené problémy v modelových situacích, pracují s informacemi z různých (i digitálních) zdrojů atd.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k práci s informačními zdroji (práce s textem, vyhledávání informací na internetu, používání encyklopedií), prezentaci informací před spolužáky-referáty, motivační a doplňující úkoly.
- Aktivně propojujeme vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáka, propojujeme prvky živé a neživé přírody.
- Podporujeme propojení s praktickým životem.
- Organizujeme smysluplné exkurze.

Kompetence k řešení problémů

- Volíme úkoly z praktického života, uplatňujeme a používáme rozmanité metody (samostatná práce, práce ve dvojicích či menších skupinách).
- Zařazujeme praktické činnosti, problémové situace (dopravní výchova, zdraví, úrazy a nemoci, mimořádné situace).
- Učíme žáky komunikovat s lidmi a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory, schopnosti.
- Podporujeme žáky v kladení otázek, formulování hypotéz, v diskusi.
- Vybízíme žáky k prezentaci výsledků práce.

Kompetence komunikativní

- Rozšiřujeme slovní zásobu dětí (popis vlastních zkušeností, rozvoj fantazie, vyhledávání informací).
- Učíme žáky komunikovat s lidmi a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory, schopnosti.
- Podporujeme žáky v kladení otázek, formulování hypotéz, v diskusi.
- Vybízíme žáky k prezentaci výsledků práce.

Kompetence sociální a personální

- Učíme děti vlastním příkladem.
- Dbáme na dodržování pravidel a slušného chování ve skupině, ve škole i mimo ni, na toleranci v mezilidských vztazích i na respektování jednotlivých odlišností.
- Aktivně vytváříme u žáka reálnou pozitivní představu o sobě samém.
- Umožňujeme žákům spoluutvářet a formulovat společný cíl.
- Vedeme žáky k utváření příjemné atmosféry v týmu, k ohleduplnosti a úctě při jednání.

Kompetence občanské

- Zařazujeme simulace situací, ve kterých žáci vyhodnocují problém a učí se na něj reagovat (první pomoc, hájení svých práv či práv druhých,...)
- Učíme žáky komunikovat s lidmi a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory, schopnosti.
- Podporujeme žáky v kladení otázek, formulování hypotéz, v diskusi.
- Vybízíme žáky k prezentaci výsledků práce.
- Posilujeme u žáků pozitivní vztah k planetě, k přírodě a okolí, k životu, k sobě.
- Vzbuzujeme u žáků zájem o tradice a historii i o aktuální dění kolem nás, o kladný vztah k místu, kde žijí.
- Aktivně vedeme žáky k vědomému dodržování ekologických zásad směřujících k trvale udržitelnému rozvoji planety.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní zdraví a bezpečnost i za zdraví a bezpečnost ostatních.
- Environmentální výchovou podporujeme ekologické cítění dětí.

Kompetence digitální

- Klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel a zásad při práci s technologiemi a na jejich dodržování.
- Učíme žáky rozpoznávat ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které nelze tolerovat.
- Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací.
- Motivujeme žáky ke zkoumání přírody, světa s využitím online aplikací, klíčů, atlasů apod. a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
1.	-se orientuje ve škole a v blízkém okolí -zná adresu bydliště -orientuje se v členění bytu	- prostředí školy, blízkého okolí - orientační body okolí - služby: obchody, pošta, lékař, ... -prostředí domova – bytu	
1.	- dbá na bezpečnost při hře, trávení volného času a při pohybu do, ze školy a domů - chová se jako správný chodec a cyklista	- riziková místa (přechod pro chodce, park apod.) a situace - vhodná místa pro hru a trávení volného času (vyhodnocování nebezpečí a odpovídajících způsobů ochrany) - bezpečná cesta do školy a domů, dopravní prostředky - základní pravidla bezpečnosti chodců a cyklistů - bezpečnostní reflexní prvky, helma - základní dopravní značky - stezka pro chodce a cyklisty (bezpečnost moje i ostatních) - koloběžka, brusle, kolo, skateboard	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
1.	- rozliší přírodní a umělé prvky ve svém okolí	- okolí třídy, školy, nejbližší krajiny - materiál: sklo, papír, plast (třídění) - prvky estetiky - hračky a školní potřeby	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
1.	-rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině	- vymezuje role, úkoly a povinnosti jednotlivých členů - chování k blízkému a cizím osobám, jejich přednosti a nedostatky	OSV 2 – Sebepoznání a sebezpojetí OSV 7 – Mezilidské vztahy

		- denní režim rodiny - zaměstnání, práva a povinnosti jednotlivých členů, pomoc, důvěra, úcta - etapy lidského života (dětství, dospělost, stáří) – mezigenerační vztahy	
1.	- zná základní společenská pravidla chování	- žádost o radu či pomoc - pozdrav - otázka a odpověď - poděkování - omluva	OSV 7 – Mezilidské vztahy MulV 2 – Lidské vztahy
1.	- používá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, spojuje je s lidovými zvyky a činnostmi	- roční období, měsíce, dny v týdnu -děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - datum narození -části dne (ráno, ...); pojmy: teď, před chvílí, ... - čas v hodinách, půlhodinách -lidové zvyky a svátky -lidské činnosti závislé na čase	
1.	- vnímá a pojmenuje změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - zná pravidla bezpečnosti při kontaktu se zvířaty, rostlinami - pozná živočichy domácí a z volné přírody - rozliší základní části rostlin - pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny - pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami	- proměny přírody v ročních obdobích, počasí - živočichové ve volné přírodě - domácí zvířata - stavba rostliny, pojmy: kořen, stonek, kmen, koruna, květ, plod, dřevina, bylina - ovoce a zelenina - houby (orientační seznámení)	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání EnV 1 - Ekosystémy

	- reaguje na možná rizika při sběru hub		
1.	- rozliší chování, které přírodě pomáhá, od chování, které ji ohrožuje	- elementární informace o ochraně přírody	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
1.	- zná telefonní čísla tísňových linek a v modelových situacích nacvičuje komunikaci s operátory těchto linek - se seznámí s existencí a funkcí Linky důvěry	- modelové situace - hasiči, záchranná služba, policie - linka důvěry	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání MedV 3 – Stavba mediálních sdělení
1.	- uplatňuje základní hygienické návyky během dne, zvládá sebeobsluhu - uvědomuje si svůj denní režim a důležitost návyků (pitné, výživové...)	- denní režim, sebeobsluha - pitný režim - zdravá výživa, skupiny a druhy potravin - návyky při stolování	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace
1.	- rozliší a pojmenuje jednotlivé části těla	- pojmy: hlava (oči, nos...), krk, trup	
1.	- předchází možným poraněním, úrazům, učí se je ošetřit a poskytnout první pomoc	- odřeniny, popáleniny, úpal, úžeh - návštěva lékaře - léky – mimo dosah dětí - bezpečnost o prázdninách	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
1.	- dbá zásad chování při mimořádných situacích a událostech - chová se obezřetně při setkání s neznámými osobami, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná	- zkouška sirén (význam), varovné signály - zásady chování při setkání s neznámou osobou, rozlišení „nebezpečných“ lidí - žádost o pomoc pro sebe i ostatní	OSV 4 – Psychohygiena OSV 6 – Poznávání lidí OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
2.	- dodržuje zásady bezpečného chování jako účastník silničního provozu - zná nebezpečí na silnici i chodníku, která se váží k jednotlivým ročním obdobím	- cesta do školy - chování na ulici - dopravní značky a signalizace	

		- nebezpečí železničních přejezdů - nebezpečnost silnic a chodníků v průběhu času - chování o prázdninách	
2.	- vypráví poznatky o sobě a své rodině, o činnostech, pracích a povolání lidí - účelně plánuje svůj čas	- příbuzenské vztahy - lidské vlastnosti (dobré, špatné) X pracovní vlastnosti (píle, vytrvalost, pečlivost, lenost, ...) - práce, zaměstnání, povolání: profese, odpočinek (aktivní, pasivní) - význam a potřeba různých povolání - denní režim v závislosti na průběhu času (dítě, rodič, ...)	OSV 2 – Sebezpoznání a sebepojetí
2.	- pozoruje a porovnává chování organismů a jejich proměn v jednotlivých ročních obdobích, své poznatky dokáže popsat	- charakteristické rysy jednotlivých ročních období - proměny přírody v ročních obdobích v jednotlivých ekosystémech; reakce rostlin a živočichů na změny počasí - určování času pomocí hodin; jednotky času (hodina, minuta)	EnV 1 – Ekosystémy
2.	- si rozšiřuje poznání dalších druhů rostlin, hub a živočichů podle jejich typických znaků, dokáže je zařadit do přirozeného ekosystému	- ekosystémy: les, louka, pole, rybník - živočichové volně žijící, v zajetí, domácí a hospodářská zvířata - péče o rostliny a živočichy - rostliny pokojové, léčivé, hospodářské plodiny	EnV 1 – Ekosystémy
2.	- ví, co vytvořila příroda a co a z čeho vytvořil člověk	- prvky přírodní a umělé (estetičnost) - materiál: papír, dřevo, kov, sklo, plast	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí

		- pojmy: přírodnina, surovina, výrobek, odpad - třídění odpadů - výroba, obchod, služby	
2.	- si uvědomuje význam přírody pro život člověka a způsoby, jak můžeme přírodu chránit	- podmínky pro život (voda, vzduch, půda) – důležitost a ochrana - jak mohu jako jedinec chránit přírodu	EnV 2 – Základní podmínky života EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
2.	- popíše stavbu lidského těla, jednoduše charakterizuje funkci jednotlivých částí a péči o ně - vědomě pečuje o své zdraví - najde podobnosti a rozdíly člověka s ostatními živočišnými druhy	- části lidského těla a jejich funkce - nemoc x úraz - návyky: hygienické, režimové, preventivní - pohybová aktivita, zdravý jídelníček (potraviny a výživa) a pitný režim - rozdíly mezi lidmi: věk, pohlaví (základy sexuální výchovy), barva pleti, ... - odlišnost člověka od jiných živočichů	OSV 2 – Sebepoznání a sebezpojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace EnV 2 – Základní podmínky života MuV 1 – Kulturní diference
2.	- zná telefonní čísla integrovaného záchranného systému - si pomocí modelových situací nacvičuje komunikaci s operátory tísňových linek	- IZS (hasiči, záchranná služba, policie) - modelové situace	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání MedV 3 – Stavba mediálních sdělení
2.	- ví, jak postupovat při vyhlášení mimořádné situace, dbá pokynů dospělých - rozeznává nebezpečí různého charakteru (i počítačového)	- pojem: evakuace – zásady chování, co si vzít s sebou - pravidla chování, když jsem sám doma, ve výtahu, ve sklepe, v parku, ... - nejzákladnější pravidla chování při užívání počítače, mobilního telefonu - nebezpečí požárů: příčiny a prevence vzniku, ochrana	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

		a evakuace; popáleniny (první pomoc); blesk	
3.	- vnímá dopravní situaci, vyhodnocuje a vyvozuje odpovídající závěry pro své chování jako chodce a především cyklisty, předchází k rizikovým situacím v dopravě	- ochranné prvky a jejich správné používání - bezpečné a ohleduplné chování v dopravních prostředcích - nebezpečná místa a situace v silničním provozu - podmínky pro jízdu v silničním provozu (kolo, koloběžka, brusle, skateboard) - tísňová volání	
3.	- se seznamuje s politickým zřízením naší vlasti a s naším členstvím v Evropské unii - propojuje státní svátky s historickými událostmi	- domov, hlavní město, vlast - republika: prezident, parlament ČR, vláda - státní symboly - EU; ČR jako součást EU - státní svátky – historické důvody (28. 9.; 28. 10.; 17. 11.; 1. a 8. 5.; 5. a 6. 7.)	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát MEGS 3 – Jsme Evropané
3.	- se za využití nejrůznějších informačních zdrojů podrobně seznámí s regionem, ve kterém žije - Praha	- informační zdroje: mapy, písemný a obrazový materiál, vycházky atd. Praha: - poloha v krajině (začlenění do kraje, poloha v rámci státu i kontinentu) - orientace ve městě (městské části) a jeho bezpečnost - dopravní síť (MHD; letecká, vodní, železniční, automobilová) - významné budovy a památky - zábava, sport, kultura: jak lidé žijí	EnV 1 – Ekosystémy EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EnV 4 – Vztah člověka k prostředí MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti

		(trávení volného času – sportoviště, parky, divadla, muzea, ...) - významné události spojené s městem - významní rodáci, občané města z různých oborů (architektura, literatura, hudební, výtvarné, divadelní a filmové umění, sport, panovníci, ...) - pověsti spjaté s minulostí města - životní prostředí (třídění odpadů, venčení psů, celková úprava města – čistota, zeleň, ...)	
3.	- užívá pojmů, které jsou důležité pro orientaci na mapě i v krajině	- mapa - mapa: zeměpisná, turistická (turistické značení v přírodě) - grafika map, význam barev - vysvětlivky (legenda) - orientace – směrová růžice, světové strany, kompas - orientace ve volné přírodě	
3.	- si všímá předností, nedostatků lidí a odlišností mezi nimi, usiluje o tolerantní společné soužití	- lidské vlastnosti - odlišnostmi mezi lidmi (např.: věkové, vzhledové, schopnostní, ...) - komunikace s nimi - negativní postoje a projevy vůči odlišnosti (etické a morální zásady) + pojmy: šikana, týrání - lidská práva a práva dítěte - zvládání vlastní emocionality	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 6 – Poznávání lidí OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika MuV 1 – Kulturní difference MuV 2 – Lidské vztahy

		- rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům	MuV 4 – Multikulturalita MuV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity
3.	- si uvědomuje význam a důležitost práce	- práce duševní a fyzická - práce x volný čas x zájmy - zaměstnání	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace
3.	- vyjmenuje a jednoduše popíše jednotlivé podmínky života na Zemi, chová se k přírodě podle zásad vedoucích k trvale udržitelnému rozvoji	- postavení planety Země ve sluneční soustavě (informačně) - podmínky pro život: voda a její koloběh v přírodě, vzduch, půda, sluneční světlo a teplo - znečištění x ochrana	EnV 2 – Základní podmínky života EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
3.	- uvede určující znaky rostlin, hub a živočichů a jejich stavbu těla	- znaky života - životní potřeby (výživa) - průběh a způsob života - projevy života - části rostlin a jejich funkce - dělení rostlin podle různých kritérií: - pěstované (včetně pokojových) x plané - užitkové (ovoce, zelenina – druhy, obilniny, olejniny, okopaniny, luskoviny, píce) - léčivé x jedovaté - chráněné - okrasné - kvetoucí x nekvetoucí - houby: - jedlé - nejedlé - jedovaté	EnV 1 – Ekosystémy

		- první pomoc při otravě - stavba těla živočichů jednotlivých živočišných tříd: bezobratlí a obratlovci: - ryby - obojživelníci - plazi - ptáci - savci	
3.	- za pomoci jednoduchých pokusů určuje u známých látek jejich vlastnosti - za pomoci jednoduchých nástrojů a přístrojů určuje základní veličiny látek	- třídění a porovnávání látek - vlastnosti látek - skupenství a jeho změny - měření veličin (délka, čas, objem, hmotnost, teplota)	
3.	- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození, pozoruje odlišnosti podle věku a pohlaví	- základy lidské reprodukce - vývoj jedince - fyziologické změny těla muže a ženy	OSV 6 – Poznávání lidí
3.	- se seznámí se způsoby péče o zdraví své i ostatních, s elementární první pomocí, s nebezpečností návykových látek - ví, jak přivolá pomoc v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - ovládá způsob komunikace s operátory tísňových linek	- každodenní návyky hygienické (osobní, intimní, duševní), režimové (potřeba spánku), životosprávné (bulimie, anorexie; tuky, cukry, bílkoviny, vitamíny, vláknina) - první pomoc – úraz a nemoc - chemické prostředky v domácnosti - návykové látky (alkohol, kouření, drogy) a centra pomoci - tísňové linky, Linka důvěry	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 4 – Psychohygiena OSV 7 – Mezilidské vztahy MedV 3 – Stavba mediálních sdělení
3.	- vlastními slovy stručně charakterizuje pojem mimořádné události a způsob adekvátní reakce, pokud k nim dojde	- mimořádné události vyvolané přírodními vlivy - mimořádné události vyvolané působením člověka - dbání pokynů dospělých osob	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání

PŘÍRODOVĚDA

charakteristika výuky:

Předmět Přírodověda se učí ve 4. ročníku jednu hodinu týdně a v 5. ročníku dvě hodiny týdně.

Předmět Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a realizuje témata vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Pro potřeby naší školy jsme si danou oblast rozdělili do celků: v 1. – 3. ročníku na učební předmět Prvouka a ve 4. a 5. ročníku na učební předměty Vlastivěda a Přírodověda.

Žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti, na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak přispět k ochraně přírody. Poznávají sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby.

Ve 4. a 5. ročníku v Přírodovědě navazujeme na výstupy předmětu Prvouka (1. – 3. ročník), které dále rozvíjíme a přizpůsobujeme věku a zkušenostem žáků. Pokračujeme v rozšiřování témat dopravní výchovy, ochrany zdraví člověka za mimořádných událostí a předmět je obohacen o další tematické okruhy např. globalizace.

Právě v tomto předmětu se snažíme v žácích co nejvíce rozvíjet schopnosti pro práci individuální i pro práci a spolupráci v týmu. Využíváme nejrůznějších učebních metod i z jiných oblastí (např. z oblasti umění výtvarného, dramatického,...). Pro dotvoření celkové představy se některé informace, znalosti, dovednosti prolínají i do ostatních učebních předmětů.

Jedním z hlavních bodů tohoto předmětu je mluvit s žáky o slušném chování a jeho zásadách. K předcházení některých společensky patologických jevů využíváme metody „modelové situace“, ve kterých se žák učí jednat a správně reagovat. Je zde místo i pro cílené rozvíjení principů a oblastí wellbeingu.

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení.
- Učíme žáky pozorovat a porovnávat věci, jevy, děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti.
- Pomáháme žákům vnímat a chápat sebe, společnost, přírodu i svět.
- Aktivně propojujeme vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáka, propojujeme prvky živé a neživé přírody.
- Vytváříme podmínky pro komplexnější pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy.
- Organizujeme projektové vyučování, exkurze, návštěvy muzeí apod.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k vnímání problémových situací ve škole i mimo ni, učíme je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti.
- Umožňujeme žákům pracovat s materiály a zdroji k vyhledávání informací, k ověřování hypotéz.
- Učíme žáky vytvářet myšlenkové mapy, přehledy k hledaným vztahům.
- Rozvíjíme u žáků schopnost objevovat podstatu problému, následků a souvislostí.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky, rozšiřovat slovní zásobu o osvojovaných tématech.
- Podporujeme žáky v kladení otázek, formulování hypotéz, v diskusi.
- Vybízíme žáky k prezentaci výsledků práce.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi.
- Budujeme sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj, poznávání a ovlivňování svých možností a limitů.
- Umožňujeme žákům spoluutvářet a formulovat společný cíl.
- Vedeme žáky k utváření příjemné atmosféry v týmu, k ohleduplnosti a úctě při jednání.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémech.
- Vedeme žáky k propojování pozitivního chování a jednání ve vztahu k okolnímu světu.
- Posilujeme u žáků pozitivní vztah k planetě, k přírodě a okolí, k životu, k sobě.
- Vzbuzujeme u žáků zájem o tradice a historii i o aktuální dění kolem nás, o kladný vztah k místu, kde žijí.
- Vedeme žáky k pochopení vztahů člověka a prostředí a k odpovědnosti za jednání každého jedince.
- Aktivně vedeme žáky k vědomému dodržování ekologických zásad směřujících k trvale udržitelnému rozvoji planety.

Kompetence pracovní

- Seznamujeme žáky s vlastnostmi některých materiálů.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní zdraví a bezpečnost i za zdraví a bezpečnost ostatních.
- Utváříme pracovní návyky v jednoduchých samostatných a skupinových činnostech.
- Vedeme žáky k aktivní účasti na ochraně a utváření životního prostředí.

Kompetence digitální

- Klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel a zásad při práci s technologiemi a na jejich dodržování.
- Učíme žáky rozpoznávat ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které nelze tolerovat.
- Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací.
- Motivujeme žáky ke zkoumání přírody, světa s využitím online aplikací, klíčů, atlasů apod. a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
4.	- třídí přírodu na živou a neživou, vyjmenuje znaky života, základní podmínky a potřeby pro život, objevuje odlišnosti ve způsobu života - vyhledá vztahy mezi organismy, popíše, jak v přírodě funguje princip rovnováhy	- znaky přírody živé a neživé - znaky života rostlin, živočichů a člověka - podmínky pro život a jejich význam - životní potřeby - rovnováha v přírodě, závislost organismů - přírodní společenstva; pojem: ekosystém - potravní řetězce, potravní pyramida	EnV 1 – Ekosystémy EnV 2 – Základní podmínky života
4.	- rozumí základním principům ekologie a ochrany přírody, ví, jaké chování chrání či poškozuje životní prostředí i zdraví člověka - se snaží chovat ekologicky	- tvorba (přetváření) životního prostředí a odpovědné chování, ochrana aktivní a pasivní - ekologické problémy: znečištění (voda, vzduch, půda; ekologické havárie), hluk, doprava, energie, zemědělství a průmysl, odpady a jejich likvidace - ochrana rostlin a živočichů	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 4 – Psychohygiena EnV 1 – Ekosystémy EnV 2 – Základní podmínky života EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
4.	- popíše jednotlivé ekosystémy, vyjmenuje rostliny a zvířata, která se v jednotlivých ekosystémech vyskytují, poukáže na jejich vzájemné vztahy - vybrané rostliny a živočichy zařadí do správného ekosystému na území České republiky	- ekosystém: les, pole, louka, park, vodní plocha, v blízkosti lidských sídel - rostliny a zvířata daných ekosystémů, podmínky pro jejich život a vztahy mezi nimi	EnV 1 – Ekosystémy EnV 2 – Základní podmínky života
4.	- pomocí obrazového materiálu, jednoduchých klíčů a atlasů a na základě vlastního pozorování rozeznává a určuje druhy rostlin, hub, živočichů	- práce s informačními zdroji - stavba těla rostlin, hub, živočichů	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

		- jméno rodové a druhové (seznámení)	
4.	- roztřídí dané rostliny, houby a živočichy do kategorií podle různých kritérií a svou volbu odůvodní - popíše znaky života rostlin a živočichů: jejich životní potřeby a projevy, průběh a způsob života - vysloví a zdůvodní svůj názor na jejich význam v přírodě a pro člověka	- rostliny: - byliny x dřeviny (strom, keř) - výtrusné x semenné - pěstované (včetně pokojových) x plané x užitkové x okrasné - léčivé - houby (dělení; první pomoc při otravě) - lišejníky (informačně) - živočichové: - bezobratlí a obratlovci - býložravci x masožravci x všežravci - studenokrevní x teplokrevní	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
5.	- propojuje informace o základních podmínkách života s lidskými aktivitami a následným vlivem na životní prostředí	- příroda živá a neživá - chráněná území - půda - energetické suroviny (paliva) - obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje - ekologické katastrofy - živelné pohromy - vliv průmyslu a zemědělství na životní prostředí	EnV 2 – Základní podmínky života EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
5.	- třídí organismy do známých skupin	- ucelený systém třídění rostlin, hub, živočichů - postavení člověka mezi organismy - lišejníky, sinice a bakterie (informačně)	

5.	- se seznamuje s živočichy a rostlinami jiných podnebných pásů, dalších ekosystémů	- rostliny a živočichové různých podnebných pásů; podmínky pro jejich život - ekosystémy podnebných pásem (např. poušť, savana, deštný prales, tundra, tajga, moře a oceán, ...)	EnV 1 – Ekosystémy
5.	- pod vedením pedagoga provádí jednoduché pokusy, vyvozuje závěry a vede zápis z pozorování	- jednoduchý pokus - zápis postupu pokusu - vyhodnocení a vysvětlení výsledku pokusu - základní veličiny + jednotky	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
5.	- formuluje základní poznatky o vesmíru, Sluneční soustavě, Zemi, na jejich základě vysvětlí souvislosti s rozdělením času na Zemi	- vesmír, sluneční soustava, Měsíc - střídání dne a noci, ročních období - proměny podnebí a počasí - zemská přitažlivost – gravitační síla - magnetismus a magnetické póly (seznámení)	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
5.	- poznává jednotlivé soustavy lidského těla	- vývoj člověka - stavba těla - pohybové ústrojí (kostra a svalstvo) - oběhová soustava - dýchací soustava - trávicí soustava - vylučovací soustava - soustava smyslů - nervová soustava (řízení organismu) - rozmnožovací soustava; sexualita a vhodné sexuální chování - hygiena osobní a vhodné oblékání	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 6 – Poznávání lidí OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika MuIV 2 – Lidské vztahy

		- hygiena duševní x závislosti - lidé s postižením	MuIV 5 – Princip sociálního smíru a solidarita
5.	- si uvědomuje takový způsob života, který vede ke zdraví a zdravému žití, k upevňování návyků preventivní ochrany zdraví	- zdravý životní styl (pohyb, životospráva, spánek) - denní režim - správná výživa: pitný režim, skladba potravin, výběr a způsoby uchovávání potravin - návykové látky (drogy, alkohol, kouření) - trávení volného času; hrací automaty a digitální technologie (hry, nebezpečná komunikace) - pozitivní životní cíle; wellbeing	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 4 – Psychohygiena
5.	- vytipovává nebezpečná místa a situace - aktivně se účastní modelových situací, při kterých si osvojuje řešení v život ohrožujících situacích a při poskytování první pomoci	- nebezpečná místa (silnice, ulice, místa pro hraní a trávení volného času, apod.) - vybavení lékárničky - první pomoc: - otrava houbami - potravinami - chemikáliemi používanými v domácnosti - napadení zvířetem (vzteklina), klíště - při dopravní nehodě - úrazy - při šikaně, týrání, sexuálním a jiným zneužívání - při brutalitě a jiných formách násilí - ohrožení života při mimořádných událostech - přehled společensky patologických jevů, odmítání návykových látek	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 4 – Psychohygiena OSV 6 – Poznávání lidí OSV 8 – Komunikace MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení MuIV 2 – Lidské vztahy

		- přivolání pomoci – tísňové linky (modelové vedení rozhovoru s operátory), krizová centra	
5.	- diskutuje, učí se vyjadřovat a obhajovat své názory o nastolených globálních problémech	- globální problémy týkající se životního prostředí: znečišťování životního prostředí, globální oteplování, tj. nedostatek vody, energetika, hladomor, - globální problémy týkající se lidí: nesnášenlivost, rasismus, bezdomovectví, konzumnost společnosti, závislosti na drogách aj.	OSV 8 – Komunikace MuV 2 – Lidské vztahy EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EnV 4 – Vztah člověka k prostředí MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět

VLASTIVĚDA

charakteristika výuky:

Vlastivěda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku po dvou hodinách týdně.

Předmět Vlastivěda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a realizuje témata vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Vyučovací předmět Vlastivěda navazuje a rozšiřuje poznatky z předmětu Prvouka (1. – 3. třída) o významné přírodní, společenské, hospodářské, kulturní a historické jevy. Prohlubuje u žáků znalosti z oblasti produktů lidského konání v návaznosti na významné události regionálních a národních dějin. V potřebné míře zobecňuje podněty jak z osobního života žáků, tak z oblasti médií. Žák získává první právní povědomí.

Jednotlivé výstupy formují u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, ale také podněcují zájem o různé přírodní a kulturní odlišnosti jiných národů, které respektuje. Předmět Vlastivěda učí žáky vnímat svět v globálních souvislostech a přijímat zodpovědnost za důsledky lidského jednání. Zároveň vede žáky k tomu, aby se dokázali orientovat v praktických situacích, jako je například práce s mapou a orientace v krajině. Pro zefektivnění učení používáme digitální technologie.

Kompetence k učení

- Nabízíme žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení.
- Pomáháme žákům vnímat a chápat sebe, společnost, přírodu i svět.
- Aktivně propojujeme vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáka.
- Vytváříme podmínky pro komplexnější pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy.
- Organizujeme projektové vyučování, exkurze, návštěvy muzeí apod.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k vnímání problémových situací ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti.
- Umožňujeme žákům pracovat s materiály a zdroji k vyhledávání informací, k ověřování hypotéz.
- Rozvíjíme u žáků schopnost objevovat podstatu problému, následků a souvislostí.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost a historické události, rozšiřovat slovní zásobu o osvojovaných tématech.
- Seznamujeme žáky s různými zdroji (texty a obrazové materiály) o probíraných tématech - encyklopedie, internet, učebnice.
- Vedeme žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke schopnosti pracovat ve dvojicích a menších skupinách při vyhledávání a zpracovávání informací vlastivědného charakteru.
- Vedeme žáky k poznávání všeho, co je zajímavé, v čem by mohli v budoucnu uspět.
- Pomáháme budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj, poznávání a ovlivňování svých možností a limitů.

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, uvědomování si historických souvislostí a jejich dopadů.
- Vedeme žáky k pochopení vztahů člověka a prostředí a k odpovědnosti za jednání každého jedince.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k aktivní účasti na ochraně a utváření vlasti.
- Pomáháme utvářet pracovní návyky v jednoduchých samostatných a skupinových činnostech.

Digitální kompetence

- Klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel a zásad při práci s technologiemi a na jejich dodržování.
- Učíme žáky rozpoznávat ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které nelze tolerovat.
- Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací.
- Motivujeme žáky ke zkoumání přírody, světa s využitím online aplikací, klíčů, atlasů apod. a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
4.	- pracuje s různými typy map, získává a vyhledává potřebné informace a údaje - chápe mapu jako specifický zdroj informací	- typy map: obecně zeměpisné a tematické - práce s mapou (i se slepou) ČR (a Evropy) - čtení z map: obsah, grafika, vysvětlivky (legenda) - orientace podle světových stran (směrová růžice) - pojem: nadmořská výška	
4.	- pozná rozdíl mezi náčrty, plány a mapami	- měřítko - orientace (možný nácvik v terénu) - kresba jednoduchého plánu, schématu, náčrtu	
4.	- zná světové strany a dokáže je určit v přírodě i podle mapy - při pohybu a pobytu v přírodě se chová bezpečně, aplikuje znalosti o ochraně přírody	- kompas, buzola - orientační body a linie v krajině - turistické značky - bezpečný pohyb a pobyt v krajině	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
4.	- se seznamuje se státním zřízením České republiky a s označením „demokratický právní stát“ - získá přehled o hlavních právních dokumentech České republiky (Ústava ČR, Základní Listina práv a svobod) - pozná a vyjmenuje státní symboly, odůvodní jejich význam - se zamýšlí nad soužitím a chováním lidí různých etnických či kulturních skupin žijících na území České republiky	- národ - politický systém ČR (pojmy: prezident, premiér, poslanec; parlament, poslanecká sněmovna, senát; policie, soud - orgány právní ochrany) - princip demokracie, volby - Ústava ČR, Základní Listina práv a svobod - právo a spravedlnost; protiprávní jednání a korupce - státní symboly - armáda ČR - státní správa a samospráva	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát VDO 3 – Formy participace občanů v politickém životě VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MuIV 1 – Kulturní difference MuIV 2 – Lidské vztahy

		- politické strany, zájmové spolky, církve - cizinci, menšiny; - handicapovaní – zdravotně i sociálně	MuIV 3 – Etnický původ MuIV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity
4.	- se pomocí mapy seznamuje se zeměpisnou charakteristikou České republiky	- povrch a typy krajiny ČR - počasí a podnebí ČR - vodstvo ČR - půda a zemědělství ČR - nerostné bohatství ČR - průmysl ČR - chráněná území ČR	
4.	- zná správní členění České republiky - dokáže zeměpisně zaměřit polohu svého bydliště	- územní členění a krajská města - jednotlivé kraje a jejich stručná charakteristika	MuIV 1 – Kulturní difference
4.	- rozlišuje časové vztahy minulost, přítomnost, budoucnost a řadí děje podle časové linky	- čas jako fyzikální veličina - určování času - dějiny jako časový sled událostí - pojmy: letopočet (př. n. l.; n. l.), století, tisíciletí	
4.	- se orientuje ve vývoji člověka	- původ a vývoj člověka	
4.	- podle níže uvedené osnovy stručně charakterizuje časová období pravěk, starověk a středověk převážně na našem území <u>Osnova:</u> • podmínky pro život v daném období • způsob života a jeho průběh a proměny • bydlení • předměty denní potřeby • vynálezy • významné památky z různých oblastí umění • významné osobnosti	- obrazy z počátečních dějin českého národa (pověsti) - pravěk na území dnešního státu: - osídlení a způsob života Slovanů - doba bronzová - doba železná - počátky křesťanství, Bible - středověk na našem území: - Velká Morava - vláda Přemyslovců - vláda Lucemburků - husitství - vláda Jagellonců	MEGS 3 – Jsme Evropané

5.	- se orientuje na mapách obecně zeměpisných i tematických - určuje světové strany, zná jednotlivé kontinenty a oceány - dokáže zeměpisně zaměřit polohu České republiky, tj. začlenění ČR do Evropy, na danou polokouli	- mapa x globus - polokoule - orientace na mapě (i slepé) - světadíly - oceány, významná moře a život v nich	EnV 1 – Ekosystémy
5.	- zná správní členění České republiky, za pomoci nejrozličnějších informačních zdrojů, včetně vlastních cestovatelských zkušeností a zážitků, je dokáže porovnávat a charakterizovat po stránce zeměpisné i kulturní - dokáže zeměpisně zaměřit polohu svého bydliště	- územní členění a krajská města - jednotlivé kraje (stručná charakteristika podle následujících oblastí): - vodstvo - půda a zemědělství - nerostné bohatství - průmysl a výroba - osídlení - doprava - obchod, služby - přírodní zajímavosti - historické pamětihodnosti, pověsti, tradice - turistické zajímavosti - kulturní zajímavosti - významní rodáci	MuIV 1 – Kulturní difference EnV 2 – Základní podmínky života EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
5.	- vyjmenuje a obecně charakterizuje sousední státy a významné státy patřící do Evropské unie	- společný „evropský dům“ - Evropská unie jako instituce (EU a ČR; EU a svět) - stručná charakteristika sousedních států - stručná charakteristika Evropy (povrch, vodstvo, podnebí, hospodářství, obyvatelstvo a významná evropská centra, zajímavá místa, rostliny a živočichové Evropy)	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět MEGS 3 – Jsme Evropané MuIV 1 – Kulturní difference
5.	- podle níže uvedené osnovy stručně charakterizuje časové období novověků, a to převážně na našem území	- novověk na našem území: - vláda Habsburků (monarchie) - 1. světová válka	MEGS 3 – Jsme Evropané

	<u>Osnova:</u> • podmínky pro život v daném období • způsob života a jeho průběh a proměny • bydlení • předměty denní potřeby • vynálezy • významné památky z různých oblastí umění • významné osobnosti	- vznik Československé republiky - 2. světová válka - období po 2. světové válce (stručně, historické milníky) - významné vynálezy v dopravě, komunikacích, v technických odvětvích	
5.	- pro pochopení naší minulosti (dějin) pracuje s různými informačními zdroji, využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií - se orientuje a zná hlavní reálie minulosti, dokáže je spojit s významem státních svátků současnosti	- ucelený souhrn českých dějin (historická období, panovníci, zajímavosti) - státní svátky - péče o památky - lidé a obory zkoumající a zabývající se minulostí	
5.	- si uvědomuje rozdíly mezi lidmi, rozdíly v jejich vzhledu, původu, chování a jednání, rozdíly v názorech a snaží se k těmto rozdílnostem chovat tolerantně, empaticky, solidárně - dokáže identifikovat v lidském chování předsudky, vyvolávání konfliktů, nesnášenlivost, násilí a podobné jevy vedoucí k diskriminaci jednotlivce či celé skupiny lidí - se orientuje v lidských právech/právech dítěte, ví, co dělat při jejich porušování (v prostředí domova, třídy, školy, města, ...), vede diskusi	- poznávání lidí - mezilidské vztahy, předcházení konfliktům - pravidla slušného chování (morální normy) - odlišnost, ale vzájemná rovnost (vzájemné obohacování) - potřeby minoritních skupin - lidská práva a povinnosti - formy násilí (fyzické, psychické), poskytnutí pomoci - modelové situace, diskuse	OSV 6 – Poznávání lidí OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika VDO 1 – Občanská společnost a škola MuIV 2 – Lidské vztahy MuIV 3 – Etnický původ MuIV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení

HUDEBNÍ VÝCHOVA

charakteristika výuky:

Na 1. stupni vyučujeme Hudební výchovu jednu vyučovací hodinu týdně v každém ročníku.

Předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a realizuje témata vzdělávacího oboru Hudební výchova a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Hudební výchova je samostatným vyučovacím předmětem, ale používáme ji také jako metodu práce v rámci ostatních předmětů, jako např.: v českém a anglickém jazyce – zpěv písní jako prvek pro rozmluvení, náměty pro rozvoj slohových dovedností atd., v tělesné výchově – taneční kroky, pohybová improvizace na hudbu aj. či ve výtvarné výchově – vyjádření hudby obrázkem apod. Prvky hudební vědy se objevují i v Prvouce v 1. až 3. ročníku a v předmětu Vlastivěda ve 4. a 5. ročníku, např. v tématu o významných osobnostech hlavního města a vlasti.

Žáci rozvíjejí své individuální hudební schopnosti a následně získávají pěvecké, intonační, sluchové, rytmické, hudebně-pohybové a hudebně-tvořivé dovednosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně-pohybových a poslechových činností.

Ve všech oblastech se směřuje k recepci, reflexi a částečně produkci, které žáci využívají v interpretaci hudby podle svého zaměření a zájmu (sólový, sborový zpěv, instrumentální doprovod při hře, či doprovod při zpěvu).

Kompetence k učení

- Seznamujeme žáky především s českou uměleckou tvorbou, s českým uměním v minulosti i současnosti, nabízíme informace z různých zdrojů.
- Umožňujeme žákům poznávat a chápat umělecká díla, seznamovat se s nimi.
- Aktivně rozvíjíme u žáků tvořivou stránku osobnosti.

Kompetence k řešení problému

- Stavíme žáky před úkoly aktivizující kreativní stránku jejich osobnosti.
- Předkládáme žákům prvotní nápad s možností jeho dokončení.
- Vybízíme žáky k porovnávání jejich dosavadní zkušenosti a uměleckého díla.

Kompetence komunikativní

- Dbáme na vyjádření se prostřednictvím nonverbální komunikace i na její rozvoj.
- Vybízíme žáky k vyjádření svých pocitů a prožitků různou formou, učíme je uměním vyjádřit svůj pocit, náladu, prožitek.
- Vybízíme žáky k aktivnímu vnímání a využívání umění jako svébytného prostředku komunikace.
- Vedeme žáky k sebevyjádření různými prostředky umění.

Kompetence sociální a personální

- U žáků usilujeme o chápání umění jako jednoho ze způsobů relaxace.
- Podporujeme žáky ve vytváření vlastního obrazu dovedností a schopností (sebepojetí).
- Podporujeme žáky v originalitě, citlivosti, pružnosti nápadů.
- Vedeme žáky k citlivému posuzování vyjádření druhých žáků.
- Vedeme žáky k sebepoznání, získání informací o sobě samém z jiné vzdělávací oblasti.
- Podporujeme žáky v originalitě, citlivosti, pružnosti nápadů.

Kompetence občanské

- Podporujeme žáky ve vytváření vlastního obrazu dovedností a schopností (sebepojetí).
- Podporujeme žáky v originalitě, citlivosti, pružnosti nápadů.
- Vedeme žáky k respektování způsobu vyjadřování druhých lidí.
- Usilujeme o pozitivní postoj k umělecké tvorbě, o smysl pro kulturu a tvořivost.
- Aktivně zapojujeme žáky do kulturního dění.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k bezpečnému užívání nástrojů a pomůcek potřebných k výuce hudební a výtvarné výchovy a pracovních činností.
- Vedeme žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.
- Motivujeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání digitálních aplikací a dostupných programů jako nástroj pro vlastní tvořivost, vnímání, interpretaci a sebe prezentaci.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
1.	- rozvíjí své pěvecké a rytmické dovednosti na základě svých dispozic	- hlasová hygiena - zpěv písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu - rytmizace jednoduchých slov a textů (frázování) - hra na ozvěnu - nasazení a tvorba tónu	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
1.	- improvizuje a pohybově reaguje na hudební formy s různým tempem, dynamikou a směrem melodie	- hra na tělo luskání, tleskání, pleskání) - pohybové vyjádření tempa a dynamiky - tempové a rytmické změny hudby - orientace v prostoru (rozvoj pohybové paměti) - taneční kroky se zpěvem	
1.	- doprovází nejjednodušší hudební formy různými hudebními nástroji, které pozná po sluchu a hmatu	- Orffův instrumentář, popř. keyboard - poslech skladeb nejrůznějších hudebních forem	MuIV 4 - Multikulturalita
1.	- odliší hudbu vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální	- vlastnosti tónu – slovní vyjádření (výška: vysoké a hluboké tóny, - délka: krátké a dlouhé tóny, - síla: slabé a silné tóny, barva: barva hlasu, hudebního nástroje) - hudební výrazové prostředky (vesele- smutně, pomalu- rychle) - poslech vybraných skladeb - hudba vokální: hlas mužský, ženský, dětský - ukolébavka, pochod	

1.	- se orientuje v jednoduchém zápisu skladby	- tvar noty - popis noty - hodnota noty - notová osnova - houslový klíč	
2.	- využívá svých melodických a rytmických dispozic k intonačně co nejlepšímu zpěvu - se pokouší zmelodizovat a zrytmizovat jednoduché texty, využívá nejjednodušších hudebních forem, doprovází se hrou na tělo nebo na jednoduché hudební nástroje	- hlasová hygiena - rytmizace jednoduchých textů a říkadel - správná výslovnost, dýchání - melodická ozvěna - rozšiřování hlasového rozsahu - zpěv písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu- společný i individuální - začátky nácviku dvojhlasu, kánonu - zpěv hymny ČR	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
2.	- vlastní pohybovou improvizací reaguje na znějící hudbu, vyjadřuje různé tempo, dynamiku a směr melodie v proudu znějící hudby	- rozlišování a vyjadřování těžké a lehké doby (dupnutí, tlesknutí) - Orffův hudební instrumentář - reprodukce rytmických změn v melodii	OSV 5 – Kreativita OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
2.	- vnímá a rozlišuje výrazové, tempové a dynamické změny v proudu poslouchané hudby - poznává jednotlivé vlastnosti a kvality tónů	- poznávání a rozlišení vlastností tónů (délka, síla), značení v notovém zápisu - hudebně výrazové prostředky (zrychlování, zpomalování, pohyb melodie, rytmus, barva, tempo, dynamika)	
2.	- poznává v proudu znějící hudby některé hudební nástroje - rozlišuje hudbu vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální - učí se být posluchačem	- nejrozšířenější hudební nástroje - rozpoznávání melodie a doprovodu - poslech skladeb různých hudebních forem - rozdíl mezi písní lidovou, umělou, kramářskou,	

	- zná rozdíl mezi písní lidovou a umělou	populární, ukolébavkou, hudbou k tanci a poslechu - vyjádření a ztvárnění (pohybem, malbou) emočního prožitku z hudby	
2.	- zdokonaluje se v orientaci v jednoduchém notovém zápisu	- rozlišování hodnot not, jejich délky, výšky - funkce a hodnota pomlky - rozlišování a rozpoznání 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - dynamické značky p, mf, f - znalost pojmů a funkce „koruny, repetice“	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
3.	- rozvíjí své pěvecké dovednosti v jednohlase i jednoduchém dvojhlasu - rytmitizuje písně ve 2/4 a 3/4 taktu - zachytí melodii písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linka)	Vokální činnosti: - pěvecký a mluvní projev, jednohlas, hudební hry - hudební rytmus - záznam vokální hudby (stupnice C-dur, noty, pomlky, houslový klíč) - reakce na učitele „dirigenta“ (nástup a zakončení písně)	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
3.	- zkouší zpívat státní hymnu	- státní hymna	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
3.	- reprodukuje jednoduché skladby pomocí hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře - doprovází písně ve 2/4 a 3/4 taktu	Instrumentální činnosti: - hra na hudební nástroje - rytmizace - jednoduchá písňová forma	OSV 5 – Kreativita
3.	- propojuje vlastní pohyb s hudbou, ztvárňuje dvoudobý a třídobý takt, využívá tanečních kroků, vytváří pohybové improvizace - rozvíjí pohybovou paměť a orientaci v prostoru	Hudebně pohybové činnosti: - taktování a pohybový doprovod znějící hudby - jednoduchý lidový tanec - orientace v prostoru	

3.	- různými způsoby interpretuje hudbu, tj. vyjádří jaká hudba je a proč je taková - rozpozná jednoznačné hudební styly a žánry přiměřené věku	Poslechové činnosti: - interpretace hudby - výrazové prostředky – slovní, výtvarné, pohybové - hudební styly a žánry (hudba taneční, pochodová, ukolébavka)	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
4.	- se snaží zpívat čistě a rytmicky přesně, v jednohlase či dvojhlas, v durových (i mollových) tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty a písně ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - využívá notu jako grafický znak pro tón - využívá notový zápis jako oporu při zpěvu písně - zapisuje rytmus jednoduché písně	Vokální činnosti: - pěvecký a mluvní projev, jednohlas a dvojhlas, kánon, lidový dvojhlas - dýchání, výslovnost při zpěvu, nasazování a tvoření tónu, dynamické odlišení zpěvu od mluvy - hudební rytmus - záznam vokální hudby naučenými „značkami“ (noty, pomlky, ...)	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
4.	- zná okolnosti vzniku státní hymny a její autory; umí ji zazpívat	- J. K. Tyl, F. Škroup: Fidlovačka	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět MuIV 1 – Kulturní difference
4.	- používá dostupné hudební nástroje k doprovodu jednoduchých hudebních motivů - jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností: zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou	Instrumentální činnosti: - hra na hudební nástroje - práce se záznamem instrumentální melodie	OSV 5 – Kreativita
4.	- propojí vlastní pohyb s hudbou, ztvárňuje dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt - předvádí taneční hry a doprovází je zpěvem - na základě hudby si utváří pohybovou paměť	Hudebně pohybové činnosti: - taktování a pohybový doprovod znějící hudby - taneční hry - orientace v prostoru	

4.	- rozpozná délku, sílu, barvu a výšku tónu; souzvuk, akord - v proudu znějící hudby si všímá některých z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	Poslechové činnosti: - kvalita tónu - vztahy mezi tóny - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná)	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
4.	- nabývá povědomí o životě, díle a významu B. Smetany, A. Dvořáka, J. J. Ryby		MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět MuIV 1 – Kulturní difference
5.	- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, v jednohlase či dvojhlasu, v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - rozšiřuje svůj hlasový rozsah - rozpozná durovou a mollovou tóninu písní, skladeb	Vokální činnosti: - pěvecký a mluvní projev - hlasová hygiena - intonace, vokální improvizace	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
5.	- u hudebních motivů vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry, hudebně improvizuje - sluchem rozpoznává nejrozšířenější hudební nástroje - čte a zapisuje rytmické schéma jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby	Instrumentální činnosti: - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - hudební nástroje - záznam instrumentální melodie (do notové osnovy) - pojmy: orchestr, kapela; dirigent, kapelník, sbormistr; sólo	OSV 5 – Kreativita
5.	- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace - zatančí jednoduchý lidový tanec	Hudebně pohybové činnosti: - pohybový doprovod znějící hudby - taneční hry se zpěvem - lidové tance	MuIV 1 – Kulturní difference

5.	- hledá a pojmenovává hudební výrazové prostředky - všímá si metrorytmických, tempových dynamických i zřetelných harmonických změn - rozpozná malou a velkou písňovou formu, rondo, variaci	Poslechové činnosti: - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem (zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu) - hudební formy	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
5.	- nabývá povědomí o životě, díle a významu W. A. Mozarta, J. S. Bacha, A. Vivaldiho; L. Janáčka, J. Suka		MEGS 3 – Jsme Evropané
5.	- slovně zhodnotí hudbu různých stylů a žánrů	- hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. - opera, opereta, muzikál, balet - hudba slavnostní, populární, lidová - formulace vlastního názoru	MuIV 4 – Multikulturalita MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

VÝTVARNÁ VÝCHOVA V ANGLICKÉM JAZYCE

charakteristika výuky:

Na 1. stupni vyučujeme Výtvarnou výchovu v 1. až 3. ročníku jednu hodinu týdně. Ve 4. a 5. ročníku dvě hodiny týdně.

Předmět propojujeme s anglickým jazykem a pro větší efektivitu výuky jsou žáci děleni do skupin. V 1. až 3. ročníku do dvou skupin, kde je výuka realizována jako „Výtvarná výchova v anglickém jazyce“ a od 4. ročníku do více skupin podle svých jazykových schopností. Žáci jazykově nadaní pokračují ve výuce předmětu „Výtvarná výchova v anglickém jazyce“, ostatní žáci realizují předmět „Výtvarná výchova“ v češtině. Výstupy v oboru Výtvarná výchova jsou pro všechny žáky stejné.

Předměty vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a realizují témata vzdělávacího oboru Výtvarná výchova a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výtvarná výchova je vyučovací předmět, ale využíváme ji i jako metodu vyučování, která nám pomáhá propojovat a vytvářet celkový obraz jednotlivých vzdělávacích témat v rámci všech ostatních vzdělávacích předmětů.

Užíváme prostředky a techniky, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání, prožívání lidské existence a psychohygieny. Ve Výtvarné výchově žáci poznávají okolní i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností, rozvíjejí svou fantazii, představivost, estetické cítění, smysl pro originalitu a kreativitu myšlení.

V žácích vzbuzujeme zájem a prohlubujeme jejich vztah k danému druhu umění prostřednictvím experimentování a her, při seznamování s prvky kresby, malby, grafiky, modelování a také návštěvami výstav a muzeí.

Kompetence k učení

- Umožňujeme žákům poznávat a chápat umělecká díla, seznamovat se s nimi.
- Podněcujeme k ochotě přijmout radu, kritiku, poučení, nebát se chybovat, rozvíjíme schopnost výtvarného vidění a pozorování.
- Seznamujeme žáky především s českou uměleckou tvorbou, s českým uměním minulosti i současnosti, nabízíme informace z různých zdrojů.
- Aktivně rozvíjíme u žáka tvořivou stránku osobnosti.
- Učíme žáky výtvarným technikám a práci s různým materiálem.

Kompetence k řešení problému

- Vybíjíme žáky k porovnávání jejich dosavadní zkušenosti a uměleckého díla.
- Podporujeme schopnost samostatného řešení v případě, že nejsou k dispozici potřebné výtvarné materiály či náčiní, při volbě nebo vyhledávání správného výtvarného objektu.
- Stavíme žáky před úkoly aktivizující kreativní stránku jejich osobnosti.
- Předkládáme žákům prvotní nápad s možností jeho dokončení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k jasné a zřetelné interpretaci své práce, ke vzájemné toleranci, k citlivému přístupu k hodnocení děl svých spolužáků.
- Vedeme žáky k sebevyjádření různými prostředky umění.
- Vybízíme žáky k vyjádření pocitů a prožitků různou formou, učíme je uměním vyjádřit svůj pocit, náladu, prožitek.
- Dbáme na vyjádření se prostřednictvím nonverbální komunikace i na její rozvoj.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k respektu při společných výtvarných pracích, respektujeme osobité rozdíly ve schopnostech a nadání a jednotlivém přínosu pro tým a tím se učíme plánovat a přijmout roli ve skupině, být ochotni pomoci, umět ustoupit ve jménu společného úspěchu.
- Vedeme žáky k sebepoznání, získání informací o sobě z jiné vzdělávací oblasti.
- Podporujeme žáky v originalitě, citlivosti, pružnosti nápadů.
- Usilujeme o to, aby žáci chápali umění jako jeden ze způsobů relaxace.

Kompetence občanské

- Podporujeme aktivní prožívání výtvarných událostí, rozvíjíme cit a touhu po kulturnosti vlastního prostředí, vedeme k citlivému přístupu k odlišným kulturám.
- Usilujeme o pozitivní postoj k umělecké tvorbě, o smysl pro kulturu a tvořivost.
- Aktivně zapojujeme žáky do kulturního dění.
- Vedeme žáky k zachování uměleckých tradic našeho národa.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k bezpečnému užívání nástrojů a pomůcek potřebných k výuce hudební a výtvarné výchovy a pracovních činností.
- Vedeme žáky k dodržování hygienických a pravidel.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.
- Motivujeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání digitálních aplikací a dostupných programů jako nástroj pro vlastní tvořivost, vnímání, interpretaci a sebe prezentaci.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
1.	- se seznamuje se základními výtvarnými postupy - poznává a porovnává vlastnosti barev a jejich výrazové možnosti - experimentuje s barvami a liniemi	- základní výtvarné techniky (kresba, malba) - rozvoj smyslové citlivosti - teorie barvy – barvy základní a doplňkové - hra s barvou, míchání barev, rozpíjení, zapouštění - rozvoj výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektů do celků, vnímání velikosti	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 5 – Kreativita
1.	- ve výtvarném vyjádření uplatňuje svoje zkušenosti, zážitky a představy, vyjadřuje vlastní prožitky, rozvíjí pozorovací a vyjadřovací schopnosti - výtvarně vyjadřuje svět kolem sebe	- rozvoj fantazie - pozorování a mluvní projev - předměty z hlediska užitku - - předměty denní potřeby	OSV 2 – sebepoznání a sebepojetí OSV 5 – Kreativita
1.	- rozvíjí motoriku - rozlišuje a srovnává tvary	- jemná a hrubá motorika - výtvarné nástroje (špejle, nůžky, štětec), pomůcky (tužka, pastelka, voskovka, vodové a temperové barvy) a bezpečnost práce s nimi - dekorativní práce v ploše	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace
1.	- zvládá dle svých možností jednoduchou kresbu a malbu	- poznání výrazových vlastností světlé a tmavé plochy - výtvarné osvojování ztvárnění předmětů - lidská postava	OSV 5 – Kreativita
	<u>Anglický jazyk:</u> - <i>reaguje na pokyny v anglickém jazyce</i> - <i>pojmenovává barvy a výtvarné potřeby</i>	- <i>pokyny</i> - <i>barvy + pomůcky</i> - <i>tematická slovní zásoba</i>	OSV 8 – Komunikace

	- tvoří jednoduché věty - počítá do 10		
2.	- pracuje výtvarnými technikami kresba, malba a tisk, koláž	- kresba, malba (postavy, užitékové předměty apod.) - otiskování, stlačování - koláž – vytrhávání, dokolorování	OSV 5 – Kreativita
2.	- rozvíjí dovednost pro vnímání proporcí, prostoru a pohybu	- 2 D, 3 D - směry: nahoře, dole, atd. - výtvarný rytmus - lidská postava/živočich v pohybu	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
2.	- prezentuje výtvarné vyprávění a stručně se vyjádří k výtvarné umělecké tvorbě své i druhých - toleruje různé způsoby výtvarného vyjádření	- prezentace - zhodnocení díla – formulace odůvodnění	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
2.	- spolupracuje s ostatními na společném výtvarném vyjádření na větší výtvarné ploše	- skupinová práce - velké kreslicí formáty	OSV 8 – Komunikace OSV 9 – Kooperace a kompetice MedV 7 – Práce v realizačním týmu
2.	- vnímá výtvarné vyjádření jako možný způsob relaxace a uvolnění		OSV 4 – Psychohygiena
	<u>Anglický jazyk:</u> - rozumí pokynům v anglickém jazyce - aktivně používá znalosti názvů výtvarných potřeb - dle svých možností popíše obrázek - do psané podoby anglického jazyka převádí používanou tematickou slovní zásobu	- pokyny - barvy + pomůcky - tematická slovní zásoba (svátky, roční období) - aktivní spelling (abeceda) - slovníček	OSV 8 – Komunikace MulV 4 – Multikulturalita

3.	- rozvíjí pozorovací schopnosti při vnímání věcí a přírodnin kolem nás - interpretuje a hodnotí své pozorování, nachází různé varianty pojetí	- pozorování věcí, lidí (popis, charakteristika, jednání, chování) a přírodnin (rostliny, živočichové, neživá příroda) - analýza pozorovaných objektů - vlastní pocity z pozorovaného	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
3.	- rozvíjí svá smyslová vnímání s důrazem na vnímání zrakové, poznává vlastnosti a specifika objektů, které následně zobrazuje vhodnými prostředky	- smyslové vnímání: zrak, sluch, čich - vnímání tvaru a materiálu, závislost na funkci - světlo a stín (kontrasty) – znázornění objemu objektů - zobrazení vnímaného	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
3.	- zvládá techniky malby - umí míchat barvy, ví, co je barevná škála - rozlišuje barvy teplé a studené, světlé a tmavé	- malba - barvy teplé a studené - barvy doplňkové a kontrastní - hustota barev - symbolika barev	
3.	- zvládá kresbu různým materiálem - využívá znalosti o výrazových vlastnostech linie	- kresba tužkou, pastelkou, fixem, tuší, inkoustem aj. - vedení linie – křížení, šrafování, základy stínování	
3.	- rozvíjí smysl pro výtvarný rytmus, ztvární vzor s použitím kombinace lineárních a barevných prvků	- kresba a malba v pravidelných sekvencích, vzorech, barvách apod. - rytmické řešení různých prvků	
3.	- při výtvarném vyjadřování se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností	- znázornění vlastních zkušeností a představ - znázornění emocí, pocitů, nálad	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
3.	- rozvíjí svou představivost a fantazii, vytváří vlastní pojetí zobrazované reality	- rozvoj kreativity a fantazie na základě různých podnětů	MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení

	- podle svých schopností vyjadřuje názor na výtvarné práce své i svých spolužáků	- osobní postoj k vlastní práci i k práci ostatních	
3.	- si uvědomuje, že (výtvarné) umění je jedním z možných specifických prostředků komunikace i relaxace	- výtvarné umění jako prostředek nonverbálního vyjádření, komunikace (piktogramy), relaxace	OSV 4 – Psychohygiena
	<u>Anglický jazyk:</u> - jednoduchými větami popíše obrázek, vyjádří své pocity z něj - aktivně používá názvy tvarů a barev (základních i doplňkových), pojmy pro kreslicí materiál - do psané podoby anglického jazyka převádí používanou tematickou slovní zásobu	- barvy a tvary - kresebný materiál - lidské smysly - lidské emoce - slovníček	OSV 8 – Komunikace MuV 4 – Multikulturalita
4.	- rozvíjí smysl a vztah pro krásu a estetičnost věcí, bytostí, přírody - najde ve svém okolí dobré i špatné příklady estetického prostředí - vyjádří své estetické zhodnocení interiéru, navrhne možné zněny - rozliší užitkovou, materiální a estetickou stránku předmětů	- estetičnost prostředí (vkus/nevkus) - funkčnost, zdobnost a barevnost interiéru - účel, vhodnost materiálu, estetičnost předmětů	OSV 5 – Kreativita OSV 8 – Komunikace
4.	- se seznámí s různými druhy umění a se způsoby vyjádření v malířství a sochařství	- stručná charakteristika druhů umění: architektura (slohy), malířství, sochařství, grafika - pojmy: figura (zvířecí a lidská), portrét, krajinomalba, zátiší, socha a sousoší	
4.	- se seznámí s výtvarnou i sdělnou funkcí písma, ztvární dekorativní vyjádření objektu písmem	- písmo různých dob a různých národů (egyptské, čínské, arabské aj.) - fantazijní práce motivované písmem	OSV 8 – Komunikace

4.	- pro vyjádření pracuje různými naučenými technikami; využívá poznatků o barvách, prostoru, tvaru a objemu	- techniky: kresba, malba, koláž, tisk (z hloubky a výšky) - klasifikace barev (základní, doplňkové; teplé, studené), kontrasty a míchání barev, vlastnosti barev - vyjádření prostoru, tvaru, objemu	
4.	- ve svém výtvarném vyjádření zpracuje děj, charakterizuje jednotlivé postavy	- ztvárnění děje – pohybu - postava lidská i zvířecí	
4.	- se pokouší proporcionálně ztvárnit prostorový objekt s přiblížením se skutečnosti, posuzuje uspořádání v prostoru nejenom jako modelu, ale i ve vztahu k vlastnímu tělu	- prostorové objekty (tvar, prostor, objem) - uspořádání prvků v prostoru ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	
4.	- podle svých schopností vyjadřuje názor na umělecké dílo, ale i na výtvarné práce své i svých spolužáků	- vyjádření názoru na díla z různých druhů umění - hodnotící postoj ke své práci i k práci ostatních spolužáků	OSV 8 – Komunikace OSV 9 – Kooperace a kompetice MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení
	<u>Anglický jazyk:</u> - jednoduchými větami zhodnotí estetičnost objektů i okolí - popíše obrázek za použití výrazů z oblasti barev, tvaru, objemu a prostoru - děj ve výtvarném vyjádření popíše pomocí odpovídajících sloves - do psané podoby anglického jazyka převádí používanou tematickou slovní zásobu	- slovní zásoba hodnotící vkus/nevkus objektů, prostředí (interiér) - slovesa vyjadřující pohyb (např.: běhat, plavat, skákat, ...) - pojmy související s druhy umění - slovníček – tematická slovní zásoba	OSV 8 – Komunikace MulV 4 – Multikulturalita
5.	- lépe výtvarně i slovně vyjadřuje tvarové a prostorové principy a vztahy, rozmístění, proměny objektů; zamýšlí se nad barevným řešením objektů	- barevné řešení ploch - kresba a malba prostoru (hra světla a stínu)	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání

	- namaluje a nakreslí ztvárnění perspektivy	- perspektiva	
5.	- ve vlastní tvorbě uplatňuje teoretické základy malířských, grafických i kombinovaných technik	- techniky: malba, kresba, tisk, koláž, asambláž	
5.	- výtvarné umění chápe jako prostředek pro komunikaci s ostatními i jako prostředek pro vyjadřování vlastních pocitů a prožitků		OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 4 – Psychohygiena OSV 8 – Komunikace
5.	- se seznamuje se způsoby vyjádření skutečnosti ve vizuálně obrazových vyjádřeních současného umění, nechá se jimi inspirovat - při své interpretaci objektů vychází ze skutečnosti i z představ	- vizuálně obrazová vyjádření: film, animovaný film, fotografie, elektronická média, design, reklama, ...	MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
5.	- spolupracuje se spolužáky na společném realistickém či fantazijním výtvarném vyjádření		OSV 8 – Komunikace OSV 9 – Kooperace a kompetice MedV 7 – Práce v realizačním týmu
5.	- zná přední české ilustrátory pro děti, pozná jejich typické dílo, aktivně pracuje s ilustrací na základě četby, vnímá funkci ilustrace a jejich výrazových prostředků	- ilustrace: pojem, funkce, význam, ukázky; vlastní tvorba - ilustrátoři: Z. Smetana, J. Lada, J. Trnka, H. Zmatlíková, A. Born, M. Aleš, Z. Miler, P. Sís ... - komiks	MulV 1 – Kulturní diference
5.	- podle nejvýraznějších znaků charakterizuje jednotlivé umělecké slohy, rozpozná typická díla a české i světové autory dané doby (malířství, sochařství, architektura)	- románský sloh: rotunda - gotický sloh: basilika, katedrála - renesance - baroko - současnost	MEGS 3 – Jsme Evropané

		- významní světoví umělci: Leonardo da Vinci, Michelangelo Buonarroti, Vincent van Gogh, Pablo Picasso atd. - architektura pražských památek	
5.	- si zkusí výtvarné vyjádření v terénu	- tvoření z přírodnin a v přírodě: landart, frotáž, otisky přírodnin	
5.	- zformuluje důvody vlastního názoru na práci svou i práci ostatních, včetně uměleckých děl	- formulace a obhajoba vlastního názoru na práci a dílo	OSV 8 – Komunikace OSV 9 – Kooperace a kompetice MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení
5.	- umí organizovat vlastní práci		
	<u>Anglický jazyk:</u> - rozumí pojmům z oblasti uměleckých slohů - představí spolužákům vybraného českého ilustrátora nebo významného představitele světového umění - jednoduše popíše způsoby vyjádření skutečnosti ve vizuálně obrazových vyjádřeních současného umění - v jednoduchých větách zhodnotí umělecké dílo, práci svou i ostatních spolužáků - do psané podoby anglického jazyka převádí používanou tematickou slovní zásobu	- pojmy související s uměleckými slohy (pasivní slovní zásoba) - prezentace ilustrátora či významného umělce - vizuálně obrazová vyjádření: film, animovaný film, fotografie, elektronická média, design, reklama, ... - zhodnocení uměleckého vyjádření - slovníček – tematická slovní zásoba	OSV 8 – Komunikace MEGS 3 – Jsme Evropané MulV 1 – Kulturní difference MulV 4 – Multikulturalita MedV 3 – Stavba mediálních sdělení MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti

TĚLESNÁ VÝCHOVA

charakteristika výuky:

Tělesná výchova se vyučuje ve všech ročnících 1. stupně dvě hodiny týdně.

Předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a realizuje témata vzdělávacího oboru Tělesná výchova a částečně oboru Výchova ke zdraví a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Žáci se v hodinách Tělesné výchovy adaptují na pracovní režim a zátěž. Utváříme a rozvíjíme u žáků pohybové dovednosti, hygienické a organizační návyky.

Na 1. stupni se zaměřujeme na poznávání a rozvíjení vlastních pohybových možností a zájmů žáků v několika tematických celcích především atletika, gymnastika, sportovní hry.

Součástí tohoto předmětu je zařazení zdravotní tělesné výchovy jako běžné pohybové aktivity nejenom v hodinách tělesné výchovy, ale jako součást přirozeného zdravého životního stylu. V rámci škol v přírodě, výprav do okolí, návštěv sportovních akcí obsahuje tělesná výchova turistiku i hudebně-rytmická cvičení.

Výuka probíhá v tělocvičně, na školním hřišti, v přírodě, i v plaveckém bazénu. Plavecký kurz je realizován vždy v jednom z pololetí školního roku ve 2. a 3. ročníku, uskutečňuje se mezi základní školou a plaveckou školou.

Žáky vedeme k dodržování pravidel nejenom při hrách a k dobrým mezilidským vztahům (fair play), snažíme se, aby byli schopni poskytnout první pomoc při zranění apod.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k osvojení pohybových dovedností a jejich celoživotnímu využívání.
- Učíme žáky pravidlům her, základním pojmům, pokynům.
- Zadáváme úkoly pomocí povelů, názorů, značek, náskoků, popisů, obrázků.
- Rozvíjíme pohybové nadání žáka.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky hledat logické souvislosti v různých kolektivních hrách a při zpracovávání výsledků (hodnocení kolektivů, jednotlivců apod.).
- Rozvíjíme pohybovou kreativitu.
- Rozvíjíme schopnost analyzovat situaci, problém a poskytnout základní pomoc.

Kompetence komunikativní

- Předkládáme žákům vhodné formy komunikace při sportovním zápolení, potlačujeme hrubé verbální projevy v kolektivu.
- Klademe důraz na správné přivolání pomoci.

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky respektovat osobu vedoucího (kapitána), trenéra, rozhodčího a přijímat v kolektivu různé role.
- Vedeme žáky k fair play, k respektování se, k dobrým mezilidským vztahům ve skupině, k pomoci druhému.
- Klademe důraz na týmovou spolupráci a bezpečnost.
- Učíme žáky zvládat prohru i vítězství.

Kompetence občanské

- Organizujeme školní sportovní aktivity.
- Umožňujeme žákům nová setkání se sportovci jiných škol a rozvíjíme soutěživost.
- Podporujeme zdravé projevy fandění sportovcům naší školy.
- Vedeme žáky k dodržování pravidel.

Kompetence pracovní

- Vedeme sportovce k odpovědnosti za svou činnost s ohledem na zdraví své i ostatních.
- Motivujeme žáky k cílevědomosti nutné k realizaci vlastních sportovních záměrů.
- Klademe důraz na bezpečnost při pohybových, sportovních aktivitách.

Kompetence digitální

- U žáků rozvíjíme dovednost orientovat se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získávat potřebné informace i v digitálním prostředí.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
1.	- dodržuje hygienické návyky při pohybových aktivitách - rozlišuje cvičební úbor od ostatního oděvu	Bezpečnost a hygiena: - oděv a cvičební úbor, obutí - pitný režim	
1.	- při pohybových činnostech v různém prostředí dodržuje bezpečnostní pravidla, uvědomuje si nebezpečí při TV a sportovních aktivitách, učí se jim předcházet	- organizace a bezpečnost cvičebního prostoru - bezpečná příprava a ukládání náradí a náčiní - pravidla bezpečnosti při cvičení venku, v tělocvičně, v TV sálech či ve třídě	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
1.	- si uvědomuje vhodnost pohybu pro své zdraví, pohyb jako součást každodenní činnosti i jako možnost odstranění únavy, relaxace - se učí připravit organismus na pohybovou aktivitu	- význam pohybu pro zdraví - pohybový režim, intenzita, délka pohybu - příprava organismu: rozehrátí, strečink, uklidnění po zátěži	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 4 – Psychohygiena
1.	- reaguje na základní pokyny a povely, osvojuje si specifické rysy komunikace při pohybových aktivitách	- pokyny, povely, gesta, smluvené signály - základní názvosloví pohybů, postojů, částí lidského těla, náradí a náčiní	OSV 8 – Komunikace
1.	- vědomě dbá na správné držení těla v různých polohách a při různých činnostech - se učí správnému dýchání při provádění cviků	Zdravotně zaměřené činnosti: - vyrovnávací a kondiční cvičení, relaxační a kompenzační, protahovací a napínací cvičení - dechová cvičení	
1.	- rozvíjí koordinaci pohybu, rovnováhu - osvojuje si základní gymnastické prvky	Gymnastika: - kotoul vpřed - stoj na lopatkách - lavička, kladinka – chůze s dopomocí - cvičení na žebřinách	

		- cvičení se sníženou švédskou bednou - rytmické a gymnastické činnosti	
1.	- učí se technice běhu, snaží se o správné provedení - osvojuje si start na signál	Atletika: Běh - technika běhu - prvky běžecké abecedy - startovní výběh na různé signály	
1.	- osvojuje si základní techniky odrazu, snaží se o správné provedení	Atletika: Skok - skoky z místa, ze dřepu, po jedné noze... - odraz	
1.	- osvojuje si základní techniky hodů, snaží se o správné provedení	Atletika: Hod - správné držení a manipulace s míčem - postoj při hodů - hod horním obloukem - hod jednoruč i obouruč	
1.	- osvojuje si jednoduchá pravidla míčových a pohybových her - spolupracuje ve skupině	Pohybové a sportovní hry: - míčové hry (návčik přihrávek, chytání přihrávek) - pohybové hry - soutěživé hry (chování v duchu fair-play) - základy sportovních her – zjednodušená pravidla	OSV 9 – Kooperace a kompetice OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
1.	- orientuje se v prostoru - aplikuje pohybové hry v terénu	Turistika: - chůze a běh terénem	
2.	- ví, že pohyb je pro zdraví vhodný a žádoucí, přináší radost a uvolnění	- význam pohybu pro zdraví - příprava organismu na pohybovou zátěž	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí

	- ví, jak připravit organismus na pohybovou aktivitu		OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 4 – Psychohygiena
2.	- užívá základní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech	Bezpečnost a hygiena: - oděv a cvičební úbor, obutí - základní pravidla bezpečnosti	
2.	- reaguje na základní pokyny a povely - se orientuje v základních tělovýchovných pojmech	- základní názvosloví pohybů, postojů, částí lidského těla, náradí a náčiní	
2.	- uplatňuje správné držení těla v různých polohách a činnostech	Zdravotně zaměřené činnosti: - vyrovnávací a kondiční cvičení, relaxační a kompenzační, protahovací a napínací cvičení - přesnost pohybu - dechová cvičení	
2.	- při nejrozličnějších pohybových aktivitách rozvíjí pohybové schopnosti a dovednosti	- rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, koordinace pohybu	
2.	- cvičí s hudbou nebo rytmickým doprovodem - vyjadřuje hudbu pohybem	Vyjádření rytmu pohybem - rytmické činnosti	
2.	- rozvíjí koordinaci pohybu, rovnováhu - osvojuje si základní gymnastické prvky, snaží se o zlepšování	Gymnastika: - kotoul vpřed, kotoul vzad - lavička, kladinka – chůze s dopomocí - cvičení na žebřinách - cvičení se sníženou švédskou bednou - gymnastické činnosti	
2.	- učí se technice běhu, snaží se o zlepšování - osvojuje si start na signál	Atletika: Rychlý a vytrvalostní běh - technika běhu	

		- prvky běžecké abecedy - startovní výběh na různé signály	
2.	- osvojuje si základní techniky odrazu, snaží se o zlepšování	Atletika: Skok - skoky z místa, ze dřepu, po jedné noze... - odraz	
2.	- osvojuje si základní techniky hodů, snaží se o zlepšování	Atletika: Hod - správné držení míče - postoj při hodů - hod horním i spodním obloukem - hod jednoruč i obouruč	
2.	- osvojuje si jednoduchá pravidla míčových a pohybových her - při jednoduchých týmových činnostech a soutěží spolupracuje ve skupině, jedná v duchu fair-play	Pohybové a sportovní hry: - míčové hry - pohybové hry - soutěživé hry - základy sportovních her – zjednodušená pravidla	OSV 9 – Kooperace a kompetice OSV 7 – Mezilidské vztahy
2.	- orientuje se v prostoru - aplikuje pohybové hry v terénu	Turistika: - chůze a běh terénem - chování v přírodě i při hrách	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
2.	- se adaptuje na vodní prostředí, dbá na osobní hygienu před i po výcviku - dodržuje pravidla bezpečnosti plaveckého výcviku - v souladu s individuálními předpoklady rozvíjí plavecké dovednosti a vybrané plavecké techniky	Plavání (základní plavecká výuka) - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí - základní plavecké dovednosti - jeden plavecký způsob (plavecká technika)	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
3.	- si je vědom potřeby pohybových aktivit a usiluje o to, aby se těmto aktivitám věnoval denně	- význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí

	- chápe význam aktivního odpočinku - ve svých pohybových aktivitách uplatňuje činnosti pozitivně ovlivňující zdravotně orientovanou zdatnost	- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 4 – Psychohygiena
3.	- správně reaguje na povely, gesta a signály - dodržuje pravidla bezpečnosti podle příslušného prostředí (hřiště, bazén, kluziště apod.) a činnosti - po ukončení pohybových aktivit dbá na osobní hygienu	- komunikace při TV - pravidla bezpečnosti - hygienické návyky (oblečení, obuv, pitný režim, mytí)	OSV 8 – Komunikace
3.	- je schopen vlastní reflexe prováděné pohybové činnosti a na základě učitelova pokynu je schopen upravit svou pohybovou činnost - vyjmenuje hlavní znaky vadného držení těla a při tělesných činnostech dbá na držení správné	- příprava organismu na pohybovou činnost (rozehřátí, protahovací cviky) - správné držení těla, zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
3.	- podle svých individuálních schopností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, které spojuje i s pobytem v přírodě - vytváří varianty jednoduchých pohybových her	- pohybové hry s různým zaměřením - netradiční pohybové hry a aktivity; - využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost Gymnastika – průpravná cvičení, akrobacie: kotouly vpřed a vzad, kotouly ve vazbách, stoj na lopatkách, přeskok přes kozu (roznožka), trampolína, šplh na tyči, cvičení s lavičkami a na žebřinách Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti (hudební a rytmičtý doprovod	OSV 5 – Kreativita

		Atletika – běžecká abeceda, rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem Turistika a pobyt v přírodě	
3.	– se orientuje v zjednodušených pravidlech vybraných sportovních her, dokáže se jimi řídit – vysvětlí podstatu chování fair play a jedná v tomto duchu	Základy sportovních her – fotbal, florbal, vybíjená; manipulace s míčem, hokejkou či jiným herním náčiním – herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry – utkání podle zjednodušených pravidel	OSV 7 – Mezilidské vztahy
3.	– se adaptuje na vodní prostředí, dbá na osobní hygienu před i po výcviku – dodržuje pravidla bezpečnosti plaveckého výcviku – v souladu s individuálními předpoklady rozvíjí plavecké dovednosti a vybrané plavecké techniky – se učí prvkům sebezáchrany a dopomoci tonoucímu	Plavání <i>(základní plavecká výuka)</i> – hygiena plavání – základní plavecké dovednosti – jeden plavecký způsob (plavecká technika) – prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
4.	– dodržuje hygienická a bezpečnostní nařízení, chová se v jejich souladu – umí vhodně reagovat v případě úrazu spolužáka	– hygiena při TV (oblečení a obuv, pitný režim, mycí návyky) – organizace a bezpečnost při pohybových činnostech (příprava organismu, bezpečnost prostoru, příprava a ukládání náradí a náčiní)	EnV 2 – Základní podmínky života OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
4.	– ví, že pohyb pomáhá zdravému růstu a k zdravému rozvoji tělesných orgánů – zařazuje do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení s ohledem na	– pohyb jako součást zdravého životního stylu – dechová cvičení – cvičení rovnováhy a stability	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí OSV 2 – Sebezpoznání a sebepojetí

	jednostrannou zátěž (sedavá pozice při učení) a na vlastní svalovou dysbalanci v optimálním počtu opakování	- polohy a držení těla - zdravotně zaměřená cvičení (dle skupin oslavení) i pro samostatné cvičení - cvičení kontraindikační	
4.	- projevuje samostatnou aktivitu a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti, rozvíjí své pohybové dovednosti - při pohybových aktivitách bere ohled na rozdíly mezi chlapci a děvčaty	- základy gymnastiky - základy atletiky - průpravné úpoly – přetahy a přetlaky - rytmická a kondiční cvičení - základy sportovních her, fair play - turistika a pohyb v přírodě	OSV 7 – Mezilidské vztahy
4.	- dokáže posoudit kvalitu pohybové činnosti spolužáka a stručně ji ohodnotit - je schopen upravit svou pohybovou činnost na základě učitelova pokynu	- kontrola cvičení - technika cviků - pohybová reflexe (učitel – spolužák – vlastní pocity)	OSV 8 – Komunikace
4.	- zajímá se o sportovní dění ve škole, samostatně získá potřebné informace		
5.	- si je vědom potřebnosti pohybových aktivit se střední nebo vyšší intenzitou zatížení a usiluje o to, aby se těmto aktivitám věnoval denně - uvede základní ukazatele tělesné zdatnosti a příklady jejich rozvoje - ve svých pohybových aktivitách uplatňuje činnosti pozitivně ovlivňující zdravotně orientovanou zdatnost - pravidelně sleduje (s pomocí dospělých) ukazatele své tělesné zdatnosti a jejich vývoj - udržuje dobrou úroveň své tělesné zdatnosti	- význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáka - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace

5.	- vyjmenuje hlavní znaky vadného držení těla - pojmenuje hlavní svalové skupiny, které je třeba posilovat a které protahovat - zařazuje do pohybového režimu cvičení pro správný pohyb kloubů, flexibilitu tkání a relaxační cvičení	- držení těla - průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	
5.	- zvládá osvojené pohybové dovednosti	- pohybové hry s různým zaměřením - netradiční pohybové hry a aktivity - využití netradičního náčiní při cvičení Gymnastika - průpravná cvičení - akrobacie: kotouly (vpřed, vzad, ve vazbách), stoje na lopatkách a na rukou (s dopomocí), přeskoky (roznožka, skrčka přes kozu odrazem z můstku) - jednoduché gymnastické sestavy - cvičení s náčiním - cvičení na nářadí: lavička, hrazda, kruhy, tyč, kladina, žebřiny, trampolína Rytmické a kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem - základy estetického pohybu - jednoduché tance (valčíkový a polkový krok) - průpravné úpoly – přetahy a přetlaky Atletika - starty (polovysoký, nízký)	

		- běh (rychlý, vytrvalý) - skok (do dálky, do výšky) - hod míčkem z místa i z rozběhu	
5.	- dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla při tělesné výchově a sportu - v modelové situaci předvede přivolání první pomoci a správnou komunikaci s operátorem tísňové linky - správně reaguje v případě úrazu, poskytne první pomoc při drobných poraněních	- vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - příprava organismu před pohybovou zátěží - pitný režim, jídelníček - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek - komunikace s operátorem tísňové linky - první pomoc v podmínkách TV	EnV 2 – Základní podmínky života OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 2 – Sebepoznání a sebezpojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 4 – Psychohygiena OSV 8 – Komunikace MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
5.	- vysvětlí a v duchu fair-play dodržuje základní pravidla vybraných pohybových nebo sportovních her - zná symboly a ideály olympijských her - projevuje tvořivost při pohybových hrách - zorganizuje a podílí se na řízení jednoduché hry, utkání či soutěže - dokáže identifikovat a pojmenovat přestupky proti pravidlům	Sportovní hry se zjednodušenými pravidly: vybíjená, basketbal, fotbal, florbal, miniházená - herní činnosti jednotlivce: přihrávky míčem jednoruč i obouruč, driblíng, střelba na koš, přihrávky nohou, vedení míče, střelba na branku - manipulace s herním náčiním: míč, hokejka a další	OSV 7 – Lidské vztahy MuV 2 – Lidské vztahy MEGS2 – Objevujeme Evropu a svět OSV 5 – Kreativita
5.	- předvede několik jednoduchých cviků a označí je tělocvičným názvoslovím - cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	- názvosloví - cvičení podle nákresu, popisu	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
5.	- rozvíjí své zdraví a pohybové dovednosti turistikou	Turistika - pobyt a přesuny v terénu	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí

	a pohybovými aktivitami v přírodě	- chování v přírodě, táboření - hry a sporty (sportování) v přírodě (včetně her na sněhu a ledu)	
5.	- změří a zapíše spolužákův výkon v konkrétní osvojované pohybové dovednosti a jednoduše vyhodnotí kvalitu provedení pohybové činnosti, opraví případné chyby - změří svůj pohybový výkon v testech zdatnosti a zhodnotí vývoj své zdatnosti, posoudí, zda své výkony zlepšil, nebo zhoršil	- měření výkonů - posuzování pohybových dovedností - technika provádění jednotlivých cviků - základní pohybové testy	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace
5.	- zajímá se o sportovní dění nejen ve škole, ale i mimo ni; samostatně získá potřebné informace		

PRACOVNÍ ČINNOSTI

charakteristika výuky:

Na 1. stupni vyučujeme Pracovní činnosti v 1. až 5. ročníku jednu vyučovací hodinu týdně v každém ročníku.

Předmět Pracovní činnosti vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, kde realizuje témata vzdělávacího oboru Práce s drobným materiálem, Umění a kultura a realizuje některá témata vzdělávacího oboru Výtvarná výchova a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Pracovní činnosti jsou samostatným vyučovacím předmětem, ale využíváme jich i jako metodu vyučování, která nám pomáhá propojovat a vytvářet celkový obraz jednotlivých vzdělávacích témat v rámci ostatních předmětů, jako je český jazyk a literatura, anglický jazyk, matematika a prvouka. Obzvláště v 1. až 3. ročníku pracovní činnosti úzce propojujeme s výtvarnou výchovou.

Žáci v předmětu Pracovní činnosti pracují s různými materiály, volí správné pomůcky, nástroje, nářadí. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Osvojují si zásady bezpečnosti a ochrany zdraví a hygieny při práci.

Žáci v tomto předmětu vychází z konkrétních životních situací a dostávají se do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou.

Předmět obsahuje čtyři tematické okruhy:

- 1) Práce s drobným materiálem
 - vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
 - funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
 - jednoduché pracovní postupy, organizace práce
 - lidové zvyky, tradice a řemesla
- 2) Konstrukční činnosti
 - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
 - sestavování modelů
 - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
- 3) Pěstitelské práce
 - základní podmínky pro pěstování rostlin
 - péče o nenáročné rostliny
 - pěstování rostlin ze semen
 - pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování
- 4) Příprava pokrmů
 - pravidla správného stolování
 - příprava tabule a aranžmá pro jednoduché stolování

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k hodnocení výsledků vlastní práce, odhalování příčin případných neúspěchů a kritické diskusi.
- Aktivně rozvíjíme u žáka tvořivou stránku osobnosti.
- Ukazujeme žákům provázanost vnějšího světa se světem vnitřním.
- Učíme žáky výtvarným technikám a práci s různým materiálem.

Kompetence k řešení problému

- Vedeme žáky k propojení teoretických poznatků s praxí.
- Podporujeme cílevědomost a vytrvalost vedoucí k vyřešení problémů.
- Stavíme žáky před úkoly aktivizující kreativní stránku jejich osobnosti.
- Předkládáme žákům prvotní nápad s možností jeho dokončení.

Kompetence komunikativní

- Vybízíme žáky k aktivnímu zapojení do diskuse.
- Vedeme žáky k sebevyjádření různými manuálními činnostmi.
- Dbáme na rozvoj nonverbální komunikace i vyjádření.
- Nabízíme žákům různé druhy textů, záznamů, obrazových materiálů; učíme žáky se v dané nabídce orientovat, přemýšlet o ní a tvořivě ji využít.

Kompetence sociální a personální

- Umožňujeme podílet se na vytváření pravidel týmové práce.
- Vedeme žáky k citlivému posuzování děl druhých žáků.
- Vedeme žáky k sebepoznání, získání informací o sobě z jiné vzdělávací oblasti.
- Podporujeme žáky ve vytváření vlastního obrazu dovedností a schopností (sebepojetí).
- Podporujeme žáky v originalitě, citlivosti, pružnosti nápadů.
- Usilujeme o to, aby žáci chápali práci i jako jeden ze způsobů relaxace.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k respektování způsobu vyjádření se druhých lidí.
- Usilujeme o pozitivní postoj k manuální práci i tvořivosti.
- Vedeme žáky k zachování uměleckých tradic našeho národa.

Kompetence pracovní

- Seznamujeme žáky s různými materiály, nástroji a vybavením.
- Vedeme žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel.
- Vytváříme prostor pro dokončení kvalitní práce a její hodnocení z hlediska kvality, funkčnosti a hospodárnosti.
- Ve všech předmětech vedeme žáky k základním pracovním návykům.

Kompetence digitální

- Učíme žáky, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích a aby pracovali i podle nich.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
1.	- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci s různými jednoduchými nástroji		
1.	- pracuje podle slovních pokynů, při používání různých materiálů a nástrojů	- přírodniny jako netradiční materiál - modelovací hmota - papír a karton - textil	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
1.	- zvládá hnětení, válení, stlačování a ohýbání, spojování modelovací hmoty	- modelovací hmota (modelína, modurit, těsto, hlína)	
1.	- vytváří jednoduché skládky a vystřihovánky	- práce s papírem: překládání, stříhání, trhání, nalepování, slepování a vrstvení papíru - druhy papíru: barevný, novinový, čtvrtky, kartony	
1.	- stříhá, lepí textilní materiály	- práce s textilem (stříhání, lepení, provlékání), - jednoduché výrobky z textilu	
1.	- provádí montážní a demontážní práce, vytváří jednoduché výrobky ze stavebnic	- práce s návodem (seznámení) - montáž, demontáž, údržba	
1.	- zasadí, zaseje některé rostliny, pozoruje růst a vývoj, pečuje o ně - používá jednoduché zahradnické nářadí a nástroje	- péče o rostliny: zalévání, hnojení, kypření, rozmnožování - pěstování rostlin a jejich pozorování (hrách, čočka, osení, fazole, pokojové rostliny) - zahradnické nářadí a nástroje: konévka, lopatka, nůžky, vázy, květináče	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

1.	- jednoduše prostře stůl - zná zásady chování při stolování - zachází s jednoduchými kuchyňskými nástroji, udržuje pořádek a uklidí po sobě pracoviště	- základy stolování, prostírání - znalosti kuchyňských potřeb, nádobí - kuchyňské spotřebiče (pojmenování a funkce)	
1.	- připraví pod vedením a dozorem jednoduchý pokrm studené kuchyně - dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny při práci v kuchyni	- příprava jednoduchého pokrmu studené kuchyně	
1.	- ošetří drobná poranění, ví, co udělat při úrazu v kuchyni, poskytne základní první pomoc	- modelové situace - tel. čísla tísňových linek	OSV 9 – Kooperace a kompetice OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace
2.	- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci s jednoduchými nástroji používaných v pracovních činnostech	- jednoduché nástroje: nůžky, jehla, nůž, (rydlo)	
2.	-pracuje podle předlohy a pokynů -používání různých materiálů a nástrojů	- přírodniny jako netradiční materiál - modelovací hmota - papír a karton - textil	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
2.	- zvládá hnětení, válení, stlačování a ohýbání, spojování modelovací hmoty	- práce s modelovací hmotou (moduritem, těstem, hlinou)	
2.	- skládá a vytrhává z papíru, seznamuje se s vlastnostmi papíru a kartonu	- pracuje s papírem, překládá, stříhá, trhá, nalepuje, slepuje, vrství papír	

		- rozlišuje různé druhy papíru: barevný, novinový, čtvrtky, kartony - pevnost, ohebnost, tvrdost, měkkost	
2.	- se seznamuje s různými druhy textilu, vytváří jednoduché výrobky	- základy šití: navlékání nitě, uzlík, přišívání knoflíku - textil: kůže, plyš, filc - stříhání, lepení, provlékání	OSV 5 – Kreativita
2.	- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z netradičních přírodních materiálů		
2.	- provádí montážní a demontážní práce, vytváří jednoduché výrobky ze stavebnic, objekty 2D i 3D	- práce s návodem - seznámení - montáž, demontáž, údržba - tvorba 2D, 3D (prostorový objekt)	
2.	- pečuje o rostliny ve třídě, provádí pozorování, poznamenává si a hodnotí výsledky pozorování	- analýza pozorovaných objektů, pocity z pozorování - pěstitelské činnosti (zalévání, kypření, jednoduché přesazování, přihnojování)	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
2.	- získá poznatky k přípravě tabule jednoduchého stolování a jeho vhodné dekoraci, zásady slušného chování	- chování při stolování - sváteční menu (ukázky teoretické i praktické) - estetické cítění při úpravě stolu (dekorace, ubrusky)	OSV 7 – Mezilidské vztahy
2.	- připraví pod vedením a dozorem jednoduchý pokrm - dodržuje specifická pravidla bezpečnosti a hygieny při	- příprava jednoduchého pokrmu - pořádek na pracovišti	

	práci v kuchyni a při manipulaci s potravinami		
2.	- ošetří malá poranění, poskytne základní první pomoc - ví, co udělat při úrazu v kuchyni, při manipulaci s pracovními nástroji		
3.	- vyrábí jednoduché předměty z různých materiálů - pracuje podle slovního návodu učitele a předlohy	- materiály, jejich vlastnosti a využití - funkce a používání nástrojů - bezpečnost práce	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
3.	- pracuje s jednoduchými stavebnicemi - vyrábí jednoduché modely	- stavebnice (plošné a prostorové) - montáž, demontáž, údržba	
3.	- pozoruje přírodu, jednoduše zaznamená a hodnotí výsledky svého pozorování	- pozorování, zapisování a hodnocení dějů v přírodě	EnV 1 – Ekosystémy
3.	- pečuje správně o pokojovou rostlinu - stará se o rostlinu vypěstovanou ze semene	- podmínky pěstování rostlin – jednoduchý pokus	EnV 2 – Základní podmínky života
3.	- připravuje tabuli pro jednoduché stolování	- příprava pokrmů - zdravá výživa - základy stolování a hygienické návyky - estetika	
4.	- vyrábí výrobky z nejrůznějších materiálů	- výrobky z různých materiálů - vlastnosti a využití materiálů v praxi	OSV 5 – Kreativita
4.	- seznamuje se s prvky lidové tvorby v pracovních činnostech	- lidová tvorba, řemesla	MuIV 1 – Kulturní difference

4.	- dbá na bezpečnost práce, dodržuje hygienické zásady	- bezpečnost a hygiena při práci - základy první pomoci	
4.	- pracuje s různými typy stavebnic - tvoří podle návodu, předlohy a jednoduchého náčrtku		
4.	- při pěstitelských činnostech zakládá pokusy a vede pozorování	- pěstování rostlin, pokus, pozorování	
4.	- stará se o pokojovou rostlinu, uplatňuje zásady správné péče o rostliny	- péče o pokojové rostliny - podmínky pro pěstování rostlin - pracovní pomůcky, nástroje a náčiní	EnV 2 – Základní podmínky života
4.	- vyjmenuje základní vybavení kuchyně a jeho využití - uvede příklady použití některých pomůcek, nástrojů a náčiní - dodržuje pravidla správného stolování - samostatně připraví jednoduchý pokrm - dodržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpeč- nosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	- základní vybavení kuchyně - příprava jednoduchého pokrmu - bezpečnost, hygiena, první pomoc v kuchyni	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
5.	- tvoří z různých typů papíru, textilií, modelovací hmoty, přírodních i umělých materiálů (plast, drát,...)	- stříhání, skládání, lepení, šití, provlékání, ohýbání apod.	OSV 5 – Kreativita
5.	- při vlastní tvorbě se inspiruje lidovou tvorbou	- lidová tvorba a lidové zvyky	MuIV 1 – Kulturní diference
5.	- rozvíjí dovednosti a schopnosti při práci se stavebnicí	- plošné, prostorové a konstrukční stavebnice	

5.	- samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - naklíčí, zasadí, pěstuje jednoleté rostliny - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny - volí podle druhů pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - pracuje s nářadím a náčiním - jednoduše aranžuje květiny - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci, poskytne první pomoc při úrazu	- pěstování rostlin, jejich pozorování v průběhu ročních období, pokusy - rozmnožování rostlin, hnojení, zalévání, výživa, osivo - práce s jednoduchým nářadím a náčiním - půda - léčivé/jedovaté rostliny, koření, zelenina - alergie - pravidla bezpečnosti a hygieny	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 5 – Kreativita OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EnV 2 – Základní podmínky života
5.	- dodržuje pravidla správného stolování - připraví tabuli pro jednoduché stolování - připraví samostatně jednoduchý pokrm - orientuje se v základním vybavení kuchyně - zachází správně s kuchyňskými přístroji - dodržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	- pravidla správného stolování - technické vybavení kuchyně, obsluha a význam spotřebičů, historie (vynálezy) - příprava jednoduchého pokrmu - bezpečnost, hygiena, první pomoc	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

charakteristika výuky:

Český jazyk a literatura se vyučuje ve všech ročnících základní školy. Od 6. do 9. ročníku se Český jazyk a literatura učí čtyři hodiny týdně.

Předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a realizuje témata vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Český jazyk a literatura jsou základem kvalitního jazykového vzdělání. Dovednosti získané v tomto vzdělávacím oboru jsou navíc nezbytné pro osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Mateřský jazyk umožňuje žákům interpretovat své pocity, reakce. Je základem mezilidské komunikace, vede žáky orientovat se v okolním světě i v sobě samých.

Vzdělávací obor Český jazyk a literatura má komplexní charakter, skládá se pro přehlednost ze tří částí: jazykové výchovy, komunikační a slohové výchovy a z literární výchovy. Ve výuce se jednotlivé složky prolínají.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné češtiny, učí se poznávat a rozlišovat jednotlivé útvary českého jazyka. Jazyková výchova plně rozvíjí myšlení žáka, kdy český jazyk je nejen nástrojem k získávání informací, ale je i předmětem poznávání.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení a prvky manipulace, dále kultivovaně mluvit, psát a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu vztahujícího se k nejrůznějším situacím. Žáci pracují s texty různého typu, analyzují je a kriticky zhodnotí.

V literární výchově poznávají žáci prostřednictvím četby základní literární druhy, pracují s jejich specifickými znaky, vnímají umělecké záměry autora a formulují vlastní názory na přečtené dílo. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního díla, čtou s porozuměním. Literární výchova vede žáky k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich hodnotovou orientaci a obohatit jejich vnitřní život.

Výuka je průběžně doplněna návštěvami stálých i příležitostných expozic, návštěvami knihoven, divadelních představení a literárních a filmových pořadů.

Každoročně se žáci účastní školního projektu „Zlatá Ema“. V oblasti literárně-slohové, kdy na základě vyhlášeného ročního tématu a slohového útvaru soutěží ve své kategorii (viz úvodní kapitoly ŠVP) se slohovým textem a recitací.

Podle svého zájmu mají žáci možnost zapojit se do olympiády z českého jazyka.

Kompetence k učení

- Klademe důraz na to, aby si žáci osvojili obecně užívané termíny, znaky a symboly a dovedli s nimi operovat a uvádět věci do souvislostí.
- Usilujeme o to, aby žáci dokázali kriticky číst jazykový i literární text a logicky jej vyhodnotili.
- Vytváříme pozitivní vztah k učení, k jazykové kultuře a literatuře.
- Vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů /slovníky, encyklopedie, jazykové příručky, gramatické přehledy učiva / a jejich propojování do vyšších celků, zaměřujeme se na čtení s porozuměním.
- Vedeme žáky k osvojování základních literárních a jazykových pojmů.
- Zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivců.
- Sledujeme v hodině pokrok všech žáků.
- Podporujeme samostatnost a tvořivost.
- Umožňujeme žákům zapojit se podle možností, schopností a dovedností do soutěží.

Kompetence k řešení problémů

- Pomáháme žákům rozpoznat problém a hledat cestu k jeho vyřešení, vytvořit strategii řešení problému.
- Chceme, aby žáci využívali získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení problémů.
- Dáváme prostor k hledání vlastního postupu při řešení problémů.
- Vedeme žáky k pochopení významu kontroly dosažených výsledků.
- Klademe důraz na vyjádření závěrů na základě ověřených výsledků a na jejich obhajobu.
- Učíme žáky vyhledávat informace potřebné k dosažení stanoveného cíle.

Kompetence komunikativní

- Pomáháme žákům logicky formulovat myšlenky, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.
- Koncipujeme výuku tak, aby žáci dokázali rozumět různým typům textů, přemýšlet o nich, reagovat na ně.
- Vedeme žáky k osvojení správných forem komunikace mezi spolužáky, dětmi a dospělými ve škole i mimo ni.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke schopnosti ovládat a řídit své jednání s ohledem k druhým i k sobě, neboť samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů žáci dosahují pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
- Učíme žáky přispívat k diskusi v malé skupině i v debatě celé třídy.
- Zapojujeme žáky do spolupráce při řešení problémů v menší i větší skupině, do podílení se na tvorbě pravidel pro práci v týmu a na jejich dodržování.

- Usilujeme o to, aby žáci dokázali poskytnout pomoc a požádat o pomoc při řešení problémů.
- Motivujeme žáky ke spolupráci s druhými, učíme je respektovat různá hlediska.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k tomu, aby respektovali přesvědčení druhých, uměli se vcítit do situace ostatních lidí, poskytovat účinnou pomoc.
- Učíme žáky respektovat kulturní hodnoty, vnímat umělecká díla a tvořivě na ně navazovat.
- Pomáháme žákům zodpovědně se rozhodovat podle dané situace.
- Klademe důraz na to, aby si žáci uvědomovali své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu.

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme u žáka smysl pro povinnost s plněním přípravy na výuku.
- Kontrolujeme samostatnou práci žáka.
- Vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů a databázových programů pro třídění a uspořádání informací.
- Podporujeme žáky k získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici.
- Klademe důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů.
- Vedeme žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství.
- Dáváme žákům prostor k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- se seznamuje se skupinou slovanských jazyků	- slovanské jazyky (především slovenština) - jazyky menšinové	MuIV 4 – Multikulturalita
6.	- rozlišuje útvary národního jazyka a jeho rozvrstvení	- národní x mateřský jazyk - spisovný x nespisovný jazyk - slang, argot, profesní mluva - obecná čeština - nářečí - norma a kodifikace	OSV 8 – Komunikace
6.	- efektivně pracuje s jazykovými příručkami	- jazykové příručky - slovníky - internetová jazyková poradna	
6.	- při komunikaci volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo	- modulace řeči dle komunikačního záměru - zvuková stránka jazyka	OSV 8 – Komunikace
6.	- třídí slova podle jejich významu; obohacuje slovní zásobu	- synonyma, antonyma, homonyma - obohacování slovní zásoby, odvozování	
6.	- vybere slova příbuzná a určí jejich stavbu	- slovotvorný rozbor - rozbor stavby slova	
6.	- odůvodňuje a píše správně pravopisné jevy lexikální a morfologické	- dosud naučené pravopisné jevy (učivo 1. stupně)	
6.	- třídí slova do slovních druhů a v mluveném a psaném projevu správně používá jejich tvarů	- slovní druhy (ohebné x neohebné)	
6.	- pracuje s podstatnými jmény	- mluvnické kategorie podstatných jmen - druhy podstatných jmen: abstraktní x konkrétní; hromadná, látková, pomnožná	

6.	- se učí pravidlům psaní velkých písmen	- pravopis velkých písmen	
6.	- v projevu hledá přídavná jména a určuje jejich druhy; tvoří jmenné tvary přídavných jmen	- druhy přídavných jmen - jmenné tvary přídavných jmen - pravopis tvarů přídavných jmen - skloňování a stupňování přídavných jmen	
6.	- vyhledává zájmena a číslovky v textu, třídí podle druhů a ve svém projevu je užívá ve správných tvarech	- druhy zájmen - druhy číslovek - skloňování zájmen a číslovek - pravopis číslovek	
6.	- u sloves určuje mluvnické kategorie osoby, čísla, času a způsobu	- podmiňovací způsob přítomný a minulý	
6.	- rozvíjí dovednosti a schopnosti při určování základních větných členů ve větě	- shoda přísudku s podmětem - základní skladební dvojice - druhy podmětu a přísudku - rozvíjející větné členy (informačně)	
6.	- na základě poznatků o slohových útvarech obsahově i formálně správně píše vlastní autentický text	- vhodně jazykové prostředky - časová posloupnost děje - osnova - útvary: vypravování, popis, zpráva, oznámení, korespondence (tištěná a elektronická), výtah - klíčová slova	MedV 3 – Stavba mediálních sdělení
6.	- pracuje s různými typy textů - tvořivě přistupuje k práci s textem a dílem, formuluje vlastní názor	- struktura díla: námět, téma, jazyk, hrdina, kompozice	OSV 5 – Kreativita MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

6.	- se orientuje v literárních druzích a žánrech: epických, lyrických a epicko-lyrických	- literární druhy a žánry: lidová slovesnost, pohádky, bajky, mýty a báje, povídka, pověsti, dobrodružné příběhy ...	
6.	- rozumí vybraným literárním pojmům poezie a prózy	- literatura věcná, umělecká - poezie, próza - lyrika, epika, drama - druhy rýmů - obrazná pojmenování	
6.	- tvoří vlastní literární text, popř. dramatizaci	- pojmy: monolog, dialog, scénář, režisér, dramaturg	OSV 5 – Kreativita MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
6.	- získává povědomí o filmové, televizní a knižní tvorbě pro děti a mládež	- kulturní akce (výstavy, autorská čtení...) - filmy a seriály pro děti - knihy a časopisy - knihovny, nakladatelství	
7.	- rozpoznává a určí všechny větné členy - utvoří grafický rozbor věty jednoduché	- věta jednoduchá - základní a rozvíjející větné členy holé, rozvité a několikanásobné	
7.	- vyhledá spojovací výrazy a správně používá interpunkci v souvětí - v méně složitých souvětích aplikuje syntaktický pravopis - rozliší větu hlavní a vedlejší, řídící a závislou - využívá znalostí ze skladby při tvorbě jazykových projevů podle komunikačních situací - rozlišuje prostředky charakteristické pro jednotlivé věty - využívá jednočlenné věty ve slohových pracích	- stavba souvětí - věta řídící a závislá, hlavní a vedlejší - druhy vedlejších vět - věty jednočlenné, dvojčlenné - větné ekvivalenty	OSV 8 – Komunikace MedV 3 – Stavba mediálních sdělení

7.	- určuje věcné významy a mluvnické kategorie slov	- slovo a sousloví - mluvnické kategorie	
7.	- rozlišuje přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh - uvědoměle volí vhodné jazykové prostředky v mluveném i písemném projevu, ve slohových a literárních útvarech, a v nejrůznějších komunikačních situacích	- jednoznačná a mnohoznačná slova - odborné názvy - metafora, metonymie	OSV 8 – Komunikace MedV 3 – Stavba mediálních sdělení
7.	- aktivně využívá Slovník spisovné češtiny, Pravidla českého pravopisu a Slovník cizích slov	- práce se slovníky	
7.	- rozezná nejvýznamnější způsoby obohacování slovní zásoby a uplatňuje zásady tvoření českých slov - využívá obohacování slovní zásoby při komunikaci, slohovém výcviku, zvyšuje úroveň vyjadřovacích schopností	- slovní zásoba - obohacování slovní zásoby - skládání, odvozování, přejímání, zkracování	OSV 8 – Komunikace
7.	- určí slovní druhy - utvoří spisovné tvary slov a využívá je při komunikaci - aplikuje pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický a syntaktický při tvorbě písemného projevu	- slovní druhy, mluvnické významy, tvary slov - pravidla pravopisu	OSV 8 – Komunikace
7.	- užívá pravopis vlastních jmen, koncovek podstatných a přídavných jmen	- psaní velkých písmen (vlastní jména) - skloňování podstatných a přídavných jmen	
7.	- rozliší rod činný a trpný, užívá příhodně rod trpný ve vhodné formě	- slovesný rod činný a trpný	
7.	- správně užívá spisovné i nespisovné jazykové	- vypravování	

	prostředky k dosažení svých komunikačních cílů - tvoří koherentní texty, vědomě utváří jejich strukturu		
7.	- prezentuje připravený i improvizovaný mluvený projev, při kterém uplatní vhodné verbální, neverbální i paralingvální prostředky řeči	- mluvený projev	OSV 8 – Komunikace
7.	- určí hlavní motiv díla - logicky uspořádá a rozčlení text vzhledem k jeho účelu - dodržuje zásady mezivětného navazování	- popis uměleckého díla	MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení
7.	- vystihuje povahové rysy člověka, jeho schopnosti, zájmy a vlastnosti - rozlišuje charakteristiku přímou a nepřímou, vnější a vnitřní a využívá specifické jazykové prostředky k jejich vyjádření: rčení, přirovnání, přísloví, pořekadla, sousloví	- charakteristika - rčení, přirovnání, přísloví, pořekadla, sousloví	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 6 – Poznávání lidí
7.	- věcně, stručně a výstižně zachycuje základní údaje a nejdůležitější skutečnosti o určité osobě - užívá ustálenou formu, rozlišuje životopis profesní, sestaví strukturovaný životopis	- životopis	OSV 6 – Poznávání lidí
7.	- formuluje písemnou i ústní žádost spisovnými jazykovými prostředky - dodržuje formální stránku žádosti a využívá všechny náležitosti v ustálené formě	- žádost	MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
7.	- rozčlení text na základě zásad studijního čtení: vyhledá klíčová slova, vyjádří hlavní myšlenky	- studijní čtení jako zdroj informací, klíčová slova - výtah	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání

	textu, zapíše stručně poznámky, sestaví vhodné otázky k textu - využívá termínů z ostatních vyučovacích předmětů		
7.	- rozeznává základní literární druhy a žánry, posoudí rozdíly mezi nimi, uvede jejich výrazné představitele - rozlišuje charakteristické vlastnosti postav	- poezie, próza, epika, lyrika, drama, tragédie, komedie, monolog, dialog	
7.	- pracuje s literárním textem, tj. převypráví základní kostru literárního díla, popíše jeho stavbu a posoudí jeho jazykovou stránku - vysvětlí svými slovy smysl textu, zaznamenává a reprodukuje hlavní myšlenky díla - ztvární ústně i písemně prožitky z četby, návštěvy filmového nebo divadelního představení na základě stanovených kritérií, zformuluje své názory na umělecké dílo - přiřazuje díla k příslušným žánrům	- práce s textem - literární žánry	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 5 – Kreativita OSV 9 – Kooperace a kompetice MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
7.	- rozlišuje literaturu oficiální a lidovou - vysvětlí odraz historické situace v osobních osudech autorů, význam vzdělání a výchovy - se orientuje v představitelích a dílech od nejstarší doby po baroko - v literatuře, dramatu a filmu hledá v různých podobách zpracování stejné náměty - vysvětlí morální zásady křesťanství na příkladech z Bible	- starověká literatura - středověká literatura, satira, kronika a životopisná literatura - humanismus a renesance, různá ztvárnění téhož námětu - barokní literatura	OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

	- pozná satiru, kroniku, životopisnou literaturu		
7.	- vyhledává informace v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- návštěva školní knihovny	
8.	- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- obecné výklady o jazyce - čeština jako jeden ze slovanských jazyků	MuV 4 – Multikulturalita
8.	- tvoří vhodné jazykové projevy podle komunikační situace - užívá výstižné jazykové prostředky s ohledem na komunikační situaci - využívá znalostí o jazykové normě	- jazyk a komunikace - komunikační normy - kultura mluveného i psaného projevu - písemné projevy	OSV 8 – Komunikace
8.	- rozlišuje větu jednoduchou a souvětí - změní větu jednoduchou v souvětí - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě i v souvětí	- větná stavba - věta jednoduchá a souvětí - základní a rozvíjející větné členy - několikanásobné větné členy - přístavkový vztah - druhy vedlejších věty - významové poměry mezi větami a větnými členy	
8.	- rozlišuje slovní druhy - tvoří spisovné tvary českých i přejatých slov, správně je používá ve vhodné komunikační situaci	- tvarosloví: ohebné i neohebné slovní druhy - mluvnické významy a tvary českých i přejatých slov	
8.	- uplatňuje zásady pravopisu lexikálního, syntaktického a morfologického v písemném i mluveném projevu - uplatňuje znalosti jazykové normy při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá	- pravopis koncovek jmen a sloves - psaní velkých písmen ve vlastních jménech - skloňování zájmen jenž, týž/tentýž - slovesný vid	

	je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu		
8.	- porovnává významy slov - rozezná a příklady v textu dokládá způsoby obohacování slovní zásoby - rozezná přenesená pojmenování	- slovní zásoba a tvoření slov - obohacování slovní zásoby - přenesená pojmenování	
8.	- aktivně využívá slovníky a jazykové příručky	- práce se slovníky	
8.	- používá česká a běžně užívaná cizí slova ve správných spisovných tvarech v mluvené i psané podobě - je obeznámen se zásadami týkajícími se zvukové stránky českého jazyka	- zvuková stránka jazyka, věty - spodoba znělosti, melodie	
8.	- orientuje se v textu - odlišuje fakta od názorů a hodnocení - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení - v projevu (písemném či ústním) rozpozná prvky manipulace, kriticky je hodnotí - vyhledává informace	- fakta x názor x hodnocení - subjektivní a objektivní sdělení - prvky manipulace - čtení praktické, věcné, kritické, prožitkové	OSV 9 – Kooperace a kompetice MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MedV 3 – Stavba mediálních sdělení MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
8.	- využívá poznatků o jazyce a stylu - tvořivě pracuje s textem - vytváří psané i mluvené projevy podle svých dispozic a zájmů - vyjadřuje vlastní postoje ke sdělovanému obsahu - výstižně formuluje a sděluje pocity a prožitky, rozvíjí emocionální vnímání - využívá jazykové prostředky umocňující emocionální vnímání - tvoří gramaticky i věcně	- vypravování - charakteristika literární postavy - subjektivně zabarvený popis - výklad - výtah	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 5 – Kreativita

	správné texty - používá zásady studijního čtení - vyhledá klíčová slova - vyhledá a formuluje hlavní myšlenky textu - uspořádá informace v textu - zapíše hlavní myšlenky textu		
8.	- podle komunikační situace vhodně volí prostředky řeči - využívá znalostí o jazykové normě a vytváří vhodné jazykové projevy podle komunikační situace	- mluvený projev - prostředky řeči: verbální, nonverbální a paralingvální	OSV 8 – Komunikace
8.	- rozeznává základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře v období od klasicismu po období kritického realismu - aplikuje učivo o literárních druzích a žánrech na konkrétních literárních ukázkách - pojmenuje námět a téma konkrétních literárních děl - popíše strukturu a jazyk literárního díla - vyhledává a zpracovává informace o autorech a porovnává přístupy jednotlivých autorů ke ztvárnění téhož námětu	Literatura období: - klasicismu, osvícenství - romantismu - národního obrození - kritický realismus	
8.	- rozlišuje základní literární druhy a žánry - písemně i ústně formuluje své dojmy z četby - formuluje své názory na umělecké dílo a interpretuje smysl literárního díla - vysvětlí kompozici literárního díla - reprodukuje přečtený text - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení textu - rozliší literaturu hodnotnou a konzumní	- literární druhy a žánry - interpretace literárního díla - subjektivní a objektivní sdělení textu - literatura hodnotná a konzumní	MedV 3 – Stavba mediálního sdělení MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení

8.	- rozeznává obrazná pojmenování - rozeznává rým, rytmus, volný verš	- obrazná pojmenování - rým, rytmus, verš – práce s básnickým textem	
8.	- přednáší vhodné texty - porovnává literární díla s jejich dramatickým a filmovým zpracováním	- tvořivé činnosti s literárním textem - dramatické a filmové zpracování děl	MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
9.	- roztrídí jazyky slovanské, uvede příklady, určí, jaký druh písma používají	- obecné výklady o českém jazyce - slovanské jazyky	MulV 4 – Multikulturalita
9.	- užívá českých a běžně užívaných cizích slov, slov přejatých, ve správně podobě - pravopis přejatých slov si ověřuje v Pravidlech českého pravopisu - je obeznámen se zásadami týkajícími se zvukové stránky českého jazyka	- zvuková stránka jazyka - hláskosloví - spisovná výslovnost a psaní slov přejatých - práce s Pravidly českého pravopisu	
9.	- porovnává významy slov - využívá nejrůznější jazykové příručky, slovníky	- tvoření slov - stavba slova - pravopis související se stavbou slova a tvořením slov - jazykové příručky	
9.	- rozliší nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby, rozpozná přenesená pojmenování - vybere vhodná synonyma, rozšiřuje si slovní zásobu	- význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, - synonyma, homonyma, antonyma, odborné názvy - způsoby obohacování slovní zásoby - přenesená pojmenování	
9.	- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu	- tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov českých a přejatých - mluvnické kategorie jmen	

9.	- dokáže pracovat se slovesy a jejich tvary, pozná přechodník	- slovesa a jejich tvary, mluvnické kategorie, přechodníky (informačně)	
9.	- správně užívá pravopis vlastních jmen, koncovek podstatných a přídavných jmen - ovládá pravopis velkých písmen	- shrnutí pravopisu z předchozích ročníků	
9.	- rozlišuje souvětí souřadné a podřadné - vyhledá a správně určí druh souvětí	- věta jednoduchá, souvětí - interpunkce věty jednoduché a souvětí	
9.	- změní větu jednoduchou v souvětí - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě i v souvětí	- významové poměry mezi větami a větnými členy - druhy vět vedlejších	
9.	- používá jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci	- jazyk a komunikace, norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči	OSV 8 – Komunikace
9.	- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému projevu - tvořivě pracuje s textem podle svých dispozic a zájmů - vyjadřuje vlastní postoje ke sdělovanému obsahu napíše úvahu na zadané téma	- práce s textem - jazykové projevy - úvaha	
9.	- rozliší spisovný a nespisovný projev - vstupuje do diskuse, řídí se pravidly dialogu - rozpozná manipulativní prvky v komunikaci - zaujme kritický postoj k manipulativní komunikaci v masmédiích	- komunikace – komunikační prostředky, přiměřené reakce na danou komunikační situaci - pravidla dialogu - manipulativní prvky v komunikaci	OSV 8 – Komunikace OSV 9 – Kooperace a kompetice MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MedV 3 – Stavba mediálních sdělení MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti

9.	- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení - rozpozná komunikační záměr autora - zformuluje otázky na dané téma - zaujme vlastní postoj ke sdělovanému obsahu	- komunikační záměr autora - rozhovor	MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení
9.	- znalosti funkčních stylů používá při mluvených i psaných projevech	- funkční styly - prostředky verbální, nonverbální a paralingvální	OSV 5 – Kreativita
9.	- orientuje se v textu - odlišuje fakta od názorů a hodnocení - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	- práce s mluveným i psaným textem; proslov - ověřování faktů	
9.	- vyhledá klíčová slova - vyhledá a formuluje hlavní myšlenky textu - uspořádá informace v textu - zapíše hlavní myšlenky textu	- výpisky, výtah, referát	
9.	- v periodikách rozliší nejrůznější publicistické útvary - účelně uspořádá informace v textu	- publicistické útvary: zpráva, oznámení, interview, fejeton, komentář	
9.	- porovnává přístupy jednotlivých autorů ke ztvárnění téhož námětu	- odraz 1. světové války v české a světové literatuře	
9.	- rozpozná základní literární směry 20. století a jejich významné představitele - aplikuje učivo o literárních druzích a žánrech na konkrétních literárních ukázkách - zařadí k literárním směrům specifické znaky - uceleně reprodukuje přečtený text	- přehled o významných představitelích české a světové literatury 20. století	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

	- vysvětlí kompozici literárního díla - porovnává literární díla s jejich dramatickým a filmovým zpracováním		
9.	- na základě četby rozpozná jazyk literárního díla a jeho jazykové prostředky - rozlišuje druhy rýmů, rozpozná literární pojmy: satiru, ironii	- obrazná pojmenování, zvukové prostředky - rým, rytmus, volný verš - satira, ironie	
9.	- na základě teoretických informací a četby rozpozná literární druhy a žánry	- základní literární pojmy (poezie, próza, drama)	
9.	- při besedě o vlastní četbě i při četbě ukázek rozliší hodnotnou i konzumní literaturu - podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie vytvoří vlastní literární text	- aspekty umělecké literatury - tvůrčí a interpretační aktivity	OSV 5 – Kreativita

ANGLICKÝ JAZYK

charakteristika výuky:

Anglický jazyk se vyučuje ve všech ročnících 2. stupně základní školy, od 6. do 9. ročníku vždy po třech hodinách týdně.

Předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a realizuje témata vzdělávacího oboru Cizí jazyka souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Na výuku jazyků jsou třídy rozděleny do několika skupin. Nižší počet žáků ve skupině pomáhá zkvalitnit výuku.

Hlavním cílem je vytváření předpokladů pro schopnost komunikovat v cizím jazyce jak v běžném životě, při komunikaci s cizincem, tak v práci s počítačem, internetem atd. Rovnoměrně proto rozvíjíme všechny oblasti jazykové přípravy – poslech, mluvení i psaní, čtení.

V hodinách využíváme jednak autentické texty různých úrovní, jednak audiovizuální nahrávky, které pomáhají rozvíjet receptivní dovednosti. Výuku doplňujeme i prací s jazykovými internetovými stránkami a interaktivními výukovými programy. Spirálovitá struktura opakování probraného učiva v jednotlivých ročnících a navazování nového, obtížnějšího učiva pomáhá žákům získávat jistotu v komunikaci v cizím jazyce a motivuje je k dalšímu učení.

Perceptivní stránka jazykové výuky se odráží v jazykových projektech, kde se propojují všechny získané dovednosti a aplikují se na dané téma.

Během výuky učitel střídá různé formy práce a strategie od frontální přes skupinovou, individuální a projektovou činnost.

Z disponibilních hodin jsme v tomto předmětu výrazně navýšili časovou dotaci. Díky tomu se žáci intenzivně seznamují se životem a kulturou v anglicky mluvících zemích, s jejich tradicemi, hodnotami. Proto tematický okruh „Multikulturalita“ (MulV 4) průřezového tématu Multikulturní výchova rozvíjíme po celý školní rok. Z tohoto důvodu tento tematický okruh již nebudeme zapisovat do Školního vzdělávacího programu předmětu Anglický jazyk 2. stupně ani do třídních knih.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k používání různých výukových materiálů a autentických materiálů jako zdrojů informací.
- Klademe důraz na praktické využití jazyka a společně se žáky vyhledáváme souvislosti s běžným životem.
- Využíváme internetových interaktivních stránek.
- Vedeme žáky k sebehodnocení.
- Rozvíjíme všechny potřebné dovednosti – čtení, psaní, poslech i mluvení.

Kompetence k řešení problému

- Koncipujeme výuku tak, aby žáci sami vyhledávali podstatu problémů a nacházeli patřičné souvislosti.
- Vysvětlujeme novou látku deduktivním i induktivním způsobem.
- Podporujeme netradiční a osobité návrhy a podněty, snažíme se je vhodně využít.
- Využíváme projektové výuky a týmové práce.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke vhodnému způsobu komunikace v cizím jazyce v různých situacích a prostředích, v mluvené i psané formě.
- Učíme žáky nejen reprodukovat naučený text, ale i vhodně používat slovní zásobu a fráze ve vlastním projevu.
- Klademe důraz na týmovou práci, kterou si žáci podle svých jazykových možností sami organizují bez použití mateřského jazyka.
- Dáváme žákům prostor pro vlastní projev na aktuální a pro ně zajímavá témata.
- Používáme nejrozličnější formy komunikace od tradičních mluvených a psaných po nejnovější způsoby, kde se snažíme využít audiovizuální techniku.

Kompetence sociální a personální

- Ve skupinové práci usilujeme o rovnoměrné rozdělení rolí, vzájemnou spolupráci a pomoc.
- Učíme žáky rozeznat vhodnou formu chování a vyjadřování, klademe důraz na multikulturní přístup, respektujeme odlišnosti.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k tomu, aby se orientovali ve společnosti a nabývali občanské samostatnosti v co nejvyšší míře, stejně jako aby se orientovali v odlišném prostředí jiných národních kultur.
- Seznamujeme žáky s aktuálním děním v anglicky mluvících zemích.

Kompetence pracovní

- Motivujeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a vnímání zpětných vazeb.
- Pomáháme žákům připravit se na budoucí vzdělávání tím, že si osvojují dobré kompetence v cizím jazyce.
- Zdůrazňujeme praktické uplatnění osvojených dovedností a dáváme mu co největší prostor.
- Začleňujeme do výuky témata, která souvisí s výběrem povolání (profese, inzeráty, životopisy, motivační dopisy).

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat.
- Motivujeme žáky k užívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti.
- Vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu.
- Vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyk.
- Vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci v prostředí elektronické obrazovky a k další práci s textem a informacemi.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- pozdraví, představí se - zeptá se a odpoví na osobní údaje - popíše osoby a předměty	Jazykové prostředky a funkce: - přítomné časy (prostý/průběhový) - členy (správná výslovnost, užití) - předložky místa - vazba „thereis/are Komunikační situace a typy textů: - setkání - situace ve třídě Tematické okruhy slovní zásoby: - rodina a přátelé - osobní údaje - fyzický popis - barvy - oblečení - sporty - školní potřeby	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
6.	- zeptá se/ popíše aktuální dění - vede složitější dialog v obchodě - poznamená si datum - popíše průběh roku po jednotlivých měsících - pojmenuje důležité události během roku - zpracovává a prezentuje projekt o svém životě	Jazykové prostředky a funkce: - přítomný čas prostý /průběhový (oznamovací věta, otázka, zápor, rozdíly) - řadové číslovky - datum Komunikační situace a typy textů: - osobní rozhovor - narozeniny - situace v obchodě Tematické okruhy slovní zásoby: - rodina - činnosti - nakupování a ceny - počasí a měsíce v roce - zvyky a koníčky Reálie: - typický rok v Británii (svátky, významné dny, obyčeje)	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí

6.	- popíše zvířata - vypráví jednoduchý příběh v přítomnosti - rozumí slyšenému textu a stručně ho reprodukuje v jednoduchých větách - vede rozhovor o zvířatech/ domácích mazlíčcích - prezentuje své znalosti v projektu „Moje oblíbené zvíře“	Jazykové prostředky a funkce: - osobní zájmena v předmětu - zájmena „nějaký“ - ukazovací zájmena - přízvuk ve slově - tiché hlásky Komunikační situace a typy textů: - psaní pohledů Tematické okruhy slovní zásoby: - zvířata (domácí mazlíčci, divoká) - části těla - fyzický popis Reálie: - zvířata ve Velké Británii	
6.	- klade otázky typu: „Kde jsi byl?“ - napíše krátký dopis - popíše osobu na základě osobních údajů a oblíbených věcí - porozumí obsahu slyšeného příběhu v minulém čase - klade „wh-“ otázky - vypráví příběh podle obrázků - rozumí obsahu čteného textu	Jazykové prostředky a funkce: - minulý čas slovesa „být“ - minulý čas pravidelných sloves - minulý čas nepravidelných sloves - kladná věta a otázka v minulém čase - výslovnost koncovek sloves v minulém čase - oslabená výslovnost slov ve větě Komunikační situace a typy textů: - dotazy a odpovědi - dopis z prázdnin - nehody Reálie: - zajímavá místa ve Velké Británii	OSV 6 – Poznávání lidí
6.	- objedná si jídlo v restauraci - napíše seznam nákupu - řekne, která jídla/nápoje má/nemá rád - vyhledá specifické informace v delším čteném textu	Jazykové prostředky a funkce: - vyjádření budoucnosti pomocí vazby „going to“ - vyjádření množství („much/many“) - počitatelnost - přízvuk ve frázích	MuIV 1 – Kulturní difference

	- porovnává svoje zvyklosti se spolužáky - prezentuje svoje znalosti v projektu „Jídlo“ - stručně popíše recept	Komunikační situace a typy textů: - v restauraci - příprava jídla podle receptu Tematické okruhy slovní zásoby: - jídlo a pití - jídlo v restauraci - kuchařské recepty Reálie: - typická jídla pro Velkou Británii	
6.	- porozumí zeměpisnému popisu Velké Británie - porovnává místa, osoby a věci - popíše konkrétní rozdíly - pojmenuje nejznámější země světa - porozumí kontextu delšího článku na téma svátku v anglicky mluvící zemi - prezentuje svoje znalosti v projektu „Moje země“	Jazykové funkce a prostředky: - porovnávání stejných věcí/kvalit - stupňování přídavných jmen - popisná přídavná jména - výslovnost „th“ - přízvuk slov - jazykolamy Komunikační situace a typy textů: - popis britských ostrovů - zeměpisné názvy - situace v obchodě s oblečením Tematické okruhy slovní zásoby: - rekordy - země a kontinenty - oblečení a doplňky Reálie: - počasí ve Velké Británii - USA	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
6.	- zeptá se kamaráda na činnosti ve volném čase - rozumí obsahu delšího čteného textu na téma Zábava nebo denní režim - popíše činnosti, které dělá pravidelně ve volném čase - porozumí hlavní myšlence a vyhledá specifické	Jazykové prostředky a funkce: - frekvenční příslovce - sloveso „muset“ - příslovce s koncovkou „ly“ Komunikační situace a typy textů: - televizní program - domluva/návrh schůzky Reálie: - zábava ve Velké Británii	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 5 – Kreativita

	informace v delším textu týkajícím se minulosti - vytvoří část příběhu na základě daných informací a dramatizuje ho - rozumí rozhovoru dvou osob na téma Volný čas - formuluje návrh na činnost		
7.	- představí sebe a své blízké obšírněji - popíše místo, kde žije - aktivně využívá slovník, orientuje se v něm	Komunikační situace a typy textů: - představení sebe a svého okolí Tematické okruhy slovní zásoby: - osobní údaje - rodina a přátelé	
7.	- popíše důležité události svého života - se seznámí a představí novému člověku - požádá o pomoc/slужbu - zeptá se na minulé činnosti a události - popíše své pocity - napíše esej o vlastní rodině	Jazykové prostředky a funkce: - minulý čas prostý - použití „ago“ s min. časem - zájmena (shrnutí) - úvod do fonetické abecedy Komunikační situace a typy textů: - životní události - seznamování se - žádosti - každodenní výrazy (hovorová angličtina) Tematické okruhy slovní zásoby: - rodina - činnosti Reálie: - život rodin ve Velké Británii	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
7.	- vypráví co má a nemá rád - popíše aktivity svého volného času - stručně vyjádří, co se chystá dělat - vede rozhovor o svých kladných stránkách a zálibách	Jazykové prostředky a funkce: - přítomný čas prostý a průběhový - „-ing“ forma po „mít rád“ - spojování vět - chystat se něco dělat („going to“) - výrazy s „mít“ - souhlásky ve výslovnosti	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace

	- rozumí jednoduchému čtenému/slyšenému textu na téma práce/záliby	Komunikační situace a typ textů: - neznámá slova v textu - popis budoucích plánů - každodenní výrazy Tematické okruhy slovní zásoby: - volnočasové aktivity - školní předměty a technologie Reálie: - doprava ve Velké Británii	
7.	- rozumí krátkému příběhu s detektivní zápletkou - nabídne a navrhne službu - reaguje odpovídajícím způsobem na aktuální situaci z každodenního života - odpoví na dotazy ohledně vlastní budoucnosti - popíše představy o své budoucnosti	Jazykové prostředky a funkce: - budoucí čas (will) - využití „will“ pro nabídku, rozhodnutí Komunikační situace a typy textů: - nabídky, návrhy, rozhodnutí - dotazník - předpovědi/odhady - odstavce při psaní delšího textu Tematické okruhy slovní zásoby: - doprava - obydlí a pracoviště - vlastní budoucnost Reálie: - doprava ve Velké Británii	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace
7.	- popíše průběh minulého děje - udává přesné časové údaje při vyprávění - vede rozhovor s kamarádem o svých aktuálních problémech/vztazích - vyhledá specifické informace v novinovém článku - vytvoří krátký příběh	Jazykové prostředky a funkce: - minulý čas průběhový - předložky ve spojení s časovým údajem a dobou - ustálená slovní spojení Komunikační situace a typy textů: - rozhovor, interview - reakce - zpráva Tematické okruhy slovní zásoby: - přírodní jevy - domy a jejich části - časové údaje	OSV 5 – Kreativita OSV 6 – Poznávání lidí OSV 8 – Komunikace MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

		Reálie: - jednotlivé země Spojeného království	
7.	- porozumí popisu Londýna v čteném a slyšeném textu - vede rozhovor o rozhodnutí - popíše cestu a kde se místa/budovy nacházejí - rozumí kontextu delšího článku popisujícího historickou událost - rozumí slyšenému textu popisující aktuální dění	Jazykové prostředky a funkce: - určitý člen s místními názvy - přítomný čas průběhový k vyjádření budoucnosti - přídavná jména a přirovnání Komunikační situace a typy textů: - popis směru cesty - lokalizace místa nebo objektu - popis historické události Tematické okruhy slovní zásoby: - místa a budovy ve městě Reálie: - velký požár v Londýně 1666	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
7.	- srozumitelně převypráví přečtený příběh - učiní rozhodnutí dle aktuální situace - odmítne návrh činnosti - vyhledá v neznámém textu specifickou informaci pomocí otázek nebo příkazů - na základě porozumění názvu a krátké anotace určí žánr filmu/knihy	Jazykové prostředky a funkce: - přičestí minulé (3.tvar nepravidelných sloves) - předpřítomný čas - výslovnost nepřízvučných souhlásek Komunikační situace a typy textů: - momentální rozhodnutí - odmítnutí návrhu - filmová anotace Tematické okruhy slovní zásoby: - krádež - filmové žánry - ekologie Reálie: - britská a americká kinematografie	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
7.	- vyjmenuje školní pravidla - rozumí a reprodukuje vlastními slovy sdělení informačních tabulí a značek	Jazykové prostředky a funkce: - způsobová slovesa (muset, nemuset, moci, měl bych) - frázová slovesa	OSV 8 – Komunikace

	- dá kamarádovi radu - rozumí sdělení osobního dopisu - porozumí hlavní dějové zápletky delšího čteného příběhu - porozumí dějové linii slyšeného příběhu - zdůvodní své stanovisko v rozhovoru - napíše známý příběh z pohledu jiné osoby	Tematické okruhy slovní zásoby: - škola - detektivní příběh - informativní cedule, značky, nápisy	
8.	- sdělí informace o sobě a svých blízkých - popíše náplň svého dne - rozumí obsahu písně - rozliší v textu podobná slova	Komunikační situace a typy textů: - představení sebe a svého okolí Tematické okruhy slovní zásoby: - každodenní činnosti - časové údaje, data	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
8.	- popíše svůj pracovní den - rozumí obsahu a specifickým informacím inzerátu - odvodí zaměstnání dle popisu a náplně - přiřadí pracoviště ke konkrétnímu povolání - napíše stručnou žádost o nabízenou práci - napíše esej o své rodině	Jazykové prostředky a funkce: - přítomný čas sloves vyjadřujících emoce - přídavná jména Komunikační situace a typy textů: - inzeráty - formální dopis - každodenní výzvy Tematické okruhy slovní zásoby: - povolání - činnosti spojené s konkrétním povoláním	MedV 3 – Stavba mediálních sdělení
8.	- popíše svůj styl oblékání - popíše image současných mladých lidí - porovná módu v minulosti a dnes - popíše podrobně svůj šatník	Jazykové prostředky a funkce: - předpřítomný čas prostý - výrazy „for“ a „since“ s předpřítomným časem Komunikační situace a okruhy textů: - přesvědčování - popis módních trendů a vzhledu	

		- v obchodě s oblečením Tematické okruhy slovní zásoby: - móda a oblečení - doplňky	
8.	- rozumí krátkému populárně naučnému textu z historie - vyhledá specifické informace ve středně dlouhém textu popisujícím konkrétní události - na základě údajů odvodí, co se muselo, mohlo nebo nemohlo stát/dělat - napíše stručný deníkový zápis	Jazykové prostředky a funkce: - minulý čas prostý a průběhový - minulý čas způsobových sloves - „used to“ Komunikační situace a okruhy textů: - interview s odborníkem - blahopřání - deník - každodenní výrazy Tematické okruhy slovní zásoby: - historické nálezy - materiály - z čeho jsou věci vyrobeny - vynálezy Reálie: - osídlování Britských ostrovů	MEGS 3 – Jsme Evropané
8.	- popíše problémy spojené s nezdravým životním stylem - doporučí činnosti pro zdravý režim dne - vyjádří své pocity před důležitou událostí - vyjádří obavy - popíše vlastní životosprávu - odvodí doporučení zdravé životosprávy na základě konkrétních informací - popíše návštěvu u lékaře - pojmenuje běžné zdravotní potíže	Jazykové prostředky a funkce: - vztažná zájmena - vztažné věty - způsobová slovesa - spojky Komunikační situace a typy textů: - vyjádření obavy - dávání rady ohledně zdraví - průzkum životosprávy Tematické okruhy slovní zásoby: - jídlo - zdravá/nezdravá výživa - části těla - u lékaře - nemoci	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace

8.	- rozumí otázkám v osobním dotazníku - popíše aktuální děj/situaci - rozumí obsahu a rozpozná hlavní dějovou linii středně dlouhého textu, popisujícího neobvyklou událost - zestruční svou výpověď bez změny obsahu textu - napíše krátký příběh, kde detailně popíše prostředí - detailně popíše objekty, osoby, zvířata	Jazykové prostředky a funkce: - přítomné přičestí pro aktuální děj - slovesa smyslového vnímání - protikladná přídavná jména - zkracování souvětí pomocí přičestí - slovní přízvuk Komunikační situace a typy textů: - osobnostní dotazník - vyjádření lítosti - text neobvyklého příběhu - zvuky doprovázející příběh - popis vyobrazení, situace Tematické okruhy slovní zásoby: - aktuální činnosti a děje - záhady, sci – fi příběhy - popis detailů (země, zvíře, obličej, ...) Reálie: - mytická osoba britské historie	OSV 5 – Kreativita MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
8.	- rozumí čtenému textu: rozhovoru se známou osobností - popíše činnosti z minulosti a jejich vztah k dnešku - odvodí hlavní dějovou linii dle obrázků - informuje o svých zážitcích a zkušenostech - napíše krátký článek do časopisu o známé osobnosti - rozumí slyšenému textu: televizní soutěžní pořad	Jazykové prostředky a funkce: - minulý a předpřítomný čas v souvětí - „been“ a „gone“ v souvislosti se zážitky - odvozování přídavných jmen ze jmen podstatných - zkracování souvětí vynecháním větných členů Komunikační situace a typy textů: - výrazy v zábavné soutěži - kviz - vyprávění - populárně naučný text Tematické okruhy slovní zásoby: - osobní zážitky - slavní lidé - zábavné hry a soutěže	MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení

		Reálie: - Austrálie	
8.	- porozumí obsahu a hlavní myšlence bajky - odvodí důsledek činnosti - varuje ostatní před možnými následky jejich činů - reaguje souhlasně na něčí tvrzení - porozumí hlavním bodům delšího, specifického textu - z kontextu odvodí význam neznámých slov - analyzuje význam slovních spojení na základě znalosti slov dílčích - oznámí/zeptá se na novinku - reaguje na novinky	Jazykové prostředky a funkce: - podmiňovací způsob - tvorba nových slov - frázová spojení se slovesy - větný přízvuk Komunikační situace a typy textů: - rada/ponaučení - souhlas s tvrzením - reakce na zprávu - e-mail Tematické okruhy slovní zásoby: - výjimečné/kritické situace - schopnosti/dovednosti Reálie: - Evropská unie	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MEGS 3 – Jsme Evropané
8.	- rozumí krátkému naučnému textu - rozumí rozhovoru několika osob - vyjádří pravděpodobnost děje - diskutuje o problémech - sestaví informační leták - popíše aktuální i typické počasí ve své zemi - na základě symbolu sestaví předpověď počasí a ústně ji sdělí - vytváří slovní spojení v asociaci s danými tématy	Jazykové prostředky a funkce: - trpný rod - homonyma/homofony Komunikační situace a typy textů: - naučný text - možnost - dopis - předpověď počasí Tematické okruhy slovní zásoby: - geografie - přírodní jevy/útvary - počasí	
9.	- popíše osoby a identifikuje je na základě specifických znaků	Jazykové prostředky a funkce: - vztahné věty - frázová slovesa vyjadřující pohyb	OSV 7 – Mezilidské vztahy

	- popíše předměty pomocí jejich využití - požádá o zopakování věty - parafrázuje výroky - obměňuje text - vyplní/sestaví osobní dotazník - porozumí obsahu slyšeného i čteného textu na téma šikana - rozumí delšímu textu beletristického charakteru	- fonetická abeceda Komunikační situace a typy textů: - podrobný popis osoby, věcí - užitečné výrazy Tematické okruhy slovní zásoby: - šikana - odlišnosti a podobnosti mezi lidmi Reálie: - historie světové hudby	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět MuIV 2 – Mezilidské vztahy MuIV 3 – Etnický původ
9.	- popíše svůj víkend - vede o víkendových aktivitách rozhovor - odhadne pravdivost tvrzení - zdůvodní svůj názor - napíše a předvede fiktivní TV rozhovor	Jazykové prostředky a funkce: - přítomný čas - sloveso + „ing“ forma - sloveso + infinitiv - frázová slovesa „look“ Komunikační situace a typy textů: - interview před kamerou - rozhovor s kamarádem Tematické okruhy slovní zásoby: - místa a jejich vybavení - víkend - neobvyklá zvířata - vzhled osob a věcí Reálie: - vzdělávací systém v USA	MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
9.	- převypráví neobvyklý/záhadný příběh - simuluje a zahraje neobvyklou situaci - pojmenuje poruchu/nefunkčnost přístroje/zařízení - čte s porozuměním povídku známého anglického autora	Jazykové prostředky a funkce: - minulý čas prostý a průběhový - předpřítomný čas - fázová slovesa s „off“ - „non – literal“ význam slov Komunikační situace a typy textů: - rozhovor k neobvyklé situaci - povídka Tematické okruhy slovní zásoby: - elektrické spotřebiče, přístroje	OSV 5 – Kreativita MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

		- ICT přístroje Reálie: - volný čas v Británii	
9.	- rozumí slyšenému textu na téma veřejné mínění - formuluje otázky a vytvoří dotazník - interpretuje výsledky - odhadne význam slova z kontextu - rozumí čtenému textu: biografie - vytvoří profil osobnosti - vytvoří písemně stručný životopis - čte s porozuměním úryvek divadelní hry	Jazykové prostředky a funkce: - otázky a větné dodatky - trojslovná frázová slovesa - výslovnost spojek a spojovacích výrazů Komunikační situace a typy textů: - dotazníkové šetření - interview - biografie - ustálené výrazy Tematické okruhy slovní zásoby: - média, zábava, TV program - hudební žánry, hudební nástroje - jídlo - služby - globalizace, národní identita	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení
9.	- rozumí rozhovoru rodilých mluvčích o životních snech - zeptá se druhých na jejich odhodlání pustit se do méně obvyklých věcí - vystihne chronologický sled událostí v přeházeném textu - ústně i písemně reaguje na otázky: „Co bys dělal, kdyby,...!“ - písemně vytvoří fiktivní dobrodružný příběh - rozumí varovným nápisům a značkám na veřejných místech - varuje ostatní před nebezpečím, poradí, jak se nebezpečí vyhnout	Jazykové prostředky a funkce: - 2. kondicionál - zvrtná zájmena - protiklady přídavných jmen - neoddělitelná přídavná jména - způsobová slovesa Komunikační situace a typy textů: - varování, rady, zákazy - varovné značky, nápisy - kvíz - fiktivní situace Tematické okruhy slovní zásoby: - nebezpečné situace - veřejné zákazy a varování	OSV 5 – Kreativita

9.	- seřadí posloupnost děje a přiřadí jednotlivé etapy k obrázkům - vyjadřuje vlastní názor k přečtenému textu - popíše ideální den - popíše chování současných teenageru - simuluje a dramatizuje schůzku rodič versus teenager - objedná se u lékaře - sjedná si schůzku	Jazykové prostředky a funkce: - počítatelná a nepočítatelná přídavná jména - „used to“ - časové předložky Komunikační situace a typy textů: - výrazy k návrhu setkání, objednání se - populárně naučný text Tematické okruhy slovní zásoby: - denní cykly lidského organismu - životní období „teenager“	OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
9.	- rozumí textu s vizí do budoucnosti - rozpozná konkrétní informaci ve slyšeném textu - požádá zdvořile o laskavost a naopak na žádost o laskavost reaguje - reaguje spontánně v názorovém střetu	Jazykové prostředky a funkce: - trpný rod v různých časech Komunikační situace a typy textů: - populárně naučný text - povídka - zdvořilé žádosti Tematické okruhy slovní zásoby: - bydlení a služby v budoucnosti - ideální bydlení - méně běžné činnosti volného času	OSV 8 – Komunikace OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
9.	- rozumí informativnímu textu o cestování - gramaticky mění věty se zachováním významu - najde hledané informace ve slyšeném textu na vědecké téma - vyhledá informace o místech vhodných na dovolenou - rezervuje ubytování - přiřadí text k vhodnému nadpisu - popíše své představy	Jazykové prostředky a funkce: - vyjádření budoucnosti různými gramatickými prostředky Komunikační situace a typy textů: - dopis/pohled z dovolené - dotazy na vlaková spojení - rezervace hotelového pokoje Tematické okruhy slovní zásoby: - cestování - místa na dovolenou - neobvyklý hotel	

ANGLICKÁ KONVERZACE

charakteristika výuky:

Konverzace v anglickém jazyce umožňuje žákům dokonalejší osvojení tohoto jazyka, a to především formou poslechu s porozuměním a samostatným ústním vyjadřováním. Tento předmět je vyučován v 6. a 9. ročníku v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Cílem je, aby žáci získali větší samostatnost a jistotu v užívání již známého jazykového materiálu v tematicky širších a obsahově náročnějších projevech. Při rozvíjení poslechu je kladen důraz jmenovitě na schopnosti porozumět projevu rodilého mluvčího proneseném v přirozeném tempu a s přirozenou intonací. Zároveň se žáci učí odhadovat neznámý slovní materiál a alespoň rámcově porozumět ne zcela známé slovní zásobě, při čemž vycházejí ze srozumitelného kontextu. Při rozvíjení ústního vyjadřování se zdokonaluje dovednost dorozumět se v každodenních a běžných situacích.

Současně se cvičí schopnost vyjadřovat myšlenky složitější formou za pomoci známé slovní zásoby a znalostí mluvnické.

V návaznosti na povinnou výuku a poznatky z ostatních předmětů žáci získávají hlubší informace o realitách anglofonních států, průběžně jsou uplatňovány všechny složky výuky cizího jazyka.

Obsah výuky spočívá v rozvíjení vědomostí, dovedností a návyků žáků v rozmanitějších a náročnějších formách než v běžné výuce anglického jazyka. Tomu jsou pak přizpůsobeny i výukové činnosti. Jazykové prostředky, na jejichž základě se tyto činnosti realizují, narůstají pouze v oblasti slovní zásoby.

Ve výuce se pravidelně používají prostředky aktivující činnost žáka - hry, recitace, zpěv, scénky, jazykové hry, práce ve dvojicích nebo skupinová, řešení problémových úkolů, apod. Pro oživení výuky jsou používány audio i video nahrávky. Výuka je koncipována tak, aby byla co nejpoutavější a pro žáky přitažlivá, umožňuje žákům spontánní projev a vytváří situace, které podporují aktivitu žáků.

Při výuce Anglické konverzace vycházíme z tematických celků povinné výuky s ohledem k zájmům a zaměření dané skupiny žáků. Jedná se především o orientaci na přirozené životní situace, které spojují výuku s prostředím a životem žáků. Žáci si osvojují schopnost začínat konverzaci, zbavit se zábran a v konverzaci pokračovat. Učí se vyjadřovat své osobní pocity, zkušenosti a názory prostřednictvím osvojeného jazykového materiálu.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k používání různých výukových materiálů a autentických materiálů jako zdrojů informací.
- Klademe důraz na praktické využití jazyka a společně se žáky vyhledáváme souvislosti s běžným životem.
- Využíváme internetových interaktivních stránek.
- Vedeme žáky k sebehodnocení.
- Rozvíjíme všechny potřebné dovednosti – čtení, psaní, poslech i mluvení.

Kompetence k řešení problému

- Koncipujeme výuku tak, aby žáci sami vyhledávali podstatu problémů a nacházeli patřičné souvislosti.
- Vysvětlujeme novou látku deduktivním i induktivním způsobem.
- Podporujeme netradiční a osobité návrhy a podněty, snažíme se je vhodně využít.
- Využíváme projektové výuky a týmové práce.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke vhodnému způsobu komunikace v cizím jazyce v různých situacích a prostředích, v mluvené i psané formě.
- Učíme žáky nejen reprodukovat naučený text, ale i vhodně používat slovní zásobu a fráze ve vlastním projevu.
- Klademe důraz na týmovou práci, kterou si žáci podle svých jazykových možností sami organizují bez použití mateřského jazyka.
- Dáváme žákům prostor pro vlastní projev na aktuální a pro ně zajímavá témata.
- Používáme nejrozličnější formy komunikace od tradičních mluvených a psaných po nejnovější způsoby, kde se snažíme využít audiovizuální techniku.

Kompetence sociální a personální

- Ve skupinové práci usilujeme o rovnoměrné rozdělení rolí, vzájemnou spolupráci a pomoc.
- Učíme žáky rozeznat vhodnou formu chování a vyjadřování, klademe důraz na multikulturní přístup, respektujeme odlišnosti.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k tomu, aby se orientovali ve společnosti a nabývali občanské samostatnosti v co nejvyšší míře, stejně jako aby se orientovali v odlišném prostředí jiných národních kultur.
- Seznamujeme žáky s aktuálním děním v anglicky mluvících zemích.

Kompetence pracovní

- Motivujeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a vnímání zpětných vazeb.
- Pomáháme žákům připravit se na budoucí vzdělávání tím, že si osvojují dobré kompetence v cizím jazyce.
- Zdůrazňujeme praktické uplatnění osvojených dovedností a dáváme mu co největší prostor.
- Začleňujeme do výuky témata, která souvisí s výběrem povolání (profese, inzeráty, životopisy, motivační dopisy).

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat.
- Motivujeme žáky k užívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti.
- Vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu.
- Vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyk.
- Vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci v prostředí elektronické obrazovky a k další práci s textem a informacemi.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
	TÉMA: Komunikace		
6.	- správně používá nejfrekventovanější fráze a obraty při různých druzích komunikace - vymezí své názory na konkrétní téma	- pozdravy, představování, běžné komunikační fráze a obraty	OSV 8 - Komunikace
	TÉMA: Denní program		
6.	- plynule hovoří o svém denním programu - popíše denní časové úseky, své ranní rituály a činnosti během dne	- slovní zásoba spojení s denními činnostmi (vstávání, oblékání, hygiena apod.) - používání a rozlišování přítomných časů	OSV 8 - Komunikace
	TÉMA: Škola		
6.	- popíše svoji školu, třídu, školní předměty - popíše svůj běžný školní týden, předměty, vyučující, rozvrh	- škola, třída, pomůcky, školní předměty, fráze používané ve školní praxi	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace MuIV 4 – Multikulturalita
	TÉMA: Svátky		
6.	- pojmenovává a zařadí nejdůležitější české svátky v kalendáři - porovná se svátky v anglicky hovořících zemích - jednoduše hovoří o svých oblíbených svátcích	- svátky, sváteční dny, významné dny	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
	TÉMA: Rodina		
6.	- objasní vztahy ve své rodině - konverzuje a diskutuje o své rodině s ostatními - popíše podobu, věk, zvyky, oblékání, koníčky, apod. členů rodiny	- rodina, příbuzenské vztahy - vzhled lidí, koníčky	OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika

	TÉMA: Jídlo		
6.	- hovoří o svém jídelníčku a stravovacích návycích - rozezná a diskutuje zdravý a nezdravý jídelníček - porovnává typicky českou a britskou národní kuchyni - zhodnotí rozdíl mezi restaurací a fastfoodem	- potraviny, ovoce, zelenina, druhy jídel, recepty, restaurace, nápoje	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá
	TÉMA: Nakupování		
6.	- používá názvy základních obchodů a zboží v nich - tvoří a prezentuje krátké a jednoduché rozhovory mezi zákazníkem a prodávčem - sestaví a aplikuje běžné fráze při nakupování	- obaly, zboží, měny - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání MedV 3 – Stavba mediálního sdělení
	TÉMA: Počasí		
6.	- správně pojmenovává běžné meteorologické jevy - porovnává jednotlivá roční období - porozumí předpovědi počasí	- počasí, meteorologie, příroda, předpověď	
	TÉMA: Oblékání		
6.	- popisuje styl svého odívání i odívání jiných lidí i s ohledem na roční období - užívá a rozlišuje různé druhy oblečení	- oděvy, obuv, móda, barvy, materiály	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 5 – Kreativita
	TÉMA: Volný čas		
6.	- informuje ostatní o svém běžném denním a týdenním režimu - zdůvodní proč má rád vybrané činnosti	- sport, koníčky, volný čas, sběratelství	OSV 4 – Psychohygiena

	- vymezí typické aktivity lidí v dnešní době		
	TÉMA: Popis a charakteristika lidí		
9.	- popíše podobu lidí z hlediska vnitřní i vnější charakteristiky - znázorní svoji podobu a charakterové vlastnosti - porovná pozitivní a negativní vlastnosti lidí	- přidává jména (podoba, charakterové vlastnosti), části těla	OSV 6 – Poznávání lidí OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
	TÉMA: Život teenagera		
9.	- zhodnotí způsob svůj způsob života a porovná s okolím - popíše nejzávažnější problémy mladých lidí a navrhne, jak jim předcházet	- životní styl, vztahy, rodinný život, školní život, problémy	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 6 – Poznávání lidí OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 9 – Kooperace a kompetice
	TÉMA: Cestování a doprava		
9.	- používá běžné fráze související s cestováním - porovnává jednotlivé druhy dopravy a dopravní prostředky včetně způsobu dojíždění do školy - zdůvodní výhody používání daného dopravního prostředku - zhodnotí svoje cestovatelské zážitky a zkušenosti	- dopravní prostředky, způsoby dopravy, cestování	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	TÉMA: Zdraví a nemoci		
9.	- porovnává zdravý a nezdravý životní styl	- zdraví, životní styl, nemoc, bolesti, úrazy, léčebné metody	

	- popisuje příznaky, průběh nemoci a její léčbu - rozliší běžné a vážné choroby		
	TÉMA: Budoucnost- zaměstnání		
9.	- pohovoří o svých ambicích a volbě povolání - popíše povolání svých rodičů nebo jiných členů rodiny - vymezí nejběžnější povolání	- zaměstnání, volba povolání	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace
	TÉMA: Umění, kultura, média		
9.	- rozeznává a pojmenovává jednotlivé typy televizních pořadů a filmových žánrů - hovoří o svých oblíbených pořadech a filmech, skupinách, zpěvácích, youtuberech	- média, TV, noviny, internet, kultura, film, divadlo, hudba	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení MedV 3 – Stavba mediálních sdělení MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
	TÉMA: Anglicky hovořící země		
9.	- orientuje se na mapě a vyhledá jednotlivé země na mapě včetně hlavních měst - vyhledá informace o jednotlivých zemích a porovná je se spolužáky - porovná a posoudí rozdílnosti anglického jazyka v daných zemích	- zeměpisné pojmy a názvy, Commonwealth	OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět MuIV 1 – Kulturní difference MuIV 4 – Multikulturalita
	TÉMA: Příroda		
9.	- pojmenovává živočichy, rostliny, krajinné útvary a přírodní prvky - vymezí krajinu, ve které žije	- příroda, krajina a životní prostředí, život a aktivity v přírodě, ochrana životního prostředí	EnV 1 – Ekosystémy EnV 4 – Vztah člověka k prostředí

	- pohovoří o možnostech trávení času v přírodě a její ochraně		
	TÉMA: Bydlení		
9.	- popisuje prostředí, ve kterém žije - porovná a objasní život ve městě a na venkově - zhodnotí pro a proti života v bytě a domě	- město, životní prostředí vesnice, domy	
	TÉMA: Náš svět		
9.	- používá správné anglické ekvivalenty některých zeměpisných názvů - rozpozná a najde evropské země, důležitá světová města	- země, světadíly, anglicky hovořící země, krajina	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
	TÉMA: Česká republika		
9.	- vymezí územní celky a zeměpisné útvary v ČR - popíše obec, region, ve kterém žije - stanoví turisticky zajímavé oblasti v naší zemi	- zeměpis, kultura, krajina, zeměpisné názvy a pojmy	VDO 1 – Občanská společnost a škola MuV 1 – Kulturní difference

FRANCOUZSKÝ JAZYK

charakteristika výuky:

Francouzský jazyk je vyučován jako druhý cizí jazyk od 6. do 9. ročníku s časovou dotací tří hodin týdně v každém ročníku.

Předmět Francouzský jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a realizuje témata vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Cíleně se zaměřujeme na to, aby žáci byli schopni hovořit o nejrůznějších tématech a porozumět se v běžných situacích. Proto zde klademe důraz převážně na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu. Žáci se také učí a fixují výslovnost, gramatiku a slovní zásobu pomocí výukových programů na internetu, ale také básniček, písniček a her. Výuka žáky též seznamuje s reáliemi, kulturou a každodenním životem ve francouzsky mluvících zemích.

Výuka probíhá ve třídách dělených do menších skupin, což umožňuje vytvářet během hodiny dostatečný prostor pro komunikaci ve francouzském jazyce – pracovat samostatně, ve dvojicích nebo ve skupinkách.

Kompetence k učení

- Nabízíme žákům aktivační metody, které je povedou k samostatné práci s dvojazyčnými a výkladovými slovníky.
- Vytváříme žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání francouzského jazyka.
- Využíváme interaktivních internetových stránek.
- Podporujeme tvůrčí element ve výuce a jeho realizaci zejména v projektech žáků.
- Vedeme žáky k sebehodnocení.
- Rozvíjíme všechny potřebné dovednosti – čtení, psaní, poslech i mluvení.

Kompetence k řešení problému

- Vedeme žáky k porovnávání stavby francouzského a českého jazyka, vyhledávání shod a odlišností.
- Předkládáme žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití francouzského jazyka.
- Koncipujeme výuku tak, aby žáci sami vyhledávali podstatu problémů a nacházeli patřičné souvislosti.
- Umožňujeme žákům zúčastnit se různých soutěží a olympiád dle svých zájmů, schopností a dovedností.
- Využíváme projektové výuky a týmové práce.

Kompetence komunikativní

- Nabízíme žákům dostatek možností k porozumění francouzsky vedenému rozhovoru a francouzsky psaným jednoduchým textům,
- Vedeme žáky k tomu, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk.
- Klademe důraz na týmovou práci, kterou si žáci podle svých jazykových možností sami organizují bez použití mateřského jazyka.
- Dáváme žákům prostor pro vlastní projev na aktuální a pro ně zajímavá témata.
- Používáme nejrůznější formy komunikace od tradičních mluvených a psaných po nejnovější způsoby, kde se snažíme využívat audiovizuální techniku.

Kompetence sociální a personální

- Navozujeme dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných rysů lidí z různého jazykového prostředí.
- Vytváříme situace, ve kterých si žáci budou uvědomovat potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.
- Ve skupinové práci usilujeme o rovnoměrné rozdělení rolí, vzájemnou spolupráci a pomoc.

Kompetence občanské

- Na příkladech z frankofonních zemí vedeme žáky k tomu, aby se snažili vcítit do problémů minorit ve světě i u nás.
- Seznamujeme žáky s aktuálním děním ve francouzsky mluvících zemích.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k uvědomělému a správnému používání studijních materiálů a jazykových příruček pro samostatné studium.
- Motivujeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a vnímání zpětných vazeb.
- Pomáháme žákům připravit se na budoucí vzdělávání tím, že si osvojují dobré kompetence v cizím jazyce.
- Zdůrazňujeme praktické uplatnění osvojených dovedností a dáváme mu co největší prostor.
- Začleňujeme do výuky témata, která souvisí s výběrem povolání (profese, inzeráty, životopisy, motivační dopisy).

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a zpracování informací a ke snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje.
- Podporujeme žáky v zpracování, zálohování, ukládání a sdílení získaných digitálních informací a ve vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií).

- Necháváme žáky pracovat s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka k jejich používání, např. využívání online slovníku.
- Vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami.
- Učíme žáky využívat odpovídající čtenářské strategie vhodné pro digitální čtení a práci v prostředí elektronické obrazovky (posouvání stránek, řádků) a k další práci s textem a informacemi.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- pomocí písně se naučí francouzskou abecedu - rozliší základní pravidla výslovnosti	- francouzská abeceda, zásady francouzské výslovnosti	MuIV 4 – Multikulturalita
6.	- rozumí jednoduchým pokynům učitele		
6.	- rozumí základním informacím v krátkých mluvených, psaných a poslechových textech, vyhledává požadovanou informaci		
6.	- se umí představit, zeptat se na základní informace o sobě, o své rodině i o druhém v ústní i v písemné podobě - zeptá se na identitu osoby či věci - umí vyjádřit souhlas či nesouhlas	- osobní zájmena v I. pádě - přání k narozeninám - číslovky 1-100 - přítomný čas, slovesa být a mít - tvoření záporu u sloves - člen určitý a neurčitý - otázky: Co je to? Kdo je to? Jak? - dialog, tvoření otázek	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 8 – Komunikace
6.	- rozumí jednoduchým informačním nápisům, slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k tématům: škola, rodina, volný čas, počasí	- přídavná jména- shoda s podmětem - barvy - předložka de – určení vlastnictví, množství	
6.	- zvládá ústně i písemně jednoduchý popis okolí, kamaráda	- množné číslo podstatných a přídavných jmen - přivlastňovací zájmena	OSV 5 – Kreativita OSV 6 – Poznávání lidí
6.	- vyhledá na mapě Francie základní zeměpisné údaje, určí země, sousedící s Francií, vyhledá významná francouzská města	- Francie a frankofonní země - práce s mapou - hotelový lístek (formulář) – konverzační téma: hotel	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá MuIV 1 – Kulturní diferenciac

	- ukáže na mapě světa frankofonní země, chápe význam tohoto pojmu - vyplní základní údaje ve formuláři – hotelový lístek		
6.	- pomocí krátkých dialogů časuje slovesa I. a II. slovesné třídy, nepravidelná slovesa	- pravidelné časování I. a II. slovesné třídy - nepravidelná slovesa - budoucí čas – blízká budoucnost	
6.	- používá předložky a příslovce místa	- předložky a příslovce místa - popis okolí (umístění věcí ve třídě, apod.)	
6.	- aktivně používá jazykové příručky, slovníky	- slovníky (popřípadě i v elektronické podobě)	
7.	- rozumí základním informacím v krátkých mluvených, psaných a poslechových textech - dokáže tvořit krátké dialogy a popisy týkající se probraných konverzačních témat – režim dne, škola, orientace ve městě, bydlení, volný čas, kamarádi, oblečení, počasí, obchod, restaurace, u lékaře...	- osobní zájmena - řadové číslovky - přídavná jména - stupňování přídavných jmen - dělivý člen - slovní zásoba konverzačních témat - dialog, tvoření otázek, jednoduchý popis	MuV 4 – Multikulturalita
7.	- v textu mluveném i psaném vyhledává požadovanou jednoduchou informaci		
7.	- umí se zeptat na datum a přesný čas a sám na tyto otázky odpovídá	- časování probraných sloves, vazba il y a	
7.	- na mapě Francie ukáže významná francouzská města, seznámí se s francouzskými regiony a určí nejznámější památky v Paříži	- orientace ve městě (plánek) - Francie a její regiony - restaurace - obchod	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání

	- rozumí jednoduchým informačním nápisům		
7.	- časuje probraná nepravidelná slovesa v přítomném čase, blízké budoucnosti a v minulém čase	- passé composé s avoir a être, zvrtná slovesa v passé composé, imparfait - zájmeny y, en - slovesa voir, savoir, se sentir, venir, dire, écrire... - blízká minulost	
8.	- zvládá vést tematickou konverzaci, v jednoduchých větách - klade a odpovídá na otázky - rozumí základním sdělením informacím	- slovní zásoba v komunikačních situacích v probíraných tématech: francouzské regiony, ve městě, móda, oslava narozenin- příprava menu, francouzská kuchyně, svátky ve Francii, slavné francouzské osobnosti, volný čas, prázdniny, sport, u lékaře, nákupy, ochrana životního prostředí - vyjádření vlastního názoru - vedení dialogu	MuV 4 – Multikulturalita
8.	- při mluveném a psaném projevu používá správných tvarů sloves v daném čase, slovesných vazeb - aktivně používá i přídavná jména	- passé composé se slovesem avoir a être - imparfait, vyprávění v minulém čase - budoucí čas - podmínka skutečná (seznámení) - předmět přímý a nepřímý - přídavná jména beau, nouveau, vieux - stupňování přídavných jmen	
8.	- vytváří a používá dělivý člen i v záporu	- dělivý člen, výrazy množství - zápor	

		- téma restaurace, obchod (nákupy)	
8.	- je schopen použít naučenou tematickou* slovní zásobu ve vybraných slohových útvarech	- žádost - popis (sebe, ostatních, věcí) - dopis - formulář (osobní údaje)	
8.	- plynule čte a vyhledává v textu informace	- čtení s porozuměním - vizuální opora - otázky	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
8.	- pracuje s různými informačními zdroji a jazykovými příručkami	- slovníky, noviny, časopisy, internet	
9.	- zvládá vést konverzaci v nabízených tématech, využívá a rozšiřuje si slovní zásobu, používá jazykových příruček	- Francie a frankofonní země, francouzské zámořské departmenty - média – tisk, televize, kino, literatura, hudba... - školský systém ve Francii - sport, volný čas - mezilidské vztahy – pomoc sociálně slabým lidem – Restos du coeur, mezigenerační vztahy - rodina a kamarádi	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět MulV 2 – Lidské vztahy MulV 3 – Etnický původ MulV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
9.	- má povědomí o Francii jako regionu z pohledu jednotlivých oblastí života	- geografické údaje - výrazné osobnosti historie i současnosti - umění a kultura - zajímavosti apod.	MulV 1 – Kulturní difference
9.	- zformuluje žádost, přání, omluvu, nutnost, problém, plán, pocit - dokáže vyjádřit, jak se kdo poučí z chyb a co udělá lépe	- stavba vět - dialog - tvorba otázek	OSV 8 – Komunikace MedV 3 – Stavba mediálních sdělení

9.	- v poslechových textech daných témat rozumí informacím a dokáže s nimi dále pracovat	- poslech - práce s informacemi (převyprávění, klíčová slova, otázky a odpovědi)	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
9.	- plynule čte s porozuměním	- tematické texty - francouzská literatura	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
9.	- při psaní používá základní gramatické struktury a typy vět	- slovesa - slovesný čas a způsob - zájmena (vztažná qui, que) - souvětí (podmínková souvětí) - souslednost časová	

NĚMECKÝ JAZYK

charakteristika výuky:

Německý jazyk se vyučuje ve všech ročnících 2. stupně základní školy od 6. do 9. ročníku, a to tři hodiny týdně.

Předmět Německý jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a realizuje témata vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka cizího jazyka umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice a prohlubuje mezinárodní porozumění. Metody práce jsou zaměřeny na skupinové vyučování, dialogy, poslech, četbu, práci se slovníkem a s autentickými materiály, hry, dramatizaci a zpěv. Důraz je kladen na komunikaci žáků v cizím jazyce a na nácvik správné výslovnosti a porozumění.

Cílem předmětu Německý jazyk je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Později žáci pracují s autentickými texty (časopisy, obrazové a poslechové materiály), konverzují spolu německy. V souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci seznamují s reáliemi německy mluvících zemí. Vyučování cizího jazyka probíhá v těsné návaznosti i na výuku českého jazyka, hudební a výtvarné výchovy.

Výuka probíhá ve třídách dělených do menších skupin, což umožňuje vytvářet během hodiny dostatečný prostor pro komunikaci v německém jazyce – pracovat samostatně, ve dvojicích nebo ve skupinkách.

Kompetence k učení

- Ukazujeme žákům efektivní metody, které je povedou k samostatné práci s dvojjazyčnými a výkladovými slovníky.
- Vytváříme žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání německého jazyka.

Kompetence k řešení problémů

- Podněcujeme žáky k logickému myšlení a k řešení problémů.
- Vysvětlujeme gramatiku induktivním i deduktivním postupem.
- Vedeme žáky ke srovnávání německého jazyka s ostatními cizími jazyky i s jazykem mateřským.
- Umožňujeme žákům zúčastnit se různých soutěží a olympiád dle svých zájmů, schopností a dovedností.

Kompetence komunikativní

- Vytváříme během hodiny dostatek příležitostí ke komunikaci v cizím jazyce.
- Motivujeme žáky ke komunikaci v cizím jazyce.

- Nabízíme žákům dostatek možností k porozumění německy vedenému rozhovoru a německy psaným jednoduchým textům.
- Učíme žáky vést komunikaci vhodným způsobem (obhajovat svůj názor a argumentovat pro něj, ale zároveň vyslechnout názor druhých).
- Dbáme o to, aby si žáci uvědomovali nezbytnost aktivní znalosti cizího jazyka pro osobní život.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjíme schopnost spolupracovat.
- Zařazujeme metody kooperativního učení.
- Učíme žáky základům kooperace a týmové práce.
- Podněcujeme žáky k vzájemné pomoci při učení.

Kompetence občanské

- Respektujeme individuální rozdíly mezi žáky.
- Dbáme o to, aby žáci pochopili jazyk jako prostředek historického a kulturního vývoje.
- Podporujeme toleranci k cizím kulturám (realie německy mluvících zemí, Evropská unie).
- Zapojujeme žáky do evropských projektů.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k samostatné práci s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem.
- Pomáháme žákům při profesní orientaci.
- Začleňujeme témata důležitá pro budoucí profesní život žáků (životopisy, inzeráty, motivační dopis).
- Zařazujeme i rozhovory simulující komunikaci na pracovišti.
- Umožňujeme žákům učit se německý jazyk i v rámci nepovinných kroužků.
- Vedeme žáky k spolupráci, k práci ve skupinách.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a následnému digitálnímu zpracovávání informací a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje.
- Pokud žáci vytvářejí digitální obsah s oporou o jiné zdroje, dbáme na to, aby si osvojili zvyk uvádět bibliografické zdroje.
- Podporujeme práci s vybranými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka.
- Vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi.
- Učíme žáky psát jednoduché texty v elektronické podobě za použití klávesnice pro německý jazyk.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- rozumí pokynům učitele, podle své individuální úrovně na nesprávně reaguje		
6.	- osvojuje si základní výslovnostní návyky - rozliší mezi zvukovou a grafickou podobou slov - zapíše hláskované slovo	- abeceda - hláskování - jazykolamy, pomocné básničky	
6.	- vědomě používá členy podstatných jmen	- rody podstatných jmen - člen určitý a neurčitý - podstatná jména bez členu	
6.	- obohacuje věty přídavnými jmény v přísudku	- přídavné jméno v přísudku	
6.	- rozpoznává předložky, které se pojí pouze se 3. a pouze se 4. pádem, používá jich ve větě	- předložky pouze se 3. pádem - předložky pouze se 4. pádem - tvoření vět s předložkami	
6.	- používá osobní a tázací zájmena na správném místě ve větě a ve správném tvaru	- osobní zájmena v 1. pádě - skloňování osobních, přivlastňovacích a tázacích zájmen	
6.	- časuje slovesa v přítomném čase	- časování sloves v přítomném čase - vykání - slovesa: pravidelná, nepravidelná a pomocná - způsobové sloveso <i>mögen/möchte</i>	
6.	- pozná a tvoří věty podle postoje mluvčího	- věty: oznamovací, tázací, rozkazovací - tvoření otázek - tvoření rozkazu	

		- slovosled v jednotlivých typech vět - nepřímý pořádek slov ve větě oznamovací - pořadí předmětů v německé větě	
6.	- odliší běžnou větu od věty v záporu	- tvoření záporných vět - rozdíl v užívání <i>kein</i> a <i>nicht</i>	
6.	- orientuje se v číslech do 1000 - určuje údaje o čase - v modelových situacích vede telefonický rozhovor	- čísla do 1000; základní číslovky - počítání - určování času (hodiny), dny v týdnu apod. - telefonní čísla - vedení telefonického rozhovoru	OSV 8 - Komunikace
6.	- pozdraví, představí sebe i jiné osoby, poprosí a poděkuje	- pozdrav - představení sebe i druhého; popis osoby - prosba a poděkování	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace
6.	- vede jednoduché dialogy a tvoří jednoduchá vyprávění (texty) na zadané téma v mluvené i písemné podobě - vyplní jednoduchý formulář	- vedení dialogu - tvorba textu - základní komunikační situace - pocity a nálady, vyjádření radosti a překvapení (emoce) - formulář; vyplnění adresy, bydliště, jména, telefonního čísla, apod.	OSV 5 – Kreativita OSV 8 - Komunikace MedV 3 – Stavba mediálních sdělení
6.	- napíše text nesoucí jednoduchou informaci dle určitého účelu	- pozvání - pozvánka, blahopřání, dopis, krátký vzkaz	MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
6.	- čte s porozuměním jednoduché texty, rozpozná základní myšlenky textu	- čtení s porozuměním - hlavní myšlenky textu	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

	- vyhledává v textech požadované informace	- vyhledávání a třídění informací - práce s obrázkovou osnovou	
6.	- se orientuje v jednoduchém poslechovém i audiovizuálním textu	- práce s poslechovým i audiovizuálním materiálem	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
6.	- pracuje se slovníkem	- slovníky v papírové i elektronické podobě	
Témata pro 6. ročník k osvojení slovní zásoby: • koníčky a zájmy [OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí] • denní režim a volný čas, party [OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace] • restaurace, hotel; jídlo, pití • nakupování • povolání [OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace] • Vánoce, Velikonoce a jiné svátky [MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá] • počasí a roční období [EnV 2 – Základní podmínky života] • kamarádi [OSV 6 – Poznávání lidí; OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika] • hračky • domov [OSV 7 – Mezilidské vztahy] • rodina [OSV 7 – Mezilidské vztahy] • škola • barvy			
7.	- aplikuje získané znalosti dle své individuální úrovně - rozezná pokyny učitele a použije adekvátní reakci na ně		
7.	- prokazuje znalost přízvuku u základních německých slov - ilustruje zvukovou a grafickou podobu slov na konkrétních příkladech - zaznamená hláskovanou větu	- výslovnostní poslechová cvičení - hláskování - jazykolamy, pomocné básničky, pomocné písničky	
7.	- vědomě používá množné číslo podstatných jmen	- člen určitý - tvary podstatných jmen v množném čísle	

7.	- rozpozná předložky, které se pojí se 3. a 4. pádem, užije jich ve větě a ve slovních spojeních	- předložky se 3. a 4. pádem - slovních spojení s předložkami - předložky ve větách - užití místních předložek	
7.	- vybere a posoudí vhodné užití ukazovacího zájmena - stanoví správné použití neurčitého zájmena v jednotném i množném čísle	- ukazovací zájmeno <i>dieser</i> - neurčité zájmeno <i>jeder/ alle</i> - skládání vět s ukazovacími a neurčitými zájmeny	
7.	- definuje a rozliší párová slovesa - vymezí způsobová slovesa a sloveso <i>wissen</i> - rozezná slovesa s předponou - rozliší slovesa s odlučitelnou a neodlučitelnou předponou - určí zvrtná slovesa - časuje slovesa v přítomném čase včetně sloves, která mají v časování tvarovou výjimku - formuluje a reprodukuje vazbu <i>es gibt</i>	- párová slovesa v přítomném čase - užití párových sloves - způsobová slovesa a sloveso <i>wissen</i> v přítomném čase - význam způsobových sloves - slovosled věty se způsobovým slovesem - předpony sloves - odlučitelné předpony sloves - neodlučitelné předpony sloves - pozice předpon ve větě oznamovací, rozkazovací a tázací - zvrtná zájmena ve 3. a 4. pádě - zvrtná slovesa v určité osobě a čísle - zvrtná slovesa ve výpovědích - slovesa s výjimkou <i>unterhalten/ einladen</i> - vazba <i>es gibt</i> v oznamovací a tázací větě	

		- vazba es gibt a 4.pád podstatných jmen	
7.	- třídí věty podle druhu na oznamovací, tázací, rozkazovací a adekvátně na ně reaguje	- tvorba vět: oznamovacích, tázacích, rozkazovacích - sled slov v jednotlivých typech vět - nepřímá pozice slov ve větě oznamovací	
7.	- vymezí zápornou předponu <i>un-</i>	- předpony <i>un</i> u přídavných jmen - vyjádření opaku předponou <i>un</i> - protiklady přídavných jmen	
7.	- rozliší situace, kdy používá k odpovědi na zápornou otázku <i>ano/ ne</i> a kdy slovíčko <i>doch</i>	- tvorba otázek - kladná odpověď na zápornou otázku - význam <i>doch</i>	
7.	- rozezná označení míry, hmotnosti a množství	- označení míry, hmotnosti a množství: - po číslovkách - ve fyzikálních jednotkách - pomocí výrazů balení	
7.	- objasní časové údaje	- časové údaje: - s předložkou - se zájmenem - vyjádření příslovcem <i>- früh/ bald</i>	
7.	- sestaví text obsahující podrobnější informaci za určitým účelem - kombinuje různé slovníky a používá je k samostatné práci	- popis domu, bytu a pokoje - průběh dovolené a prázdnin - styl oblékání - práce se slovníkem	MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení

7.	- plynule čte složitější texty a porozumí obsahu a hlavní myšlence - vyhledá z textu klíčové informace	- porozumění čtenému - nosné informace textu - zjištění a rozčlenění informací - sestavení obrázkové osnovy - význam slov dle kontextu	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
7.	- porozumí rozmanitějšímu slyšenému textu a textu s obrazovým doprovodem	- poslechové i audio-vizuální pomůcky	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
7.	- reaguje na dotazy učitele k určitému tématu - se účastní rozhovorů vztahujících se k aktuálním tématům	- formulace výpovědí - vyjadřování mluveným slovem	OSV 8 - Komunikace
Témata pro 7. ročník k osvojení slovní zásoby: - rozšiřování získané slovní zásoby z předchozího ročníku - móda a oblečení - prázdniny [OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace] - bydlení - volný čas [OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace] - tradice a svátky [MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá] - zvířata - média [MedV 2 – Interpretce vztahu mediálních sdělení a reality; MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti] - sport, olympijské hry [MEGS 3 – Jsme Evropané; MuIV 2 – Lidské vztahy] - doprava - dovolená [OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace] - sociokulturní a geografické informace o německy mluvících zemích [MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá; MEGS 3 – Jsme Evropané; MuIV 1 – Kulturní difference; MuIV 4 – Multikulturalita]			
8.	- posoudí instrukce, zaujme, zdůvodní svůj postoj a argumentuje na jazykovém stupni svých individuálních možností	- porozumění mluvenému i psanému projevu	

8.	- aplikuje intonaci a artikulaci v konkrétních německých vyjádřeních - registruje podobnost a odlišnost zvukové a grafické formy výrazů - reprodukuje obsah poslechového textu se správným důrazem	- poslech a opakování dialogů, audio-nahrávek - výslovnost vokálů - výslovnost diftongů - výslovnost konsonantů s oslabením znělosti - hláskování - jazykolamy, - pomocné poetické texty, písně	
8.	- specifikuje použití správných předložek a členů ve spojení se zeměpisnými jmény - používání geografických názvů tak, aby byl zřejmý jejich smysl	- předložky a členy ve spojení se zeměpisnými jmény: - země - města - kontinenty - hory - pohoří - řeky - moře - jezera	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
8.	- stupňuje přídavná jména v přísudku	- stupňování přídavných jmen: - 1. stupeň - 2. stupeň (komparativ) - 3. stupeň (superlativ) - 2. a 3. stupeň - spojení <i>so-wie</i> - částice <i>als</i> - předložkové spojení <i>von/unter allen</i> - nepravidelné stupňování	

8.	- užívá korektní tvar neurčitého zájmena někdo - navrhne a zdůvodní použití ukazovacího zájmena sám	-zájmeno <i>jemand</i> - zájmeno <i>allein</i> - zájmeno <i>selbst</i>	
8.	- sestaví odpovídající formy jednotlivých pomocných sloves - vysvětlí a dokáže pracovat se slovesem činit/dělat/ konat - porovná rozdíly v jednotlivých osobách a časech u sloves s koncovkou –<i>eln</i> a koncovkou –<i>ern</i> - vyhledá příklady jednoduchého minulého času a odhadne způsob tvoření u pravidelných, nepravidelných, smíšených, pomocných a způsobových sloves - najde formy složeného minulého času a zdůvodní jeho tvorbu u všech typů sloves - zjistí a navrhne tvary prvního budoucího času	- sloveso <i>werden</i> - sloveso <i>werden</i> ve spojení s přídavným jménem - sloveso <i>tun</i> - slovesa zakončená na koncovku: - <i>eln</i>, - <i>ern</i> - jednoduchý minulý čas: - pravidelná slovesa - nepravidelná slovesa - smíšená slovesa - pomocná slovesa - způsobová slovesa - přičestí minulé: - pravidelná slovesa - slovesa s koncovkou –<i>ieren</i> - slovesa s odlučitelnou předponou - slovesa s neodlučitelnou předponou - smíšená slovesa - způsobová slovesa - pomocná slovesa - složený minulý čas: - pravidelná slovesa - slovesa s koncovkou –<i>ieren</i>	

		- slovesa s odlučitelnou předponou - slovesa s neodlučitelnou předponou - smíšená slovesa - způsobová slovesa - pomocná slovesa - první budoucí čas: - ve větě s plnovýznamovým slovesem - ve větě s plnovýznamovým a způsobovým slovesem	
8.	- vyjádří stupňování příslovčí v přísudku	- stupňování příslovčí: - 1. stupeň - 2. stupeň (komparativ) - 3. stupeň (superlativ) - 2. a 3. stupeň - spojení <i>so-wie</i> - částice <i>als</i> - předložkové spojení <i>von/unter allen</i> - nepravidelné stupňování	
8.	- uvede vztah mezi zápornými zájmeny <i>nic</i> a <i>nikdo</i>, zároveň vymezí možnost záměny se zájmenem žádný - interpretuje záporné příslovce <i>nikdy</i> jako samostatný větný člen	- vyjadřování záporu v němčině: - <i>nikdy</i> - <i>nikdo</i> – žádný - <i>nic</i> - procvičování záporu ve větách	

8.	- najde principy uspořádání nevyjádřeného podmětu <i>es/man</i> ve vyjádření	- nevyjádřený podmět: - man - es - používání nevyjádřeného podmětu v textu	
8.	- posoudí a zdůvodní pořádek slov v souvětích, používá správně spojky	- souřadící spojky neovlivňující pořadí slov ve větě: - a, ale, nebo, nýbrž, neboť - párové spojky - pravidla pro vynechání podmětu ve druhé hlavní větě - souřadící spojky (resp. příslovce ve funkci spojek) ovlivňující slovosled: - proto, jinak, přesto, kromě toho - bezespojkové věty po slovesech věřit, myslet, říkat - postavení slov ve vedlejších větách - podřadící spojky: - když, že, ačkoli, protože, když - pořádek slov ve větě vedlejší po větě hlavní - postavení přísudku, podmětu a zvrátneho zájmena ve vedlejší větě - postavení slovesa s odlučitelnou předponou ve funkci přísudku ve vedlejší větě	

		- pořádek slov ve větě hlavní po větě vedlejší	
8.	- odhadne shodu podmětu a přísudku a zhodnotí problematiku ve spojení s českou syntaxí	- shoda jednoduchého podmětu a přísudku - shoda několikanásobného podmětu s přísudkem - pravidla pro určování tvaru slovesa	
8.	- srovnává slovní zásobu z odlišných zdrojů a znalosti prověřuje při individuálních činnostech - ve svém psaném projevu využívá slohových postupů popis, vyprávění, charakteristika	- práce s různými informačními zdroji - popis různých dějů a situací - vyprávění svých zážitků - charakteristika osob a jejich specifik	OSV 2 – Sebepoznání a sebezpojetí MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
8.	- čte známé články se správnou výslovností, reprodukuje jejich obsah - vydělí z textu známé gramatické struktury	- pochopení čteného textu - práce s textem; hledání gramatických struktur - hlavní myšlenka textu - práce s vizuální oporou - význam slov podle souvvislostí	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
8.	- po jazykové stránce rozebere složitější slyšený text s vizuální oporou - shrne, převypráví poslechové cvičení	- poslechové i audio-vizuální nástroje	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení
8.	- zodpovídá dotazy vyučujícího - zdůvodní své výpovědi a užívá gramaticky korektní věty - oponuje a adekvátně jednoduchým způsobem argumentuje v diskuzi související s probíraným učivem	- souvislý slovní projev - používání hovorových slov - vedení rozmluvy v modelových situacích	OSV 5 – Kreativita OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika

Témata pro 8. ročník k osvojení slovní zásoby:

- rozšiřování slovní zásoby témat z předchozích ročníků
- město, vesnice, hlavní město Praha
- plány do budoucna [OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace]
- u lékaře
- lidské tělo [OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí]
- nemoci
- zdraví
- cestování
- na poště, v bance
- ubytování, pohostinství
- svátky a sváteční dny [MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá]
- reálie německy mluvících zemí [MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá; MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět; MEGS 3 – Jsme Evropané]

9.	- kategorizuje návody a pokyny vyučujícího	- pochopení hovořenému i písemnému vyjádření	OSV 8 – Komunikace
9.	- pozná přízvuk u německých slov - zaznamená specifičnost zvukové a grafické podoby i u neznámých slov - opakuje audio text se správnou intonací - posoudí rozdíly mezi českou a německou výslovností - popíše jazykové odlišnosti ve výslovnosti dle geografické oblasti mluvčího - zdůvodní jazyková výslovnostní specifika u vybraných dialektů	- poslechová a opakovací cvičení - výslovnost vokálů - výslovnost diftongů - výslovnost konsonantů r-l, p-t, d-t, g-k s oslabením znělosti - přízvuk u sloves s předponou - výslovnost slov přejatých z jiných cizích jazyků - jazykolamy, písničky, básničky, říkanky, idiomy	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
9.	- určí správnou předložkovou vazbu s podstatným jménem u známých slov - vytvoří správný tvar osobních jmen ve větě	- spojení podstatných jmen se správnou předložkou a pádem - nesoulad německých vazeb s českým ekvivalentem - skloňování ve 2. pádě: - vlastních jmen osob	

		- vlastních jmen osob končících na –s,ß,x, z, tz - opis s předložkou von	
9.	- vybere odpovídající vazbu s přídavným jménem u běžně používaných německých slovních spojení - skloňuje přídavná jména ve všech pádech po členu určitém, neurčitém a bez členu	- vazby přídavných jmen se správnou předložkou a pádem ve slovních spojeních a větách - skloňování přídavných jmen: - po členu určitém - po členu neurčitém - bez členu	
9.	- zvolí příslušnou vazbu a adekvátní pád u vybraných a frekventovaných sloves	-slovesa: - bez předložky - s předložkou: von, auf, an, über, mit, bei, um, für, nach, - slovesa s více vazbami a stejným významem - slovesa s více vazbami a jiným významem - slovesa bez vazby v němčině, ale s vazbou v češtině	
9.	- používá ukazovací a tázací zájmenná příslovce aktivně ve svém ústním i písemném vyjádření	-ukazovací zájmenná příslovce: - spojení da(r)- a předložky - tázací zájmenná příslovce: - spojení wo(r)- a předložky - specifika v hovorové němčině	

9.	- užívá korektní tvar při překladu českého slova <i>jako</i>	- překlad českého slova <i>jako</i> pomocí slova: - wie - als - porušení větného rámce	
9.	- tvoří zjišťovací otázky s přímým pořádkem slov	- přímý slovosled - zjišťovací otázky - pomocné výrazy	
9.	- konfrontuje, porovná slovní zásobu z různých pramenů a poznatky aplikuje při aktivitách - překládá složitější texty s i bez pomoci odborné literatury	- práce s informačními zdroji (odborná literatura, slovníky, internet apod.)	
9.	- sestaví složitější písemné sdělení s využitím osvojené gramatiky a slovní zásoby - ve svém psaném textu používá nejrůznější slohové postupy	- slohové útvary (popis, vyprávění, úvaha, charakteristika ...) - formální i neformální sdělení - psaní reklam, sloganů a nápisů	OSV 5 – Kreativita OSV 6 – Poznávání lidí MedV 3 – Stavba mediálních sdělení MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
9.	- čte se správnou artikulací a přízvukem - vyvodí význam čteného - přečte a rozumí orientačním tabulím ve městech - v různých typech textů vyhledá probrané mluvnické kategorie	- čtený diskurz - základní údaje promluvy - vizualizace textů - smysl sdělení odvozen od kontextu	OSV 8 – Komunikace
9.	- reprodukuje obsah složitějších poslechových cvičení, textů, používá obrazový doprovod či pracovní list - vymezí základní myšlenky ze slyšeného	- poslechové i audio-vizuálních nástroje	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení

9.	- zodpovídá dotazy vyučujícího - zdůvodní své výpovědi a užívá gramaticky korektní věty - vyjadřuje svůj názor, postoj k určité problematice, oponuje a adekvátně argumentuje v diskuzi	- souvislý slovní projev - používání hovorových slov - rozmluvy v modelových situacích	OSV 8 – Komunikace OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
Témata pro 9. ročník k osvojení slovní zásoby: • rozšiřování slovní zásoby témat z předchozích ročníků • generační problémy [OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika] • cizí země a jejich zvyky a tradice [MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá] • vliv reklamy [MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti] • německá literatura [MulV 4 - Multikulturalita] • německá kultura [MulV 4 - Multikulturalita] • problematika velkoměst [EnV 4 – Vztah člověka k prostředí] • televize [MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti] • divadlo [MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti] • film [MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti] • významné dny a jejich společenský význam [MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět] • společensko-kulturní rozdíly mezi Čechy a obyvateli německy mluvících oblastí [MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá; MEGS 3 – Jsme Evropané; MulV 1 – Kulturní difference; MulV 4 - Multikulturalita]			

NĚMECKÝ JAZYK – druhý cizí jazyk

charakteristika výuky:

Německý jazyk – druhý cizí jazyk (dále jen Německý jazyk) se vyučuje v 8. a 9. ročníku tři hodiny týdně.

Tento předmět vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a realizuje témata vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka cizího jazyka umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice a prohlubuje mezinárodní porozumění. Metody práce jsou zaměřeny na skupinové vyučování, dialogy, poslech, četbu, práci se slovníkem a s autentickými materiály, hry, dramatizaci a zpěv. Důraz je kladen na komunikaci žáků v cizím jazyce a na nácvik správné výslovnosti a porozumění.

Cílem předmětu je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Později žáci pracují s jednoduchými autentickými texty (časopisy, obrazové a poslechové materiály), konverzují spolu německy. V souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci seznamují s realitami německy mluvících zemí.

Vyučování cizího jazyka probíhá v těsné návaznosti na výuku českého jazyka, zeměpisu, dějepisu, hudební, výtvarné a dramatické výchovy a matematiky ve třídách dělených do menších skupin formou frontální, skupinové, individuální nebo projektové výuky.

Kompetence k učení

- Ukazujeme žákům efektivní metody, které je povedou k samostatné práci s dvojjazyčnými a výkladovými slovníky.
- Vytváříme žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání německého jazyka.

Kompetence k řešení problémů

- Podněcujeme žáky k logickému myšlení a k řešení problémů.
- Vysvětlujeme gramatiku induktivním i deduktivním postupem.
- Vedeme žáky ke srovnávání německého jazyka s ostatními cizími jazyky i s jazykem mateřským.
- Umožňujeme žákům zúčastnit se různých soutěží a olympiád dle svých zájmů, schopností a dovedností.

Kompetence komunikativní

- Vytváříme během hodiny dostatek příležitostí ke komunikaci v cizím jazyce.
- Motivujeme žáky ke komunikaci v cizím jazyce.
- Nabízíme žákům dostatek možností k porozumění německy vedenému rozhovoru a německy psaným jednoduchým textům.

- Učíme žáky vést komunikaci vhodným způsobem (obhajovat svůj názor a argumentovat pro něj, ale zároveň vyslechnout názor druhých).
- Dbáme o to, aby si žáci uvědomovali nezbytnost aktivní znalosti cizího jazyka pro osobní život.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjíme schopnost spolupracovat.
- Zařazujeme metody kooperativního učení.
- Učíme žáky základům kooperace a týmové práce.
- Podněcujeme žáky k vzájemné pomoci při učení.

Kompetence občanské

- Respektujeme individuální rozdíly mezi žáky.
- Dbáme o to, aby žáci pochopili jazyk jako prostředek historického a kulturního vývoje.
- Podporujeme toleranci k cizím kulturám (realie německy mluvících zemí, Evropská unie).
- Zapojujeme žáky do evropských projektů.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k samostatné práci s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem.
- Pomáháme žákům při profesní orientaci.
- Začleňujeme témata důležitá pro budoucí profesní život žáků (životopisy, inzeráty, motivační dopis).
- Zařazujeme i rozhovory simulující komunikaci na pracovišti.
- Umožňujeme žákům učit se německý jazyk i v rámci nepovinných kroužků.
- Vedeme žáky k spolupráci, k práci ve skupinách.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a zpracování informací a ke snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje.
- Podporujeme žáky v zpracování, zálohování, ukládání a sdílení získaných digitálních informací a ve vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií).
- Necháváme žáky pracovat s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka k jejich používání, např. využívání online slovníku.
- Vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami.
- Učíme žáky využívat odpovídající čtenářské strategie vhodné pro digitální čtení a práci v prostředí elektronické obrazovky (posouvání stránek, řádků) a k další práci s textem a informacemi.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
8.	- rozumí pokynům učitele, podle své individuální úrovně na nesprávně reaguje		
8.	- osvojuje si základní výslovnostní návyky - rozliší mezi zvukovou a grafickou podobou slov - zapíše hláskované slovo - prokazuje znalost přízvuku u základních německých slov	- abeceda - hláskování - jazykolamy, pomocné básničky - výslovnostní a poslechová cvičení - výslovnost krátkých a dlouhých vokálů	
8.	- vědomě používá členy podstatných jmen - rozpoznává předložky, které se pojí pouze se 3. a pouze se 4. pádem, používá jich ve větě	- rody podstatných jmen - člen určitý a neurčitý - podstatná jména bez členu - předložky pouze se 3. pádem - předložky pouze se 4. pádem - tvoření vět s předložkami	
8.	- obohacuje věty přídavnými jmény v přísudku	- přídavné jméno v přísudku	
8.	- používá osobní a tázací zájmena na správném místě ve větě a ve správném tvaru	- osobní zájmena v 1. pádě - skloňování osobních, přivlastňovacích a tázacích zájmen	
8.	- časuje slovesa v přítomném čase - rozliší slovesa s odlučitelnou a neodlučitelnou předponou	- časování sloves v přítomném čase - vykání - slovesa: pravidelná, nepravidelná a pomocná - způsobové sloveso <i>mögen/möchte, können</i> - slovosled věty se způsobovým slovesem	

		- odlučitelné předpony sloves - pozice předpon ve větě oznamovací, rozkazovací a tázací	
8.	- pozná a tvoří věty podle postoje mluvčího	- věty: oznamovací, tázací, rozkazovací - tvoření otázek - tvoření rozkazu - slovosled v jednotlivých typech vět - nepřímý pořádek slov ve větě oznamovací - pořadí předmětů v německé větě	
8.	- odliší běžnou větu od věty v záporu	- tvoření záporných vět - rozdíl v užívání <i>kein</i> a <i>nicht</i>	
8.	- orientuje se v číslech do 1000 - určuje údaje o čase - v modelových situacích vede telefonický rozhovor	- čísla do 1000; základní číslovky - počítání - určování času (hodiny), dny v týdnu apod. - telefonní čísla - vedení telefonického rozhovoru	OSV 8 - Komunikace
8.	- pozdraví, představí sebe i jiné osoby, poprosí a poděkuje	- pozdrav - představení sebe i druhého; popis osoby - prosba a poděkování	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace
8.	- vede jednoduché dialogy a tvoří jednoduchá vyprávění (texty) na zadané téma v mluvené i písemné podobě - vyplní jednoduchý formulář	- vedení dialogu - tvorba textu - základní komunikační situace - pocity a nálady, vyjádření radosti a překvapení (emoce)	OSV 5 – Kreativita OSV 8 - Komunikace MedV 3 – Stavba mediálních sdělení

		- formulář; vyplnění adresy, bydliště, jména, telefonního čísla, apod.	
8.	- napíše text nesoucí jednoduchou informaci dle určitého účelu	- pozvání - pozvánka, blahopřání, dopis, krátký vzkaz	MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
8.	- čte s porozuměním jednoduché texty, rozpozná základní myšlenky textu - vyhledává v textech požadované informace	- čtení s porozuměním - hlavní myšlenky textu - vyhledávání a třídění informací - práce s obrázkovou osnovou	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
8.	- se orientuje v jednoduchém poslechovém i audiovizuálním textu	- práce s poslechovým i audiovizuálním materiálem	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
8.	- pracuje se slovníkem	- slovníky v papírové i elektronické podobě	
Témata pro 8. ročník k osvojení slovní zásoby: • koníčky a zájmy [OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí] • denní režim a volný čas, party [OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace] • nakupování • povolání [OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace] • Vánoce, Velikonoce a jiné svátky [MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá] • počasí a roční období [EnV 2 – Základní podmínky života] • kamarádi [OSV 6 – Poznávání lidí; OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika] • zvířata • prázdniny [OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace] • domov [OSV 7 – Mezilidské vztahy] • rodina [OSV 7 – Mezilidské vztahy] • škola, třída, rozvrh hodin • barvy			
9.	- posoudí instrukce, zaujme, zdůvodní svůj postoj a argumentuje na jazykovém stupni svých individuálních možností	- porozumění mluvenému i psanému projevu	

9.	- aplikuje intonaci a artikulaci v konkrétních německých vyjádřeních - registruje podobnost a odlišnost zvukové a grafické formy výrazů - reprodukuje obsah poslechového textu se správným důrazem	- poslech a opakování dialogů, audio-nahrávek - výslovnost vokálů - výslovnost diftongů - výslovnost konsonantů s oslabením znělosti - hláskování - jazykolamy, - pomocné poetické texty, písně	
9.	- specifikuje použití správných předložek a členů ve spojení se zeměpisnými jmény	- předložky a členy ve spojení se zeměpisnými jmény: - země - města - kontinenty	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
9.	- aktivně používá časové předložky ve správné formě - rozpozná předložky, které se pojí se 3. a 4. pádem, užije jich ve větě a ve slovních spojeních	- časové předložky - předložky se 3. a 4. pádem - slovních spojení s předložkami - předložky ve větách - užití místních předložek	
9.	- vybere a posoudí vhodné užití osobního zájmena - stanoví správné použití neurčitého zájmena v jednotném i množném čísle	- osobní zájmena ve všech pádech - neurčitá zájmena ve všech pádech	
9.	- sestaví odpovídající formy jednotlivých pomocných sloves - porovná rozdíly v jednotlivých osobách a časech u sloves s koncovkou <i>-eln</i> a koncovkou <i>-ern</i> - vyhledá příklady jednoduchého minulého času a odhadne způsob tvoření u pravidelných,	-slovesa zakončená na koncovku: <i>-eln</i>, <i>-ern</i> - jednoduchý minulý čas: - pravidelná slovesa - nepravidelná slovesa - pomocná slovesa - tvoření přičestí minulé:	

	nepravidelných, pomocných a způsobových sloves - najde formy složeného minulého času a zdůvodní jeho tvorbu u všech typů sloves	- pravidelná slovesa - slovesa s koncovkou <i>-ieren</i> - slovesa s odlučitelnou předponou - slovesa s neodlučitelnou předponou - způsobová slovesa - pomocná slovesa - složený minulý čas: - pravidelná slovesa - slovesa s koncovkou <i>-ieren</i> - slovesa s odlučitelnou předponou - slovesa s neodlučitelnou předponou - způsobová slovesa - pomocná slovesa	
9.	- uvede vztah mezi zápornými zájmeny <i>nic</i> a <i>nikdo</i>, zároveň vymezí možnost záměny se zájmenem <i>žádný</i> - interpretuje záporné příslovce <i>nikdy</i> jako samostatný větný člen	- vyjadřování záporu v němčině: - <i>nikdy</i> - <i>nikdo</i> – <i>žádný</i> - <i>nic</i> - zápor ve větách	
9.	- najde principy uspořádání nevyjádřeného podmětu <i>es/man</i> ve vyjádření	- nevyjádřený podmět: - <i>man</i> - <i>es</i> - používání nevyjádřeného podmětu v textu	
9.	- posoudí a zdůvodní pořádek slov v souvětích - používá správně spojky	- souřadící spojky neovlivňující pořadí slov ve větě: - <i>a, ale, nebo, nýbrž, neboť</i>	

		- párové spojky - pravidla pro vynechání podmětu ve druhé hlavní větě - souřadící spojky (resp. příslovce ve funkci spojek) ovlivňující slovosled: - proto, jinak, přesto, kromě toho - bezespojkové věty po slovesech věřit, myslet, říkat - postavení slov ve vedlejších větách - podřadící spojky: - když, že, ačkoli, protože, když - pořádek slov ve větě vedlejší po větě hlavní: - postavení přísudku, podmětu a zvrtného zájmena ve vedlejší větě - postavení slovesa s odlučitelnou předponou ve funkci přísudku ve vedlejší větě - pořádek slov ve větě hlavní po větě vedlejší	
9.	- srovnává slovní zásobu z odlišných zdrojů a znalosti prověřuje při individuálních činnostech - ve svém psaném projevu využívá slohových postupů popis, vyprávění, charakteristika	- popis různých dějů a situací - vyprávění svých zážitků - charakteristika osob a jejich specifik - práce s různými informačními zdroji	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
9.	- čte známé články se správnou výslovností, reprodukuje jejich obsah	- pochopení čteného textu - hlavní myšlenka textu	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

	- vydělí z textu známé gramatické struktury	- práce s vizuální oporou - význam slov podle souvislostí - práce s textem; hledání gramatických struktur	
9.	- po jazykové stránce rozebere složitější slyšený text s vizuální oporou - shrne, převypráví poslechové cvičení	- užití poslechových i audio-vizuální nástrojů	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení
9.	- zodpovídá dotazy vyučujícího - zdůvodní své výpovědi a užívá gramaticky korektní věty - oponuje a adekvátně jednoduchým způsobem argumentuje v diskuzi související s probíraným učivem	- souvislý slovní projev - používání hovorových slov - vedení rozmluvy v modelových situacích	OSV 5 – Kreativita OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
Témata pro 9. ročník k osvojení slovní zásoby: • rozšiřování slovní zásoby témat z předchozího ročníku • město, vesnice, hlavní město Praha • domov • volný čas [OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace] • jídlo a potraviny • oslavy, večírky • lidské tělo [OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí] • oblečení, móda • cestování • na poště, v bance • ubytování, pohostinství • svátky a sváteční dny [MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá] • reálie německy mluvících zemí [MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá; MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět; MEGS 3 – Jsme Evropané]			

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

charakteristika výuky:

Španělský jazyk je vyučován jako druhý cizí jazyk od 6. do 9. ročníku. Ve všech ročnících má časovou dotaci 3 hodiny týdně.

Předmět Španělský jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a realizuje témata vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Španělský jazyk je vyučován tak, aby logicky navazoval na výuku anglického a českého jazyka. Přispívá ke snižování jazykových bariér v rámci Evropy a světa a poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků. Výuka cizího jazyka umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice a prohlubuje mezinárodní porozumění.

Metody práce jsou zaměřeny na skupinové vyučování, dialogy, poslech, četbu, práci se slovníkem a s autentickými materiály, hry, dramatizaci a zpěv. Důraz je kladen na komunikaci žáků v cizím jazyce a na nácvik správné výslovnosti a porozumění.

Cílem předmětu Španělský jazyk je poskytnout žákům základ slovní zásoby a konverzačních frází z nejrůznějších tematických oblastí, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Později žáci pracují s autentickými texty (časopisy, obrazové a poslechové materiály), konverzují spolu španělsky. V souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci seznamují s reáliemi španělsky mluvících zemí.

Výuka probíhá ve třídách dělených do menších skupin, což umožňuje vytvářet během hodiny dostatečný prostor pro komunikaci ve španělském jazyce – pracovat samostatně, ve dvojicích nebo ve skupinkách.

Kompetence k učení

- Směřujeme k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání.
- Dbáme o to, aby si žák dokázal vyhledávat a třídit informace získané četbou i ve sdělovacích prostředcích, propojoval své poznatky získané v dalších předmětech.
- Vedeme žáky ke kladnému vztahu k učení, ke snaze se zdokonalovat, dokázat zhodnotit své výsledky.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k zodpovědnosti při svém rozhodování.
- Směřujeme žáky k řešení problémů, aby si dokázali vyhledat potřebné informace a na jejich základě uměli zvážit své možnosti.

Kompetence komunikativní

- Dbáme o porozumění jednoduchému sdělení v španělském jazyce, různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest a jiných informačních a komunikačních prostředků.
- Podporujeme u žáků schopnost správně zformulovat jednoduché myšlenky, vyjadřovat se výstižně, souvisle a vhodně vzhledem k dané situaci, a to v písemném i ústním projevu.
- Vedeme žáky k využívání cizího jazyka jako základního komunikačního prostředku v cizojazyčném prostředí.
- Dbáme o to, aby si žáci uvědomovali nezbytnost aktivní znalosti cizího jazyka pro osobní život.

Kompetence sociální a personální

- Dbáme na to, aby dodržovali zásady slušného chování a přispívali k upevňování dobrých mezilidských vztahů.
- Směřujeme k poznání, že znalost cizího jazyka rozšiřuje individuální možnosti při hledání role a místa ve společnosti.
- Snažíme se, aby žák díky svým dobrým výsledkům posiloval své zdravé sebevědomí.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k tomu, aby rozvíjeli pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektovali kulturní rozmanitost.
- Směřujeme je k tomu, aby získali představu o zvycích a tradicích v španělsky mluvících zemích a porovnávali je s našimi zvyky.
- Dbáme o to, aby pochopili jazyk jako prostředek historického a kulturního vývoje.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k samostatné práci s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem.
- Požadujeme od žáků zodpovědný přístup k plnění všech zadaných úkolů.
- Pomáháme jim využít získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a následnému digitálnímu zpracovávání informací a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje.
- Pokud žáci vytvářejí digitální obsah s oporou o jiné zdroje, dbáme na to, aby si osvojili zvyk uvádět bibliografické zdroje.
- Podporujeme práci s vybranými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka.
- Vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi.
- Učíme žáky psát jednoduché texty v elektronické podobě za použití klávesnice pro španělský jazyk.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- pozná zvukovou a grafickou podobu jazyka - získá základní fonetické návyky - rozumí základním pokynům - píše jednoduchá slova a věty	- výslovnost hlásek abeceda - vztah mezi mluvenou a psanou podobou jazyka	MulV 4 – Multikulturalita
6.	- pozdraví, představí se a seznámí se s ostatními - tvoří stručné otázky a odpovídá na ně - porozumí základním informacím o druhé osobě - poděkuje, omluví se	- pozdravy - představování - věk a původ - země, národnosti a od nich utvořená přídavná jména	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 6 – Poznávání lidí OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace
6.	- jednoduchým způsobem vyjadřuje souhlas či nesouhlas; tvoří otázky	- vybraná osobní zájmena - vybraná tázací zájmena a příslovce - zápor ve větě - tvoření otázek	
6.	- pojmenovává a jednoduše popisuje předměty ve třídě - dokáže popsat vzhled věcí a umí je porovnávat mezi sebou	- člen určitý a neurčitý - rod a číslo podstatných jmen - přídavná jména - přechylování a množné číslo přídavných jmen - porovnávání - barvy - neosobní slovesný tvar „hay“	
6.	- ve svém projevu užívá vybraných plnohodnotných sloves ve správném tvaru a na správném místě ve větě	- časování pravidelných sloves v přítomném čase - vybraná nepravidelná slovesa - zvrtná slovesa a zájmena	
6.	- stručně popisuje své prázdniny - popíše typické počasí v jednotlivých ročních obdobích	- tvorba a stupňování přídavných jmen - vybrané předložky	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
6.	- vyjadřuje se o svém oblíbeném/ budoucím povolání - se zeptá na adresu email a telefonní číslo	- přechylování podstatných jmen - vykání - číslovky do 100	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí

			OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace
Témata pro 6. ročník k osvojení slovní zásoby: - vybrané evropské země, národnosti a jazyky [MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá; MuIV 2 – Lidské vztahy] - předměty ve třídě, doma - barvy - prázdninové a volnočasové aktivity - místa v přírodě a ve městě - roční období, počasí - svátky (např. Vánoce, Velikonoce) ve španělsky mluvících zemích [MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá; MuIV 2 – Lidské vztahy] - povolání a místa jejich výkonu - osobní údaje (adresa, apod.) - realie španělsky mluvících zemí, názvy autonomních oblastí			
7.	- hovoří o rodině a příbuzných; určuje příbuzenské vztahy - se zeptá na věk a řekne, kolik je mu let - popisuje vzhled a vlastnosti osob - řekne, co se mu na druhých líbí	- přivlastňovací zájmena nesamostatná - stupňování přídavných jmen (3. stupeň)	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 8 – komunikace MuIV 2 – Lidské vztahy
7.	vyjádří své přání, preference popř. nelibost	- vazba „me gusta“, „no me gusta“ - vyjádření množství	OSV 8 – Komunikace
7.	- vyjmenuje školní vyučovací předměty - představí časový harmonogram svého dne a řekne, co dělá ve volném čase - se zeptá a řekne, kolik je hodin	- vyjadřování času: hodiny a dny, datum - časový plán - příslovce a předložky pro určování času	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace
7.	- se orientuje ve městě - zeptá se na cestu - vysvětlí, kde se nachází určité místo - pojmenovává dopravní prostředky	- opisný budoucí čas vazba „ir a + infinitiv“ - vybrané opisné slovesné vazby	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
7.	popisuje dům/byt a jeho části, popisuje pokoj	- zájmena ukazovací - přivlastňovací zájmena samostatná	OSV 9 – Kooperace a kompetice

		- věty zvolací - rozdíly ve slovesech „ser/estar/hay“ a jejich správné užití	
7.	- pojmenuje potraviny a druhy obchodů s potravinami - nakupuje potraviny - objedná jídlo v restauraci	- rozkazovací způsob pravidelných sloves, kladné i záporné tvary - ukazovací zájmena podle vzdálenosti - věty zvolací	OSV 8 – Komunikace
Témata pro 7. ročník k osvojení slovní zásoby: • rozšiřování slovní zásoby z předešlého ročníku • rodina, příbuzenské vztahy, rodinný stav • vzhled osob, povahové vlastnosti [OSV 2 – Sebepoznání a sebezpojetí; OSV 6 – Poznávání lidí; MuIV 2 – Lidské vztahy] • roční období, měsíce, dny v týdnu • záliby, zájmy, volný čas • město, místa ve městě, dopravní prostředky, orientace ve městě • kulturní události • škola, školní předměty • bydlení – části domu/bytu, nábytek • cestování, předměty používané na cestách [MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá; MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět] • realie španělsky mluvících zemí, názvy autonomních oblastí			
8.	- pojmenuje potraviny a druhy obchodů s potravinami - nakupuje potraviny - objedná jídlo v restauraci	- rozkazovací způsob pravidelných sloves, kladné i záporné tvary - ukazovací zájmena podle vzdálenosti - věty zvolací	OSV 8 – Komunikace
8.	- časuje slovesa v jednoduchém minulém čase - jednoduše vypráví o svých zážitcích z cest	- pretérito simple - pravidelná a některá nepravidelná slovesa - určení času	OSV 5 – Kreativita MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá
8.	- popíše vzhled osob, pojmenuje jejich vlastnosti - slovy vyjádří pocity, náladu a fyzický stav osob	- slovesa „gustar/encantar/odiar“ - rozdíly ve slovesech „ser/estar“ a jejich správné užití	OSV 2 – Sebepoznání a sebezpojetí OSV 6 – Poznávání lidí
8.	- vyjmenuje části oblečení - hovoří o tom, co rád nosí - nakupuje oblečení	- vybraná slovesa - neurčitá zájmena - předmět přímý (CD) a nepřímý (CI)	

8.	- určí hodiny - vyjmenuje své každodenní činnosti (aktivity a domácí práce + životní styl rodiny)	- předpřítomný čas (pretérito, perfecto) - příslovečná určení pro předpřítomný čas - vybrané opisné slovesné vazby	OSV 4 – Psychohygiena
8.	- si připraví věci potřebné k cestování - se zeptá na cestu, dokáže se orientovat v nejrůznějších informačních cestovních zdrojích (mapy, řady, ...)	- cestování, výlety + dopravní prostředky - vybraná nepravidelná slovesa - předložky „a, al, de, en“ - vybrané opisné slovesné vazby	OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Témata pro 8. ročník k osvojení slovní zásoby: • rozšiřování slovní zásoby z předešlých ročníků • obchody a nakupování; zboží • potraviny; množství a balení • restaurace; španělská gastronomie [MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá; MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět] • cestování, dopravní značky, cedule, ukazatele • ubytování a hotelové služby • pocity a nálady v mezilidských vztazích [OSV 6 – Poznávání lidí; MuIV 2 – Lidské vztahy] • realie španělsky mluvících zemí, názvy autonomních oblastí			
9.	- si připraví věci potřebné k cestování - se zeptá na cestu, dokáže se orientovat v nejrůznějších informačních cestovních zdrojích (mapy, řady, ...)	- cestování, výlety + dopravní prostředky - vybraná nepravidelná slovesa - předložky „a, al, de, en“ - vybrané opisné slovesné vazby	OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
9.	- se vyjádří, jaké je počasí, orientuje se v ročních obdobích a jednotlivých měsících - jednoduše popíše krajinu a zvířata, která v ní žijí	- počasí a podnebí; měsíce, roční období - krajina - zvířata - slovesa „ser/estar/hay“ + rozdíl v použití - zvrtné zájmeno „se“	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
9.	- hovoří o tom, jaké používá technologie - dokáže vyjmenovat některé sociální sítě a pohovoří o jejich kladech a záporech	- technologie, internet a sociální sítě; sdělovací prostředky - kulturní události - slovesa „gustar/encantar/preferir“ - předložky „para, por“	OSV 8 – Komunikace

	- vyjádří svůj názor na dané téma	- vedlejší věty příčinné a účelové - vybraná slovesa	
9.	- popíše české a španělské tradice, zvyky, svátky - vyjádří vhodné přání k danému svátku - podle receptu dokáže připravit pokrm	- tradice a zvyky - oslavy a svátky; gastronomie - rozkazovací způsob sloves	OSV 5 – Kreativita OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
9.	- hovoří o tom, jaké zná sporty, jaké rád hraje a co k nim potřebuje - jednoduše vypráví o svých zážitcích z cest a návštěvě zajímavých míst	- sporty - prázdniny a cestování - přítomný čas a nepravidelná slovesa - podmínková souvětí	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá
9.	- vypracuje prezentaci o vybrané zemi Latinské Ameriky	- země Latinské Ameriky	OSV 8 – Komunikace MulV 2 – Lidské vztahy MulV 3 – Etnický původ MulV 4 – Multikulturalita MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení

Témata pro 9. ročník k osvojení slovní zásoby:

- rozšiřování slovní zásoby z předešlých ročníků
- životní prostředí [**EnV 3** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; **EnV 4** – Vztah člověka k prostředí]
- části těla, nemoci, zdravotní potíže
- domácí a divoká zvířata
- kultura, umění a sport [**OSV 11** – Hodnoty, postoje, praktická etika; **MEGS 1** – Evropa a svět nás zajímají; **MEGS 2** – Objevujeme Evropu a svět; **MedV 5** – Fungování a vliv médií ve společnosti;]
- realie španělsky mluvících zemí a jejich zajímavosti

MATEMATIKA

charakteristika výuky:

Matematika se vyučuje v 6. a 7. ročníku čtyři hodiny týdně, v 8. a 9. třídě 5 hodin týdně.

Předmět Matematika vychází ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace a realizuje témata vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmět směřuje k tomu, aby žáci porozuměli základním myšlenkovým postupům, pojmům a jejich vzájemným vztahům. Jeho cílem je osvojení dovedností a upevnění vědomostí potřebných v praktickém životě a získání základní matematické a finanční gramotnosti.

Naším cílem je vyvolat zájem o matematiku a ukázat její nezastupitelné využití, rozvinout logické myšlení. Učíme žáky systematické práci, chceme, aby dokázali vyhledávat a třídit matematicko-finanční zdroje informací a vyvozovat závěry, pracovat s kalkulátorem a digitální technikou. Ve výuce poukazujeme na propojenost matematiky s jinými předměty, důraz klademe především na propojení s finančním sektorem.

Žáci si postupně osvojují pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku. Do výuky jsou zařazovány didaktické hry a soutěže, individuální i skupinová práce. Vedeme žáky ke správnému matematickému vyjadřování a zápisu zadání a řešení úloh. Zároveň připravujeme žáky na další studium matematiky na střední škole, a to pravidelným zařazováním typizovaných slovních a konstrukčních úloh do výuky.

Žáci se mohou podle svého zájmu zapojit do nabízených matematických soutěží a olympiád.

Kompetence k učení

- Koncipujeme výuku tak, aby si žáci vytvořili komplexní pohled na matematické a přírodní vědy.
- Vedeme žáky k tomu, aby si osvojili obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých oborů.
- Podporujeme u žáka rozvoj logického myšlení, zejména zařazováním vhodných problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek, kvízů, rébusů apod.
- Prostřednictvím vhodně volených zadání žáci poznávají smysl osvojovaných postupů pro běžný život.
- V týmu i samostatně experimentujeme a porovnáváme dosažené výsledky.

Kompetence k řešení problémů

- Usilujeme o pochopení významu kontroly dosažených výsledků.
- Pomáháme žákům uvědomit si, že důležité je i zjištění, že úloha má více nebo žádné řešení.
- Vedeme žáky k samostatnému získávání informací, které jsou potřebné k dosažení cíle.
- Učíme žáky vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat.

- Nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů.
- Podporujeme u žáků nalézání různých variant řešení zadaných úloh.

Kompetence komunikativní

- Při společné práci komunikujeme způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a dosažení společného cíle.
- Klademe důraz na to, aby žáci rozuměli různým typům grafů a uměli je sestavit.
- Vedeme žáky k tomu, aby sestavovali znění vypočítaných výsledků srozumitelně a v logickém sledu.
- Ve skupinové práci či práci ve dvojici usilujeme o spolupráci při řešení složitějších matematických zadání.
- Pracujeme s různými druhy záznamů (grafy, tabulkami, diagramy), které žáci využívají v dalších předmětech a následně v běžném životě.

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme u žáků sebedůvěru, pozitivní myšlení o sobě samém a samostatný rozvoj předkládáním přiměřeně náročných úloh, pochvalou za úspěšně zvládnutý úkol, individuálním přístupem.
- Vedeme žáky k samostatnému řešení přiměřeně náročných úkolů a pomáháme jim tak dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
- Společně s žáky stanovujeme pravidla pro práci skupiny i pro samostatnou práci a dodržujeme je.

Kompetence občanské

- Motivujeme žáky k uvědomování si svých školních povinností a souvislosti se zodpovědností za svou domácí přípravu.
- Nabízíme dostatečné množství úkolů a situací vycházejících z reálného světa dětí a jejich společenských rolí.

Kompetence pracovní

- Pomáháme žákům naučit se bezpečně používat rýsovací a další potřeby a udržívat je v pořádku, aby byla zajištěna jejich funkčnost.
- Učíme žáky přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, a stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.
- Vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.
- Požadujeme od žáků zodpovědný přístup k plnění všech zadaných úkolů.

Kompetence digitální

- Motivujeme žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru apod.).
- Vytváříme situace pro využití digitálních technologií napomáhajících k efektivnímu řešení matematického problému.
- Učíme žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, šipky, piktogramy atd.), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem.
- Vedeme žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů.
- Vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- chápe pojem desetinné číslo - zaokrouhluje desetinné číslo na daný řád - ovládá početní operace s desetinnými čísly i písemné algoritmy - převádí jednotky s využitím násobení, dělení 10,100,1000... - užívá kalkulátory ke složitějším výpočtům	- desetinná čísla	
6.	- určuje násobky a dělitele daného čísla - rozezná prvočísla, provádí rozklad přirozeného čísla na prvočinitele - určuje nejmenší společný násobek a největší společný dělitel z paměti i rozkladem na prvočinitele	- dělitelnost přirozených čísel - pojmy: prvočíslo, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel	
6.	- krátí a rozšiřuje zlomky, rozezná základní tvar zlomků - uspořádá zlomky - provádí základní početní operace se zlomky - převádí smíšená čísla na zlomky a naopak - chápe vztah zlomků a desetinných čísel	- zlomky - smíšená čísla	
6.	- narýsuje úhel dané velikosti a změří velikost pomocí úhломěru ve stupních - převádí stupně na minuty a provádí početní výkony s úhly ve stupních a minutách - rozezná základní typy úhlů podle velikosti	- úhel a jeho velikost - konstrukce - úhly vrcholové a vedlejší	

	- řeší graficky přenášení, sčítání, odčítání úhlu a narýsuje dvojnásobek a polovinu úhlu - určí dvojice vrcholových a vedlejších úhlů - zvládá jednoduché konstrukce s využitím vlastnosti osy úhlu a pravého úhlu		
6.	- určí, zda jsou dva rovinné obrazce shodné - sestrojí osově souměrný obraz rovinného obrazce - vysvětlí rozdíl mezi osou souměrnosti obrazce a zobrazením osová souměrnost	- shodnost - osa souměrnosti a osová souměrnost	
6.	- třídí a popisuje trojúhelníky podle úhlů a podle stran - pochopí základní vlastnosti výšky a těžnice v trojúhelníku, sestrojí je v různých typech trojúhelníků - určí podmínky, za kterých lze sestrojit trojúhelník ze tří stran - sestrojí kružnici opsanou a vepsanou v trojúhelníku	- základní vlastnosti trojúhelníka - trojúhelníková nerovnost - osy stran a úhlů	
6.	- sestrojí obraz kvádru a krychle ve volném rovnoběžném promítání - sestrojí síť tělesa a využije ji k výpočtu povrchu - pochopí pojem objem a jednotky objemu včetně jejich převodů	- krychle a kvádr - volné rovnoběžné promítání - objem, povrch	
6.	- řeší slovní úlohy a praktické problémy s využitím osvojeného matematického aparátu	- desetinná čísla - zlomky - dělitelnost přirozených čísel - obvod, obsah obdélníku a čtverce	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání

		- objem, povrch kváдру a krychle	
6.	- řeší číselné a logické řady - užívá logickou úvahu při řešení problémů		OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
6.	Pozn. Finanční gramotnost je realizována formou projektového dne. V matematice je možné následující vybrané učivo prohlubovat, procvičovat. - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti a porovná jej s reálným vyrovnaným rozpočtem - objasní, jaké jsou možnosti řešení v situacích, kdy příjmy jsou menší/větší než výdaje; uvědomuje si možná rizika - vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými, nepravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji - rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti	- hospodaření domácnosti - model současného rozpočtu domácnosti (<i>příklady dobré praxe</i>) - pojmy: vyrovnaný, schodkový (deficitní), přebytkový rozpočet - pojem: investice, leasing	VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
7.	- zapíše kladné a záporné číslo a zobrazí je na číselné ose - určí opačné číslo k danému číslu - zobrazí racionální čísla na číselné ose a určí absolutní hodnotu - ovládá početní operace s celými a racionálními čísly - řeší jednoduché rovnice v oboru racionálních čísel	- celá čísla - racionální čísla - absolutní hodnota - rovnice	
7.	- porovná dvě veličiny poměrem - upraví poměr na základní tvar - rozdělí celek v daném poměru - zvětší a zmenší celek v daném poměru - aplikuje poměr jako měřítko	- poměr - přímá a nepřímá úměrnost - trojčlenka	

	- určí přímo a nepřímo úměrné veličiny		
7.	- čte souřadnice bodů a zakresluje body s danými souřadnicemi v pravoúhlé soustavě souřadnic	- pravoúhlá soustava souřadnic	
7.	- vyjádří přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, rovnicí, grafem	- přímá a nepřímá úměrnost	
7.	- určí, kolik procent je daná část z celku, jak velkou část tvoří daný počet procent a celek z daného počtu procent	- procenta	
7.	- určí shodné útvary - užívá věty o shodnosti trojúhelníků k určení shodnosti obrazců a ke konstrukci trojúhelníků	- shodnost - věty o shodnosti sss, sus, usu	
7.	- sestrojí obraz rovinného obrazce ve středové souměrnosti - určí střed souměrnosti rovinného obrazce	- středová souměrnost	
7.	- rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků a určuje jejich základní vlastnosti - sestrojí rovnoběžník a lichoběžník v jednoduchých případech - počítá jejich obvody a obsahy	- čtyřúhelníky: rovnoběžníky a lichoběžníky	
7.	- aplikuje znalosti výpočtu obsahu rovnoběžníku k určení obsahu trojúhelníku		
7.	- sestrojí síť hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou podstavou a využije ji k výpočtu povrchu	- kolmý hranol - objem a povrch	

	- seznámí se zobrazením hranolu ve volném rovnoběžném promítání v jednoduchých případech - se seznámí s obecným tvarem vzorce pro výpočet objemu a povrchu hranolu		
7.	- řeší slovní úlohy a praktické problémy	- celá a racionální čísla - poměr - přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka - procenta - obvod, obsah rovnoběžníků, lichoběžníků a trojúhelníků - kolmý hranol	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
7.	- řeší číselné a logické řady - užívá logickou úvahu při řešení problémů		OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
7.	<i>Pozn. Finanční gramotnost je realizována formou projektového dne. V matematice je možné následující vybrané učivo prohlubovat, procvičovat.</i> - popíše možnosti kontroly pohybu a stavu prostředků na účtu - vysvětlí příčiny a důsledky nesplacení dluhu, a jak předejít zadlužení - orientuje se produktech nabízených bankou	- platební neschopnost (dluhy) - bankovní produkty (produkty pro investování a získání finančních prostředků)	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát
8.	- určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kalkulátoru - intuitivně pochopí množinu reálných čísel	- druhá mocnina a odmocnina	

	- řeší úlohy s využitím druhé mocniny a odmocniny s geometrickou tematikou		
	ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO (RU) – toto učivo rozšiřuje a prohlubuje učivo základní. Rozsah bude záležet především na schopnostech žáků a časových možnostech výuky. Jedná se o učivo, které nebude zahrnuto do hodnocení vzdělávacích výsledků žáka.		
RU	- se seznámí s mocninami vyššími než druhá mocnina	- třetí mocnina a odmocnina	
8.	- zvládne základní početní výkony s mocninami s přirozeným mocnitelem - zapíše číslo v desítkové soustavě pomocí mocniny se základem 10	- mocnina s přirozeným mocnitelem	
8.	- pochopí význam proměnné a určuje hodnotu výrazu dosazením - provádí početní operace s jednočleny a mnohočleny - upraví výrazy na součin - aplikuje základní algebraické vzorce při úpravách výrazů a rozkladech na součin	- výrazy s proměnnou - jednočleny, mnohočleny - algebraické vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$	
8.	- pochopí význam neznámé a pomocí ekvivalentních úprav řeší lineární rovnice o jedné neznámé - řeší slovní úlohy pomocí rovnic včetně vyjádření neznámé ze vzorce	- lineární rovnice s jednou neznámou	
8.	- čte a sestavuje jednoduché grafy, diagramy z praxe a interpretuje je	- grafy a diagramy	
8.	- užívá obecný tvar vzorce pro výpočet objemu a povrchu hranolu	- kolmý hranol - objem a povrch	
8.	- aplikuje algebraický i geometrický význam Pythagorovy věty	- Pythagorova věta	

8.	- určí vzájemnou polohu přímky a kružnice a vzájemnou polohu dvou kružnic - sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodě kružnice - sestrojí tečnu ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice - vypočítá obvod a obsah kruhu, využívá těchto poznatků v úlohách z praxe	- kružnice, kruh - tečna, sečna, tětíva - Thaletova věta - obvod, obsah kruhu, číslo π	
8.	- sestrojí síť válce a použije ji k výpočtu povrchu - vypočítá objem válce - řeší slovní úlohy s praktickým využitím povrchu a objemu válce	- rotační válec	
8.	- používá jednoduché konstrukce s využitím dosud poznatých vlastností prostorových útvarů - vysvětlí pojem množiny bodů dané vlastnosti a pomocí nich řeší konstrukční úlohy - provede konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků pomocí rozborů a zápisů konstrukce s využitím hledaných množin bodů	- základní konstrukční úlohy - množiny bodů dané vlastnosti	
8.	- řeší slovní úlohy a praktické problémy	- Pythagorova věta - obvod a obsah kruhu - objem a povrch válce	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
8.	- řeší číselné a logické řady - užívá logickou úvahu při řešení problémů, nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost		OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

8.	Pozn. Finanční gramotnost je realizována formou projektového dne. V matematice je možné následující vybrané učivo prohlubovat, procvičovat. - objasní a na příkladech uvede možnosti spotřeby při nakládání s finančními prostředky - posoudí schopnost splácení úvěru - charakterizuje poplatky a jejich vliv na cenu finančního produktu - hledá možnosti, jak řešit deficit na straně příjmů a výdajů - vysvětlí pojem úrok a na příkladech uvede rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým - provádí výpočty jednoduchého úročení a popíše princip složeného úročení	- příjmy x výdaje - úvěry (především hypoteční); investice - RPSN (seznámení) - úroky – placené a přijaté	OSV 3 – Seberegulace a sebepojetí VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát
9.	- určuje podmínky, za kterých má lomený výraz smysl - krátí a rozšiřuje lomený výraz - provádí početní výkony s lomenými výrazy	- lomený výraz	
9.	- řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli a určuje podmínky řešitelnosti	- rovnice s neznámou ve jmenovateli	
9.	- řeší soustavu rovnic o dvou neznámých metodou dosazovací a sčítací	- soustavy lineárních rovnic o dvou neznámých	
9.	- řeší typové slovní úlohy o pohybu, společné práci, směsích - řeší slovní úlohy vedoucí k sestavení rovnice s neznámou ve jmenovateli a soustavy rovnic	- slovní úlohy	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
9.	- rozezná funkční vztah od ostatních vztahů	- funkce - definiční obor a obor hodnot funkce	

	- určí definiční obor a množinu hodnot funkce - rozpozná lineární funkci od ostatních vztahů - vyšetří průběh lineární funkce, její definiční obor a obor hodnot - využije lineární funkci ke grafickému řešení soustavy rovnic o dvou neznámých - sestrojí graf konstantní funkce	- lineární funkce - příklady dalších funkcí	
	ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO (RU) – toto učivo rozšiřuje a prohlubuje učivo základní. Rozsah bude záležet především na schopnostech žáků a časových možnostech výuky. Jedná se o učivo, které nebude zahrnuto do hodnocení vzdělávacích výsledků žáka.		
RU	- se seznámí s předpisem kvadratické funkce ($y=ax^2$), sestrojí graf	- se seznámí s předpisem kvadratické funkce ($y=ax^2$), sestrojí její graf	
9.	- vypočítá úrok z dané jistiny za určité období - určí jistinu - provádí jednoduché úročení - určí úrok z úroku	- základy finanční matematiky	
9.	- určuje podobné útvary v rovině - aplikuje věty o podobnosti trojúhelníků ke zjišťování podobnosti - rozdělí úsečku v daném poměru - sestrojí změněnou úsečku v daném poměru - využije podobnost ke zvětšování a zmenšování rovinných obrazců v daném poměru - užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami	- podobnost - poměr podobnosti	

9.	- načrtne daná tělesa v rovině - sestrojí síť jehlanu a kužele a využije je k výpočtu povrchu - se seznámí se zobrazením jehlanu ve volném rovnoběžném promítání v jednoduchých případech - užívá vzorce pro objem a povrch k výpočtům - zvládá úpravy vzorců a jejich aplikaci	- jehlan, kužel, koule	
9.	- řeší slovní úlohy a praktické problémy	- lineární funkce - objem, povrch jehlanu, kužele a koule - základy finanční matematiky	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
9.	- provádí jednoduchá statistická šetření a zapisuje jeho výsledky formou tabulky, diagramu či grafu - čte grafy a interpretuje je - sestavuje jednoduché diagramy a grafy z praxe zejména užitím procent a aritmetického průměru	- závislosti a data, četnost znaku - grafy a diagramy	
ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO (RU) – toto učivo rozšiřuje a prohlubuje učivo základní. Rozsah bude záležet především na schopnostech žáků a časových možnostech výuky. Jedná se o učivo, které nebude zahrnuto do hodnocení vzdělávacích výsledků žáka.			
RU	- se seznámí s pojmy z oblasti statistiky: modus a medián	- se seznámí s pojmy z oblasti statistiky: modus a medián	
9.	- řeší číselné a logické řady - užívá logickou úvahu při řešení problémů, nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost		OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	- řeší typizované úlohy k přijímacím zkouškám na střední školy		
	ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO (RU) – toto učivo rozšiřuje a prohlubuje učivo základní. Rozsah bude záležet především na schopnostech žáků a časových možnostech výuky. Jedná se o učivo, které nebude zahrnuto do hodnocení vzdělávacích výsledků žáka.		
RU	- vyvodí goniometrické funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku - určuje hodnoty funkcí sinus, kosinus a tangens pomocí tabulek a kalkulatoru, určuje úhel pro známou hodnotu funkce - řeší pravoúhlý trojúhelník - užívá goniometrické funkce při výpočtu objemu a povrchu jehlanu, kužele, koule (v jednoduchých případech) - řeší slovní úlohy a praktické problémy	- goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku - goniometrické funkce při výpočtu objemu a povrchu jehlanu, kužele, koule	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
9.	Pozn. Finanční gramotnost je realizována formou projektového dne. V matematice je možné následující vybrané učivo prohlubovat, procvičovat. - na příkladu ukáže a vysvětlí tvorbu ceny jako součást nákladů, zisku a DPH - vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz - se orientuje ve zdrojích finančních prostředků státu a do kterých oblastí stát investuje a na co občanům přispívá	- náklady a zisky - daně, jejich význam a inflace - hospodářská politika státu: státní rozpočet - příjmy (<i>daně, sociální pojištění, poplatky, cla, fondy, prodej majetku, zisky státních podniků, pokuty</i>) a výdaje, daňová soustava	OSV 8 – Komunikace OSV 9 – Kooperace a kompetice VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MEGS 3 – Jsme Evropané MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti

INFORMATIKA

charakteristika výuky:

Informatika se vyučuje v 6. až 9. ročníku jednu hodinu týdně a navazuje na výuku ve 4. a 5. ročníku.

Předmět Informatika vychází ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, kde realizuje témata vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka žáků probíhá v odborných učebnách, v nichž má každý žák v hodině k dispozici potřebné digitální zařízení. Mezi základní učební nástroje kromě počítače jsme zařadili i další digitální přístroje např. tablety, roboty (Ozobot, LEGO SPIKE, apod.), 3D tiskárny. Zařizujeme a vybavujeme učebnu tak, aby každý žák mohl během výuky pracovat i samostatně.

Vyučující rozšiřuje již nabyté znalosti a dovednosti, které žáci potřebují k ovládnutí a práci s textovými editory (vkládání a úpravy textů v nejrůznějším digitálním prostředí, formátování, grafika, pravopis) a s nástroji pro tvorbu multimediálních prezentací. Škola klade důraz na rozvoj těchto znalostí a dovedností, tj. na rozvoj digitální gramotnosti, i v ostatních vyučovacích předmětech a to specifickým způsobem pro daný předmět.

Součástí předmětu zůstává i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Vzdělávací obsah předmětu je realizován ve čtyřech oblastech:

1. Data, informace a modelování;
2. Algoritmizace a programování;
3. Informační systémy;
4. Digitální technologie.

Předmět Informatika umožňuje žákům dosáhnout informační a digitální gramotnosti, informativního myšlení, získat dovednosti v ovládnutí techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě digitální techniky a umělé inteligence, řešit praktické komplexní problémy tvořivou, projektovou činností. Pracujeme na tom, aby se žáci naučili prakticky využívat veškerý dostupný software a hardware, který by mohli potřebovat pro úspěšné uplatnění v digitálním světě. Důraz klademe na rychlé, přesné vyhledávání a zpracování informací pomocí nejrůznějších informačních zdrojů a jiných digitálních médií. Získané dovednosti by měly žákům pomoci v uplatnění na trhu práce.

Při hodnocení se zaměříme na pokroky ve vývoji dovedností a schopností každého žáka nikoliv na teoretické znalosti. Informatika bude nástrojem pro experimentování, hledání a nalézání optimálních řešení, ověřování, prohlubování a rozvíjení individuálních možností při rozvoji vlastních dovedností.

Kompetence k učení

- Vedeme k porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím.
- Vedeme žáky ke kritickému zhodnocení výsledku své práce.
- Vedeme žáky k tomu, aby si osvojili obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých témat.
- Rozvíjíme schopnost vyhledávat prostřednictvím internetu potřebné údaje a informace.
- Porovnáváme výsledky a kvalitu práce.
- Systematicky sledujeme vývoj digitálních technologií a seznamujeme se s nejnovějšími trendy.

Kompetence k řešení problému

- Motivujeme žáky k obhajobě postupu a vybrané metody řešení úlohy, k vyhledávání a používání vhodných algoritmů při práci s programy.
- Vedeme žáky k tomu, aby na internetu získávali informace potřebné k dosažení cíle.
- Vyučující v roli konzultanta – žáci jsou vedeni nejen k hledání vlastního postupu k řešení problému, k nalézání vhodného řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dokončení.
- Využíváme různých metod práce.

Kompetence komunikativní

- Koncipujeme výuku tak, aby žáci rozuměli danému úkolu a uměli jej vytvořit a prezentovat v různých programech.
- Při řešení složitějších zadání podporujeme žáky ve spolupráci ve dvojici nebo v menší skupině.
- Učíme žáky pořizovat záznamy, obrazové materiály aj. s využitím digitálních technologií a prezentovat výsledky.
- Učíme žáky využívat a používat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní, účinnou a bezpečnou komunikaci.
- Žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – odevzdávání prací prostřednictvím elektronické pošty.
- Při komunikaci vedeme žáky k dodržování určitých nastavených pravidel, kodexů.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k prezentaci vlastních prací před kolektivem.
- Rozvíjíme spolupráci uvnitř kolektivu s využitím digitálních technologií.
- Společně s žáky stanovujeme pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržujeme je.
- Žáci jsou přizváni k hodnocení prací, žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních.

Kompetence občanské

- Motivujeme žáky k uvědomování si svých školních povinností a zodpovědnosti za přípravu.
- Usilujeme o to, aby žáci dokázali nabídnout pomocnou ruku v krizových situacích.
- Vedeme žáky k pochopení výhod dodržování pravidel slušného chování v kolektivu.

- Při zpracování informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím digitálních technologií.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny práce s digitálními zařízeními.
- Učíme žáky šetrně pracovat s digitální technikou.
- Klademe důraz na to, aby se žáci naučili bezpečně ovládat digitální zařízení tak, aby byla zajištěna jeho funkčnost.
- Učíme žáky přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, a hodnotit vlastní práci.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj. Volíme úkoly, při kterých žáci získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah (dílčí práce, projekty, citace, ...), k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytváříme prostor pro týmovou práci za použití technologií, které mohou vést k lepším výsledkům práce skupiny i jednotlivce.
- Spolu s žáky pracujeme s daty, grafy, informačními systémy, grafickými prvky a kódováním.
- Učíme žáky používat při komunikaci formální jazyky, kterým porozumí i stroje např. 3D tiskárny, roboti, nástroje umělé inteligence apod.
- Rozvíjíme u žáků schopnost objektivně určit klady a zápory, přínosy a možnosti umělé inteligence.
- Klademe důraz na bezpečnost při používání digitálních zařízení i bezpečnost ochrany osobních dat.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	ukládá, přenáší, zpracovává kódovaná a jiná data	- přenos informací, standardizované kódy - znakové sady - přenos dat, symetrická šifra - zjednodušení zápisu - binární kód	OSV 1 -- Rozvoj schopností poznávání OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
6.	seznamuje se s grafy a schémata, čte v nich informace, se kterými dále pracuje; určuje vztahy mezi znázorněnými objekty	- data v grafu, schématu a tabulce - evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - kontrola hodnot v tabulce - filtrování, řazení a třídění dat - porovnání dat v tabulce a grafu - řešení problémů s daty - vizualizace dat	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
6.	- aktivně používá školní informační systém - dokáže pracovat v prostředí on-line přenosů	- informační systém školy - on-line přenosy	OSV 8 – Komunikace
6.	sdílí využívání společných informačních zdrojů	počítačové sítě	
6.	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání robota - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování	- práce s návodem - práce s robotickou hračkou i bez ní - jednoduché programování - čitelnost a přehlednost sestaveného programu	OSV 1 -- Rozvoj schopností poznávání OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
6.	- diskutuje nad přínosy, klady a zápory, možnostmi umělé inteligence - uvádí příklady z praxe, kde je využita umělá inteligence	- umělá inteligence (klady, zápory; přínosy; možnosti; příklady z praxe) - dopady umělé inteligence na oblast výroby (průmysl)	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

	– analyzuje pravidla pro používání umělé inteligence	– IoT („chytrá elektronika“ v domácím prostředí)	
6.	– dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla, pokyny při práci s digitálními technologiemi	– pravidla bezpečnosti	
7.	– hledá a třídí informace podle nejrůznějších kritérií – odhaluje chyby při interpretaci dat	– informační weby – dezinformace – realita x fikce	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
7.	– v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému – po přečtení programu vysvětlí, co vykoná – ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby – používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna – spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav – vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech – diskutuje různé programy pro řešení problému – vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní	– opakování s podmínkou – události, vstupy – objekty a komunikace mezi nimi – vytvoření jednoduché hry	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MedV 3 – Stavba mediálních sdělení

	– hotový program upraví pro řešení příbuzného problému		
7.	– podle návodu pracuje s robotickou stavebnicí (čtení programovacího protokolu) – programuje podle návodu nebo vlastní tvořivosti – sestaví přehledný program k vyřešení problému – ověří správnost programu – používá podmínky	– robotické stavebnice – skládání podle návodu – sestavení programu a oživení robota – hledání případných chyb – opakování s podmínkou – události, vstupy – objekty a komunikace mezi nimi	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
7.	– uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory – vybere vhodný formát pro uložení dat – vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě – porovná různé metody zabezpečení účtů – spravuje sdílení souborů – pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy – zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	– datové a programové soubory – správa souborů, struktura složek – instalace aplikací, aktualizace – domácí a školní počítačová síť – fungování a služby internetu – princip e-mailu – přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa – postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
7.	– pomocí orientovaných grafů řeší problémy – vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	– standardizovaná schémata a modely – ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu – orientované grafy, automaty	

		– modely, paralelní činnost	
7.	– dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla, pokyny při práci s digitálními technologiemi – bezpečně se pohybuje v on-line prostředí – dokáže vytvořit bezpečnou profesní identitu	– pravidla bezpečnosti – bezpečnostní pravidla - sociální sítě, e-mail, chat	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí MuIV 4 – Multikulturalita
8.	– podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota – upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol – vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost – přečte program pro robota a najde v něm případné chyby – ovládá výstupní zařízení a senzory robota	– sestavení a oživení robota – sestavení programu s opakováním, s rozhodováním – používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) – používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, barva/světlo) – čtení programu	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
8.	– seznamuje se s fungováním 3D tiskáren a pracuje s nimi – programuje jednoduché objekty	– jednoduché programování – 3D tisk	OSV 5 – Kreativita EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
8.	– při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky – používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) – řeší problémy výpočtem s daty – připsí do tabulky dat nový záznam – seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) – používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví	– relativní a absolutní adresy buněk – použití vzorců u různých typů dat – funkce s číselnými vstupy – funkce s textovými vstupy – vkládání záznamu do databázové tabulky – řazení dat v tabulce – filtrování dat v tabulce – zpracování výstupů z velkých souborů dat	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	kritérium pro vyřešení úlohy – ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat		
8.	– bezpečně se pohybuje v on-line prostředí	– bezpečnostní pravidla na sociálních sítích – komentáře a jejich důsledky – minimalizace rizika ztráty či zneužití dat – zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
9.	– řeší problémy sestavením algoritmu – v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému – po přečtení programu vysvětlí, co vykoná – ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby – diskutuje různé programy pro řešení problému – vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní	– programovací projekt a plán jeho realizace – popsání problému – testování, odladění, odstranění chyb – pohyb v souřadnicích – vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu – import a editace kostýmů, podmínky – návrh postupu, klonování – animace kostýmů postav, události – analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné – tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MedV 7 – Práce v realizačním týmu
9.	– rozumí pojmům hardware a software a dokáže stručně a jasně popsat jejich funkci a fungování	– hardware a software – datové a programové soubory – sítě	
9.	– zpracovává závěrečnou práci	– vyhledávání, zpracovávání tematických informací – psaní a úprava textu – citace – prezentace	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 5 – Kreativita

		– nástroje umělé inteligence	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovacích dovedností MedV 3 – Stavba mediálních sdělení MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
9.	– navrhuje a programuje objekty na 3D tiskárně	– 3D tisk – čtení a tvorba konstrukčních obrazů – kótování	
9.	– dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla, pokyny při práci s digitálními technologiemi a aplikacemi – diskutuje o cílech a metodách hackerů – diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	– bezpečnostní etika a etika programátora – autorství a licence – bezpečnostní rizika: útoky, nebezpečné aplikace a systémy – zabezpečení počítače a dat – digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat – fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	OSV 11 - Hodnoty, postoje, praktická etika

DĚJEPIS

charakteristika výuky:

Dějepis se vyučuje v 6., 7. a 9. ročníku dvě hodiny týdně, v 8. ročníku jednu hodinu týdně.

Předmět Dějepis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost a realizuje témata vzdělávacího oboru Dějepis a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Dějepis vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života v demokratické společnosti. Přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince. Smyslem dějepisu je uchovat kontinuitu historické paměti, smysluplně předat historickou zkušenost.

Důraz je kladen na schopnost žáka odhalit a definovat příčiny a následky jednotlivých událostí či historických jevů a pochopit dějinnou podmíněnost moderní společnosti a kulturní rozmanitost světa.

Výuka je průběžně doplňována návštěvou stálých i příležitostných expozic, historickými exkurzemi do míst spjatých s českou i evropskou minulostí.

Dochází k propojování především s předměty jako český jazyk, hlavně s literární částí, hudební a výtvarnou výchovou.

Kompetence k učení

- Pomáháme žákům vytvářet komplexní pohled na minulost našeho státu v kontextu evropského a světového vývoje.
- Motivujeme žáky k samostatnému pozorování a vnímání současného vývoje světa s ohledem na znalosti zásadních vývojových změn v minulosti.
- Vedeme žáky k tomu, aby si osvojili obecně užívané termíny, znaky a symboly a dokázali s nimi operovat a uvádět věci do souvislostí.
- Učíme žáky vyhledávat a třídit informace, kriticky je posuzovat a smysluplně využívat v praktickém životě.
- Zadáváme úkoly s historickou tematikou, při kterých žák vyhledává, kombinuje a třídí informace z různých zdrojů, pramenů/jiných vyučovacích předmětů, z četby historické beletrie, divadelních her, rozhlasových a televizních pořadů, návštěv historických expozic, výstav, muzeí, kulturních památek, internetu, slovníků aj./ a vytváří si tak komplexní pohled na společenské a kulturní jevy historického vývoje.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi.

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme rozmanité aktivity/diskuze, práce s učebnicí, historickou mapou a historickými dokumenty.
- Dáváme prostor k přemýšlení o nesrovnalostech různých interpretací jednotlivých historických období.
- Klademe důraz na vyhledávání informací potřebných k získání objektivního pohledu na minulost.
- Rozvíjíme schopnost kriticky myslet, vytvořit si vlastní názor na dané události.
- Vedeme žáky k tomu, aby vyjadřovali závěry na základě ověřených informací a uměli je obhajovat.
- Ve větší míře zařazujeme skupinovou práci.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky formulovat a vyjadřovat myšlenky a názory na historickou problematiku přesně, věcně, v logickém sledu, souvisle a výstižně.
- Učíme žáky naslouchat názorům druhých lidí, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor, vhodně argumentovat.
- Usilujeme o to, aby žáci rozuměli různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšleli o nich, reagovali na ně.

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení zadaného úkolu/využíváme k tomu příkladů z historického vývoje.
- Zapojujeme žáky do spolupráce při řešení problémů v menší i větší skupině, do podílení se na tvorbě pravidel pro práci v týmu a jejich dodržování.
- Usilujeme o to, aby žáci dokázali poskytnout pomoc a požádat o pomoc při řešení problémů.
- Učíme žáky přispívat k diskusi v malé skupině i v debatě celé třídy.
- Vedeme žáky ke schopnosti ovládat a řídit své jednání s ohledem k druhým i k sobě samým, neboť samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů žáci dosahují pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
- Vytváříme příznivé pracovní klima třídy.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky, aby respektovali přesvědčení druhých, byli schopni vcítit se do situace ostatních lidí a poskytovat účinnou pomoc.
- Vedeme žáky k pochopení základních principů demokratického vývoje společnosti.
- Klademe důraz na to, aby si žáci uvědomovali své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu.
- Usilujeme o respektování, ocenění a ochranu českého a evropského kulturního a historického dědictví.

- Vnímáme a respektujeme kulturu a tradice mimoevropských kultur, národnostních a rasových menšin.
- Stimulujeme u žáků potřebu hledání kořenů aktuálních společenských jevů a vlastní historické identity.

Kompetence pracovní

- Na historických příkladech pomáháme žákům chápat podstatu cílů a rizik podnikání.
- Zdůrazňujeme nutnost dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky.
- Pomáháme žákům kriticky přistupovat k dosaženým výsledkům, stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.
- Vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při realizaci, plánování a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, programy a prameny.
- Seznamuje žáky s různými možnostmi, jak komunikovat výsledky a činnosti práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro sdílení a komunikaci.
- Klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému jednání a chování v digitálním prostředí.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- používá časovou přímku - vysvětlí základní periodizaci dějin - uvede příklady hmotných i písemných pramenů a institucí, kde jsou uchovány - zhodnotí význam archeologie pro poznání nejstarší minulosti - pracuje s historickými mapami	- úvod do studia dějepisu: význam poznání dějin, periodizace dějin, historické prameny, pomocné vědy historické...	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
6.	- chápe význam darwinovské teorie - určí nejstarší vývojová stadia člověka - popíše členění pravěku podle materiálu převažujícího při výrobě nástrojů a zbraní - uvede způsoby obživy a soužití lidí v návaznosti na přírodní podmínky - zná podmínky vzniku zemědělství, dobytčářství a řemesel - chápe význam vzniku zemědělství a řemesel pro další vývoj lidské společnosti	Pravěk - vývoj názorů na vznik a evoluci člověka - vznik a vývoj nejstarších typů člověka - členění pravěku - první zemědělci - počátky řemesel; zbraně, kultovní předměty, předměty denní potřeby - změny ve vývoji společnosti - pravěk X současnost	
6.	- zná důsledky rozvoje řemeslné výroby a obchodu pro zánik rodové společnosti - chápe změny etnik v českých zemích v kontextu evropského vývoje	- doba bronzová a železná - rozvoj řemesel a obchodu - zánik rodové společnosti - Keltové a Římané v českých zemích	MuIV 1 – Kulturní difference
6.	- zhodnotí význam zemědělství pro vznik a vývoj prvních států - vysvětlí vznik měst v návaznosti na rozvoj zemědělství, řemesel i obchodu	Starověk - přírodní a společenské podmínky pro vznik prvních států	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět

6.	- určí společenské rozvrstvení ve starověkých státech - chápe význam vzniku písma - popíše důležité umělecké památky nejstarších států a uvede jejich kulturní odkaz	- staroorientální státy - společné charakteristické rysy staroorientálních států - vznik společenských vrstev - vznik písma a jeho význam - kulturní projevy a přínos nejstarších starověkých států	OSV 6 – Poznávání lidí MuIV 2 – Lidské vztahy MuIV 4 – Multikulturalita
6.	- chápe rozdíl mezi staroorientálními despociemi a státy starověkého Řecka - zhodnotí rozdíly ve společenském uspořádání řeckých států: demokracie městských států, tyranida, helénistické období říše - určí kulturní přínos starověkého Řecka a jeho význam pro evropskou civilizaci	- antické státy - Řecko - počátky řecké civilizace, Mykény - klasické období městských států, vývoj v Athénách a ve Spartě - Helénismus - kultura a vzdělanost starověkého Řecka	VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MuIV 4 – Multikulturalita
6.	- chápe vývoj státních forem starověkého Říma - vysvětlí vývoj Říma jako největšího multikulturního státu starověku - určí význam vzniku křesťanství - objasní kulturní přínos starověkého Říma a jeho vliv na evropskou i mimoevropskou kulturu	- Řím - království – Etruskové - vznik a úpadek republiky - císařství - vznik a počátky křesťanství - rozpad říše - střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	MuIV 2 – Lidské vztahy MuIV 4 – Multikulturalita
6.	- objasní podstatu antické kultury	- antická kultura a její odkaz	VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
6.	- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik a christianizace	- velké stěhování národů	MEGS 3 – Jsme Evropané MuIV 3 – Etnický původ
7.	- vysvětlí změnu evropské situace, která nastala v důsledku	- christianizace a vznik států (franská říše...)	MuIV 1 – Kulturní difference

	příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států		MuIV 3 – Etnický původ
7.	- zhodnotí vliv křesťanství a víry na život člověka - zdůvodní, proč docházelo ke konfliktům mezi světskou a církevní mocí	Středověk - křesťanství - základy křesťanství, jeho šíření, počátky křesťanské kultury - papežství, císařství, křížové výpravy, - Arabská říše (islám, islámské říše – Arabové, Turci)	VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MuIV 2 – Lidské vztahy MuIV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity
7.	- charakterizuje období počátků českého státu – Velkomoravská říše, vnitřní vývoj a důležitost v rámci Evropy	- první státní útvary na našem území v 9. a 10. století, vývoj a postavení v Evropě	
7.	- určí postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti	- feudalismus, středověká společnost, funkce jednotlivých vrstev	OSV 6 – Poznávání lidí MuIV 2 – Lidské vztahy MuIV 4 – Multikulturalita
7.	- podle typických znaků charakterizuje románskou a gotickou kulturu, uvede příklady tvorby	- románský sloh (znaky, památky, umělci) u nás i v Evropě - gotický sloh (znaky, památky, umělci) u nás i v Evropě	
7.	- posoudí význam vlády Přemyslovců a Lucemburků pro rozvoj českého státu	- charakteristika vlády a nejvýznamnější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
7.	- objasní novověké myšlenky, které vedly k požadavkům reformy církve (znovuobjevení antického ideálu člověka)	Renesance a humanismus - charakteristika doby - středověká církev	
7.	- popíše význam husitského odkazu pro český politický a kulturní vývoj	- husitství, reformace, protireformace a jejich šíření Evropou	

7.	- vysvětlí příčiny a důsledky zámořských objevů, uvede jména nejvýznamnějších mořeplavců a popíše jejich objevné cesty	- zámořské objevy a počátky dobývání světa a důsledky objevů - nejvýznamnější mořeplavci	MEGS 3 – Jsme Evropané
7.	- posoudí postavení velmocí a českého státu v Evropě a i v rámci habsburské monarchie v 15. – 18. století	- český stát a velmoci v 15. – 18. století (proměny) - Jiří z Poděbrad, Jagellonci a Habsburkové - turecké výboje do Evropy	VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MEGS 3 – Jsme Evropané MuV 2 – Lidské vztahy MuV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity
7.	- uvede, jaké příčiny vedly k rozpoutání třicetileté války, popíše její průběh a následky	- třicetiletá válka	
7.	- na příkladech významných kulturních památek středověku charakterizuje kulturní styly	- typy a základní rysy sakrálních a profánních staveb románského a gotického umění, výtvarné a literární projevy těchto období	
8.	- popíše hlavní znaky barokního umění, uvede příklady kulturních památek	Baroko a osvícenství - sakrálních a profánních umění baroka, zvláště stavitelství a sochařství	
8.	- uvede hlavní ekonomické, politické, kulturní a sociální změny ve vybraných evropských zemích a u nás	- industrializace a její vliv na život společnosti - sociální problémy 18. a 19. století	MEGS 3 – Jsme Evropané MuV 2 – Lidské vztahy
8.	- vysvětlí vliv francouzské revoluce a napoleonských válek na život lidí v evropských zemích i u nás	- Francie v 18. a 19. století - Velká francouzská revoluce a její vliv na změnu společnosti - Napoleonské války	

8.	- posoudí vliv národních hnutí velkých a malých evropských národů na utváření novodobého českého národa	- národní obrození, revoluční rok 1848 v Evropě a u nás - národní hnutí, vliv na utváření českého národa	VDO 3 – Formy participace občanů v politickém životě
8.	- porovná výsledky revolučních hnutí 19. století ve vybraných evropských zemích a ve světě	- vznik USA - sjednocení Itálie a Německa - revoluce 19. století- snaha prosadit politické, sociální i národnostní problémy - vznik Rakousko – Uherska - vznik spolků a nových politických stran - ústava, politické strany, občanská práva	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MulV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity
8.	- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla - charakterizuje soupeření mezi velmocemi	- modernizace a nerovnoměrnosti ve vývoji jednotlivých světových zemích - průmyslová revoluce - konflikty mezi velmocemi, monopoly - kulturní rozrůzněnost doby - kolonialismus	OSV 7 – Mezilidské vztahy
8.	- vysvětlí příčiny, které vedly k rozpoutání I. světové války a objasní její důsledky – politické, sociální, kulturní, v Evropě i u nás	Moderní doba - příčiny, průběh a důsledky I. světové války - politické, sociální a kulturní, změny	MEGS 3 – Jsme Evropané
8.	- doloží na příkladech, jakým způsobem byla zneužita technika ve světových válkách	- vojenská technika a její zneužití pro boj	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
9.	- uvede důležité mezníky ve vývoji evropských a světových velmocí mezi I. a II. Světovou válkou	- období 1918 - 1939	
9.	- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	- demokracie, totalitní režimy	VDO 4 – Principy demokracie jako

		- hospodářská krize a jejich důsledky - úloha USA ve světě první poloviny 20. století	formy vlády a způsobu rozhodování
9.	- uvede ekonomické a politické souvislosti, které jsou příčinou vzniku totalitních systémů, a uvede jejich důsledky mající destruktivní sílu	- příčiny, průběh a důsledky II. světové války, zahraniční a domácí odboj - politické, sociální a kulturní důsledky I. a II. světové války - totalitní systémy: komunismus, fašismus, nacismus - totalitarismus, nacionalismus	OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát MEGS 3 – Jsme Evropané
9.	- vysvětlí pojmy antisemitismus, rasismus, holocaust a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	- antisemitismus, rasismus, holocaust - listiny práv a svobod	OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát
9.	- posoudí postavení ČSR v Evropě - popíše jeho sociální, politický, hospodářský a kulturní vývoj	- vznik ČSR a jeho hospodářsko-politický vývoj do r. 1948 - národnostní problémy doby	
9.	- zhodnotí vývoj v poválečné Evropě - objasní vznik bipolárního světa, příčiny tohoto vzniku a jejich důsledky - doloží na příkladech střetávání obou bloků - porovná vývoj vybraných zemí východního a západního bloku	- ukončení II. světové války, rozdělení světa - bipolarita, studená válka - vývoj vybraných zemí východního a západního bloku a jeho porovnání	MEGS 3 – Jsme Evropané
9.	- na příkladech doloží rozpad koloniálního systému	- 60. a 70. léta – rozpad koloniálního systému	
9.	- zhodnotí vývoj a postavení Československa do roku 1989 - hledá příčiny, které vedly k nastolení totalitních	- Československo od únorového převratu r. 1948 do r. 1989 a jeho postavení ve světě	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání

	a nedemokratických režimů a dokáže je vysvětlit - seznámí se s životními příběhy různých lidí a pokusí se na základě toho pochopit jejich jednání v daných situacích - chápe význam událostí v roce 1989	- vznik České republiky	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát VDO 3 – Formy participace občanů v politickém životě VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
9.	- na příkladech vysvětlí význam vědy, techniky, vzdělání a sportu pro rozvoj moderní společnosti	- věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava	
9.	- posoudí vývoj postkomunistických zemí	- rok 1991-20.. – vývoj společnosti v postkomunistických zemích	
9.	- dokáže se orientovat v zásadních problémech současného světa, chápe důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	- evropská integrace, transatlantická spolupráce, problémy současnosti	MEGS 3 – Jsme Evropané MuV 2 – Lidské vztahy MuV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity
9.	- zařadí (hlavní) dějinné epochy, významné historické události či osobnosti v čase dle časové chronologie	- historický čas a prostor - historické epochy (charakteristika) - nejvýznamnější historické osobnosti světových i českých dějin (shrnutí)	

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

charakteristika výuky:

Výchova k občanství se vyučuje od 7. do 9. ročníku 2. stupně základní školy. Učí se jednu hodinu týdně.

Předmět Výchova k občanství vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, dále z oblasti Člověk a zdraví, kde realizuje některá témata vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, oblasti Svět práce, kde realizuje témata vzdělávacího oboru Svět práce. Zřetelná je provázanost se souvisejícími okruhy průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, důraz klademe na aktuálnost a současnost. Uvědomujeme si dynamiku vývoje světa především v oblasti vztahů (mezi lidmi, mezi národy, mezi kulturami apod.), proto jsme tento předmět tematicky propojili s předměty Osobnostní rozvoj a Osobnostní rozvoj a zdravý. I zde témata a aktivitami rozvíjíme u dětí oblasti wellbeingu – oblast kognitivní, emocionální, sociální i duchovní.

Výchova k občanství v sobě zahrnuje po obsahové stránce témata komplexně rozvíjející osobnost dítěte, jako jsou sebepoznávání a pochopení jeho postavení v různých typech kolektivu, setkání s druhými a respektování jejich odlišností. Předmět se zaměřuje i na aktivní a odpovědné jednání žáka, především v oblastech práv a povinností, tj. pomáhá porozumět základním lidským právům a jejich uplatňování v občanském životě. Utváří představu domova, vlasti, státu a kulturního dědictví jako významnou hodnotu pro člověka jako občana. Společně se snaží hledat východiska ze současných globálních problémů lidstva včetně klimatických změn, udržitelnosti, ekologie, k rozlišování faktů a názorů, vychovávat žáky v duchu tolerance vůči odlišným náboženstvím, kulturám, národům a rasám. Každý žák je veden k úctě a respektu k životu svému i druhých. Součástí předmětu jsou i vybraná témata a výstupy mediální výchovy, která napomáhají ke kompletnějšímu rozvoji jednotlivých gramotností.

Formou projektu jsou řešeny výstupy z oblasti finanční gramotnosti, kde se žáci seznamují s fungováním ekonomických vztahů a jejich dopadem na život každého z nás. Ve výuce se také žáci učí správně se chovat za mimořádných událostí.

Některá témata předmětu jsou propojena i s tématy vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, která by měla žáky seznámit s různými obory lidské činnosti, s mechanismem trhu práce a vést je k volbě vhodného povolání, k přemýšlení o budoucím vývoji i osobním směřování apod.

Výuka je vedena především formou aktivizujících činností a je občasně doplněna návštěvami expozic, státních a kulturních institucí, besedami se zajímavými osobnostmi apod.

Kompetence k učení

- Učíme žáky hledat vhodné způsoby učení, plánovat a organizovat vlastní učení, chápat nezbytnost celoživotního vzdělávání.
- Klademe důraz na osvojení si obecně užívaných termínů, uvádění věcí do souvislostí.
- Umožňujeme žákům vzdělávací příležitosti (projektová vyučování, exkurze apod.)
- Nabízíme žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení.

Kompetence k řešení problémů

- Dáváme prostor k využití vlastního úsudku a zkušeností při řešení problémů.
- Usilujeme o to, aby se žáci naučili vnímat nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznali i pochopili problém, přemýšleli o příčinách různých nesrovnalostí, hledali cestu k řešení problémů a k nápravě nesrovnalostí.
- Podporujeme vyhledávání informací potřebných k řešení problémů, k získání objektivního pohledu na současnou společnost.
- Učíme žáky kriticky myslet, vytvořit si vlastní názor na věc, hledat různá řešení problémů.
- Podněcujeme žáky k vyjadřování vlastních názorů, k samostatnému rozhodování, obhajobě svého stanoviska a k zodpovědnému rozhodování.
- Organizujeme pro žáky projekty.
- Uplatňujeme týmovou práci.

Kompetence komunikativní

- Pomáháme logicky formulovat myšlenky, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.
- Učíme žáky naslouchat názorům druhých lidí, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor, vhodně argumentovat.
- Usilujeme o to, aby žáci rozuměli různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšleli o nich, reagovali na ně.
- Seznamujeme žáky s pojmy souvisejícími s volbou povolání.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke schopnosti ovládat a řídit své jednání s ohledem k druhým i k sobě samým, neboť samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů žáci dosahují pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
- Zapojujeme žáky do spolupráce při řešení problémů v menší i větší skupině, do podílení se na tvorbě pravidel pro práci v týmu a jejich dodržování.
- Usilujeme o to, aby žáci dokázali poskytnout pomoc a požádat o pomoc při řešení problémů.
- Učíme žáky přispívat k diskusi v malé skupině i v debatě celé třídy.
- Motivujeme žáky ke spolupráci s druhými, učíme je respektovat různá hlediska.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k pochopení základních principů demokratického vývoje společnosti.
- Vedeme žáky k tomu, aby respektovali přesvědčení druhých, byli schopni vcítit se do situace ostatních lidí a poskytovat účinnou pomoc.
- Usilujeme o respektování, ocenění a ochranu české a evropské kulturní tradice
- Pomáháme žákům rozhodovat se zodpovědně podle dané situace.
- Klademe důraz na to, aby si žáci uvědomovali svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu.

- Vnímáme a respektujeme kulturu a tradice mimoevropských kultur, národnostních a rasových menšin.
- Pomáháme žákům chápat základní environmentální problémy současnosti, respektovat a prosazovat zásady ochrany životního prostředí.

Kompetence pracovní

- Klademe důraz na využívání znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i přípravy na budoucnost, vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování o jejich dalším vzdělávání a profesním zaměření.
- Pomáháme žákům kriticky přistupovat k dosaženým výsledkům, stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.
- Zdůrazňujeme nutnost dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky.
- Vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.

Kompetence digitální

- Učíme žáky pracovat s nejrůznějšími zdroji informací a vedeme je k jejich ověřování.
- Vedeme žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života i prostřednictvím digitálních technologií.
- Vedeme žáky ke kritickému posuzování informací z nejrůznějších nejenom digitálních zdrojů a k utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí.
- Učíme žáky orientovat se ve světě dezinformací (kampaně, nástroje, techniky) a bránit se proti nim, chovat se a jednat odpovědně.
- Pomocí digitálních technologií necháváme žáky zaznamenávat vlastní myšlenky a dále s nimi pracovat v průběhu času.
- Klademe důraz na dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné zveřejňovat a proč.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
7.	- vnímá důležitost vztahů mezi lidmi - rozlišuje fakta, názory a manipulativní prvky v mediálním sdělení - diskutuje o vlivu propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	VE SPOLEČNOSTI: - život ve skupině (včetně rodiny jako sociální skupiny) + pravidla chování - asertivita x agresivita - komunikace - masová kultura - vztahy mezi lidmi: - příbuzenské vztahy - kamarádské/přátelské vztahy	OSV 6 – Poznávání lidí MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
7.	- se orientuje v místě, kde žije, a to po stránce zeměpisné, historické, kulturní apod. - pozná a popíše důležité symboly našeho státu; vysvětlí, kdy a proč se používají - diskutuje o kladných a záporných projevech vztahu k vlasti a národu, vlastenectví versus nacionalismus - uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce a objasní rozdíl mezi hejtmánem, primátorem a starostou - popíše možné důsledky současného způsobu života lidí na Zemi	OBEC, KRAJ, STÁT, EVROPA: - život v obci, kraji: • instituce; samospráva, tj. orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly; charakteristika a rozdíly pojmů: hejtmán, primátor, starosta - život ve státě: • státní symboly • státní svátky a významné dny • pojem vlasti a vlastenectví; národnost a občanství • zajímavá a památná místa, jejich ochrana • co ČR proslavilo • významné osobnosti vlast • důležité instituce - život v Evropě a ve světě	OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika VDO 1 – Občanská společnost a škola VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
7.	- diskutuje o pozitivěch demokratického způsobu řízení státu a uvede příklady tohoto řízení v každodenním životě	ČLOVĚK JAKO OBČAN: - vlastenectví - národnostní menšiny - ČR jako demokratický stát - osobnosti naší země - principy demokracie - význam a formy voleb - volby do zastupitelstev	VDO 3 – Formy participace občanů v politickém životě VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

	- znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu - vlastními slovy vyjádří význam voleb do zastupitelstev, uvede, proč je důležité se voleb účastnit - diskutuje o možných důsledcích volební účasti		
7.	- popíše, jak rozumí základním lidským právům na život, osobní svobodu a vlastnit majetek - diskutuje o ochraně základních práv a svobod - na příkladech doloží rozdíly mezi lidmi - objasní, které skupiny lidí potřebují zvýšenou ochranu, pomoc a toleranci; popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat	LIDSKÁ PRÁVA: - lidská práva, práva dětí a jejich ochrana - práva a povinnosti - Listina základních práv a svobod ČR - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; diskriminace - lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi	OSV 6 – Poznávání lidí OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát MuIV 5 – Principy sociálního smíru a solidarity
7.	- rozlišuje mezi uměním a kulturou, zná významné kulturní památky ČR	KULTURA a UMĚNÍ: - kulturní bohatství ČR - hodnoty a tradice - kulturní instituce	MuIV 3 – Etnický původ
7.	- popíše souvislosti, příčiny a důsledky, současného moderního života lidí na problémy společnosti v lokálním či globálním měřítku	GLOBÁLNÍ PROBLÉMY: - ekologie - globální společenské problémy	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
7.	Pozn.: téma je realizováno i v rámci předmětu Osobnostní rozvoj. V občanské výchově je možné učivo prohlubovat, procvičovat.	MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE: - ochrana obyvatelstva: varování a ukrytí při nebezpečí, evakuace a opatření nouzového přežití, nebezpečí paniky, integrovaný záchranný systém	OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	- si uvědomuje možnou hrozbu v situacích, při nichž dochází k ohrožení života, zdraví, majetku či životního prostředí - si uvědomuje možnou hrozbu při úniku nebezpečných látek, radiační havárii a při narušení dodávek elektřiny, vody a ropy	- únik nebezpečných látek, radiační havárii, při narušení dodávek elektřiny, vody a ropy - ochrana obyvatelstva: varování a ukrytí při nebezpečí, evakuace a opatření nouzového přežití, nebezpečí paniky, integrovaný záchranný systém - modelové situace jednání	
7.	Pozn. <u>Finanční gramotnost je realizována formou projektového dne, vybrané výstupy se realizují i v matematice. V občanské výchově je možné učivo prohlubovat, procvičovat.</u> - se orientuje ve vývoji peněžnictví (formy placení) - uvede rozdíly a způsoby použití debetní a kreditní platební karty, objasní přednosti a rizika používání platebních karet - posoudí výhody a rizika hotovostního a bezhotovostního placení v konkrétních situacích, uvede příklady plateb - popíše možnosti kontroly pohybu a stavu prostředků na účtu - vysvětlí, příčiny a důsledky nesplácení dluhu, a jak předejít zadlužení - vysvětlí, jakou funkci plní banky - orientuje se ve službách a produktech nabízených bankou	- peníze: forma placení, měna, možnosti plateb, platební neschopnost (dluhy) - platební karty: debetní x kreditní - hotovostní a bezhotovostní platba - aktivní a pasivní operace - příkazy k úhradě - finanční poradenství - banky a bankovní produkty (produkty pro investování a získání finančních prostředků)	
8.	- charakterizuje vlastní i jinou osobnost - pojmenuje osobní vlastnosti a popíše jejich projevy, objasní vliv osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci	OSOBNOST ČLOVĚKA (psychologie): - psychologický základ osobnosti (vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter) - vrozené předpoklady, osobní potenciál - podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 6 – Poznávání lidí OSV 7 – Mezilidské vztahy

	- vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí - popíše chování osob s různým temperamentem - navrhne, jak může usměrňovat své chování a jednání (sebeovládání) - objasní, jak osobní vzory ovlivňují život jedince - popíše svůj žebříček hodnot - objasní potřebu motivace pro rozvoj osobních předností, jak lze překonávat osobní nedostatky a rozvíjet zdravou sebedůvěru - rozpozná roli vůle při dosahování cílů a překonávání překážek; vysvětlí, kdy je třeba mít pevnou vůli - popíše své životní cíle a plány - odmítá jakékoliv formy brutality a násilí, chová se zodpovědně k sobě i k ostatním	- životní cíle a plány, životní perspektiva - životní styl, adaptace na životní změny - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji - závislosti - duševní hygiena; centra pomoci	OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
8.	- uvede, do kterých sociálních skupin patří, charakterizuje své postavení v rámci skupiny, jak sociální skupina ovlivňuje jeho chování a komunikaci - vlastními slovy objasní právní a společenskou roli instituce manželství - si utváří zodpovědný vztah ke své sexualitě - objasní základní pojmy z oblasti trestního práva vztahující se k dětem a mladistvým	SPOLEČNOST, RODINA A SEXUALITA: - sociální skupiny - komunikace - konflikt - láska - sebeovládání a sexualita - etický aspekt sexuality - manželství jako právní instituce (rodina a zákony) - partnerské vztahy: láska, manželství a rodičovství - problémy těhotenství a rodičovství mladistvých - trestná činnost – agrese, násilí, zneužívání, sexuální zneužívání, sexuální zneužívání dětí, sexuální	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace MuIV 2 – Lidské vztahy

	- odmítá jakékoliv formy brutality a násilí	kriminalita, kriminalita mládeže	
8.	- uvede příklad unitárního státu a federace a popíše jejich základní znaky - objasní rozdíly mezi centralizovaným a decentralizovaným státem a vliv takového zřízení na život občanů - vlastními slovy vyjádří rozdíl mezi monarchií a republikou - vyloží smysl voleb v demokratických státech - se seznámí se zněním Ústavy České republiky - vyjmenuje orgány zákonodárné, výkonné a soudní moci České republiky a popíše jejich činnost - vyjmenuje orgány právní ochrany občanů a na příkladu popíše činnost konkrétního orgánu právní ochrany občanů - uvede příklad spolupráce orgánů právní ochrany	ČLOVĚK VE STÁTĚ (politologie, právo): - znaky státu, typy a formy státu - státní občanství ČR - právní řád České republiky: význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů - právní norma, předpis, publikování právních předpisů - Ústava ČR - volby - moc zákonodárná, výkonná a soudní	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát VDO 3 – Formy participace občanů v politickém životě VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MEGS 3 – Jsme Evropané
8.	- uvede příklady jednání, která jsou porušením právních ustanovení - diskutuje o důsledcích porušování právních ustanovení - odliší přestupek od trestného činu a uvede příklady protiprávního jednání v podobě přestupků a trestných činů - uvede příklady korupčního jednání	(PROTI)PRÁVNÍ JEDNÁNÍ: - právní a protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost, korupce - porušování práv k jednotlivým typům vlastnictví - porušování předpisů v silničním provozu	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát

	- diskutuje o příčinách, které vedou osoby ke korupčnímu jednání, a o důsledcích, které z tohoto jednání plynou pro všechny zúčastněné		
8.	Pozn.: téma je realizováno i v rámci předmětu Osobnostní rozvoj. V občanské výchově je možné učivo prohlubovat, procvičovat. - si uvědomuje hrozbu při živelních pohromách v ČR i ve světě, při pobytu ve volné přírodě, při epidemii a pandemii a uvědomuje si nebezpečí spojené s dopravou a cestováním	MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE: - živelní pohromy v ČR (povodně, sucho a požáry, vedra a mrazy, lavina, ...) i ve světě (zemětřesení, tsunami, sopečná erupce, písečná bouře, tropická cyklona), při pobytu ve volné přírodě (podmínky přežití, záchrana), při epidemii a pandemii, nebezpečí spojené s dopravou (nehody) a cestováním - ochrana obyvatelstva: varování a ukrytí při nebezpečí, evakuace a opatření nouzového přežití, nebezpečí paniky, integrovaný záchranný systém - modelové situace jednání	OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
8.	Pozn. Finanční gramotnost je realizována formou projektového dne, vybrané výstupy se realizují i v matematice. V občanské výchově je možné učivo prohlubovat, procvičovat. - na příkladech uvede formy vlastnictví, včetně vlastnictví duševního, a objasní zásady jeho ochrany - objasní a na příkladech uvede možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s finančními prostředky - vysvětlí postup získání úvěru, posoudí schopnost splácení - porovná nabídku finančních produktů pro půjčování chybějících finančních prostředků i pro zhodnocení volných finančních prostředků;	- pojmy: vyrovnaný, schodkový (deficitní), přebytkový rozpočet - formy vlastnictví (<i>soukromé, veřejné, osobní, společné, duševní; hmotný a nehmotný majetek</i>) a způsoby ochrany (<i>právo</i>) - pojem: investice, leasing - příjmy x výdaje - úspory - spoření (<i>včetně důchodového</i>) - pojištění - úvěry (<i>především hypoteční</i>); investice - RPSN (seznámení) - úroky – placené a přijaté	OSV 3 – Seberegulace a sebepojetí VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát

	porovná produkty z hlediska rizika, výnosu a likvidity - charakterizuje poplatky a jejich vliv na cenu finančního produktu - hledá možnosti, jak řešit deficit na straně příjmů a výdajů - vysvětlí pojem úrok a na příkladech uvede rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým - provádí výpočty jednoduchého úročení a popíše princip složeného úročení - orientuje se v různých typech pojištění - zná typy smluv a specifika a rozdíly mezi nimi - si vytváří představu o svých krátkodobých i dlouhodobých finančních cílech, o možnostech i rizicích při jejich dosahování	- smlouvy: kupní, nájemní, darovací, smlouva o půjčce, cestovní, pracovní	
9.	- se orientuje v současných náboženských směrech - objasní rozdíl v pojmech extremismus, fanatismus a terorismus - diskutuje o možnostech boje proti projevům lidské nesnášenlivosti v lokálním i mezinárodním měřítku	VZTAHY MEZI LIDMI A PROBLEMATIKA NÁBOŽENSTVÍ: - zásady lidského soužití: morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování - menšiny – respektování odlišností, názorů, zájmů, myšlení - problémy lidské nesnášenlivosti, netolerance, rasismu, xenofobie - extremismus, fanatismus a terorismus - náboženství - národní a mezinárodní obrana - řešení krizí (diplomaticky, vojensky)	OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět MEGS 3 – Jsme Evropané
9.	- popíše vznik a zánik pracovního poměru - pojmenuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy	MOJE BUDOUCNOST: - pracovní a studijní možnosti - pracovní poměr - náležitosti pracovní smlouvy	

9.	- na příkladu objasní práva a povinnosti při osobní přepravě, při nákupu, při opravě či pronájmu věci - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví (i duševního) včetně úpravy právních vztahů	OBČANSKOPRÁVNÍ VZTAHY: - význam právních vztahů při osobní přepravě, při nákupu, při opravě či pronájmu věci - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající - základní práva spotřebitele; styk s úřady	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát
9.	- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti a porovná jej s reálným vyrovnaným rozpočtem - odliší čistý a hrubý příjem - objasní, jaké jsou možnosti řešení v situacích, kdy příjmy jsou menší/větší než výdaje; uvědomuje si možná rizika, chová se jako dobrý hospodář - vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými, nepravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji - rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti - se orientuje ve struktuře národního hospodářství, rozumí pojmům s tím spojených	NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ: - hospodaření domácnosti - model současného rozpočtu domácnosti (<i>příklady dobré praxe</i>) - pojmy: vyrovnaný, schodkový (deficitní), přebytkový rozpočet - hospodářská politika státu: • struktura národního hospodářství (NH) • ukazatelé NH • státní rozpočet • daňová politika	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
9.	- uvede formu spolupráce s mezinárodními organizacemi, jichž je ČR členem - vyjmenuje členské státy EU - uvede příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva - uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v Evropské unii	EU a MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE: - významné mezinárodní organizace - obrana státu - evropská integrace (podstata, význam, výhody) - Evropská unie a ČR	OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět MEGS 3 – Jsme Evropané

9.	- uvede příklady projevů globalizace, popíše významné globální problémy - diskutuje o příčinách a možných důsledcích globalizace; hledá možná řešení globálních problémů na lokální i mezinárodní úrovni - zformuluje svůj osobní názor na globální problémy - popíše, jak se některé globální problémy projevují v jeho životě popřípadě v jeho okolí	AKTUÁLNÍ OTÁZKY SOUČASNOSTI: - významné globální problémy na lokální (obec, region) i mezinárodní úrovni - projevy a důsledky globalizace, možnosti řešení	Env 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
9.	- vnímá vztah médií a svobody projevu a význam pro demokratickou společnost - chápe roli médií v životě jedince i společnosti - zhodnotí rizika získávání informací z nejrůznějších mediálních zdrojů - rozlišuje jednotlivá mediální sdělení podle toho, jestli mají charakter „faktu“, nebo „fikce“; - rozumí pojmům face-news a dezinformace	MÉDIA: - typy (tištěná, audiovizuální, digitální; zpráva, reklama, klip, komiks, www stránky) - mediální obsahy (zpravodajské, nezpravodajské) - reklama - regulace (kodexy, legislativa) - mediální sdělení a realita - vliv médií ve společnosti (veřejné mínění, propaganda) - face-news a dezinformace	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MedV 3 – Stavba mediálního sdělení MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
9.	Pozn.: téma je realizováno i v rámci předmětu Osobnostní rozvoj a zdraví. V občanské výchově je možné učivo prohlubovat, procvičovat. - ví, jak se má chovat při vyhlášení mimořádných situacích, při nichž dochází	MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE: - živelné pohromy, pandemie a epidemie, ohrožení plynoucí z lidské činnosti (havárie, terorismus, narušení dodávek), nebezpečí spojené s dopravou a cestováním, pobyt ve volné přírodě, obrana státu - ochrana obyvatelstva: varování a ukrytí při	OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	k ohrožení života, zdraví, majetku či životního prostředí	nebezpečí, evakuace a opatření nouzového přežití, nebezpečí paniky, integrovaný záchranný systém - modelové situace jednání	
9.	Pozn. <u>Finanční gramotnost je realizována formou projektového dne, vybrané výstupy se realizují i v matematice. V občanské výchově je možné učivo prohlubovat, procvičovat.</u> - popíše principy tržního hospodářství - rozpozná nekalé obchodní praktiky - na příkladech vysvětlí způsoby, jak se stanovuje cena a jak je cena ovlivňována nabídkou a poptávkou; podstata fungování trhu - na příkladu ukáže a vysvětlí tvorbu ceny jako součást nákladů, zisku a DPH - vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz - se orientuje ve zdrojích finančních prostředků státu a do kterých oblastí stát investuje a na co přispívá - popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby, ví, na koho se obrátit v případě stížnosti či sporu - objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele, posoudí význam ochrany - vysvětlí pojem HDP - v modelových situacích si zkouší jednání na úřadech (formulace žádosti, používání správné terminologie)	- práva spotřebitelů, reklamace - náklady a zisky - daně, jejich význam a inflace - principy tržního hospodářství: trh a jeho fungování (<i>nabídka x poptávka; prodávající x kupující</i>); tvorba a ovlivňování ceny - vliv reklamy - hospodářská politika státu: státní rozpočet - příjmy (<i>daně, sociální pojištění, poplatky, cla, fondy, prodej majetku, zisky státních podniků, pokuty</i>) a výdaje, daňová soustava, sociální zabezpečení (<i>dávky a příspěvky</i>), zdravotní pojištění, politika zaměstnanosti - styk s úřady; pojem korupce	OSV 8 – Komunikace OSV 9 – Kooperace a kompetice VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MEGS 3 – Jsme Evropané MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti

FYZIKA

charakteristika výuky:

Fyzika se vyučuje v 6. ročníku jednu hodinu týdně, v 7., 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Předmět Fyzika vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a realizuje témata vzdělávacího oboru Fyzika a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Fyzika umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a uvědomit si význam přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě ku prospěchu jedince i celé lidské společnosti. Vede k principiálnímu pochopení funkce společensky významných technických zařízení.

Žáci si osvojují na základě pozorování, měření a experimentování nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti. Zkoumají příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi, vysvětlují pozorované jevy. Dále hledají a řeší praktické i teoretické problémy a využívají poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování v každodenním životě i technické praxi. Seznámí se se základními pravidly bezpečné práce při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentů. Na základě chápání fyzikálních dějů a zákonitostí vedeme žáky k bezpečnému chování v různých životních situacích.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací k tomu, aby si osvojili obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých oborů.
- Vedeme žáky k používání odborné terminologie.
- Koncipujeme výuku tak, aby si žáci vytvořili komplexní pohled na matematické a přírodní vědy.
- Vedeme žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací.

Kompetence k řešení problémů

- Pomáháme žákům uvědomit si, že důležité je i zjištění, že úloha má více nebo žádné řešení.
- Motivujeme žáky k hledání vlastního postupu při řešení problémů.
- Usilujeme o pochopení významu kontroly dosažených výsledků.
- Vedeme žáky k samostatnému získávání informací, které jsou potřebné k dosažení cíle.
- Učíme žáky vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k sestavování srozumitelného a logicky uspořádaného znění vypočítaných výsledků.
- Klademe důraz na to, aby žáci rozuměli různým typům grafů a uměli je sestavit.

- Ve skupinové práci či práci ve dvojici usilujeme o spolupráci při řešení složitějších fyzikálních zadání.
- Práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi.
- Vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě.

Kompetence sociální a personální

- Společně s žáky stanovujeme pravidla pro práci skupiny i pro samostatnou práci a dodržujeme je.
- Vedeme žáky k ochotě pomoci.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů.
- Motivujeme žáky k uvědomování si svých školních povinností a souvislosti se zodpovědností za svou domácí přípravu.
- Vedeme žáky k poskytnutí účinné pomoci podle svých možností a k zodpovědnému chování v krizových situacích.
- Usilujeme o pochopení výhod dodržování pravidel zdravého životního stylu.

Kompetence pracovní

- Pomáháme žákům naučit se bezpečně používat rýsovací a další potřeby a udržovat je v pořádku, aby byla zajištěna jejich funkčnost.
- Učíme žáky přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, a stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.
- Vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce, upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními.

Kompetence digitální

- Učíme žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů.
- Vedeme žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů.
- Vedeme žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů.
- Podporujeme využívání digitálních technologií při měření a zpracování získaných, naměřených dat.
- Vedeme žáky k tomu, aby své vytvořené nebo získané výukové materiály a záznamy o použitých zdrojích ukládali do svého elektronického učitelského portfolia k dalšímu využití při vzdělávání.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- na konkrétních příkladech rozliší pojem látka a těleso - rozezná skupenství látek - uvede příklady jevů dokazujících, že částice látek se neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - popíše atom a vznik molekuly - objasní vznik kladného a záporného iontu	Látky a tělesa - rozdíl mezi látkou a tělesem - skupenství látek - vlastnosti látek pevných, kapalných a plyných - částicová stavba látek - neustálý a neuspořádaný pohyb částic - difúze - přitažlivé síly částic - atom, molekula, iont	EnV 2 – Základní podmínky života
6.	- objasní pojem fyzikální veličina jako prostředek pro porovnávání a měření vlastností těles - vysvětlí, že každá fyzikální veličina má značku a její velikost se dá změřit (vypočítat) v dané jednotce	Fyzikální veličiny - pojem fyzikální veličina - značky - jednotky - měření	
6.	- osvojí si značku a převody jednotek délky - provádí praktická měření délek s různými délkovými měřidly - vypočítá aritmetický průměr z daného počtu naměřených hodnot	Délka - značka, jednotky - délková měřidla - přesnost měření - aritmetický průměr	
6.	- osvojí si značku, převádí jednotky objemu a to i se vztahem k l, hl, ml - z naměřených hodnot vypočítá objem pravidelného pevného tělesa - měří objem kapalných a pevných těles odměrným válcem	Objem - značka, jednotky - určení objemu pravidelných pevných těles - odměrné nádoby - určení objemu pevných a kapalných těles odměrným válcem	

6.	- osvojí si značku hmotnosti a převody jednotek - dodržuje správné zásady při vážení - vážením určí hmotnost pevného a kapalného tělesa - popíše rovnoramenné laboratorní váhy	Hmotnost - značka, jednotky - rovnoramenné laboratorní váhy - vážení	
6.	- vysvětlí hustotu látek na příkladech pomocí matematicko-fyzikálních tabulek, určí značku, jednotky a vztah mezi nimi - stanoví hustotu látky, ze které je těleso ze změřené hmotnosti a objemu - využívá vztahu mezi hustotou, hmotností a objemem tělesa při řešení úloh - popíše hustoměr	Hustota - značka, jednotky - vyhledávání v tabulkách - řešení úloh spojených s hustotou	
6.	- získá praktickou zkušenost, že látky pevné, kapalné a plynné mění svůj objem a délku při zahřívání a ochlazování - vysvětlí co je bimetalový pásek - popíše teploměr, orientuje se v druzích teploměrů - určí značku a jednotku - orientuje se ve čtení grafu, s pomocí ho vytvoří	Teplota - změna objemu a délky těles při změně jejich teploty - značka, jednotky - druhy teploměrů - měření teploty - grafické znázornění závislosti teploty na čase	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
6.	- určí značku a jednotky a vztah mezi nimi - rozezná různé typy hodin a jejich přesnost	Čas - značka, jednotky - měření času, časová pásma	
7.	- vysvětlí rozdíl mezi gravitační silou a hmotností - používá vodováhu a olovnici	Gravitace - gravitační síla Země - směr svislý a vodorovný	EnV 2 – Základní podmínky života

	- popíše závislost člověka na přírodních a fyzikálních jevech	- gravitační síla ve vesmíru - tíha tělesa	
7.	- osvojí si značku síly a její jednotky - rozlišuje různé druhy sil - vyjmenuje značku, jednotky - znázorní sílu pomocí orientované úsečky - rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	Síla - druhy sil - značka, jednotky, měření - grafické znázornění - účinky síly - změny pohybu při působení síly - vzájemné působení	
7.	- vysvětlí princip skládání sil, užívá pojem výslednice - složí dvě síly působící stejným a opačným směrem - skládá síly různého směru pomocí rovnoběžníku sil - určí, kdy nastane rovnováha sil	Skládání sil - skládání sil - rovnováha sil	
7.	- vysvětlí souvislost těžiště a působíště gravitační síly - objasní, na čem závisí poloha těžiště - rozliší na příkladech, v jaké rovnovážné poloze se těleso nachází	Těžiště a stabilita tělesa - určení polohy těžiště - rovnovážná poloha tělesa	
7.	- vysvětlí na příkladech vznik třecí síly a určí její směr - uvede závislost třecí síly na tlakové síle a drsnosti styčných ploch - na příkladech uvede užitečnost třecí síly a kdy je nežádoucí	Třecí síla - třecí síla, její směr - závislost třecí síly - tření v praxi	
7.	- charakterizuje tlakovou sílu, určí značku a jednotky - rozlišuje tlakovou sílu od tlaku	Deformační účinky síly - tlaková síla	

	- na příkladech uvede použití velikosti tlaku v praxi	- tlak – značka, jednotky, výpočet - tlak v praxi	
7.	- vysvětlí na příkladech, kdy je těleso v klidu nebo v pohybu (jeho relativnost) - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná - využívá vztah mezi rychlostí, dráhou a časem pro řešení úloh - vysvětlí grafy závislosti dráhy nebo rychlosti na čase	Klid a pohyb tělesa - klid (relativní) a pohyb tělesa - druhy pohybů - vztah mezi rychlostí, dráhou a časem - převody jednotek rychlosti - čtení grafů	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
7.	- vysvětlí souvislost mezi částicovou stavbou kapaliny a jejími vlastnostmi	Mechanické vlastnosti kapalin - tekutost - vodorovná hladina - nestlačitelnost - dělitelnost	EnV 2 – Základní podmínky života
7.	- objasní podstatu Pascalova zákona - vyloží princip hydraulického zařízení a jeho význam v praxi	Pascalův zákon - přenos tlaku v kapalinách - hydraulická zařízení	
7.	- popíše hydrostatický tlak, vysvětlí jeho příčiny - osvojí si značku a jednotky - na příkladech objasní, na čem závisí velikost tohoto tlaku a jaký význam to má v praxi - vypočítá jeho velikost, uvede jeho značku a jednotky	Hydrostatický tlak - vliv gravitační síly na kapalinu - značka, jednotky, výpočet - význam v praxi	
7.	- objasní vznik vztlakové síly při ponoření tělesa do kapaliny, užívá její značku a jednotky - osvojí si značku a její jednotky	Vztlaková síla - vznik vztlakové síly - Archimédův zákon	

	- na příkladech vysvětlí podmínky plování, vznášení se a potápění těles v kapalině	- podmínky plování, vznášení se a potápění v klidné kapalině	
7.	- určí mechanické vlastnosti plynů - popíše Torricelliho pokus - vysvětlí příčinu atmosférického tlaku - vysvětlí jednoduchým způsobem princip přístrojů na měření atmosférického tlaku a tlaku uvnitř nádoby - uvede rozdíl mezi přetlakem a podtlakem - při pokusech s vývěvou objasní její princip	Mechanické vlastnosti plynů - atmosférický tlak a jeho měření - vztlková síla - přetlak a podtlak	EnV 2 – Základní podmínky života
7.	- rozpozná různé světelné zdroje a optická prostředí - vysvětlí vznik stínu a polostínu na základě přímočarého šíření světla - objasní zatmění Slunce, Měsíce, měsíční fáze jako jevy spojené s pohybem Země a Měsíce	Optika Světlo - zdroje světla - optické prostředí - šíření světla, stín, polostín - zatmění Slunce a Měsíce, měsíční fáze	
7.	- charakterizuje zákon odrazu - objasní princip zobrazení předmětu rovinným zrcadlem a graficky ho zobrazí - uvede rozdíl mezi obrazem vytvořeným dutým a vypuklým zrcadlem, popíše použití v praxi	Odraz světla - zákon odrazu - zobrazení rovinným zrcadlem - zobrazení kulovými zrcadly	
7.	- vysvětlí lom světla na rozhraní dvou prostředí - využije znalostí o lomu k vysvětlení průchodu světla čočkou	Lom světla - úhel dopadu a lomu - čočky - vady oka	

	- rozliší spojku a rozptylku - vysvětlí krátkozrakost a dalekozrakost - objasní využití čoček v optických přístrojích - objasní vznik duhy a spektra	- optické přístroje - rozklad bílého světla	
8.	- vysvětlí, kdy se koná práce - osvojí si značku a jednotky - na příkladech objasní význam užití kladky a kladkostroje při práci - vysvětlí vztah mezi prací a výkonem a aplikuje je na různých úlohách - rozliší polohovou a pohybovou energii a uvede příklady - vysvětlí vzájemnou přeměnu těchto energií	Práce, výkon, energie - pojem práce - značka, jednotky, určení velikosti vykonané práce - práce na kladce a kladkostroji - pojem výkon, značka, jednotky, určení velikosti - polohová a pohybová energie - pojem energie	EnV 2 – Základní podmínky života
8.	- vysvětlí závislost velikosti vnitřní energie na teplotě - uvede rozdíly v uspořádání částic u různých látek - charakterizuje vnitřní energii tělesa	Vnitřní energie tělesa, teplo - vnitřní energie - uspořádání částic v různých látkách - pohybová a polohová energie částic tělesa - pojem vnitřní energie tělesa	
8.	- chápe teplo jako druh energie, osvojí si značku a jednotky - charakterizuje teplo jako změnu vnitřní energie při tepelné výměně - vysvětlí pojem měrná tepelná kapacita a význam tohoto údaje pro výpočet množství tepla - osvojí si vzorec pro výpočet tepla a používá ho k výpočtům	Teplo - druh energie - tepelná výměna - pojem měrná tepelná kapacita - výpočet množství tepla látky dodaného a odebraného	

8.	- uvede základní skupenské přeměny - popíše rozdíl mezi varem a vypařováním	Změny skupenství látek - tání a tuhnutí - vypařování - var - kapalnění	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
8.	- vysvětlí přeměnu energií při činnosti motoru - rozezná rozdíl mezi vznětovým a zážehovým motorem - popíše pracovní cyklus těchto motorů	Spalovací motory - princip činnosti - zážehové a vznětové čtyřdobé motory	
8.	- charakterizuje elektrickou sílu jako působení elektrického pole na těleso - popíše elektrování těles - vysvětlí existenci kladného a záporného elektrického náboje - vysvětlí použití elektrometru - objasní podmínky pro vznik elektrického pole - znázorní elektrické pole bodového náboje a dvou souhlasných a nesouhlasných nábojů - vysvětlí, co je to elektrostatická indukce - rozliší vodič a izolant	Elektrické jevy - elektrický náboj a elektrické pole - elektrování látek třením - elektrická síla - elektrický náboj - elektrometr - elektrické pole a siločáry - elektrostatická indukce - vodiče a izolanty	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
9.	- nakreslí schematické značky jednotlivých součástí - nakreslí a sestaví jednoduchý elektrický obvod - rozhodne o podmínkách vedení elektrického proudu	Elektrický obvod - schematické značky - schéma a sestavení elektrického obvodu	
9.	- vyjmenuje značku a jednotky elektrického proudu	Elektrický proud	

	- vysvětlí, čím je tvořen elektrický proud ve vodičích - zapojí ampérmetr do elektrického obvodu a stanoví velikost protékajícího elektrického proudu	- elektrický proud ve vodičích - značka, jednotky - měření velikosti	
9.	- vyjmenuje značku a jednotky elektrického napětí - zapojí voltmetr do elektrického obvodu a stanoví velikost naměřeného elektrického napětí - vyjmenuje základní zdroje napětí	Elektrické napětí - značka, jednotky - měření velikosti - zdroje elektrického napětí	
9.	- vyjmenuje značku a jednotky elektrického odporu - rozliší pojem rezistor a reostat - vysvětlí funkci této součástky v elektrickém obvodu	Elektrický odpor - rezistor - reostat - značka, jednotky	
9.	- objasní podstatu Ohmova zákona	Ohmův zákon - závislost mezi elektrickým napětím a elektrickým proudem	
9.	- prakticky zvládne zapojení spotřebičů do série, paralelně - vysvětlí vlastnosti jednotlivých druhů zapojení - vypočítá velikost elektrického napětí, elektrického proudu, celkového elektrického odporu	Nerozvětvený a rozvětvený elektrický obvod - zapojení spotřebičů za sebou (sériově) - zapojení spotřebičů vedle sebe (paralelně)	
9.	- vysvětlí funkci pojistky a elektrického jističe - objasní pojem zkratu - uvědomuje si vliv elektrického proudu na lidské tělo - objasní základní pravidla práce s elektrickým proudem	Ochrana elektrických spotřebičů - pojistka, jistič - pravidla bezpečného zacházení s elektrickými zařízeními a přístroji	
9.	- určí hlavní části magnetu	Magnetické vlastnosti látek	

	- znázorní magnetické pole - používá kompas a buzolu - znázorní magnetické pole Země, najde na mapě magnetické zemské póly	- magnet - magnetické pole - magnetická střelka, kompas, buzola - magnetické pole Země	
9.	- spojuje jevy elektrické s magnetickými - objasní vliv elektrického proudu na velikost magnetického pole - vysvětlí pojem elektromagnet - popíše funkci elektrického zvonku - využije svých znalostí o otáčivém účinku magnetického pole na cívku s elektrickým polem k výkladu elektromotoru - vysvětlí vznik indukovaného proudu	Elektromagnetické jevy - cívka jako dočasný magnet - vliv elektrického proudu na velikost magnetického pole - elektromagnet - užití elektromagnetu - působení magnetického pole na cívku s elektrickým proudem - elektromotor - elektromagnetická indukce	
9.	- vysvětlí vznik střídavého elektrického proudu a elektrického napětí - vysvětlí a určí velikost frekvence a periody, maximální a efektivní hodnoty střídavého proudu - popíše transformátor - vysvětlí pojmy transformace nahoru a dolů - vypočítá transformační poměr - vysvětlí rozvodnou síť	Střídavý proud - vznik střídavého proudu - měření velikosti - indukované napětí - transformátor - rozvodná elektrická síť	
9.	- popíše princip vodivosti kapalin, plynů a pojmy s tím spojené - vysvětlí podstatu blesku, ochranu před ním	Vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech - elektrolýza - jiskrový výboj - obloukový výboj	

	- uvede příklady na využití obloukového výboje a výboje ve zředěných plynech v praxi	- výboj ve zředěných plynech	
9.	- objasní, co je to jaderná síla, izotopy - objasní princip jaderné reakce a její využití při výrobě elektrické energie - vysvětlí co je to radioaktivita a popíše druhy záření - popíše účinky jaderného výbuchu a jeho nebezpečí - uvede příklady využití této energie ve prospěch člověka	Jaderná fyzika - jaderná síla, izotopy - radioaktivita - jaderná reakce - jaderný reaktor a elektrárna - účinky jaderného záření - využití jaderného záření	
9.	- samostatně vyhledá a zpracuje ve skupině vybrané téma (alternativní zdroje energie) a seznámí ostatní spolužáky s danou problematikou - uvědomí si princip zákona o zachování energie a vliv různých energetických zdrojů na životní prostředí	Alternativní zdroje energie - vodní energie - sluneční energie - větrná energie - biomasa, geotermální	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 9 – Kooperace a kompetice EnV 4 – Vztah člověka k prostředí MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
9.	- objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet - určí, co všechno patří do sluneční soustavy - zjistí, jaké moderní metody člověk používá při výzkumu vesmíru	Vesmír - sluneční soustava - pohyb planet kolem Slunce - výzkum sluneční soustavy	
9.	- vysvětlí, že zvuk je druh energie, přenášený vlněním kmitajících částic (zvukové vlny) - určí rychlost zvuku ve vakuu a umí porovnat s jinými prostředími - objasní zákonitosti, které platí při vzniku ozvěny	Zvukové jevy - vznik zvuku - šíření zvuku v různých prostředích - odraz zvuku na překážce - ozvěna	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

	- popíše stavbu lidského ucha - vysvětlí přenos zvuku lidským uchem a určí hranice slyšitelnosti podle kmitočtu - rozliší pojem ultrazvuk a infrazvuk - posoudí možnosti vlivu nadměrného hluku na životní prostředí - dá do souvislosti frekvenci zvukových vln s výškou tónu	- lidské ucho a přenos zvuku - tón a jeho výška	
--	--	---	--

CHEMIE

charakteristika výuky:

Chemie se vyučuje na 2. stupni v 8. a 9. ročníku vždy dvě hodiny týdně.

Předmět Chemie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a realizuje témata vzdělávacího oboru Chemie a oblasti Člověk a svět práce a realizuje témata vzdělávacího oboru Práce s laboratorní technikou a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Chemie umožňuje žákům spolu s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda porozumět zákonitostem přírodních procesů, poznávat přírodu jako systém, chápat důležitost udržování přírodní rovnováhy a uvědomovat si užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Rozvíjí dovednosti z oblasti chemie objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a interpretovat je. Učí se rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat a ovlivňovat je.

Žáci se seznamují s existencí nebezpečných látek, jejich označováním a bezpečným zacházením především v návaznosti na běžně dostupné a používané chemické prostředky. Učí se zásady poskytnutí první pomoci při úrazech způsobených látkami. Osvojují si základy chemického jazyka, seznamují se s chemickými prvky a sloučeninami, s jejich charakteristikami, výskytem a použitím.

Chemie pomáhá žákům uvědomit si vliv chemie na životní prostředí, ale i význam využití chemických poznatků a procesů na jeho ochranu.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení.
- Vedeme žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek.
- Koncipujeme výuku tak, aby žáci poznali souvislosti chemie s ostatními přírodovědnými předměty.

Kompetence k řešení problémů

- Žáky v co největší míře motivujeme problémovými úlohami a situacemi z praktického života.
- Pomáháme žákům vyjádřit či formulovat problém, na který při výuce narazí, hledat a navrhnout metody, informace nebo nástroje, jež mohou přispět k řešení daného problému, zvláště jestliže dosavadní metody a informace k cíli nevedly.
- Učíme žáky korigovat chybná řešení problému.
- Učíme žáky používat metody řešení problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání.
- Vedeme žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Učíme žáky vhodnou formou obhajovat svůj vlastní názor a učit se poslouchat názor jiných.
- Použitím vhodných metod vedeme žáky ke spolupráci při vyučování.
- Vedeme žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek.

Kompetence personální a sociální

- Rozvíjíme sebedůvěru, vědomí vlastních možností a sebehodnocení.
- Vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel chování.
- Učíme žáky základům kooperace a týmové práce.
- Podporujeme v žácích odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy v kolektivu.

Kompetence občanské

- Stanovujeme jasná pravidla chování a bezpečnosti při výuce.
- Předkládáme situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí.
- Podporujeme třídění odpadů.
- Vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc).

Kompetence pracovní

- Učíme žáky chápat propojení problematiky člověka, jeho zdraví a ochrany zdraví s prováděním praktické činnosti při výuce.
- Zadáváme úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi.

Kompetence digitální

- Necháváme žáky sbírat a třídit data z otevřených zdrojů a dále s nimi ve výuce pracovat.
- Dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií.
- Při laboratorních pracích vedeme žáky k využívání digitálních technologií.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
8.	- bezpečně rozliší pojmy látka a těleso	- pojem těleso a látka	
8.	- na základě pozorování správně přiřadí příslušné vlastnosti látkám	- fyzikální a chemický děj, rozlišování látek podle jejich vlastností, chemický pokus	
8.	- zná a dodržuje zásady bezpečného počínání při práci s chemikáliemi - si uvědomuje dopady chemie na životní prostředí, ví, jak životní prostředí chránit - při pozorování, měření, experimentování volí vhodný postup, přístroje, pomůcky	- zásady práce v chemii, bezpečné zacházení s chemickými látkami - R, S – věty - bezpečnost při školních pokusech - chemie versus životní prostředí (dopady a ochrana)	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
8.	- rozlišuje směsi a chemické látky - používá termíny koncentrovanější, zředěný, nasycený a nenasycený roztok ve správných souvislostech	- směsi a složky směsí v každodenním životě, různorodé a stejnorodé směsi - roztoky a jejich složení	
8.	- připraví jednoduchý roztok zadaného složení	- příprava jednoduchých roztoků	
8.	- odlišuje druhy směsí, navrhne vhodné oddělovací metody pro konkrétní směs, vhodnou metodou prakticky separuje vybrané složky směsi	- metody dělení směsí: sedimentace, filtrace, krystalizace, sublimace, destilace	
8.	- rozlišuje pojmy rozpouštědlo a rozpouštěná látka	- rozpouštědlo a rozpouštěná látka	
8.	- vypočítá pomocí hmotnostního zlomku kvantitativní zastoupení příslušné látky v roztoku	- hmotnostní zlomek	

8.	- rozlišuje druhy vod a uvede příklady jejich výskytu v přírodě	- druhy vod, čistota vody a ovzduší	EnV 2 – Základní podmínky života
8.	- popíše složení atomu	- atom a jeho složení	
8.	- vysvětlí pojem protonové číslo a aplikuje tuto znalost k určení počtu protonů a elektronů v daném prvku	- elektronový obal atomu (elektrony), jádro atomu (protony a neutrony)	
8.	- objasní základní principy chemické vazby	- chemická vazba, vznik molekul	
8.	- rozlišuje a správně užívá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina, značka a vzorec	- chemický prvek a molekula, chemická sloučenina	
8.	- popíše charakteristické vlastnosti vybraných kovů a nekovů	- periodická tabulka prvků - vybrané kovy a nekovy	
8.	- správně zapíše názvy a značky vybraných prvků a jednoduchých iontů, orientuje se v periodické soustavě prvků	- značky prvků, periodická soustava prvků, ionty	
8.	- spojuje H, O, N, X s pojmem biatomární molekuly, rozliší pojmy perioda a skupina a spojitost s výstavbou atomového obalu	- biatomární molekuly, periodický zákon	
8.	- rozliší a popíše některé vlastnosti a využití vybraných kovů a nekovů	- chemie vybraných kovů a nekovů	
8.	- orientuje se v základním laboratorním vybavení, které je schopen použít k provedení jednoduchého experimentu, ze kterého vyvodí závěry a zpracuje protokol	- laboratorní zařízení, přístroje a pomůcky - laboratorní práce – zpracování protokolu	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
8.	- při laboratorní práci dodržuje pravidla bezpečnosti práce	- bezpečnost práce v laboratoři, první pomoc při zasažení těla leptavou látkou, popálení	

8.	- používá oxidační číslo při tvorbě chemických vzorců	- oxidační číslo	
8.	- zapíše vzorcem vybrané halogenidy, oxidy, sulfidy, nitridy, kyseliny, hydroxidy a soli kyselin - popíše vlastnosti, využití a vliv na životní prostředí vybraných zástupců těchto látek	- názvosloví halogenidů, oxidů, sulfidů, nitridů, hydroxidů, kyselin a solí kyselin - vlastnosti a využití vybraných halogenidů, oxidů, sulfidů, kyselin, hydroxidů a solí kyselin	
8.	- popíše podstatu některých vybraných chemických výrob	- výroba vápna, vybraných kyselin, hydroxidů a solí	
8.	- posoudí vliv používání hnojiv na efektivitu zemědělství a životní prostředí	- výroba hnojiv	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
8.	- užívá chemické rovnice jako obdoby rovnice matematické (princip zachování hmotnosti, práce se stechiometrickými koeficienty), rozlišuje reaktanty a produkty	- chemické a fyzikální děje, výchozí látky a vzniklé látky, zákon zachování hmotnosti, chemická a iontová rovnice	
8.	- provede zápis chemické reakce chemickou rovnicí	- zápis chemických reakcí pomocí chemických rovnic	
8.	- aplikuje znalost principu neutralizačních reakcí při zápisu příkladů přípravy vybraných solí	- příprava solí	
8.	- používá pojmy látkové množství a molární hmotnost ve správných souvislostech	- látkové množství, molární hmotnost	
8.	- užívá jednoduché výpočty z chemických rovnic	- výpočty z chemických rovnic	
9.	- pomocí indikátorů a stupnice pH rozliší kyselý, zásaditý a neutrální roztok – proces neutralizace a její užití v praxi	- pH, indikátory, zápis štěpení kyselin a zásad ve vodných roztocích - neutralizace, příklady z praxe	

9.	- vysvětlí hlavní rozdíly mezi chemickými reakcemi, zná pojmy oxidace a redukce	- redoxní reakce	
9.	- pomocí poznatků o faktorech ovlivňujících rychlost chemických reakcí předchází nebezpečnému průběhu chemických reakcí v praxi	- faktory ovlivňující průběh chemických reakcí	
9.	- používá základní výstavbové principy organických molekul	- úvodní informace o organické chemii, C,O,N,H – základní prvky org.ch., původ org. sloučenin, pravidla vytváření organických struktur	
9.	- zapíše vzorce, vlastnosti, výskyt a využití jednoduchých uhlovodíků, uvede jejich zdroje	- významné uhlovodíky využívané v praxi, vzorce alkanů, alkenů, alkynů a aromatů	
9.	- popíše původ a vlastnosti fosilních paliv a zhodnotí jejich vliv na životní prostředí - uvede příklady produktů z ropy	- uhlí, zemní plyn, ropa a její frakce - průmyslově vyráběná paliva	EnV 2 – Základní podmínky života EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
9.	- popíše základní stavby polymerů a praktické ukázky PE, PS, PP, PVC	- základní polymery – PE, PS, PP, PVC: struktura, vlastnosti a využití těchto látek	
9.	- užívá vzorce a popíše vlastnosti, výskyt a využití vybraných derivátů uhlovodíků	- uhlovodíkový zbytek, charakteristická skupina, halogenderiváty, alkoholy, fenoly, karbonyly, karboxylové kyseliny, estery	
9.	- podle chemického vzorce určí, zda se jedná o bílkoviny, tuky či sacharidy, popíše vlastnosti a využití vybraných sacharidů, popíše obecné funkce bílkovin a tuků v organismu	- tuky, sacharidy, bílkoviny: zdroje, vlastnosti, využití, funkce	

9.	- aplikuje znalosti o mýdlech a detergentech	- mýdla a detergenty	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
9.	- zapíše vzorec vybraných dusíkatých derivátů	- aminokyseliny	
9.	- vysvětlí důležitost a popíše funkci vybraných vitamínů, enzymů a hormonů	- vitamíny, enzymy, hormony	
9.	- popíše využívání prvotních a druhotných surovin	- principy recyklace surovin ve vztahu k šetrnému přístupu k přírodě	
9.	- aplikuje znalosti o hašení požárů	- hořlaviny	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
9.	- vysvětlí přípravu a využití vybraných látek z chemické praxe a jejich vliv na zdraví člověka a životní prostředí	- průmyslová hnojiva, biotechnologie, plasty, tepelně zpracované materiály (cement, vápno, sádra)	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
9.	- orientuje se v laboratorním vybavení, které používá k provedení jednoduchého experimentu, ze kterého vyvodí závěry a zpracuje protokol - při úrazu v učebně chemie ví, jak se má zachovat a jak poskytnout první pomoc - pracuje s informacemi ze zdrojů vážících se k experimentu či k učební látce chemie	- laboratorní zařízení, přístroje a pomůcky - laboratorní práce – zpracování protokolu - první pomoc v učebně chemie - práce s tematickými informačními zdroji	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání

PŘÍRODOPIS

charakteristika výuky:

Přírodopis se vyučuje ve všech ročnících 2. stupně základní školy, v 6. a 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 7. a 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Předmět Přírodopis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a realizuje témata vzdělávacího oboru Přírodopis, část vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a realizuje některá témata oboru Výchova ke zdraví a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Přírodopis zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním živé i neživé přírody, vesmíru, dává žákům potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií. Pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě a pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav včetně člověka.

Vzdělávání podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování. Učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti mezi nimi, vysvětlovat pozorované jevy a využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování. Jedním z hlavních cílů je i přivést žáky k ekologickému myšlení a chování v běžném každodenním životě a vedení k aktivní ochraně přírody a životního prostředí.

Předmět jsme propojili s tématy ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, Přírodopis převzal zejména v 8. a 9. ročníku výstupy ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Je pro nás důležité, aby žák co nejlépe propojil obecné znalosti o prostředí a těle člověka s co nejlepším poznáním, v jakém prostředí se pohybuje a jak funguje jeho vlastní tělo, a mohl se tak co nejlépe rozvíjet v dovednostech, které povedou k podpoře a rozvoji osobního wellbingu.

Tento obor má blízké vztahy také k zeměpisu, občanské výchově, fyzice a chemii.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k samostatnosti při provádění přírodovědných pozorování a jejich výsledné analýze.
- Učíme žáky vyhledávat a třídit informace, pracovat s nimi a využívat je při studiu i v běžném životě.
- Usilujeme o to, aby žáci dokázali pracovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, které se týkají přírodopisu, uváděli věci do souvislostí a na tomto základě si vytvářeli názor na přírodní jevy okolo nás.

Kompetence k řešení problémů

- Motivujeme žáky k vyhledávání klíčových informací vedoucích k úspěšnému řešení problému.
- Podporujeme kritické myšlení, posuzování a uvědomování si zodpovědnosti za svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

- Dáváme prostor k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.
- Učíme žáky naslouchat druhým lidem, zapojit se do diskuse a volit vhodné argumenty.
- Rozvíjíme schopnost formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory.

Kompetence sociální a personální

- Koncipujeme výuku tak, aby žáci byli schopni pracovat ve skupině, byli pro ni přínosem a respektovali názory ostatních lidí.
- Usilujeme o to, aby se žák rozvíjel v dovednostech, které povedou k podpoře a rozvoji osobního wellbingu.

Kompetence občanské

- Klademe důraz na pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, snažíme se o zlepšení životního prostředí.
- Vyžadujeme od žáků dodržování pravidel slušného chování.

Kompetence pracovní

- Učíme žáky účelně a bezpečně využívat dostupnou laboratorní techniku.
- Zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh.

Kompetence digitální

- Motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací.
- Dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií.
- Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání informací, obrázků a videí.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- určí základní podmínky pro život a rozpozná jednotlivé projevy života	- podmínky pro vznik a existenci života na Zemi - přizpůsobení organismů různým podmínkám života - projevy života: výživa, dýchání, růst, rozmnožování (pohlavní a nepohlavní), vývin, reakce na podněty	EnV 2 – Základní podmínky života
6.	- rozpozná vybrané organismy, třídí je do základních systematických jednotek	- význam a zásady třídění organismů	
6.	- objasní význam bakterií a virů v přírodě a pro člověka	- viry a bakterie – výskyt, význam, využití	
6.	- aplikuje znalost charakteristických znaků při rozpoznávání nejznámějších jedlých a jedovatých hub	- houby – výskyt, význam, základní dělení - zásady sběru, první pomoc při otravě	
6.	- vysvětlí funkci organismů, ze kterých se skládá lišejník	- lišejníky - výskyt a význam	
6.	- objasní princip základních fyziologických procesů rostlin a nabyté znalosti aplikuje při pěstování rostlin - popíše pohlavní rozmnožování, vysvětlí rozdíl mezi opylením a oplozením	- fyziologie rostlin - fotosyntéza, dýchání rostlin, způsoby rozmnožování	
6.	- rozliší základní stavební prvky rostlin (buňky, pletiva, orgány)	- stavba rostlinného těla, jeho jednotlivé části a jejich význam	
6.	- rozliší základní systematické skupiny rostlin a rozezná jejich zástupce - objasní pojmy: nahosemenné rostliny, krytosemenné rostliny, společenstvo, ekosystém - porovná a vysvětlí rozdíly mezi jednoděložnými a dvouděložnými rostlinami	- systém rostlin: - řasy (opakování) - mechorosty (opakování) - kapradňorosty - nahosemenné - krytosemenné	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí

	určí podle klíče či atlasu konkrétní zástupce	- hlavní zástupci jednotlivých skupin, jejich výskyt - význam rostlin pro přírodu a člověka, hospodářské využití - ochrana rostlin	
6.	- porovná vnitřní i vnější stavbu živočichů z jednotlivé taxonomické skupiny a popíše funkci jednotlivých orgánů	- stavba a funkce těla a jeho jednotlivých částí – tkáně, orgány, orgánové soustavy, jednobuněčné a mnohobuněčné organismy, rozmnožování	
6.	- rozliší a zařadí konkrétní zástupce živočichů do hlavních taxonomických skupin - posoudí a zhodnotí postavení živočichů v přírodě i pro člověka	- vývoj a vývin systému živočichů - bezobratlí-charakteristika a zástupci jednotlivých skupin: prvoci, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci - rozšíření, význam a ochrana živočichů	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání EnV 1 – Ekosystémy
7.	- určí vybrané zástupce živočichů patřící do taxonomické skupiny - objasní jejich způsob života - popíše jejich vnitřní a vnější stavbu těla a zhodnotí jejich význam v přírodě i pro člověka - uplatňuje zásady bezpečnosti při styku se zvířaty	- strunatci – systém - vodní: kruhoústí, paryby (žraloci, rejnoci, chiméry), ryby (sladkovodní, mořské) rybí pásma - suchozemští: obojživelníci: (ocasatí, bezocasí), plazi (šupinatí, želvy, krokodýli), ptáci (běžci a letci: vrubozobí, hrabaví, tučňáci, dravci, měkkozobí, papoušci, kukačky, sovy, šplhavci, pěvci) - savci: vejcorodí a živorodí - vačnatci a placentálové (chudozubí, primáti, hlodavci, zajícovci, hmyzožravci, letouni, šelmy, lichokopytníci, sudokopytníci, kytovci, chobotnatci)	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání EnV 1 – Ekosystémy EnV 4 – Vztah člověka k prostředí

8.	- se seznámí s názory na vznik člověka - vyjmenuje a charakterizuje vývojová stadia člověka - popíše způsob života, porovná stavbu těla, odvodí závislost rozumových schopností na velikosti mozku - vysvětlí pojmy hominizace a sapientace a posoudí jejich význam ve vývoji člověka	- antropogeneze - fylogeneze - ontogeneze - hominizace - sapientace - lidské rasy - Darwin	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání MuV 3 – Etnický původ
8.	- stanoví polohu a popíše stavbu jednotlivých orgánů a orgánových soustav, vysvětlí jejich funkci a možná onemocnění a způsoby jejich předcházení popřípadě jejich možné léčby	- stavba těla, funkce jednotlivých orgánů - orgánové soustavy: opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, nervová, rozmnožovací, smyslové orgány - infekční a civilizační choroby - preventivní lékařská péče	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
8.	- objasní podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - doloží nabyté poznatky na konkrétních příkladech dědičnosti v praktickém životě	- základy genetiky	OSV 8 – Komunikace
Pozn.: Téma bylo přesunuto ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví):			
8. - VZ	- popíše vývojové etapy člověka - vnímá tělesné duševní a sociální změny především v období dospívání - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím - diskutuje nad propojením sexuality s etikou, morálkou a životními cíli - chápe význam odpovědného sexuálního chování	- ontogeneze: vývoj člověka z hlediska tělesného, duševního a sociálního + prenatální vývoj, dětství, dospívání, dospělost, stáří, smrt - sexuální dospívání, reprodukční soustava a zdraví	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 4 – Psychohygiena OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika

8. - VZ	- se zajímá o složky výživy - sestavuje týdenní jídelníček dle principů zdravého životního stylu - zjišťuje rozdíly mezi vegetariánstvím a veganstvím - dokáže vysvětlit mentální anorexii, bulimii, obezitu - zajímá se o pravidelnou pohybovou aktivitu	- zdravý životní styl: - výživa, složky výživy (cukry, tuky, bílkoviny, vitamíny, minerální látky) - pitný režim, jídelníček - vegetariánství x veganství - poruchy příjmu potravy (anorexie, bulimie, obezita)	
8. - VZ	- pro překonání únavy a k regeneraci organismu využívá kompenzačních a sociálních dovedností a technik - dodržuje zdravý životní styl, uvědomuje si vliv prostředí na zdraví člověka - vysvětlí stres a snaží se mu předcházet	- hygiena - regenerace – odstraňování únavy - zvládání stresu – dechová cvičení, kompenzační a relaxační technika - vliv prostředí na zdraví člověka	OSV 4 – Psychohygiena EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
9.	- objasní názory na vznik planety Země a posoudí vliv sfér Země na utváření a trvání života	- vznik a stavba Země - vznik života na Zemi - zemské sféry - vývojová období Země	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
9.	- rozpozná vybrané zástupce hornin a nerostů a pomocí určovacích pomůcek je zařadí do jednotlivých skupin	- vlastnosti nerostů - nerosty: sulfidy, halogenidy, dusičnany, fosforečnany, sírany, oxidy, prvky, uhličitany, křemičitany, organické minerály - horniny: přeměněné, usazené, vyvřelé - vlastnosti minerálů - určovací sady	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
9.	- vysvětlí rozdíly mezi vnitřními a vnějšími geologickými ději a vyhledá příklady těchto dějů - rozpozná důsledky geologických dějů,	- geologické děje: vnitřní a vnější - geologický oběh hornin - oběh vody v přírodě	EnV 2 – Základní podmínky života

	geologického oběhu hornin a oběhu vody		
9.	- zhodnotí význam počasí, podnebí, vody a teploty prostředí na rozvoj ekosystémů - uvede možné příklady mimořádných přírodních událostí a jejich dopad na živé organismy	- podnebí a počasí a jejich význam pro život na Zemi - přírodní vlivy – příčiny vzniku mimořádných přírodních událostí - ekosystémy	EnV 1 – Ekosystémy EnV 2 – Základní podmínky života
9.	- doloží příklady existence organismů v konkrétním prostředí a popíše vztahy mezi organismy a prostředím - vysvětlí rozdíl mezi živými a neživými složkami ekosystému a uvede konkrétní příklady těchto složek - vysvětlí na konkrétním příkladu princip potravního řetězce	- základy ekologie - organismy a prostředí, vztahy mezi organismy a prostředím - populace, společenstva, ekosystémy, potravní řetězec	EnV 1 – Ekosystémy
9.	- zhodnotí vliv člověka na životní prostředí - uvede hlavní globální problémy a jejich možná řešení	- ochrana přírody a životního prostředí	OSV 8 – Komunikace MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
Pozn.: Téma bylo přesunuto ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví):			
9. - VZ	- propojuje informace o zdravém životním stylu a vlivu prostředí na zdraví člověka a na jeho proces rozvoje osobního wellbeingu	- zdravý životní styl - vliv prostředí na zdraví člověka - wellbeing	OSV 4 – Psychohygiena EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
9. - VZ	- seznamuje se s přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, dbá na prevenci - dává do souvislosti zdravý životní styl s rozvojem civilizačních nemocí	- nemoci: – přenosné choroby (AIDS, HIV) – civilizační choroby (obezita, rakovina, deprese, infarkt, mrtvice, cukrovka) a jejich prevence	

	- ví, že pokud bude mít zdravotní problém, může se svěřit a vyhledat odbornou pomoc		
9. - VZ	- prezentuje nabyté znalosti o legálních návykových látkách - seznamuje se s informacemi o nelegálních návykových látkách a snaží se je rozdělit podle typu - v modelových situacích odmítá návykové látky a jiné škodliviny, které jsou neslučitelné se zdravím - zjišťuje zdravotní rizika spojená se zneužíváním návykových látek a v případě problému ví, na koho se obrátit - vyjmenuje instituce zabývající se odbornou pomocí při závislostech	- návykové látky: – legální (alkohol, kouření) x nelegální (marihuana, LSD, kokain, heroin, extáze...) – zdravotní rizika při použití návykové látky – instituce odborné pomoci při boji s návykem (Drop-in, léčebny apod.) - modelové situace: nabídka návykové látky v prostředí školy i jinde (z rukou kamaráda, spolužáka, dospělé známé/neznámé osoby apod.)	OSV 8 – Komunikace

ZEMĚPIS

charakteristika výuky:

Zeměpis se vyučuje ve všech ročnících 2. stupně základní školy, v 6. a 9. ročníku jednu hodinu týdně a v 7. a 8. ročníku dvě hodiny týdně.

Předmět Zeměpis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a realizuje témata vzdělávacího oboru Zeměpis a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka Zeměpisu obohacuje celkový vzdělanostní rozhled žáků zaměřený na hlavní přírodní, hospodářské, sociální podmínky v jednotlivých světadílech. Umožňuje jim orientovat se v současném světě, uvědomovat si možná rizika, perspektivu budoucnosti lidstva, jejich spoluodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich společenskému a přírodnímu prostředí.

Ve výuce získávají žáci dovednosti potřebné pro práci s mapou, statistickými daty a informačními materiály. Učí se samostatně vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů: tabulky, grafy, internet, encyklopedie, apod. Důležitou součástí výuky je nácvik správného používání geografických, topografických i kartografických pojmů, hledání souvislostí a řešení problémů souvisejících s poznáváním světa a praktickým životem. Součástí výuky je proto i praktická terénní aplikovaná geografie, kdy se žáci učí orientovat se v terénu, z pozorování krajiny vyvozují geografická data, která následně zobrazují, vyhodnocují, zobecňují. Žáky vedeme k zásadám bezpečného pohybu a pobytu v krajině, v regionu.

Zeměpis se také v mnoha výstupech zabývá okruhy průřezových témat např.:

- multikulturní výchovy – např. v tématu cestovního ruchu a migrace
- environmentální výchovy – např. v tématech přírodního bohatství jednotlivých kontinentů
- výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech – např. v tématech o mezinárodních organizacích či celosvětových problémech
- výchovy demokratického občana – např. v tématech o regionu Česká republika apod.

Vědomosti, dovednosti, návyky, postoje a hodnoty osvojené v zeměpise tvoří nedílné východisko pro vnímání, osvojování a orientaci ve světě.

Kompetence k učení

- Učíme žáky vyhledávat a třídit informace, pracovat s nimi a využívat je při studiu i v běžném životě.
- Usilujeme o to, aby žáci dokázali pracovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, které se týkají zeměpisu, uváděli věci do souvislostí a na tomto základě si vytvářeli názor na přírodní, společenské a kulturní jevy okolo nás.
- Klademe důraz na kontrolu a hodnocení výsledků práce a schopnost jejich porovnání s dosavadními zkušenostmi.

Kompetence k řešení problémů

- Motivujeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému a jejich následnému využití.
- Podporujeme kritické myšlení, posuzování a uvědomování si zodpovědnosti za svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme schopnost formulovat a vyjadřovat myšlenky a názory na konkrétní téma přírodního a společenského prostředí, žák uvádí skutečnosti, ze kterých vyvozuje své úsudky.
- Pomáháme žákům využít adekvátní prostředky a technologie, aby mohli komunikovat s okolím.

Kompetence sociální a personální

- Koncipujeme výuku tak, aby žáci byli schopni pracovat ve skupině a respektovat názory ostatních lidí.
- Podporujeme individuální rozvoj žákovy osobnosti (sebepoznávání, seberealizace) pomocí technik a her.

Kompetence občanské

- Podporujeme demokratické postoje při řešení problémů.
- Vedeme žáky k respektování rovnoprávnosti všech lidí.
- Učíme žáky chránit a oceňovat tradice a kulturní i historické dědictví nejen v ČR, ale i ve světě.

Kompetence pracovní

- Motivujeme žáky k efektivní práci.
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby dbali pravidel bezpečnosti v terénu.
- Učíme žáky využívat a vyhledávat v různých zdrojích informací.

Kompetence digitální

- Klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě, k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací.
- Seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi.
- Vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, programy a prameny.
- Motivujeme žáky ke zkoumání světa využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii z nejrůznějších kartograficko-informačních zdrojů	- zobrazování na mapách, plánech - mapa, globus, měřítko, symboly, značky, vysvětlivky, statistická data, tabulky, diagramy - zeměpisné souřadnice - orientace (světové strany) - praktická cvičení – práce s kartografickými produkty	
6.	- popíše tvar, velikost a pohyby planety Země - vysvětlí důsledky jednotlivých pohybů na život na planetě	- Země jako vesmírné těleso (srovnání s ostatními tělesy sluneční soustavy) - tvar, velikost Země - pohyby Země - světový a pásmový čas	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
6.	- rozliší a porovná složky a prvky přírodní sféry i jejich vzájemnou provázanost - odliší od sebe jednotlivé geografické pásy i výškové stupně - rozezná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a zdůvodní jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	- přírodní sféra: litosféra, atmosféra, hydrosféra a oceány, pedosféra, biosféra - geografické pásy, výškové stupně	EnV 2 – Základní podmínky života
7.	- určí na mapě danou geografickou oblast a pojmenuje její základní přírodní a společenské rysy - srovná její postavení s okolním světem - zhodnotí její polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, náboženské, společenské, politické a hospodářské poměry	- světový oceán - Regiony světa: • Asie • Austrálie • Oceánie • Afrika • Amerika • Antarktida	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání

	- objasní zásadní přírodní a společenské rozdílnosti v rámci dané oblasti - vyhledá zvláštnosti a zajímavosti dané oblasti a objasní, jak její potenciál, tak bariéry - zváží nastalé zásadní změny v dané oblasti, vývoj a příčiny těchto změn		
7.	- vyhledá zvláštnosti a zajímavosti probíraných světadílů - poukáže na problémy, překážky v rozvoji, diskutuje nad možnostmi jejich řešení; najde příklady využití možností oblasti - zváží nastalé zásadní změny v oblasti, vývoj a příčiny těchto změn	- zvláštnosti, podobnosti, potenciál a bariéry probíraných světadílů - aktuální dění v regionu	MuIV 1 – Kulturní difference MuIV 2 – Lidské vztahy MuIV 3 – Etnický původ
8.	- na mapách lokalizuje a vymezí geografickou oblast Evropa - určí polohu a rozlohu Evropy - určí základní přírodní a společenské rysy oblasti Evropy, zhodnotí poměry: • přírodní • kulturní • náboženské • společenské • politické • hospodářské	Regiony světa: • Evropa - poloha a rozloha - přírodní oblasti Evropy - společenské rysy Evropy - vazby a souvislosti v oblasti: • přírodní • podnebné • sídelní • jazykové • náboženské • kulturní • politické • hospodářské	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání MEGS 1 – Evropa a svět nás baví MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět MEGS 3 – Jsme Evropané
8.	- vymezí a lokalizuje region Prahy a porovná jej s okolními oblastmi ČR - zhodnotí přírodní, hospodářské, dopravní	- místní region - Praha	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání

	a kulturní poměry daného regionu - analyzuje vazby daného regionu k vyšším územním celkům - navrhne možnosti dalšího rozvoje regionu		
8.	- lokalizuje polohu ČR - zhodnotí a porovná přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR - přiměřeně posoudí ČR v evropském a světovém kontextu	- Česká republika - mezinárodní spolupráce ČR - ČR versus EU - spolupráce ČR se sousedními státy	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MEGS 3 – Jsme Evropané MulV 1 – Kulturní difference EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
8.	- lokalizuje a přiměřeně charakterizuje jednotlivé kraje ČR - vymezí a porovná jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení i hospodářského rozvoje	- regiony ČR – jednotlivé kraje ČR: - poloha - rozloha - hospodářství (průmysl, zemědělství, služby) - obyvatelstvo - města - přírodní zdroje - cestovní ruch	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
9.	- přiměřeně zhodnotí prostorové uspořádání světové populace - vysvětlí na konkrétních příkladech multikulturalitu a globalizaci světa se svými pozitivy i negativy - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla	- obyvatelstvo světa - urbanizace, suburbanizace - globalizace - cestovní ruch a rekreace - migrace	OSV 8 – Komunikace VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát MulV 4 – Multikulturalita MulV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity

			EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Env 4 – Vztah člověka k prostředí
9.	- zhodnotí strukturu, složky a funkce světového hospodářství - lokalizuje na mapách významná surovinová a energetická naleziště světa - určí hlavní faktory ovlivňující územní rozmístění hospodářských aktivit	- světové hospodářství - zemědělství, průmysl a služby - dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje, životní úroveň	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
9.	- porovná státy světa a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků	- světová integrace států – politická, hospodářská, bezpečnostní (vojenská) - mezinárodní organizace: EU, OSN, NATO, Červený kříž	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá MEGS 3 – Jsme Evropané
9.	- lokalizuje na mapě jednotlivých kontinentů klíčové geopolitické změny a problémy světa	- geopolitické procesy - ohniska politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika MuIV 2 – Lidské vztahy
9.	- porovná mezi sebou různé druhy krajiny včetně prostorového rozmístění ekosystémů	- životní prostředí - krajina - ekosystémy (biomy)	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	- rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín - určí konkrétní příklady krajinných složek a prvků - uvede na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí a navrhne jejich možná řešení	- trvale udržitelný rozvoj - ochrana přírody - globální problémy ekologické a environmentální (znečištění oceánů a atmosféry, skleníkový efekt, ozónová díra, kyselé deště, ničení tropických deštných lesů, přelidnění a hlad)	EnV 1 – Ekosystémy EnV 2 – Základní podmínky života EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Env 4 – Vztah člověka k prostředí
--	--	---	--

HUDEBNÍ VÝCHOVA

charakteristika výuky:

Hudební výchova se vyučuje od 6. do 8. ročníku jednu hodinu týdně, od školního roku 2023/2024 pak v 9. ročníku jednu hodinu za 14 dní, kdy se střídá s výtvarnou výchovou.

Předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a realizuje témata vzdělávacího oboru Hudební výchova a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Cílem výuky Hudební výchovy je, aby žáci chápali umění a kulturu jako neoddělitelnou součást lidské existence. Celkově vedeme žáky k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a k tomu, aby ji využívali jako svébytný prostředek komunikace.

V Hudební výchově žáci rozvíjejí a prohlubují své schopnosti a dovednosti vokální, instrumentální, poslechové a hudebně-pohybové. Získávají též poznatky z oblasti hudební teorie a historie.

Žáci a vyučující mohou využívat audiovizuální techniku, různé hudební nástroje, včetně sady Orffových nástrojů, zpěvníky, odbornou literaturu a jiné pomůcky. Výuka bývá obohacena návštěvou koncertů a hudebně-divadelních představení.

Hudební výchova je nejvíce spjata s výtvarnou výchovou, českým jazykem a dějepisem.

Kompetence k učení

- Informace z dějin hudby uvádíme do souvislostí a propojujeme je do širších celků s jinými společenskými jevy.
- Podporujeme zájem o hudební dění a další hudební vzdělávání.
- Rozvíjíme schopnost kritického posouzení hudebního díla a ohodnocení jeho estetických kvalit.
- Vedeme žáky k tomu, aby osvojené hudební dovednosti dokázali využít v tvůrčích činnostech.

Kompetence k řešení problémů

- Motivujeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů.
- Klademe důraz na to, aby žáci uměli využít získané vědomosti a dovednosti.
- Učíme žáky kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí, která jsou schopni obhájit.
- Podporujeme účast žáků na soutěžích.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme schopnost vyjádřit svůj názor na hudební umění, hudbu vůbec – výstižně, souvisle, kultivovaně.
- Klademe důraz na to, aby žáci dokázali vyslechnout názory druhých, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhájit svůj názor a vhodně argumentovat.

- Učíme žáky porozumět různým typům záznamů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků.
- Podporujeme práci žáků s různými komunikačními prostředky a technologiemi.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k tomu, aby získanými hudebními dovednostmi dokázali uplatnit svůj hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu.
- Motivujeme žáky k utváření příjemné atmosféry v týmu a ke schopnosti prokázat úctu při jednání s druhými lidmi.
- Učíme žáky pochopit potřebu efektivně spolupracovat s druhými, ocenění zkušeností druhých lidí.
- Dáváme prostor k uplatnění individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu a pohybové dovednosti při tanci.
- Usilujeme o účinnou spolupráci ve skupině, podílení se na vytváření pravidel práce v týmu.
- Pomáháme žákům vytvářet si pozitivní představu o sobě samých, což podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k respektování, ochraně a oceňování naší tradice, kulturního a historického dědictví.
- Rozvíjíme v žácích pozitivní postoj k hudebním dílům, smysl pro kulturu a tvořivost.
- Vedeme žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do hudebního a kulturního dění.

Kompetence pracovní

- Povzbuzujeme žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností při rozhodování o dalším profesním zaměření.
- Usilujeme o ochranu kulturních hodnot
- Vyžadujeme dodržování daných pravidel, plnění povinností a závazků.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k aktivnímu využívání elektronických nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro produkční, reprodukční i vlastní tvůrčí hudební činnost.
- Motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií.
- Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení uměleckých děl, inspiračních zdrojů i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- využívá znalosti notopisu při hudebních aktivitách - pohybem reaguje na hudební ukázkou a změny v jejím průběhu	- vlastnosti tónů - orientace v notovém zápisu (délkové hodnoty not a pomlky; takt; dynamická a tempová označení)	
6.	- si zahraje na dirigenta - vysvětlí, co je partitura - rozliší dvoudobý a třídobý takt, ukáže taktování	Hudebně pohybové činnosti: - dirigent, partitura, taktování a druhy taktu	
6.	- rozpozná jednohlasý a vícehlasý zpěv - se při zpěvu pokouší udržet svůj hlas	Vokální činnosti: - hlasová hygiena - rozšiřování hlasového rozsahu - jednohlasý a vícehlasý zpěv (dvojhlas) - lidová píseň, kánon	
6.	- vysvětlí, jak funguje hudba	- hudební výrazové prostředky: melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva, tempo, kontrast, gradace	
6.	- porovná hudební výrazové prostředky poslouchaných skladeb	Poslechové činnosti: - analýza hudební skladby	
6.	- na klávesnici rozezná celé tóny a půltóny, zapíše stupnici C-dur - objasní funkci posuvek, najde je v notovém zápisu, zkouší zapsat interval malé a velké tercie	- celé tóny a půltóny, stupnice C-dur a její zápis - posuvky: křížky, béčka, odrážky - chromatická stupnice	
6.	- rozezná sluchem a pokouší se zazpívat malou a velkou tercii, sestavuje a zpívá dle svých možností akord	- intervaly, malá a velká tercie, dur a moll akord	
6.	- vysvětlí rozdíly mezi klasickým baletem, moderním výrazovým tancem - ukáže základní kroky klasického baletu	Hudebně pohybové činnosti: - balet, výrazový tanec: pohybová improvizace s doprovodem vhodné hudby	
6.	- se orientuje v kategoriích hudebních nástrojů - popíše obsazení hudebních nástrojů v symfonickém orchestru	- kategorie hudebních nástrojů - symfonický orchestr a nástrojové obsazení	
6.	- rozpozná poslechem nástrojové obsazení hudebních těles	- komorní tělesa: duo, trio, smyčcové kvarteto, dechové kvinteto, sexteto	
6.	- rozlišuje hudební nástroje symfonického orchestru a nástroje lidové	- nástroje v lidové hudbě, obsazení souborů lidové hudby	MuIV 1 – Kulturní difference

	- rozezná krajové zvláštnosti lidové hudby		
6.	- rozliší mužské, ženské, dětské hlasy	- rozdělení lidských hlasů podle hudebního členění	
6.	- objasní, co je píseň - rozlišuje rozdíly v obsahu a podání skladby - sám ukáže rytmicky nebo melodicky, jak se tvoří skladba, píseň	Hudebně pohybové činnosti: - píseň a její hudební forma - hlavní téma a jeho variace melodické a rytmické	
6.	- rozpozná písně různých historických období - objasní rozdíly mezi operou, operetou a muzikálem, vyhledá sám skladatele a jejich tvorbu operní, operetní, muzikálovou - rozpozná, na základě poslechu, tyto hudební formy	Vokální a poslechové činnosti: - píseň v proměnách staletí - opera, opereta, muzikál - poslech a zpěv slavných melodií	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
6.	- vyhledá základní informace o historii budovy Národního divadla a zjistí aktuální program, případně navrhne spolužákům návštěvu některého představení	- Národní divadlo – historie, výzdoba, repertoár	MuIV 1 – Kulturní difference
6.	- objasní, co je melodram a zapojí ostatní spolužáky do doprovodu vybraného básnického nebo prozaického textu	Hudebně pohybové činnosti: - melodram - hudební doprovod pomocí hry na tělo, nástrojů Orffova instrumentáře nebo vlastních nástrojů	
6.	- si všímá toho, kde a jak, za jakých okolností posloucháme hudbu a jakou hudbu vlastně posloucháme - si všímá aktivního a pasivního poslechu hudby	- negativní a pozitivní jevy hudby, hudba jako kulisa, hudba jako terapie	OSV 4 – Psychohygiena OSV 5 – Kreativita
7.	- se seznámí se stavbou a funkcí hlasivek, s jejich fyziologickými změnami (mutace) - objasní negativní vlivy na funkci hlasivek	- lidský hlas, zásady hlasové hygieny, správné tvoření hlasu - rozdělení lidských hlasů	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
7.	- rozpozná sluchem durovou a mollovou stupnici, rozliší poslechem píseň zapsanou buď v dur, nebo moll tónině	- durové a mollové stupnice	
7.	- rozpozná rozdíl mezi lidovou a umělou písní - rozpozná charakter lidové písně a vysvětlí její funkci - nachází podobnosti v lidových písních okolních a příbuzných národů	Poslechové a vokální činnosti: - lidové písně různých národů, etnik	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá MuIV 1 – Kulturní difference

	- odhadne, ze které země lidová píseň pochází - seznámí spolužáky s lidovými písněmi rodné země, nebo své oblíbené země		
7.	- se seznámí s prvními hudebními projevy - se pokouší ztvárnit primitivní hudební projev	Poslechové a pohybové činnosti: - počátky hudby: pravěk - hra na tělo, pantomima, improvizace	
7.	- se seznámí s prvními hudebními zápisy, na základě poslechu zkouší odhadnout charakter skladby, její obsah a poslání - poznává nejstarší hudební nástroje a funkci hudby ve starověku	Poslechové činnosti: - hudba starověku (Řecko, Řím)	
7.	- se seznámí s hudebními projevy ve středověku, rozpozná hudbu duchovní a světskou - zkouší zpívat Gregoriánský chorál - zkouší tančit jednoduchý středověký tanec - navrhne scénku ze života středověkých hudebníků	Vokální, pohybové, instrumentální a poslechové činnosti: - hudba ve středověku - počátky hudby v Čechách (písně světské a duchovní, chorál) - taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - doprovod na nástroje (Orffův Instrumentář)	OSV 5 – Kreativita
7.	- se seznámí s hudebními projevy a významnými hudebními osobnostmi v období renesance - rozezná hudební nástroje tohoto období a porovnává je se současnými - zkouší zpívat renesanční píseň a tančit jednoduchý tanec	Vokální, pohybové, instrumentální a poslechové činnosti: - hudba období renesance - zpěv (píseň, kánon) a tanec - doprovod na nástroje Orffova instrumentáře nebo na (vlastní) hudební nástroj	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá
7.	- vysvětlí pojmy polyfonie a homofonie, tyto pojmy rozpozná i poslechem, objasní pojem kánon a zkouší jej zpívat	Vokální a poslechové činnosti: - polyfonní a homofonní zpěv, kánon	
7.	- objasní pojmy skladatel a interpret - účastní se soutěže o nejlepší interpretaci vybrané písně v rámci třídy	- skladatelská tvorba: nadání, genialita, skladatelské techniky, tvůrčí vášeň, virtuosita, inspirace, originalita x epigonství - spojení skladatelova zápisu a provedení interpreta	OSV 5 – Kreativita

8.	- se seznámí s hudebními projevy a významnými hudebními osobnostmi v období baroka - využívá svých znalostí o polyfonní hudbě a koncertu, concertinu a také o hudebních nástrojích - zkouší rozlišit poslechem hudbu středověku, renesance, baroka - v ukázkách barokní hudby se pokouší rozpoznat hudební nástroje - seznámí se s významnými barokními skladbami - pokouší se o taneční kroky barokního tance	Pohybové a poslechové činnosti: - hudba období baroka, J. S. Bach, G. F. Händel, A. Vivaldi, čeští barokní skladatelé - taneční kroky a názvosloví - nástrojové reprodukce melodií	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá
8.	- objasní, co je fuga, a zjistí, který skladatel byl mistrem fugy - v hudební ukázce rozpozná hlavní téma fugy	Vokální a poslechové činnosti: - fuga	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá
8.	- rozliší rozdíl mezi pojmy koncert a concerto grosso – tzv. concertino, vysvětlí tyto hudební formy - na základě poslechových skladeb významných hudebních skladatelů rozpozná koncert od concertina	- obsazení symf. orchestru Poslechové činnosti: - koncert jako hudební forma - concerto grosso	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá
8.	- objasní pojmy duchovní a světská hudba, kantáta a oratorium, tyto hudební formy rozpozná poslechem	Poslechové činnosti: - kantáta a oratorium	
8.	- využívá svých znalostí o durové stupnici - se seznámí s pojmy tónina, tónika, dominant a subdominanta - zkouší vytvořit a zapsat vlastní melodií	Vokální a instrumentální činnosti: - stupnice, tónina – tónika, dominant, subdominant - notový zápis a jeho realizace na hudební nástroj	
8.	- se seznámí s hudebními projevy a významnými hudebními osobnostmi v období klasicismu - využívá svých znalostí o sonátě, symfonii, opeře - pokouší se rozpoznat hlavní melodická témata významných děl klasicistních skladatelů	Vokální a poslechové činnosti: - hudba v období klasicismu, J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven; významní čeští skladatelé - zpěv	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá

	- zkouší zpívat písně z tohoto období		
8.	- rozpozná na základě poslechových skladeb významných hudebních skladatelů sonátu a symfonii, objasní tyto pojmy - rozliší sluchem hlavní témata	Vokální a poslechové činnosti: - sonáta a symfonie – hudební formy	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá
8.	- se seznámí s hudebními projevy a významnými hudebními osobnostmi v období romantismu - při charakteristice hudební ukázky využívá znalostí o hudebních výrazových prostředcích - zkouší taneční kroky valčíku - vnímá hudbu jako nositelku politických a filosofických myšlenek	Poslechové a pohybové činnosti: - hudba období romantismu, významní skladatelé - taneční kroky valčíku, polky - český romantismus (národní hudba, lidové písně, česká opera)	MEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá MuIV 1 – Kulturní difference
8.	- rozezná tanec ve 2/4 a 3/4 metru, předvede základní krok vybraných tanců ve skupině nebo sólo - rozezná standardní tance od latinskoamerických	Pohybové činnosti: - základní kroky lidových, společenských a moderních tanců - standardní a latinskoamerické tance	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
8.	- vysvětlí pojem hudba s programem, navrhne text k dané hudební ukázce, odhadne program symfonické básně - aplikuje znalosti o hudebních výrazových prostředcích - poznává díla B. Smetany, A. Dvořáka	Poslechové činnosti: - programní hudba, symfonie a symfonická báseň	MuIV 1 – Kulturní difference
8.	- se seznámí s artificiální hudbou 20. století, s novými uměleckými směry, experimenty v hudbě	Poslechové činnosti: - artificiální hudba 20. století a významní světoví a čeští představitelé	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
9.	- se seznámí s kořeny populární hudby - rozliší pojmy pracovní písně, spirituály, blues - zkouší zpívat spirituál a blues	Vokální, pohybové a poslechové činnosti: - USA – počátky moderní populární hudby (pracovní písně, spirituál, blues) - zpěv a hra na tělo nebo nástroje Orffova instrumentáře	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
9.	- seznámí se a poslechne si ragtime - objasní pojem pochodový jazz a seznámí se s obsazením	Vokální, pohybové a poslechové činnosti: - vývoj populární hudby - jazz	OSV 8 – Komunikace

	kapely, která hraje pochodový jazz - zkouší zpívat píseň tohoto druhu - seznámí se s osobností a hudebním projevem L. Armstronga - vysvětlí, co je scat, a zkouší tímto způsobem zpívat - objasní pojem dixieland - vede diskusi na téma „Hledáme jazzové prvky v české populární hudbě“	- dixieland - ragtime - zpěv a hra na tělo nebo na nástroje Orffova instrumentáře	
9.	- se seznámí a rozlišuje poslechem rock and roll a country and western - zkouší zpívat písně tohoto období a využívá znalostí tanečních kroků rokenrolu	Vokální, pohybové a poslechové činnosti: - rock and roll, country and western - zpěv písní, taneční kroky rokenrolu	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
9.	- se seznámí s populární hudbou 60. let 20. století – skifflové skupiny v Anglii - vyhledá nejznámější anglické skupiny a zhodnotí hudbu alespoň jedné z nich, doloží hudební ukázky, popř. prezentaci o skupině - zkouší zpívat písně skupiny The Beatles	Poslechové činnosti: - Anglie – moderní populární hudba a rock 60. let - nejznámější hudební skupiny	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
9.	- se seznámí s žánry populární hudby 70., 80. a 90. let 20. století až dosud - beseduje nad ukázkami různých hudebních žánrů - zkouší zpívat vybrané populární písně, případně se doprovází na hudební nástroj	Vokální, poslechové a instrumentální činnosti: - populární hudba 70. let 20. století až dosud - zpěv a hudební doprovod na (vlastní) hudební nástroj	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět
9.	- objasní pojmy artificiální a nonartificiální hudba, rozlišuje je i v hudebních ukázkách - diskutuje se spolužáky o tomto tématu	Poslechové činnosti: - hudba artificiální a nonartificiální - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními díly, s vlastními zkušenostmi – inspirace, epigonství, kýč, módnost, stylová provázanost	OSV 8 – Komunikace
9.	- využívá svých znalostí o metru, rytmu, tempu - vytvoří a zapisuje vlastní rytmický zápis	Instrumentální činnosti: - metrum, rytmus, tempo - notový zápis a jeho realizace na hudební nástroje Orffova instrumentáře	

9.	- seznámí se s osobností a písněmi K. Hašlera - se seznámí a poslechne si písně období 40. a 50. let 20. století, písně budovatelské a masové - rozliší pojmy dechovka, kuplet, dělnické písně, kabaret	Vokální, pohybové a poslechové činnosti: - česká populární hudba první poloviny 20. století	MuV 1 – Kulturní difference
9.	- se seznámí s českou populární hudbou 60. let 20. století – divadlo Semafor, objasní název tohoto divadla, doloží hudební ukázky, popř. vytvoří prezentaci o interpretech, kteří vyšli z tohoto divadla - zpívá písně J. Suchého a J. Šlitra	Poslechové a vokální činnosti: - česká populární hudba 60. let	OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika MuV 1 – Kulturní difference MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
9.	- se seznámí s žánry české populární hudby 70., 80. a 90. let 20. století až dosud - beseduje nad ukázkami různých hudebních žánrů - zpívá vybrané populární písně, případně se doprovází na hudební nástroj	Vokální, poslechové a instrumentální činnosti: - populární hudba 70. let 20. století až dosud - zpěv a hudební doprovod na (vlastní) nástroj	OSV 8 – Komunikace MuV 1 – Kulturní difference

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

charakteristika výuky:

Výtvarná výchova se vyučuje ve všech ročnících 2. stupně základní školy v 6. a 7. ročníku dvě hodiny, v 8. ročníku jednu hodinu týdně a v 9. ročníku jednu hodinu za 14 dní, kdy se střídá s hudební výchovou.

Předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a realizuje témata vzdělávacího oboru Výtvarná výchova a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výtvarná výchova rozvíjí tvůrčí činnosti – tvorbu, vnímání a interpretaci uměleckého díla, umožňuje užívat tradiční i neobvyklé možnosti a postupy při vytváření a chápání vlastních děl. Rozvíjí individuální vnímání, citění, myšlení, fantazii, intuici, invenci a smyslovou citlivost.

Cílem výuky Výtvarné výchovy je, aby žáci chápali umění a kulturu jako neoddělitelnou součást lidské existence i života jich samých. Díky tvoření pomáháme dětem hlouběji vnímat, porozumět nejenom uměleckým dílům, ale i vlastnímu procesu vyjádření se. Snažíme se žákům ukázat, že umění může a je prostředkem komunikace, sebevyjádření i jako možný prostředek duševního zdraví. Zaměřujeme se i na rozvoj a hodnocení estetiky v různých typech umění.

Vedeme žáky k poznávání kulturních hodnot prostřednictvím uměleckých výstav a kulturních akcí. Žáci se také účastní výtvarných soutěží a podílejí se na školních výstavách a prezentacích svých prací.

Kompetence k učení

- Důraz klademe na praktickou stránku výuky a pomáháme žákům vyhledávat souvislosti s běžným životem, což vnitřně motivuje k dalšímu učení.
- Pomáháme žákům osvojit si obecně užívané termíny, znaky a symboly jako systém, se kterým dále pracují.
- Poskytujeme jim základní teoretické informace o postupech práce při aplikaci různých výtvarných technik.
- Vedeme žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů, k jejich kritickému posouzení a třídění.
- Využíváme interaktivních internetových stránek.
- Podporujeme realizaci vlastních námětů žáků ve vhodných souvislostech.
- Klademe důraz na práci s textem, jeho porozumění a interpretaci.
- Využíváme projektové výuky a týmové práce.
- Organizujeme školní kola výtvarných soutěží a dáváme prostor žákům se zájmem o obor.
- Vedeme žáky k sebehodnocení.

Kompetence k řešení problému

- Podporujeme aktivitu žáků i v přípravných fázích projektů a úkolů.

- Výuka je vedena tak, aby žáci sami objevovali podstatu problému.
- Netradiční, osobité a vlastní návrhy řešení vítáme, pokud je žák schopen je obhájit nebo se o to pokusí.
- Během výuky klademe otevřené otázky a necháváme prostor žákům.
- Podněcujeme žáky, aby kladli otázky.
- Vyhledáváme podstatu problémů, které jsou součástí běžného života.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky dovednosti obhájit svůj výtvarný projev, obhájit svůj názor.
- Používáme internet jako běžnou součást výuky, zdroj informací, komunikační médium, ale také jako prostor pro širší prezentaci projektů a akcí školy.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.
- Klademe důraz na týmovou práci, kde se žáci učí spolupracovat.

Kompetence sociální a personální

- Usilujeme o dodržování pravidel a slušného chování ve škole i mimo ni.
- Ve skupinové práci usilujeme o rovnoměrné rozdělení rolí, vzájemnou spolupráci a pomoc.
- Povzbuzujeme získávání sebedůvěry a pocitu uspokojení z díla.

Kompetence občanské

- Povzbuzujeme kladný postoj žáků k uměleckým dílům.
- Vedeme žáky k zodpovědnému přístupu k sobě i svému okolí (drogová prevence, sexuální výchova, výchova k ekologickému přístupu).
- Vedeme žáky k respektování vkusu ostatních.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k přizpůsobení se různým pracovním podmínkám.
- Vyžadujeme osvojení si základních pracovních návyků, dodržování daných pravidel.
- Zdůrazňujeme praktické uplatnění osvojených dovedností a dáváme mu co největší prostor.

Kompetence digitální

- Motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení.
- Poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího zaměření, vnímání interpretace.
- Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- si vytváří portfolio vlastních prací, inspiračních materiálů apod.	- vedení pracovního deníku - ukládání a uchovávání prací	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
6.	- podle vlastního tvůrčího záměru volí při kresbě i malbě vyjádření světelných přechodů světla - stínu	- světelné přechody – vliv na linie, tvary - stínování	
6.	- pozoruje a kresbou, malbou zaznamenává pozorované objekty	- studijní kresba - možnosti jednotlivých kresebných materiálů	
6.	- dělí barvy podle různých kategorií, míchá je a pracuje s nimi	- barvy základní a doplňkové; míchání barev - malba - barevné budování prostoru	
6.	- využívá výrazové kvality tvaru, jeho obrysu a pracuje s plochou	- silueta, obrys figury a předmětu - figura, předmět versus plocha	
6.	- vymodeluje přibližný tvar pozorovaného předmětu	- modelování, proporce, tvar	
6.	- si uvědomuje vazbu mezi jednotlivými kulturami a rozvojem písma - využívá písmo jako druh uměleckého vyjádření	- písmo: jeho vývoj a podoby - základní typografie (seznámení)	OSV 8 – Komunikace
6.	- na základě vlastní zkušenosti s grafickou technikou vysvětlí postup od zhotovení matrice po tisk	- grafická technika: tisk z výšky	
6.	- vysvětlí rozdíly mezi uměleckou tvorbou vybraných období pravěku a starověku, použije základní pojmy a základní historické souvislosti - poukáže na význam a provázanost kultury na evropskou civilizaci a umění	- stručné dějiny umění: • počátky estetických počínů člověka - pravěk • starověk • raný středověk	MEGS 3 – Jsme Evropané

6.	- orientuje se v základních pojmech architektury	- základní pojmy v architektuře	
6.	- navrhuje nejvhodnější formu prezentace své či společné tvorby a její praktické využití	- potřeby k prezentaci - vystavení a prezentace děl	OSV 3 – Seberegulace a sebepojetí MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
6.	- zaujme postoj ke své práci, objasní výsledek své práce - rozezná, kde vycházel z vlastní zkušenosti, kde z fantazie	- rozbor práce se sebereflexí - zkušenost versus fantazie	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
7.	- vytvoří obrazový celek z dílčích částí - se zaměřuje na detail a vybere z něj výřez, přičemž volí míru odstupy či přiblížení - promýšlí kompoziční umístění	- koláž, grafické techniky - kompozice	
7.	- ve spolupráci se spolužákem/spolužáky připraví scénář k příběhu - naaranžuje a vymyslí dějovou posloupnost jednotlivých situací - z dílčích částí sestaví různé varianty - předkládá návrhy skupině	- storyboard - tvorba scény - fotografie - animace - komiks - zkratka v příběhu (domýšlení situace)	OSV 8 – Komunikace OSV 9 – Kooperace a kompetice MedV 7 – Práce v realizačním týmu
7.	- výtvarně vyjádří subjektivní vizuální představu hmatového vjemu	- kresba, grafické techniky modelování, asambláž	
7.	- ve své tvorbě uplatňuje proporční principy	- poměřování, proporce postavy - kánon lidského těla	
7.	- pracuje s barevnou plochou	- malba - čisté plochy v malbě	
7.	- navrhne oděvy nebo módní doplňky	- návrh, realizace, design	

7.	- navrhne a zhotoví jednoduchý reklamní produkt	- návrh, design, reklamní grafika	MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
7.	- seřadí ukázky významných uměleckých projevů podle historické posloupnosti od nejstaršího - ve vlastní tvorbě reflektuje poznatky z dějin umění	- významné umělecké projevy středověku a novověku (seřazení podle časové linky) - typické určující znaky	MEGS 3 – Jsme Evropané
7.	- třídí své portfolio, vybere práce dle různých kritérií	- rozbor portfolio, sebereflexe	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
7.	- vybere ze svých či cizích prací ty, které jsou podle něj něčím důležité, vysvětlí důvod výběru a navrhne možný způsob jejich prezentace, použití, představení - porovná svůj postup s prací skutečného kurátora	- výběr prací - koncepce - práce kurátora	OSV 9 – Kooperace a kompetice
8.	- pracuje s výrazovými prvky: plocha, světlo, tvar, linie, kontrasty, prostor - k daným obrazovým prvkům vybere dílo, reprodukci, pro kterou je daný prvek charakteristický, svůj výběr vysvětlí, prvky ukáže	- plocha, světlo, tvar, linie, kontrasty, prostor – ve vlastním vyjádření (i ve vyjádření umělců)	
8.	- využívá znalostí o barvách k modelaci objemu i prostoru	- dělení barev - vztahy mezi barvami - světlo a barevné spektrum - malba a její typy - modelace objemu barvou	
8.	- vyjádří přibližné základní proporce lidského těla a jeho částí	- figurální kresba, malba, modelování - postava v pohybu	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí

	- výtvarně ztvární lidské vlastnosti a emoce	- lidské vlastnosti a emoce ve výtvarném umění - kánon lidského těla (Leonardo da Vinci, LeCorbusier atd.) - figura - lidská hlava a portrét	OSV 6 – poznávání lidí OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
8.	- volí grafickou techniku pro návrh bankovky či známky	- tisk z hloubky	
8.	- ve své tvorbě reflektuje poznatky z dějin umění období 19. století; označí obrazové prvky, které s daným uměleckým stylem souvisí	- umělecké styly 19. století	MEGS 3 – Jsme Evropané
8.	- nachází souvislosti a rozdíly mezi různými uměleckými styly a projevy	Proměna a styčné body v oblastech: - malba - architektonické prvky, architektura - oblékání a zdobení se - užité umění	
8.	- seřadí podle historické posloupnosti ukázky architektonických prvků od nejstaršího - k jednotlivým architektonickým prvkům přiřadí název slohu	- významné stavební slohy - historické budovy	
8.	- rozlišuje funkce interiéru a exteriéru v architektuře - navrhne vnitřní nebo vnější prostor stavby	- architektura a její funkce, materiály - vztah architektury k okolnímu prostředí	
8.	- navrhne přebal knihy - s ohledem na název a obsah knihy volí formát přebalu, druh písma, techniku; svou volbu zdůvodní	- přebal knihy - kniha a její části	MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení

8.	- diskutuje o zhlédnutém uměleckém počínu, výstavě, apod.	- umění nejen v galerii - písemná, ústní reflexe výstavy	
9.	- za použití nejrozličnějších výrazových prvků a technik tvoří realistická i fantazijní vyjádření - pracuje s tvarem - deformuje, stylizuje - uplatňuje znalosti z geometrie k vyznačení prostoru v obraze, vyjádření prostorového efektu	- různé typy obrazových vyjádření a jejich kombinace: • kresba • malba • prostorová tvorba • grafické techniky - práce s různým materiálem - výtvarná zkratka, stylizace - geometrie ve vyznačení prostoru – perspektiva	
9.	- rozlišuje grafické techniky a na základě vlastních zkušeností a tvorby uvede klady, zápory a možnosti vybraných postupů	- jednotlivé grafické techniky a jejich specifika	
9.	- charakterizuje jednotlivá umělecká období či směry, přiřazuje významné umělce či díla	- umělecké směry 20. století - stručný souhrnný přehled dějin umění z oblasti architektury, malířství, sochařství	MEGS 3 – Jsme Evropané MuIV 1 – Kulturní difference
9.	- sestaví zátiší či scénu s lidským modelem a zkouší možnosti nastínění - zátiší proměňuje různými druhy a polohami nasvícení podle obrazových ukázek z různých období dějin umění, proměny dokumentuje fotografováním - experimentuje s vlastním způsobem nasvícení - pro zátiší či scénu hledá vhodný název	- zátiší a vztahy mezi předměty - nasvícení a proměny tvaru, barev, stínů a atmosféry	

9.	- posoudí využití veřejného prostoru v okolí – pro koho byl určen a komu skutečně slouží a k jakému účelu; navrhne a zaznamená změny	- veřejný prostor - urbanismus - plánování	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
9.	- přiřadí k ukázkám historických budov ukázky architektonických prvků	- významné stavební slohy - historické budovy	
9.	- porovná dvojice či trojice reprodukcí uměleckých děl a předkládá odůvodněná tvrzení, která odpovídají tomu, jak na žáka dílo působí - skrze formu inscenované události vyjadřuje svůj názor, uvědomuje si společenské souvislosti a naplnění smyslu umění	- smyslový prožitek, zkušenost, představa, inscenovaná událost (performace, happening, konceptuální umění) - diskuse, osobní postoj k dílu, vyjádření kritérií	OSV 4 – Psychohygiena OSV 8 – Komunikace
9.	- vyhledá a uspořádá reprodukce, fotografie, objekty, práce spolužáků apod. tak, aby celku dal nový význam - hledá výstižný název pro nový celek	- koncept	MedV 3 – Stavba mediálních sdělení
9.	- zaznamená svoje postřehy z návštěvy galerie; záznam ukládá do portfolio prací	- portfolio - reflexe výstavy	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

charakteristika výuky:

Předmět Výchova ke zdraví je vyučován v 6. ročníku v časové dotaci jedné hodiny týdně.

Svým vzdělávacím obsahem navazuje na vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, Člověk a zdraví a prolíná se do dalších vzdělávacích oblastí. Témata a výstupy jsou především součástí vzdělávacího oboru Osobnostní rozvoj v 6. až 8. ročníku a Osobnostní rozvoj a zdraví v 9. ročníku, Přírodopisu, Výchovy k občanství a v neposlední řadě i Tělesné výchovy.

Cílem je vytvářet u žáků návyky zdravého životního stylu, poznávání zásadních životních hodnot a postupného utváření postojů k nim a aktivní jednání v souladu s nimi, seznámit je s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích. Dále pak dodržovat etiku a dobré mezilidské vztahy v širším společenství. Převládající realizovanou životní kompetencí je především zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické). Vedeme žáky k pochopení hodnoty zdraví a k přijetí odpovědnosti, k uvědomění si způsobu jeho ochrany a hloubky problémů spojených s nemocí či jiným poškozením.

Výchova ke zdraví v sobě zahrnuje po obsahové stránce témata komplexně rozvíjející osobnost dítěte, jako jsou sebepoznávání a pochopení jeho postavení v různých typech kolektivu, setkání s druhými a respektování jejich odlišností a přijímání pravidel soužití mezi vrstevníky. Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování v souvislosti s vlastním životem. Každý je veden k odpovědnému vztahu k sobě samému i druhým. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků. Učí se spolupráci a komunikaci. Rozvíjí osobní wellbeing.

Naplnění těchto záměrů v základním vzdělávání stavíme na motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o danou problematiku, kdy závěry z jednotlivých témat se je žáci učí využívat a aplikovat ve svém životě.

Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a proto je velmi úzce propojen především s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Kompetence k učení

- Podporujeme u žáků schopnost vyhledávat a třídit informace, na základě jejich pochopení a propojení je využívat v procesu učení a v praktickém životě.
- Umožňujeme žákům operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly a uvádět věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k vnímání nejrůznějších problémových situací ve škole i mimo ni a pochopení problému.
- Umožňujeme žákům samostatně řešit problémy a vyhledávat informace k řešení problémů.
- Vedeme žáky poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot.

Kompetence komunikativní

- Nabízíme žákům možnost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními.
- Poskytujeme žákům prostor pro vyjadřování svých myšlenek a názorů v písemném i ústním projevu. - Umožňujeme žákům zapojování do diskuse a obhajování svého názoru.

Kompetence sociální a personální

- Umožňujeme žákům pracovat ve skupinách a utvářet tam příjemnou atmosféru na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými.
- Vedeme žáky k tomu, aby kriticky přistupovali sami k sobě.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k tomu, aby si uvědomili fyzické a psychické násilí a dovedli se proti němu postavit.
- Vedeme žáky k respektování a ochraně našich tradic, kulturního i historického dědictví, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí a ochranu zdraví.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.
- Vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k práci.

Kompetence digitální

- Vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k informacím z digitálních zdrojů.
- Seznamujeme žáky s aplikacemi, které napomáhají k rozvoji zdravého životního stylu a zdraví a k jejich udržitelnosti. Vedeme žáky ke kritickému zhodnocení přínosů a možných rizik takových aplikací.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- se seznamuje se základními pojmy: výchova, typy výchovy a zdraví - vymýšlí pozitiva a negativa, které působí na naše zdraví - vysvětlí rozdíl mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím - zjišťuje, co je WHO a co má na starosti - se spolužáky diskutuje o problematice zdraví, vyjadřuje a obhájí vlastní názor - aktivně podporuje zdraví	- výchova a typy výchovy - pojem zdraví, pozitiva x negativa zdraví - WHO (Světová zdravotnická organizace), podpora zdraví	MEGS 3 – Jsme Evropané
6.	- chápe přijatá pravidla a význam dobrého soužití mezi lidmi - vysvětlí role členů v rodině a uvědomuje si základní práva a povinnosti jednotlivých členů - orientuje se v příbuzenských vztazích	- vztahy mezi lidmi: - přátelství, kamarádství - partnerské vztahy, láska - příbuzenské vztahy, rodina - bezpečné chování a dodržování pravidel v rodině	OSV 7 – Mezilidské vztahy
6.	- dodržuje pravidla a bezpečně se chová ve škole a dalších typech prostředí - se ve škole (popřípadě v obci) podílí na programech podporujících zdraví	- škola, vrstevníci - bezpečné chování a dodržování pravidel ve škole	MuIV 2 – Lidské vztahy
6.	- se seznamuje s vývojovými etapami člověka - respektuje a vhodně reaguje na změny v různých vývojových etapách člověka, klade důraz na dospívání - respektuje a vhodně se chová k opačnému pohlaví	- vývoj člověka: dětství, dospívání (puberta), dospělost, stáří, smrt	OSV 7 – Mezilidské vztahy

6.	- vymýšlí, co vše by zařadil do aktivního zdravého životního stylu, domýšlí důsledky - zná potravinovou pyramidu a umí ji aplikovat - dodržuje správné stravovací návyky; zná rozdíl v pojmech anorexie, bulimie, obezita - se zajímá o pravidelnou pohybovou aktivitu a chápe důležitost pravidelného cvičení a celkově zdravého životního stylu - dodržuje tělesnou a duševní hygienu a zdraví a dokáže vysvětlit rozdíl mezi nimi - snaží se předcházet stresu za pomoci různých technik	- zdravý životní styl: – výživa, pitný režim, potravinová pyramida, hygiena potravin – pojmy anorexie, bulimie, obezita – pravidelná pohybová aktivita (sportování) – denní režim (spánek, volný čas, povinnosti, zaměstnání) – tělesná i duševní hygiena a zdraví – zvládání stresu – dechová cvičení, kompenzační a relaxační technika – vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví (kvalita ovzduší, vody)	OSV 4 – Psychohygiena EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
6.	- zjišťuje, jaké návykové látky se nacházejí v alkoholu a cigaretách - odmítá alkohol, cigarety a jiné návykové látky vedoucí k závislosti - zjišťuje zdravotní rizika spojená se zneužíváním návykových látek a ví, jaké instituce poskytují odbornou pomoc - dokáže stručně vysvětlit jiné druhy závislostí - v modelových situacích odmítavě reaguje na nabídku návykové látky	- závislosti: alkohol, kouření a jiné závislosti (drogy, gamblerství, workoholismus, internet) - modelové situace: nabídka návykové látky v prostředí školy i jinde (z rukou kamaráda, spolužáka, dospělé známé - neznámé osoby apod.)	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 8 – Komunikace
6.	- v chování druhých pozná prvky manipulace, snaží se je identifikovat i v chování svém - chová se tak, aby neublížoval druhým	- šikana, kyberšikana a její prevence - znaky šikany - formy šikany - Linka bezpečí	OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	- vysvětlí rozdíl mezi šikanou a kyberšikanou - ví, na koho se obrátit, pokud je sám šikanován		OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika MuIV 2 – Lidské vztahy MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení
6.	- charakterizuje sociální role ve třídě, snaží se je rozklíčit - uvede příklady vlivu jedinců na klima třídy a řekne, jaký mají sociální role pozitivní či negativní vliv na zdraví jednotlivců	- sociální role ve skupině (vůdce, pomahač, šedá eminence, černá ovce, ...) - pozitivní či negativní vliv sociální role na zdraví ostatních	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 4 – Psychohygiena OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
6.	- se seznamuje se zásadami a postupy při poskytnutí první pomoci - se chová tak, aby předešel situacím, které ohrožují jeho zdraví i osobní bezpečí - předvídá možná nebezpečí - v případě potřeby je schopen vyhledat a zavolat odbornou pomoc, použít telefonní čísla na záchranné složky	- první pomoc: krvácení, masáž srdce, úrazy, zlomeniny, popáleniny, ... - záchranné složky: důležitá telefonní čísla (policie, hasiči, ZZS, horská služba)	OSV 8 – Komunikace
6.	- si uvědomuje rizika silniční a železniční dopravy - se odpovědně chová v silniční a železniční dopravě	- rizika silniční a železniční dopravy - vztahy mezi účastníky silničního provozu - dopravní předpisy a značky	

6.	- si uvědomuje základní životní potřeby a jejich naplňování se zdravím - vysvětlí vztah mezi uspokojováním základním lidských potřeb a hodnotnou zdravím - se svěří se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	- potřeby a hodnoty: základní lidské potřeby, lidské hodnoty - podpora a prevence zdraví - odpovědnost jedince za své zdraví	OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
6.	- se seznamuje a ujasňuje si pojmy z oblasti osobního rozvoje (sebepojetí, sebekontrola...) - se pokouší o zvládání problémových situací - si stanoví osobní cíle	- osobní rozvoj člověka: - sebepoznání, sebepojetí - osobní cíle, zájmy, hodnoty, potřeby - seberegulace a sebeorganizace (sebeovládání a sebekontrola) - zvládání problémových situací (sebevědomí, asertivita) - osobní bezpečí (modelové situace)	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 4 – Psychohygiena OSV 8 – Komunikace
6.	- si uvědomuje možnou hrozbu v situacích, při nichž dochází k ohrožení života, zdraví, majetku či životního prostředí	- ochrana obyvatelstva: varování a ukrytí při nebezpečí, evakuace a opatření nouzového přežití, nebezpečí paniky, integrovaný záchranný systém - mimořádné události a krizové situace (dopravní nehody, různé typy havárií, při pobytu ve volné přírodě, ...) - modelové situace jednání	OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

TĚLESNÁ VÝCHOVA

charakteristika výuky:

Tělesná výchova se vyučuje ve všech ročnících 2. stupně základní školy, vždy dvě vyučovací hodiny týdně. Výuka chlapců a dívek je oddělena.

Předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a realizuje témata vzdělávacího oboru Tělesná výchova a částečně oboru Výchova ke zdraví a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka je realizována v prostorách dvou tělocvičen v budově školy a venkovního hřiště. Herní činnosti probíhají v tělocvičně s hřišti na odbíjenou, basketbal, malou kopanou, modifikovanou házenou či florbalem. Pro rozvoj obratnosti, kondice, gymnastických dovedností jednotlivců anebo herních činností v míčových hrách je vybavena a přizpůsobena tělocvična v přízemí budovy školy.

Důraz klademe na praktické činnosti, na korekci nejružnějších zdravotních oslabení, které napomáhají osvojování pohybových dovedností, ale také návyků, které vedou k udržování zdravého životního stylu. Jde o komplexní vzdělávání v problematice zdraví, které vede na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů a na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. I proto jsou výstupy, které propojují pohybové aktivity s rozvojem duševního zdraví, převzaty ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Pro zájemce z řad žáků 7. ročníků je v rámci Tělesné výchovy každoročně organizován lyžařský výchovně-výcvikový zájezd, při jehož absolvování jsou naplňovány konkrétní výstupy (viz níže tabulka očekávaných výstupů 7. ročníku „*lyžování*“).

Dětem se zájmem o sport a nadaným sportovcům nabízíme zapojení do kroužků, sportovních her a doporučením k dalšímu rozvoji ve sportovních klubech.

Kompetence k učení

- Podporujeme žáky v systematickém sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti.
- Vedeme žáky k poznávání vlastních pohybových schopností a k jejich individuálnímu rozvoji.
- Učíme žáky používat správné názvosloví.
- Vedeme žáky k aktivnímu zájmu o sport a zdraví způsob života.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky hledat vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech.
- Vedeme žáky k aktivnímu řešení problémů sloužících k dosažení nejlepších výsledků ve sportovních soutěžích a týmových utkání.

Kompetence komunikativní

- Pořizujeme záznamy a obrazové materiály ze sportovních činností a prezentujeme je.
- Vedeme žáky k vyslechnutí a porozumění pokynům vedoucího družstva - vedeme žáky k diskuzi o taktice družstva.

Kompetence sociální a personální

- Dbáme na dodržování pravidel fair play.
- Vedeme žáky ke spolupráci a rozdělování úkolů ve sportovním družstvu.
- Vedeme žáky ke spolupráci při odstraňování chyb v pohybových dovednostech.
- Klademe důraz na dopomoc a záchranu při cvičení.

Kompetence občanské

- Podporujeme aktivní sportování.
- Objasňujeme a podáváme příklady potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách.
- Učíme žáky poskytovat první pomoc při úrazech lehčího charakteru.
- Emočně i věcně seznamujeme se škodlivostí požívání drog a jiných návykových látek.
- Učíme žáky respektovat zdravotní oslabení ostatních žáků.
- Vedeme žáky k dodržování pravidel ve sportu i v běžném životě.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti při sportu i v běžném životě.
- Vyhledáváme možná rizika při pohybových činnostech a hledáme cesty jejich minimalizace.
- Učíme žáky měřit a zpracovávat výsledky sportovních výkonů.

Kompetence digitální

- Klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií.
- Motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- respektuje pravidla a bezpečné chování při pohybových aktivitách, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - dodržuje provozní řád tělocvičen	- bezpečnost a hygiena při tělesné výchově - zásady bezpečného používání sportovního náčiní a nářadí - první pomoc při TV a sportu v různém prostředí	
6.	- si uvědomuje účel, význam a důležitost pohybu pro své zdraví - nabyté dovednosti aplikuje k překonání únavy, k předcházení stresovým situacím a ke snížení rizika případného zranění	- každodenní pohyb jako součást zdravého životního stylu - pohyb jako prevence únavy a stresu	OSV 4 – Psychohygiena
6.	- zná možnosti své tělesné zdatnosti, snaží se o její zlepšení; pro rozvoj volí vhodné pohybové aktivity - se podle svých pohybových možností a případného zdravotního oslabení samostatně připraví před pohybovou činností ve shodě s hlavní činností - se soustředí na přesnost pohybu	- pohybové aktivity pro rozvoj tělesné zdatnosti - správné dýchání - zvyšování kloubní pohyblivosti - zdravotně zaměřená cvičení: • průpravná • kompenzační • vyrovnávací • relaxační - příprava na pohybovou činnost (rozcvička) - korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - uvolnění zatěžovaných partií	
6.	- tvořivě aplikuje a používá osvojované pohybové dovednosti ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - zvládá základní pravidla vybraných sportovních her	- sportovní hry, pravidla oficiální i modifikovaná pro školní TV a jejich aplikace: • vybíjená – přihrávky, chytání míče, regulace, intenzita odhodu	OSV 6 – Mezilidské vztahy

	- rozpozná a uplatňuje práva a povinnosti hráče, respektuje pravomoci rozhodčího, organizátora, učitele	• přehazovaná – podání, smeč, taktika hry • fotbal pro chlapce • florbal - doplňkové sportovní hry: stolní tenis, házená, barevný volejbal, basketbal - pohybové hry zaměřené na obratnost a týmovou spolupráci	
6.	- rozvíjí a zdokonaluje atletické dovednosti a techniku běhu	- běžecká abeceda (liftink, skipink, předkopávání, zakopávání, odpichy, cval stranou; různé obměny stranově i vzad) - běh: rozvoj vytrvalosti, rychlosti a akcelerace běhu - starty z různých poloh - základy překážkového běhu - skok daleký z místa - hod míčkem, raketkou	
6.	- s dopomocí rozvíjí gymnastické dovednosti	- zpevňovací cviky - prostná cvičení: • kotoul vpřed a vzad, • stoj na rukou, na hlavě, na lopatkách • gymnastické skoky s obratem (nůžkový skok, „čertík“, dálkový skok) - přeskoky přes švihadlo - přeskok přes kozu (skrčka a roznožka) - šplh na tyči/laně - hrazda (vzpor na rukou, kotoul vpřed, kmih) - kruhy (komíhání, obraty)	

7.	- své jednání a chování přizpůsobí dané situaci nejen v obvyklém prostředí školních pracovišť, ale i při akcích konaných mimo školu - uplatňuje vhodné a bezpečné chování, předvídá nebezpečí úrazu	- bezpečnost a hygiena při tělesné výchově, tj. zásady bezpečného používání sportovního náčiní a nářadí - bezpečnost na venkovních sportovištích - první pomoc při možném úrazu	
7.	- užívá osvojenou terminologii, smluvená gesta, povely i signály z pohledu cvičence, rozhodčího i diváka		OSV 8 – Komunikace
7.	- se samostatně a cíleně připraví před pohybovou činností, uvědomuje si důležitost dýchacích a protahovacích cvičení	- správné držení těla - zvyšování kloubní pohyblivosti - správné dýchání - příprava na pohybovou činnost – rozcvička - uvolnění zatěžovaných partií, korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	
7.	- nabyté individuální pohybové dovednosti aplikuje při sportovních hrách - při hře uplatňuje taktické myšlení k využití úspěchu družstva - respektuje práva a povinnost vyplývající z rolí hráče, rozhodčího, diváka, organizátora; hraje v duchu fair play	- sportovní hry: • přehazovaná – obranný blok, nacvičené herní varianty, obranné a útočné postavení • basketbal – dribling, základní basketbalová průprava • fotbal – vedení míče, přihrávka, zpracování, střela • florbal – vedení míčku, přihrávka, střela na branku - doplňkové sportovní hry: házená, stolní tenis, barevný volejbal, ringo, badminton	OSV 9 – Kooperace a kompetice

7.	- se zlepšuje v technice běhu a s tím souvisejících atletických disciplínách	Atletika - speciální běžecká cvičení (abeceda) - rozvoj vytrvalosti - rozvoj rychlosti- frekvenční trénink - nízký a polovysoký start - skok vysoký – základní průprava + speciální odrazová cvičení, nůžky (zatím bez laťky)	
7.	- s dopomocí učitele provede a posoudí gymnastické pohybové aktivity, označí nedostatky svého pohybu, stanoví možné příčiny a snaží se o jejich nápravu - užívá správné gymnastické názvosloví	Gymnastika - prostrná cvičení: • průpravné zpevňovací cviky • kotoul letmo • stoj na ruku; vazba stoj na ruku + kotoul • přemet stranou - přeskok přes kozu ve zvýšené poloze skrčmo, roznožmo - šplh na tyči, na laně - hrazda: výmyk na nízké hrazdě, vzpor na rukách, přešvihem únožmo vpřed a vzad, seskok odkmihem - přetahy a přetlaky - kruhy: komíhání, statické polohy (svis střežhlav)	OSV 2 – Sebepoznání a sebezpojetí
7.	- rozlišuje význam úpolových sportů pro sebeobranu - při úpolových (i jiných) sportech respektuje opačné pohlaví	- úpolové sporty: přetahy a přetlaky	OSV 7 – Mezilidské vztahy

7.	- rozpozná možná rizika spojená s pobytem v horském prostředí - uplatňuje vhodné a bezpečné chování na horách, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost, respektuje ochranu přírody při sportu - ovládá techniku jízdy na sjezdových lyžích - v rámci lyžařského kurzu zorganizuje turistickou akci	Lyžování (týdenní lyžařský kurz): - zásady chování při pobytu v zimním horském prostředí - bezpečné chování na sjezdovce dle pravidel Mezinárodní lyžařské federace FIS (družstva i jednotlivce) - jízda na vleku - základy sjezdového lyžování	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
8.	- při pohybových aktivitách se chová bezpečně - umí poskytnout první pomoc při úrazu	- bezpečnost a hygiena při tělesné výchově a při manipulaci a používání sportovního náčiní a náradí,	
8.	- rozpozná činnosti, které nejsou v souladu s pravidly dané pohybové aktivity - se ke spoluhráčům, rozhodčím, divákům chová podle pravidel slušného chování, ctí fair play - ve hře aplikuje taktické myšlení	Sportovní hry: • basketbal – dvojtakt, osobní obrana, zónová obrana, střelba ze střední vzdálenosti, clona, herní taktika • volejbal – odbití obouruč vrchem, odbití obouruč spodem, podání (spodní, vrchní) • fotbal – zpracování přihrávky, individuální dovednosti s míčem, standardní situace, herní taktika • florbal – přihrávka, střela (z místa, v pohybu), vedení míčku - doplňkové sportovní hry (softbal, frisbee, házená, stolní tenis, badminton)	OSV 7 – Mezilidské vztahy

8.	- rozvíjí své atletické dovednosti, vytrvalost a rychlost - sleduje své výkony v jednotlivých atletických disciplínách, eviduje je a následně je vyhodnocuje	Atletika - atletická abeceda - štafetové předávky (spodní, vrchní) - rozvoj vytrvalosti (základy intervalového tréninku) - rozvoj rychlosti (akcelerační cvičení) - skok vysoký: dlouhý a zkrácený rozběh, flop, nůžky - evidence a vyhodnocování výkonů	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
8.	- rozvíjí své gymnastické dovednosti	Gymnastika - prostná cvičení: krátká gymnastická sestava (kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou, přemet stranou, rondát) - přeskok přes kozu: na délku i na šířku, skrčka, roznožka - trampolína: roznožka, skrčka, obraty, (180°, 360°), kotoul letmo do „duchny“ - hrazda: výmyk, podmet - kruhy: statické polohy, svis vznesmo, svis střemhlav, shyb, komíhání	
8.	- užívá základní pohybové prvky úpolových sportů, vnímá je pouze jako nástroj nutné obrany	- úpolové sporty: judistické pády (pád vpřed, pád vzad, pád stranou) - základy sebeobrany	
8.	- si uvědomuje vlastní oslabení, do svého pohybového režimu cílevědomě zařazuje cvičení podporující korekci - usiluje o optimální a přesné provedení speciálních cviků	- základní druhy oslabení, příčiny a možné důsledky: • pojmy osvojovaných činností • prevence a korekce oslabení • nevhodná cvičení a činnosti	

	- se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	- vědomá kontrola cvičení - speciální cvičení*: - oslabení podpůrně pohybového systému - oslabení vnitřních orgánů - oslabení smyslových a nervových funkcí	
	*speciální cvičení: oslabení podpůrně pohybového systému (A) – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehů a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné pohyby; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokace, rychlost zrakového vnímání		
9.	- při pohybových aktivitách dodržuje bezpečnost, předvídá situace, aby nedošlo k úrazu, rozpozná a odhadne důsledky nevhodného a nebezpečného chování - hraje podle pravidel v duchu fair play, naplňuje olympijskou myšlenku čestnosti, pomoci a respektu	- bezpečnost při pohybových aktivitách - úrazy a první pomoc; odsun zraněného - základní olympijské myšlenky: čestné soupeření, pomoc nejenom handicapovaným, respekt ke spoluhráčům, rozhodčím, k opačnému pohlaví	MuIV 2 – Lidské vztahy

9.	- cíleně připraví organismus na pohybovou činnost, chápe význam takové přípravy	- kompenzační, relaxační a preventivní pohybové činnosti - správné držení těla - dýchání při pohybových aktivitách - zvyšování kloubní pohyblivosti - příprava na pohybovou činnost (rozcvička) - uvolnění zatěžovaných partií - korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	
9.	- spolurozhoduje jednotlivé utkání v daných sportovních hrách a soutěží, podílí se na zvolení vhodné taktiky a dodržuje ji při hře - zdokonaluje pohybové činnosti ve hře	Sportovní hry: • volejbal – odbití obouruč vrchem a spodem, útočný úder, obranný blok, podání z koncové čáry, herní varianty • florbal – individuální herní dovednosti, střelba, standardní situace, herní činnosti na různých postech, herní varianty • basketbal – driblík na místě, v pohybu, nácvik dvojtaktu, herní kombinace • házená – driblík, střelba na branku, herní kombinace obrana, útok - doplňkové sportovní hry: softbal, frisbee, stolní tenis, badminton, ringo, fotbal	

9.	- rozvíjí a vylepšuje své pohybové dovednosti z oblasti atletiky	Atletika: - rozvoj vytrvalosti: Cooperův běh, intervalový trénink - rozvoj rychlosti: člunkový běh, frekvenční cvičení, - vrhačská průprava: speciální dynamická cvičení s medicimbalovými míči - skok vysoký: flop, rozvoj dynamického odrazu (speciální odrazová cvičení)	
9.	- provádí gymnastické pohybové činnosti s dopomocí, užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, zdokonaluje naučené lokomoce	Gymnastika: - prostná cvičení: přemet, přemet stranou, stoj na rukou do kotoulu vpřed, kotoul vzad do stoje na rukou, gymnastická sestava - přeskok přes švédskou bednu: skrčmo, roznožmo - trampolína: kotoul letmo, salto vpřed - hrazda: výmyk, podmet, shyby - šplh na laně: s přírazem i bez přírazu	
9.	- zpřesňuje základní pohybové prvky úpolových sportů, které vnímá jen jako nástroj nutné obrany	- úpolové sporty: judistické pády (pád vpřed, pád, vzad, pád stranou) - základy sebeobrany	
9.	- využívá hudby a rytmických cvičení při pohybových aktivitách, spojuje rytmus s pohybem	- kondiční cvičení s hudbou	
9.	- v týmu připraví jednoduché závody a pohybové hry pro spolužáky či žáky z nižších ročníků - vyhodnotí, zpracuje a eviduje výkony v připravené hře, závodu, podílí se na prezentaci výsledků	- evidence, zpracování a vyhodnocování výsledků závodů a her	OSV 9 – Kooperace a kompetice OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

9.	- komunikuje pomocí osvojené odborné terminologie, rozumí této komunikaci i z pohledu čtenáře novin a časopisů i uživatele internetu - vysvětlí rozdíl mezi pohybovými dovednostmi a schopnostmi - popíše rozdíl mezi rekreačním, výkonnostním a zdravotním sportem - rozezná a popíše svalové dysbalance	- odborná terminologie - zdravý životní styl: • sport, pravidelná pohybová aktivita • kondiční příprava • pohybové schopnosti a dovednosti • svalová dysbalance (skolióza, hyperlordóza) • dopink ve sportu	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
9.	- pohybovou aktivitu upravuje vzhledem ke svým individuálním možnostem, k aktuálnímu zdravotnímu stavu, k prostředí, k údajům o znečištění ovzduší apod. - ví, jaké látky mají vliv na pohybové činnosti a škodí zdraví - pro překonání únavy a k regeneraci organismu využívá i pohybových aktivit	- sportování v různém prostředí a klimatických podmínkách - analýza vlastního zdravotního stavu a svých pohybových možností - regenerace – odstraňování únavy pomocí cvičení a pohybu - drogy a jiné škodliviny ohrožující sportovní aktivity a zdraví; otázka dopingů – sportovní etika	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebepojetí
9.	- si uvědomuje vlastní oslabení, do svého pohybového režimu cílevědomě zařazuje cvičení podporující korekci - usiluje o optimální a přesné provedení speciálních cviků - se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	- základní druhy oslabení, příčiny a možné důsledky: • pojmy osvojovaných činností • prevence a korekce oslabení • nevhodná cvičení a činnosti • vědomá kontrola cvičení - speciální cvičení*: • oslabení podpůrně pohybového systému • oslabení vnitřních orgánů	

		• oslabení smyslových a nervových funkcí	
	*speciální cvičení: • oslabení podpůrně pohybového systému (A) – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezipatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp • oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy • oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné pohyby; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokace, rychlost zrakového vnímání		

SPORTOVNÍ HRY

charakteristika výuky:

Sportovní hry, volitelný předmět, je nabízen žákům šestého a sedmého ročníku, kteří mají druhý cizí jazyk až od 8. ročníku. Hodinová dotace předmětu je stanovena na 1 hodinu týdně.

Vyučovací předmět Sportovní hry vzdělávacího obsahu Člověk a zdraví má komplexně navazující charakter s povinným předmětem Tělesná výchova.

Výuka je koncipována jako soubor pohybových a míčových her, i netradičního typu, je zaměřena na správné vykonávání vybraných pohybových činností, regeneraci sil, vhodnou kompenzaci různého zatížení, ochranu zdraví při sportovních činnostech.

Velký důraz je kladen na rozvíjení schopnosti týmové spolupráce a komunikace při pohybu v různých sportovních hrách a soutěžích, rozvíjení disciplíny a smyslu pro čestné a sportovní chování a jednání. Cílem je vytvořit u žáků kladný vztah k tělesným aktivitám a sportu, vytvářet návyky zdravého životního stylu vedoucího k progresivnímu utužování zdraví.

Kompetence k učení

- Motivujeme žáky ke zvyšování úrovně osobních výkonů, vedeme k sebehodnocení.
- Učíme žáky poznávat a osvojovat si techniku herních činností jednotlivce a aplikovat ji ve hře.
- Vedeme žáky k vědomé relaxaci po zátěži.

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváme různé sociální role při organizaci sportovních her.
- Učíme žáky čestně soupeřit.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k používání vhodných termínů.
- Podporujeme zdravou soutěživost ve třídě i mezi třídami.
- Vedeme žáky ke sledování určených prvků, výkonů, evidování a vyhodnocení.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k psychické odolnosti pro řešení herních situací a odpovědnosti za ně.
- Motivujeme žáky k utváření pozitivní atmosféry při sportovních hrách.
- Vedeme žáky k vzájemné pomoci a spolupráce.

Kompetence občanské

- Učíme žáky rozvíjet své sebevědomí.
- Seznamujeme žáky se zásadami první pomoci při sportovních úrazech.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k uplatňování hygienických návyků před, při a po sportovním výkonu.
- Nabídkou zájmových útvarů podporujeme u žáků zájem o sport.

Kompetence digitální

- Klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií.
- Motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- uplatňuje základní zásady hygieny - rozlišuje cvičební úbor od ostatního oděvu - chová se vhodně a bezpečně, dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech v prostorech školy i mimo ni - předvídá nebezpečí úrazu, - adekvátně reaguje v situaci úrazu žáka	- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech: cvičební úbor, obuv, základní pravidla bezpečnosti, zásady bezpečného používání sportovního náčiní a náradí - zásady první pomoci při sportovních hrách	
6.	- žák se seznamuje s odbornou terminologií - reaguje na základní pokyny a povely vyučujícího - dodržuje pravidla her, závodů a soutěží a jedná v duchu fair play - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	- komunikace při sportovních hrách (tělocvičné názvosloví), pokyny, povely vyučujícího - zásady jednání a chování (fair play) - pravidla her, soutěží, závodů	OSV 8 – Komunikace
6.	- zvládá podle pokynů vyučujícího přípravu na pohybovou činnost - dokáže spolu s vyučujícím vést rozcvičku	- příprava organismu na pohybovou činnost: rozběhání, rozklusání, různé pohybové hry, protahovací cvičení, dynamické cvičení, protahovací cvičení s náčiním	
6.	- podle pokynů vyučujícího provádí dechová a statická cvičení	- uvolnění organismu po pohybové činnosti: dechová cvičení, statická cvičení, vyklusání	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace
6.	- nacvičuje nové pohybové dovednosti - rozvíjí své pohybové schopnosti - zlepšuje svou tělesnou zdatnost	- pohybové dovednosti - pohybové schopnosti (rychlost, síla, vytrvalost, koordinace, frekvence) - zvyšování tělesné zdatnosti	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí

6.	- procvičuje herních činností jednotlivce při vybíjené - dodržuje zjednodušená pravidla hry	- vybíjená: přihrávky, chytání míče, podání - herní myšlení - spolupráce ve hře - pravidla hry	
6.	- rozvíjí dovednost chytání a přesných přihrávek - cvičí podání a smeče - seznámí se a dodržuje pravidla přehazované	- přehazovaná: přihrávky, podání, chytání míče, smeč - taktika hry, pravidla hry	
6.	- nacvičuje herní činnosti jednotlivce při miniházené, herní kombinace a systémy - dodržuje pravidla hry	- miniházená: herní činnosti jednotlivce (přihrávky, chycení míče, střelba, dribling); herní kombinace a herní systémy	
6.	- uplatňuje nacvičené herní dovednosti v ostatních sportech jako futsal, fotbal, basketbal,... či netradičních sportech - spolupracuje se spolužáky - zná pravidla	- doplňkové sporty: futsal, fotbal, basketbal,... - netradiční sporty: badminton, ringo,...	
7.	- dodržuje zásady hygieny - cvičí v cvičebním úboru a ve vhodné sportovní obuvi - dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech v prostorech školy, na sportovištích, v přírodě, v silničním provozu - předvídá nebezpečí úrazu a chová se tak, aby neublížil sobě a ani nikomu jinému - adekvátně reaguje v situaci úrazu	- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – cvičební úbor, obuv, základní pravidla bezpečnosti, zásady bezpečného používání sportovního náčiní a nářadí - možné úrazy a zásady první pomoci při sportovních hrách v různém prostředí	

7.	- užívá odbornou terminologii - reaguje na pokyny a povely vyučujícího - dodržuje pravidla her, závodů a soutěží, jedná v duchu fair play a respektuje opačné pohlaví - rozlišuje roli hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- komunikace, tj. tělocvičné názvosloví; pokyny, povely vyučujícího - zásady jednání a chování (fair play, vzájemné respektování se) - pravidla her, soutěží, závodů - hráč, rozhodčí, divák, organizátor (práva a povinnosti)	OSV 8 – Komunikace OSV 9 – Kooperace a kompetice
7.	- samostatně se připraví na pohybovou činnost, samostatně vede rozcvičku - dodržuje a spolurozhoduje pravidla her	- příprava organismu na pohybovou činnost (rozběhání, rozklusání, různé pohybové hry, protahovací cvičení, dynamické cvičení, protahovací cvičení s náčiním)	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace
7.	- podle pokynů vyučujícího i samostatně provede za pomoci relaxačních, dechových a statických cvičení uvolnění organismu	- uvolnění organismu po pohybové činnosti (dechová cvičení, statická cvičení, vyklusání) - techniky relaxace, relaxační cvičení	
7.	- nacvičuje a zdokonaluje pohybové dovednosti - zvládá pohybové dovednosti a aplikuje je v pohybových aktivitách - rozvíjí své pohybové schopnosti - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla	- pohybové dovednosti - pohybové schopnosti (rychlost, síla, vytrvalost, koordinace, frekvence, rovnováha...) - správné držení těla	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí
7.	- se seznamuje a nacvičuje herní činnosti jednotlivce při volejbale, basketbalu, házené, florbalu a při dalších doplňkových a netradičních sportech (fotbal, přehazovaná,	- průpravné cvičení, modifikace hry, spolupráce - volejbal – odbití obouruč horem, spodem, podání	

	badminton, ringo, frisbee apod.) - vždy provádí nezbytná průpravná cvičení - dodržuje pravidla modifikované hry - spolupracuje s vyučujícím a se spolužáky	- basketbal – dribling, přihrávky, chycení míče, střelba, dvojtakt, útoční a obranné postavení - házená – přihrávky, chytání míče, vedení míče, střelba - florbal – vedení míčku, přihrávky, střelba - doplňkové sporty – fotbal, přehazovaná,... - netradiční sporty – badminton, ringo, frisbee,...	
--	---	---	--

PRACOVNÍ ČINNOSTI

charakteristika výuky:

Týdenní hodinová dotace předmětu je stanovena učebním plánem školního vzdělávacího programu na 1 hodinu.

Předmět Pracovní činnosti je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Svým obsahem se cíleně zaměřuje na praktické dovednosti a návyky a výrazně přispívá k vytváření životní a profesní orientace. Žáci pracují s různými materiály, učí se plánovat, organizovat, dodržovat bezpečnostní i hygienická pravidla a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Seznamují se se širokým spektrem pracovních činností a technologií, učí se základním uživatelským dovednostem v různých oborech lidské činnosti.

Výuka Pracovních činností probíhá v 6., 7. a 8. ročníku 2. stupně a je určena všem žákům. V plném rozsahu je realizován tematický okruh Svět práce a Desing a konstruování. Vzhledem k materiálně technickým podmínkám školy byly pro jednotlivé ročníky zvoleny i některé výstupy z dalšího tematického okruhu Práce s technickými materiály. V 8. ročníku propojujeme oblast světa práce a podnikání s oblastí osobnostní a sociální výchovy.

K doplnění výuky využíváme přednášky hostů a exkurze.

Kompetence k učení

- Učíme žáky plánovat a organizovat svoji činnost.
- Učíme žáky využívat různé informačního zdroje (odborná literatura, internet, ...) k získání nových poznatků.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k uplatnění tvořivosti a vlastních nápadů.
- Vedeme žáky k analyzování chyb a odůvodnění správného řešení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme k užívání správného technologického názvosloví.
- Učíme stručně, přehledně a objektivně sdělovat a zaznamenávat pracovní postupy.
- Umožňujeme diskusi a věcnou argumentaci.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke kooperaci při zadaných úkolech, ke spolupráci a práci ve skupině.
- Rozvíjíme schopnost objektivního posouzení vlastní práce i práce druhých.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k respektování pravidel a ochraně zdraví při práci.
- Učíme, že technika je významná součást lidské kultury.
- Vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci, technice a životnímu prostředí.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za kvalitu své práce.

Kompetence pracovní

- Vytváříme u žáků pracovní dovednosti a návyky.
- Učíme žáky vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů.
- Vedeme žáky k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku.
- Vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.
- Rozvíjíme zručnost žáků při práci s různými materiály.
- Učíme je dodržovat technologické postupy a pravidla.

Kompetence digitální

- Seznamujeme žáky s výhodami využívání video-návodů při tvorbě vlastních výrobků.
- Podporujeme žáky při vytvoření video-návodu vlastního výrobku nebo pokrmu.
- Vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy, návody (např. péče o rostliny, konstrukční činnosti, příprava pokrmů, práce s drobným materiálem) v doporučených online zdrojích.
- Vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy.
- Motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování a pokusů s využitím digitálních technologií.
- Dbáme na digitální bezpečnost.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- pracuje podle návodu, náčrtu, plánu, schématu - sestaví daný model (případně jej i navrhne), ověří a porovná funkčnost, stabilitu a nosnost - jednoduché objekty a zařízení dokáže smontovat i demontovat	- konstrukční stavebnice – sestavování modelů, montáž, demontáž - mluvená, psaná, obrázková podoba návodů, náčrtů,...	
6.	- při různých typech pracovních činností dodržuje bezpečnost práce a uplatňuje hygienické návyky - umí poskytnout první pomoc při úrazu	- jednoduché pracovní operace a postupy: konstrukční, technologické, demontážní - organizace práce - úrazy při manipulaci s technikou - poskytnutí první pomoci - tísňové linky	
6.	- pracuje s technickými materiály, řeší jednoduché úkoly a dodržuje technologickou kázeň	- práce s jednotlivými materiály: papír, plast, odpadový materiál, kov, dřevo	
6.	- používá a ovládá digitální techniku používanou v běžném životě, dokáže ji popsat, ošetřit a chránit před poškozením, zná její možnosti, výhody a nevýhody - pracuje s digitálními technologiemi a počítačovými programy	- digitální technika a mobilní technologie - vlastní film	OSV 5 – Kreativita
7.	- vytvoří návrh a sestaví složitější konstrukční prvky, ověří vybrané fyzikální vlastnosti	- návrh v podobě: návodu, předlohy, náčrtu, plánu, schéma či pomocí jednoduchého programu - fyzikální vlastnosti: funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	

7.	- organizuje a plánuje svoji práci, při spolupráci s ostatními rozvrhne práci ostatním - při společném projektu využívá technický materiál	- práce s kartonem, přírodním materiálem, odpadovým materiálem, dřevem, kovem	OSV 9 – Kooperace a kompetice MedV 7 – Práce v realizačním týmu
7.	- navrhne a udělá nákres motivu, rozhodne techniku a vytvoří design nového modelu	- design - návrhy desénových prvků - práce s textilem	OSV 5 – Kreativita
7.	- používá technickou dokumentaci k organizaci a rozplánování pracovní činnosti - navrhne vlastní objekt a vytvoří k němu jednoduchý náčrt	- technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - tvorba vlastního technického náčrtu	
7.	- pracuje bezpečně s pracovním nářadím a náčiním, dbá bezpečnostních pokynů - dodržuje zásady hygieny - dokáže poskytnout první pomoc při úrazu způsobeném při manipulaci s nářadím	- práce s nářadím - první pomoc při úrazu elektrickým proudem, popálenina, pořezání	
7.	- se seznamuje s fungováním 3D tiskáren a pracuje s nimi - programuje jednoduché objekty	- jednoduché programování - 3D tisk	OSV 5 – Kreativita EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
8.	- popíše a vysvětlí systém vzdělávání v České republice, rozliší od sebe jednotlivé stupně vzdělávání a stanoví správně výstup z jednotlivých vzdělávacích institucí	- systém vzdělávání	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát
8.	- rozezná odlišnosti v pracovních činnostech jednotlivých profesí - orientuje se v požadavcích na určité povolání a zařadí profesní předpoklady pro dané profese	- trh práce: – povolání lidí – druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů – charakter a druhy pracovních	

		činností (manuální, duševní, znalostní) – problematika důstojné práce – požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní – rovnost příležitostí na trhu práce – syndrom vyhoření	
8.	- orientuje se v nabídce poradenských služeb pro výběr vhodného vzdělávání - zná náplň učebních a studijních oborů	- využívání poradenských služeb: úřady práce, pedagogicko-psychologické poradny, Profitesty - publikace s informační základnou pro volbu povolání - přijímací řízení - učební a studijní obory	MEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět MEGS 3 – Jsme Evropané
8.	- zná způsoby hledání práce, uvědomuje si důsledky nezaměstnanosti	- hledání práce (domácí i zahraniční trh práce) - ekonomická, sociální, genderová nerovnost - nezaměstnanost (i jako globální problém)	
8.	- kriticky reflektuje dopady lidské práce na klima	- udržitelná práce budoucnosti	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
8.	- vyhodnotí své profesní předpoklady a posoudí své možnosti při volbě vhodného vzdělávání po základní škole, případně při volbě vhodného povolání a profesní přípravy - prezentuje v modelové situaci pohovoru svou schopnost uplatnit se na trhu práce	- základní principy sebepoznávání: – osobní zájmy a cíle – tělesný a zdravotní stav – osobní vlastnosti a schopnosti – sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace - životopis a pohovor	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 8 – Komunikace MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení

			MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
8.	- se orientuje v nejčastějších formách podnikání, dokáže posoudit výhody a nevýhody práce v soukromém sektoru, a to v roli zaměstnavatele i jako zaměstnance	- výhody a nevýhody podnikání - podnikatel, státní zaměstnanec - drobné soukromé podnikání	VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
8.	- se seznamuje s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů	- zákoník práce (seznámení)	VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
8.	- pracuje s technikami, které rozvíjejí jeho osobnost a které vedou k životní spokojenosti	- rozvoj osobnosti po stránce sebepoznání, sebepojetí a sebekoncentrace - wellbeing - portfólio	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace

POLYTECHNIKA

charakteristika výuky:

Předmět je určen pouze pro žáky 6. a 7. tříd, kteří mají druhý cizí jazyk až od 8. ročníku. Hodinová dotace předmětu je stanovena na 2 hodinu týdně.

Vyučovací předmět Polytechnika vychází z charakteristiky a obsahu vzdělávacích oblastí Informační a komunikační technologie a Člověk a svět práce, má tudíž navazující, doplňující a rozšiřující charakter s povinnými předměty Informatika a Pracovní činnosti.

Cílem předmětu je motivovat žáky k zájmu o polytechnické vzdělávání, podporovat manuální zručnost, posílit zájem o řemeslo, rozvíjet technické myšlení a ICT dovednosti. Práce s náradím, pomůckami, náčiním, konstrukční a manipulační činnosti, jednoduché pracovní úkony, montáž a demontáž, kombinace tvarů - to vše rozvíjí u dětí manuální zručnost, jemnou motoriku, technickou představivost a kreativitu. Během polytechnických aktivit žáci plánují svou činnost, přemýšlí, snaží se realizovat své nápady, vnímají prostor a zároveň si budují pozitivní vztah k práci, učí se bezpečnému chování, osvojují si pracovní postupy a návyky. Polytechnické vzdělávání v 21. století, integrujícího přírodovědné, technické, ale také environmentální vzdělávání, rozvíjí u žáků znalosti a dovednosti v technickém prostředí. Pomáhá dětem vytvářet správné pracovní návyky, které využijí v běžném životě a později i v pracovním prostředí, dále posiluje zájem o technické obory, podporuje kreativitu, touhu tvořit a v neposlední řadě rozvíjí i tzv. soft skills (měkké dovednosti), které jsou nutné pro práci v týmu. V té souvislosti se tedy zaměřujeme na rozvoj schopnosti přemýšlet v souvislostech, kreativně řešit problémy, dobře spolupracovat. Žáci navrhnou řešení konkrétního problému, kdy využívají poznatky z jiných vzdělávacích předmětů, posuzují zdroje, tj. jaké nástroje, materiály, apod. budou potřebovat, navržené řešení následně realizují, tj. něco vyrobí, opraví, uvedou do činnosti apod. Žáci jsou vedeni k samostatnosti a odpovědnosti, nezapomínáme ani na následné zhodnocení práce a její prezentaci.

Některé výrobky žáků poslouží k prezentaci školy.

Kompetence k učení

- Učíme žáky plánovat a organizovat svoji činnost.
- K získání nových poznatků, k samostatnému řešení problému a k utváření vlastních závěrů učíme žáky využívat různé informačního zdroje.
- Vedeme žáky k používání hardwarového a softwarového vybavení počítačů, k vyhledávání, třídění a ověřování informací.
- Vedeme žáky k dodržování správnosti grafické úpravy při psaní textů a při vytváření jednoduchých technických nákrešů.

Kompetence k řešení problémů

- Při řešení úloh vedeme žáky k uplatnění tvořivosti a vlastních nápadů.
- Spolu s žáky hledáme nejvhodnější způsoby řešení problémů, vedeme žáky k analyzování případných chyb a odůvodnění správného řešení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme k užívání správného technologického názvosloví.
- Učíme stručně, přehledně a objektivně sdělovat a zaznamenávat pracovní postupy.
- Umožňujeme diskusi a věcnou argumentaci.
- Vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení.
- Pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem žák využívá informačních a komunikačních prostředků a technologií.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke kooperaci při zadaných úkolech, ke spolupráci a práci ve skupině.
- Rozvíjíme schopnost objektivního posouzení vlastní práce i práce druhých.
- Motivujeme žáky ke spolupráci s druhými, učíme je respektovat různá hlediska.
- Vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci spolužákům.
- Podporujeme práci v týmu a na projektech.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k respektování pravidel a ochraně zdraví při práci.
- Učíme, že technika je významná součást lidské kultury.
- Vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci, technice a životnímu prostředí.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za kvalitu své práce.

Kompetence pracovní

- Vytváříme u žáků pracovní dovednosti a návyky.
- Učíme žáky vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů.
- Vedeme žáky k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku.
- Rozvíjíme zručnost žáků při práci s různými materiály, pomůckami a přístroji.
- Učíme žáky dodržovat technologické postupy a pravidla.
- Vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci.

Kompetence digitální

- Seznamujeme žáky s výhodami využívání digitálních technologií a přístrojů při tvorbě a realizaci nápadů a vlastních výtvorů.
- Vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy, návody v doporučených online zdrojích.
- Podporujeme žáky ve využívání digitálních technologií pro usnadnění práce.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- v počítačové učebně a v učebně polytechniky dodržuje bezpečnostní pravidla a opatření, dbá pokynů vyučujícího, dodržuje hygienické návyky - podle postupů první pomoci ošetří úraz, ví co dělat při úrazu elektrickým proudem	- bezpečnost a hygiena provozu - první pomoc úrazu způsobeným elektrickým zařízením či nářadím a náčiním v polytechnické učebně	EnV 4 – Vztah člověka k prostředí
6.	- pracuje s internetovým prohlížečem a vyhledávačem	- hodnota a relevance informací a informačních zdrojů metody a nástroje jejich ověřování - využití internetu k získávání informací	MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
6.	- upravuje a prezentuje digitální fotografie	- počítačová grafika, rastrové a vektorové programy	OSV 5 – Kreativita
6.	- dovede algoritmizovat jednoduchou úlohu - používá jednoduché podmínky k řízení činnosti programu - rozumí způsobu práce s jednoduššími poli	- základy programování a robotiky	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
6.	- vytvoří jednoduchý náčrt výrobku, tj. zpracuje jednoduchý technický výkres - vytvoří pracovní postup ve formě návodu, odhadne časovou náročnost na realizaci a následně porovná se skutečností - vybere vhodný materiál a nástroje pro zvolený výrobek - realizuje navržený výrobek, který následně prezentuje, zhodnotí jeho využití a dopady na životní prostředí	- jednoduchý technický výkres, náčrt - tvorba návodu technologického postupu - stanovení nástrojů a materiálů pro realizaci - prezentace výrobku	OSV 5 – Kreativita OSV 8 – Komunikace OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

6.	- sestaví a následně vytvoří a prezentuje model objektu	- stavebnice, sestavování modelů - 3D tisk	OSV 5 – Kreativita
6.	- chápe základní vztah v technice a to „účel – prostředek“	- účel a smysl techniky (pozitiva, negativa, hrozby v oblasti sociální, technické a přírodní)	
6.	- bezpečně pracuje s technickým materiálem s ohledem na jeho funkčnost	- technický materiál a jeho funkčnost	
6.	- sestaví (s návodem i bez návodu) a upraví přiměřeně složitou konstrukci, model či robotické zařízení za dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce		
7.	- získává, snímá, upravuje a publikuje fotografie - vyhledává fotografie na internetu	- počítačová grafika, rastrové a vektorové programy - úpravy a publikování fotografií	OSV 5 – Kreativita MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
7.	- dovede algoritmizovat jednoduchou úlohu - používá jednoduché podmínky k řízení činnosti programu - rozumí způsobu práce s jednoduššími poli	- základy programování a robotiky	OSV 1 – Rozvoj schopností poznávání
7.	- vytvoří náčrt výrobku, tj. zpracuje jednoduchý technický výkres, popřípadě podle jednoduchého technického výkresu zhotoví výrobek - na základě návodu navrhne nejefektivnější pracovní postup pro zhotovení výrobku, odhadne časovou náročnost na realizaci a následně porovná se skutečností - realizuje navržený výrobek, který následně prezentuje,	- čtení v technickém výkresu, náčrtu - návod technologického postupu - výběr nástrojů a materiálů pro realizaci - prezentace výrobku	OSV 5 – Kreativita OSV 8 – Komunikace OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

	zhodnotí jeho využití a dopady na životní prostředí		
7.	- sestaví a následně vytvoří a prezentuje model objektu - samostatně provede montáž, demontáž popřípadě údržbu vybraného technického zařízení	- stavebnice, sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků - 3D tiskárny a 3D tisk	OSV 5 – Kreativita
7.	- pracuje v týmu, tj. spolupracuje na přípravě, tvorbě a prezentaci výrobku	- práce v týmu	OSV 8 – Komunikace OSV 9 – Kooperace a kompetice OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovacích dovedností OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika MedV 7 – Práce v realizačním týmu
7.	- posoudí výsledný výrobek z hlediska funkčnosti, estetiky (design) a dopadu na životní prostředí	- funkčnost a estetika výrobku - lidská tvorba a její dopady na životní prostředí	EnV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
7.	- zhodnotí proces tvorby výrobku, formuluje případné chyby, navrhne možná opravná řešení popřípadě možná vylepšení		OSV 5 – Kreativita OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovacích dovedností
7.	- zvládá základní údržbu a jednoduchou opravu technického vybavení učeben		
7.	- sestaví (s návodem i bez návodu) a upraví přiměřeně složitou konstrukci, model či robotické zařízení za dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce	- zásady hygieny a bezpečnosti práce	

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ A ZDRAVÍ

charakteristika výuky:

Předmět Osobnostní rozvoj je vyučován v 6. až 8. ročníku s časovou dotací 1 hodiny týdně, v 9. ročníku je předmět obohacen o témata ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, čemuž odpovídá i název předmětu Osobnostní rozvoj a zdraví.

Předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, dále z oblasti Člověk a zdraví, kde realizuje některá témata vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Zřetelná je propojenost se souvisejícím okruhem průřezového tématu Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – Osobnostní a sociální výchova. Díky zaměření předmětu dochází k přirozenému vzájemnému propojování s ostatními vzdělávacími předměty a výchovami.

Výuka se zaměřuje především na rozvoj žáka v oblasti osobnostní (individuální), na jeho spontánnost, tvořivost, sebevyjádření, obrazotvornost, emocionální složku jeho osobnosti apod., na rozvoj složky sociální, na komunikační dovednosti, naslouchání, vnímání skupinové citlivosti a dynamiky, sociální porozumění, spolupráci atd. Naší snahou je vybavit žáky souborem klíčových kompetencí, které představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní a sociální rozvoj, pro rozvoj wellbeingu. Předmět vede žáky k aktivnímu rozvoji mezilidských vztahů, učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Necháváme žáky řešit problémy samostatně a přijímat za rozhodnutí odpovědnost. Zaměřujeme se i na zpětnou vazbu, hodnocení a sebehodnocení.

Cílem předmětu je také posílení role třídního učitele a především aktivní práce s třídním kolektivem, tj. techniky pro soužití třídy (řešení konfliktů, práce s pravidly), vnímání dynamiky třídní skupiny a její změny, zlepšování vztahů v rámci třídního kolektivu, včasná diagnostika rizikového chování ve třídě, společné plánování akcí třídního kolektivu, tvorba vlastních třídních projektů, posilování vztahu třídního učitele a třídy, možnost aktivního podílu žáků na vytváření zdravého třídního kolektivu, vytvoření bezpečného prostředí ve třídě. Žákům je poskytnut prostor pro poznání své třídy, prostor pro předcházení problémům i pro jejich řešení, prostor třídě něco sdělit a být slyšen. Uvedený předmět vychází z operativní třídnické hodiny.

Výuka využívá nejrůznějších prostředků a metod práce s jednotlivcem a kolektivem. V předmětu jde nejen o předávání znalostí, ale především o zdokonalování schopnosti žáků racionálně se rozhodovat, vést k uvědomování si hodnot, nácvik dovedností při konfrontaci se stresovými situacemi a asertivnímu odolávání tlaku, rozvíjení pozitivního sebehodnocení a sebeúcty. Jedná se o výchovné přístupy formující osobnost, postoje, hodnotovou orientaci a mravní povědomí.

Předmět má své opodstatnění při specifické primární prevenci, kdy jsou aktivity směřovány na žádoucí formy chování i na konkrétní typy rizikového chování (např. agresivní chování, záškoláctví a neplnění školních povinností apod.) a na podporu pozitivních zájmů žáků.

Kompetence k učení

- Rozvíjíme u žáků potřebu učit se, plánovat, kriticky posuzovat, vyvozovat závěry pro vlastní budoucnost.
- Učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch, hodnotí způsobem, který umožní žákovi vnímat vlastní pokrok.
- Umožňujeme žákům vybrat si nebo zformulovat témata, o která mají zájem.

Kompetence k řešení problému

- Vedeme žáky k vnímání nejrůznějších problémových situací, rozpoznání a pochopení problému, přemýšlení o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlení a naplánování způsobu řešení problémů a využívání vlastního úsudku a zkušeností.
- Uvádíme žáky do nejrůznějších modelových situací.
- Vedeme žáky ke kritickému myšlení a uvědomění si zodpovědnosti za svá rozhodnutí a schopnosti výsledky svých činů zhodnotit.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme u žáků komunikativní a rétorické dovednosti.
- Vedeme žáky k efektivní, otevřené a všestranné komunikaci v různých navozených komunikačních situacích.
- Pomáháme žákům získat sebedůvěru při komunikaci a vystupování.
- Vytváříme prostor pro sdělení a obhajobu vlastního názoru či postoje a to s respektováním komunikační etiky.
- Vedeme žáky k naslouchání druhých lidí, učíme žáky vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuze a vhodně argumentovat.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině a k utváření příjemné atmosféry v týmu, podílení se na vytváření pravidel práce v týmu, k respektování se, k ohleduplnosti, úctě a k vzájemné pomoci.
- Vedeme žáky k interpretaci vlastních reakcí a pocitů, k projevování pozitivních citů v chování a jednání ve vztahu k lidem. Podporujeme žákovu sebedůvěru a sebeúctu.
- Vytváříme modelové situace ke snadnějšímu pochopení sociálních rolí v životě a ve skupině, k upevňování dobrých mezilidských vztahů a v případě potřeby poskytnutí pomoci nebo požádání o ni.
- Vedeme žáky k asertivnímu jednání v různých situacích v závislosti na respektování se a to v malé skupině ale i k debatě, jednání celé třídy.
- Vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci, hru, ve kterých dochází ke společnému prožívání, a kdy žák oceňuje zkušenosti druhých, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí myslí, říkají a dělají.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k respektování pravidel soužití, k rozpoznávání netolerantních, extrémistických projevů. Žák je veden k respektování přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí, je si vědom svých práv i povinností.
- Žák vnímá školu jako model demokratického společenství ve smyslu participace žáků na životě školy i třídy.

Kompetence pracovní

- Učíme žáky dodržovat pravidla her a pracovat s nimi a s jejich variacemi.
- Při plnění úkolů vedeme žáky ke svědomitosti a zodpovědnosti.
- Podílíme se na utváření znalostí a zkušeností, které žák využívá v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

Kompetence digitální

- Podporujeme žáky ve využívání technologií při vyhledávání informací při plánování společných akcí.
- Ve vyšších ročnících vedeme žáky k vzájemné přátelské komunikaci na sociálních sítích.

Ročník	Očekávané výstupy: Žák	Učivo	Průřezová témata
6.	- chápe svoji rodinu jako specifickou sociální skupinu, která sehrává v jeho životě důležitou roli - na příkladech objasní výhody spolupráce v rodině a ve škole	RODINA: - život v rodině (členové, podoby rodiny, zvyklosti a tradice, komunikace) - násilí na dětech	OSV 6 – Poznávání lidí OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace OSV 9 – Kooperace a kompetice OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
6.	- rozliší individuální práci, spolupráci a soutěživost - tvoří a dodržuje pravidla třídy jako sociální skupiny - si uvědomuje význam vzájemné tolerance - dokáže rozpoznat prvky nátlakového, agresivního chování - osobně se angažuje a podílí na vytváření pozitivního školního klimatu	ŠKOLA: - život ve škole (kamarádství, přátelství, láska) - pozitivní školní klima - práva a povinnosti žáků - význam a činnost žákovské samosprávy - společná pravidla a normy a jejich význam - individuální práce, spolupráce a soutěživost - tolerance - agresivní chování; šikana	OSV 7 – Mezilidské vztahy VDO 1 – Občanská společnost a škola
6.	- uplatňuje zásady slušného společenského chování v různých životních situacích - na příkladech objasní asertivní, pasivní a agresivní chování - navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty - rozpozná předsudky a stereotypy narušující mezilidské vztahy	MEZI LIDMI – MEZILIDSKÉ VZTAHY: - život mezi lidmi - poznávání lidí - osobní a neosobní vztahy mezi lidmi - konflikty v mezilidských vztazích - vztahy mezi pohlavími (kamarádství – přátelství – láska)	OSV 6 – Poznávání lidí OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika MuIV 2 – Mezilidské vztahy

	- popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance - žák projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých - reflektuje vztahy mezi pohlavími		MuIV 3 – Etnický původ MuIV 5 – Principy sociálního smíru a solidarity
6.	- rozvíjí schopnost naslouchat druhým - komunikuje otevřeně a přesně, uvědomuje si komunikační překážky - při komunikaci volí vhodné doplňující prvky neverbální komunikace	KOMUNIKACE: - relaxační techniky - technika naslouchání - komunikační chyby, překážky, šum - eliminace hrubých a urážlivých výrazů ve vyjadřování - důležitost neverbální komunikace	OSV 2 – Sebepoznání a sebezpojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 4 – Psychohygiena OSV 6 – Poznávání lidí OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
6.	- si uvědomuje důležitost hodnocení pro vlastní osobnostní růst, ale i pro lepší kvalitu vztahů ve školní skupině	(SEBE)HODNOCENÍ: - kritické posuzování svých schopností, dovedností, výsledků a vyvozování z nich závěrů pro další osobnostní rozvoj a pro využití v budoucnosti - umění férově se prosadit a obhájit se - prosociálnost v soutěživých situacích; zdravá soutěživost	OSV 2 – Sebepoznání a sebezpojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 6 – Poznávání lidí
6.	- si uvědomuje možnou hrozbu v situacích, při nichž dochází	MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE: - ochrana obyvatelstva: varování a ukrytí při nebezpečí, evakuace a opatření nouzového přežití, nebezpečí paniky,	OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	k ohrožení života, zdraví, majetku či životního prostředí	integrováný záchranný systém	
7.	- vnímá problém jako výzvu, chápe nutnost problém řešit, nevyhýbat se mu - se na řešení problému aktivně podílí, navrhuje možná řešení	VE SPOLEČNOSTI: - život ve skupině + pravidla vzájemného chování - spolupráce ve ztížených podmínkách - analýza problému a způsoby řešení	OSV 6 – Poznávání lidí MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
7.	- rozvíjí základní komunikační dovednosti - uvědomuje si význam pravdivé, jasné a srozumitelné komunikace - si uvědomuje nebezpečí lživé (popřípadě manipulativní) komunikace - rozlišuje fakta, názory a manipulativní prvky ve sděleních - komunikuje tak, aby komunikant dokázal správně přechít emoce a city komunikátora - dokáže nenásilným způsobem zvládat své negativní emoce - vnímá spojitost mezi emocemi a zdravím	KOMUNIKACE: - rozvoj základních komunikačních dovedností - nebezpečí polopravd a lží - autentičnost v komunikaci - emoce a city v komunikaci - pocity vzteku a impulzivnost - dopady jednání při hněvu, ve strachu, při pesimismu, ... na zdraví člověka - relaxační techniky - vztah k autoritám	OSV 4 – Psychohygiena OSV 6 – Poznávání lidí OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
7.	- se orientuje v lidských právech - popíše, jak rozumí základním lidským právům na život, (osobní) svobodu, rovnost - diskutuje o ochraně základních práv a svobod	LIDSKÁ PRÁVA: - lidská práva, práva dětí a jejich ochrana - práva a povinnosti - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; diskriminace - prosociální chování	OSV 6 – Poznávání lidí OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	- na příkladech doloží rozdíly mezi lidmi - se dokáže chovat prosociálně k jakémukoliv člověku - v kontextu k situaci a svým možnostem přispívá k řešení sociálních problémů		OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika VDO 1 – Občanská společnost a škola VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát MuV 5 – Principy sociálního smíru a solidarity
7.	- chápe pojem „osobnost“ - pomocí aktivit rozvíjí své sebepoznání - rozvíjí své sebepřijetí - se učí ze svých chyb i chyb druhých	OSOBNOSTNÍ ROZVOJ: - jedinec jako osobnost - sebepoznání – silné a slabé stránky - rozvoj sebevědomí - seberozvoj a sebepřijetí - práce s chybami	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 6 – Poznávání lidí
7.	- si uvědomuje důležitost hodnocení pro vlastní osobnostní růst, ale i pro lepší kvalitu vztahů ve školní skupině	(SEBE)HODNOCENÍ: - kritické posuzování svých schopností, dovedností, výsledků a vyvozování z nich závěrů pro další osobnostní rozvoj a pro využití v budoucnosti - umění férově se prosadit a obhájit se - prosociálnost v soutěživých situacích; zdravá soutěživost	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 6 – Poznávání lidí
7.	- si uvědomuje možnou hrozbu při úniku nebezpečných látek, radiační havárii a při narušení dodávek elektřiny, vody a ropy	MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE: - únik nebezpečných látek, radiační havárii, při narušení dodávek elektřiny, vody a ropy - ochrana obyvatelstva: varování a ukrytí při nebezpečí, evakuace a opatření nouzového přežití, nebezpečí paniky,	OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

		integrováný záchranný systém - modelové situace jednání	
8.	- empaticky charakterizuje, hodnotí vlastní i jinou osobnost (verbální vyjádření pozitiv u sebe i druhých) - dokáže chápat chování druhých (radost, smutek, hněv, ...) - vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí - objasní, jak osobní vzory ovlivňují život jedince; odlišuje pozitivní vzory od pochybných idolů - formuluje smysl svého života, popíše své životní cíle a plány, a jak jich dosáhnout	OSOBNOST ČLOVĚKA A JEHO ROZVOJ: - vzájemné pochopení a tolerance ve třídě - radost a optimismus v životě - smutek – důvody, potřeba sdílení či pomoci se zmírňováním u sebe i u druhých - osobní potenciál a sebevědomí - životní cíle a plány, životní perspektiva - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji - životní vzory – vliv na život jedince (identifikace a imitace; vhodné literární a filmové prameny) - životní styl, adaptace na životní změny - rizika konzumního života - závislosti - duševní hygiena; centra pomoci	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 4 – Psychohygiena OSV 6 – Poznávání lidí OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika
8.	- uplatňuje vhodné způsoby komunikace při kontaktu s různými lidmi, v různých skupinách, situacích apod. - dokáže rozlišit manipulativní chování a vhodně na něj reagovat - dokáže správně argumentovat - ve vztazích respektuje odlišnosti opačného pohlaví	KOMUNIKACE: - asertivita x agresivita - sebeovládání - relaxační techniky - techniky, jak vhodně reagovat na oprávněnou kritiku - manipulace – typy manipulátorů, manipulační pověry - stížnost - žádost o pomoc - způsoby správné argumentace - kompromis - empatie a tolerance k opačnému pohlaví	OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika

8.	- si uvědomuje důležitost hodnocení pro vlastní osobnostní růst, ale i pro lepší kvalitu vztahů ve školní skupině	(SEBE)HODNOCENÍ: - kritické posuzování svých schopností, dovedností, výsledků a vyvozování z nich závěrů pro další osobnostní rozvoj a pro využití v budoucnosti - umění férově se prosadit a obhájit se - prosociálnost v soutěživých situacích; zdravá soutěživost	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 6 – Poznávání lidí
8.	- si uvědomuje hrozbu při živelních pohromách v ČR i ve světě, při pobytu ve volné přírodě, při epidemii a pandemii a uvědomuje si nebezpečí spojené s dopravou a cestováním	MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE: - živelní pohromy v ČR (povodně, sucho a požáry, vedra a mrazy, lavina, ...) i ve světě (zemětřesení, tsunami, sopečná erupce, písečná bouře, tropická cyklona), při pobytu ve volné přírodě (podmínky přežití, záchrana), při epidemii a pandemii, nebezpečí spojené s dopravou (nehody) a cestováním - ochrana obyvatelstva: varování a ukrytí při nebezpečí, evakuace a opatření nouzového přežití, nebezpečí paniky, integrovaný záchranný systém - modelové situace jednání	OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
9.	- vnímá důležitost vztahů mezi lidmi - projevuje zdravý vztah k sobě samému - se snaží, i v rámci zdraví, chovat odpovědně k sobě samému i k ostatním - odmítá jakékoliv formy brutality a násilí	VZTAHY: - vztahy mezi lidmi - sebe – poznání, pojetí, kontrola, ovládání, regulace, organizace; asertivita; osobní cíle, zájmy, hodnoty, potřeby – agrese, násilí, zneužívání, kriminalita mládeže	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 4 – Psychohygiena OSV 6 – Poznávání lidí OSV 8 – Komunikace
9.	- si uvědomuje důležitost hodnocení pro vlastní	(SEBE)HODNOCENÍ: - kritické posuzování svých schopností, dovedností, výsledků a vyvozování z nich	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí

	osobnostní růst, ale i pro lepší kvalitu vztahů ve školní skupině	závěrů pro další osobnostní rozvoj a pro využití v budoucnosti - umění férově se prosadit a obhájit se - prosociálnost v soutěživých situacích; zdravá soutěživost	OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 6 – Poznávání lidí
9.	- pro překonání únavy a k regeneraci organismu využívá kompenzačních a sociálních dovedností a technik - dodržuje zdravý životní styl, uvědomuje si vliv prostředí na zdraví člověka - vysvětlí stres a snaží se mu předcházet - prezentuje nabyté znalosti o legálních návykových látkách - seznamuje se s informacemi o nelegálních návykových látkách - v modelových situacích odmítá návykové látky a jiné škodliviny, které jsou neslučitelné se zdravím - zjišťuje zdravotní i sociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a v případě problému ví, na koho se obrátit - vyjmenuje instituce zabývající se odbornou pomocí - seznamuje se s přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, dbá na prevenci - dává do souvislosti zdravý životní styl s rozvojem civilizačních nemocí - ví, že pokud bude mít zdravotní problém, může se	ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL: - rozvoj a soulad v oblasti fyzické, kognitivní, emocionální, sociální a duchovní oblasti - regenerace a odstraňování únavy - stres a jeho zvládání (dechová cvičení, kompenzační a relaxační techniky) - vliv prostředí na zdraví člověka - návykové látky: – legální (alkohol, kouření) x nelegální – zdravotní rizika při použití návykové látky – instituce odborné pomoci při boji s návykem (Drop-in, léčebny apod.) - modelové situace: nabídka návykové látky v prostředí školy i jinde (z rukou kamaráda, spolužáka, dospělé známé/neznámé osoby apod.) - nemoci: – přenosné choroby (AIDS, HIV) – civilizační choroby (obezita, rakovina, deprese, infarkt, mrtvice, cukrovka) a jejich prevence	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí OSV 3 – Seberegulace a sebeorganizace OSV 4 – Psychohygiena OSV 8 – Komunikace

	svěřit a vyhledat odbornou pomoc		
9.	- kriticky přistupuje k informacím z médií - si vytváří strategii obrany proti manipulaci a dezinformacím nejenom v médiích, ale i v sociálních skupinách	MÉDIA A KOMUNIKACE NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH: - (mediální) sdělení a realita - vliv médií ve společnosti (veřejné mínění, propaganda) - nebezpečnost komunikace přes sociální sítě (sexuální predátoři)	OSV 7 – Mezilidské vztahy OSV 8 – Komunikace MedV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení MedV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MedV 3 – Stavba mediálního sdělení MedV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení MedV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti MedV 6 – Tvorba mediálního sdělení
9.	- objasní základní pojmy z oblasti trestního práva vztahující se k dětem a mladistvým	TRESTNÁ ČINNOST: – agrese, násilí, zneužívání, sexuální zneužívání, sexuální zneužívání dětí, sexuální kriminalita, kriminalita mládeže	OSV 2 – Sebepoznání a sebepojetí MuV 2 – Lidské vztahy
9.	- se cvičí v poskytování první pomoci - si vyzkouší praktický nácvik masáže srdce - v případě potřeby poskytne první pomoc	PRVNÍ POMOC: - první pomoc: krvácení (tepenné, žilní, vlásečnicové, vnitřní, vnější) bezvědomí, masáž srdce, šok, popáleniny, omrzliny, poranění elektrickým proudem	OSV 8 – Komunikace
9.		MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE:	OSV 8 – Komunikace OSV 10 – Řešení

	- ví, jak se má chovat při vyhlášení mimořádných situacích, při nichž dochází k ohrožení života, zdraví, majetku či životního prostředí	- živelné pohromy (povodně, tsunami, bouře, zemětřesení, sucho a požáry, vedra a mrazy, lavina, ...), epidemie, ohrožení plynoucí z lidské činnosti (havárie, terorismus, narušení dodávek), doprava (nehody), pobyt ve volné přírodě (podmínky přežití, záchrana), obrana státu - ochrana obyvatelstva: varování a ukrytí při nebezpečí, evakuace a opatření nouzového přežití, nebezpečí paniky, integrovaný záchranný systém - modelové situace jednání	problémů a rozhodovací dovednosti
--	--	---	--

